

บทที่ 2

นวนิยายของโทนี มอร์ริสัน : ปรากฏการณ์แห่งชีวิตและสังคมของคนผิวดำในสังคม อเมริกันร่วมสมัย

2.1 โทนี มอร์ริสัน : นิยามของคนผิวดำ

วันพฤหัสบดีที่ 6 ตุลาคม ค.ศ. 1993 ได้สร้างชื่อเสียงให้กับผู้หญิงผิวดำคนหนึ่งให้เป็นที่รู้จักแพร่หลายมากยิ่งขึ้น เมื่อการตัดสินรางวัลโนเบลในปีนั้นได้มอบรางวัลดังกล่าวในสาขาวรรณกรรมให้กับนักเขียนที่ชื่อ โทนี มอร์ริสัน (Toni Morrison) นับเป็นประวัติศาสตร์หน้าใหม่แห่งวงการวรรณกรรม เพราะเธอคือผู้หญิงคนแรกที่แปด และเป็นผู้หญิงชาวอเมริกันผิวดำคนแรกที่ได้รับรางวัลนี้

นักเขียนผิวดำคนอื่นๆที่เคยได้รับรางวัลโนเบลได้แก่ ไวล โซยินกา (Wole Soyinka) นักเขียนบทละครจากไนจีเรีย และดีเร็ก วอลคอต (Derek Walcott) กวีจากเวสต์อินดีส์ แต่โทนี มอร์ริสันคือนักเขียนชาวอเมริกันผิวดำคนแรกที่ได้รับรางวัลนี้ โดยผู้ที่ส่งชื่อโทนี มอร์ริสันเข้าชิงรางวัลนี้ก็มาจากนักเขียนหญิงผิวดำกลุ่มเล็กๆกลุ่มหนึ่ง คือ มายา แองเจลู (Maya Angelou) อลิซ วอล์กเกอร์ (Alice Walker) และกลอเรีย เนลเลอร์ (Gloria Naylor)

การได้มาของรางวัลเกียรติยศในครั้งนี้มีได้นำมาซึ่งความปลื้มปิติแก่เธอเท่านั้น ความสำคัญของรางวัลนี้ยังอยู่ที่ว่า เธอคือผู้หญิงชาวอเมริกันผิวดำคนแรกที่ได้รับรางวัลโนเบลอันนำมาซึ่งความภาคภูมิใจของคนผิวดำ ซึ่งก่อนหน้านี้รางวัลตกเป็นของคนผิวขาวทั้งหมดถึง 10 คนด้วยกัน การได้รับรางวัลนี้ย่อมหมายถึงความสามารถของคนผิวดำ เกียรติประวัติของคนผิวดำ ความภาคภูมิใจของคนผิวดำที่มีได้เท่ากับคนผิวขาว เป็นสัญญาณหนึ่งที่บอกว่า แท้ที่จริงแล้วคนผิวดำก็สามารถยืนผงาดในสังคมได้อย่างน่าภาคภูมิใจเท่ากับคนผิวขาว นอกจากจะเป็นศักดิ์ศรีของคนผิวดำทั่วไปแล้ว ยังเป็นศักดิ์ศรีของผู้หญิงผิวดำอีกด้วย เพราะอาจจะเป็นสัญญาณหนึ่งที่สามารถแทนใจผู้หญิงผิวดำแล้วบอกกับผู้ชายทุกคนรวมทั้งผู้ชายผิวดำด้วยว่า ถึงเวลาแล้วที่ทุกคนควรจะให้การยอมรับบทบาท ความสามารถและสิทธิอันพึงมีพึงได้ของผู้หญิงผิวดำให้เท่าเทียมกับผู้ชายทุกคนรวมทั้งผู้ชายผิวดำด้วย

การได้รับรางวัลโนเบลในครั้งนี้ย่อมทำให้ชื่อของโทนี มอร์ริสันปรากฏเป็นที่แพร่หลายมากยิ่งขึ้นอย่างแน่นอน ทั้งทางอินเทอร์เน็ต สื่อวิทยุ โทรทัศน์ และการเป็นวิทยากรรับเชิญในงานสัมมนา

ต่างๆ รวมทั้งการเป็นผู้บรรยายในมหาวิทยาลัยหลายแห่งในสหรัฐอเมริกาด้วย นักศึกษาเป็นจำนวนมากรู้จักชื่อและผลงานของโทนี่ มอร์ริสัน มีการศึกษานวนิยายของเธออย่างจริงจังในวิชาวรรณกรรมในมหาวิทยาลัยหลายแห่งของสหรัฐอเมริกา ผลงานทุกชิ้นล้วนถูกนำมาวิเคราะห์วิจารณ์ ทำเป็นรายงาน และมีนักวิเคราะห์วิจารณ์เป็นจำนวนมากที่ได้หยิบยกงานเขียนของโทนี่ มอร์ริสันในทุกๆ เรื่องมาตีความเผยแพร่เป็นบทความไปทั่ว

หากพิจารณานวนิยายทั้งหมดของเธอจะเห็นได้ว่า โทนี่ มอร์ริสันมีพรสวรรค์ในการเขียนนวนิยายเป็นอย่างยิ่ง เพราะถึงแม้นวนิยายเรื่อง *The Bluest Eye* (1970) จะเป็นนวนิยายเรื่องแรกของเธอ แต่ดูเหมือนว่าความสามารถในการเขียนของเธอได้เริ่มปรากฏอย่างเด่นชัดในเรื่องนี้ เพราะนอกจากจะมีเนื้อหาที่เข้มข้นสะเทือนใจด้วยโคกนาฏกรรมของตัวละครเอกผิวดำที่เธอนำมาจากชีวิตจริงแล้ว กลวิธีการประพันธ์ยังมีความน่าสนใจอีกด้วย เพราะได้นำพาผู้อ่านให้เข้าไปสู่กระแสแห่งความคิดและการตีความที่จะต้องกระทำไปโดยตลอดควบคู่ไปกับการทำความเข้าใจเนื้อเรื่อง และสิ่งที่ผู้เขียนต้องการนำเสนอ

The Bluest Eye เป็นเรื่องราวของเด็กหญิงผิวดำคนหนึ่งที่ต้องการจะมีดวงตาสีฟ้า อันเป็นความปรารถนาสูงสุดของเธอซึ่งเป็นสิ่งที่เป็นไปไม่ได้ เพียงเพราะความคิดที่ถูกหล่อหลอมมาจากความใจแคบของสังคมที่ว่า หากเธอมีดวงตาสีฟ้าแล้วทุกอย่างในชีวิตของเธอจะเปลี่ยนไป ทุกๆ อย่างในชีวิตจะต้องดีขึ้น ทุกคนจะยอมรับเธอและรักเธอเช่นที่เด็กผู้หญิงผิวขาวได้รับ เธอเฝ้าอธิษฐานทุกคืนขอในสิ่งที่ปาฏิหาริย์เท่านั้นที่จะทำให้เป็นจริงได้ และแล้วก็เป็นดังที่เธอต้องการ แต่ในโลกส่วนตัวของเธอคือโลกของคนบ้าเท่านั้น

นี่คือผลงานชิ้นแรกที่ได้สร้างความรุนแรงทางอารมณ์และความรู้สึกให้กับผู้อ่าน ก่อให้เกิดความสะเทือนใจที่มีต่อตัวละครเอกผิวดำผู้นี้ เป็นโคกนาฏกรรมที่ทำให้ผู้อ่านนี้ถ้อยถามตัวเองว่า เกิดอะไรขึ้นกับคนดำในสังคมอเมริกา คนส่วนใหญ่กำลังกำหนดค่านิยมที่ผิดๆ ให้กับสังคมหรือไม่ ความใจแคบ ความไม่ยุติธรรม การมอบความเกลียดชังและอคติของคนส่วนใหญ่ในสังคมได้ก่อให้เกิดอันตรายใดบ้างแก่ผู้ที่อ่อนแอกว่า นี่คือนสิ่งที่ผู้เขียนต้องการนำเสนอใช่หรือไม่ หากนี่คือนสิ่งที่ผู้เขียนต้องการนำเสนอ นั้นย่อมสะท้อนกลับให้เราเห็นอะไรบางอย่างในความคิดและทัศนคติที่มีต่อสังคมของผู้เขียน โทนี่ มอร์ริสันต้องการจะบอกอะไรกับคนอ่าน

ครั้งหนึ่งโทนี่ มอร์ริสันเคยให้ทรรศนะในเรื่องความเจ็บปวดของการเป็นคนดำว่าเป็นเรื่องน่าเศร้าและเป็นความเจ็บปวดที่คนผิวดำและพวกผู้หญิงทั้งหลายยังคงต้องเผชิญกับความไม่ยุติ

ธรรมชาติ พวกคนผิวดำมักจะถูกกีดกันเสมอ ถูกตัดออกจากสังคม ซึ่งสาเหตุก็ไม่ได้มาจากเรื่องอะไรเลย นอกจากเรื่องสีผิว คนผิวดำไม่รู้สึกว่าตนเป็นส่วนหนึ่งของสังคมเลย 60% ของวัยรุ่นผิวดำในประเทศสหรัฐอเมริกาต้องกลายเป็นคนว่างงานก็เกิดมาจากอคติในเรื่องสีผิวที่คนผิวขาวกีดกันทางเลือกแทบจะทุกๆทางของคนผิวดำ ที่สุดแล้วทางเลือกที่จะมีชีวิตอยู่ในสังคมนี้อาจสำหรับคนผิวดำคืออะไร มองไม่เห็นเลย (แองเจโล, สัมภาษณ์, 22 พฤษภาคม 1989)

ในนวนิยายทุกเรื่องที่เขาเขียน โทนี มอร์ริสัน ล้วนพูดถึงชีวิตและสังคมของคนผิวดำในสังคมอเมริกันร่วมสมัยเป็นหลัก โดยย้อนตั้งแต่สมัยที่ยังมีการค้าทาสผิวดำเป็นต้นมา จะไม่เห็นมอร์ริสันพูดถึงเรื่องอื่นเลยในนวนิยายของเธอ นอกจากการพูดถึงเรื่องราวที่ปรากฏอยู่ในสังคมชุมชน เผ่าพันธุ์ หรือเรื่องราวที่เกี่ยวกับชีวิตมนุษย์ เพราะเธอเคยกล่าวไว้ว่า การเขียนนวนิยายของเธอหรืออะไรก็ตามที่เป็นงานเขียนของเธอหากมิได้เกี่ยวกับชุมชนหรือเกี่ยวกับชีวิตมนุษย์แล้วก็จะไม่เกี่ยวกับเรื่องอื่นใดเลย เพราะเธอไม่ได้รู้สึกสนใจที่จะปล่อยตัวเองให้เขียนงานไปตามกระแสแห่งจินตนาการส่วนตัว ซึ่งเติมเต็มความฝันส่วนตัวเท่านั้น หากแต่ว่างงานเขียนของเธอสมควรจะต้องเกี่ยวข้องกับการเมือง

...If anything I do, in the way of writing novels (or whatever I write) isn't about the village or the community or about you, then it is not about anything. I am not interested in indulging myself in some private, closed exercise of my imagination that fulfills only the obligation of my personal dreams--which is to say yes, the work must be political.... (Morrison, Toni, 1984: 339)

ด้วยเหตุนี้มอร์ริสันจึงเขียนเรื่องราวเกี่ยวกับคนผิวดำเป็นหลัก แล้วให้ตัวละครที่เป็นคนผิวขาวเป็นตัวประกอบ โดยเธอเคยให้เหตุผลไว้ว่า เมื่อเธอสำรวจโลกนี้ มองเห็นและได้เขียนเรื่องราวเกี่ยวกับโลกนี้ เธอเห็นว่าเป็นโลกของคนผิวดำ มิใช่ว่าเธอจะไม่เขียนเรื่องราวเกี่ยวกับคนผิวขาว แต่เป็นเพราะเมื่อเธอต้องการจะพัฒนาแก่นของเรื่องในนวนิยายของเธอแล้ว เธอรู้สึกว่าตัวละครที่จะถ่ายทอดหรือแสดงให้เห็นแก่นของเรื่องได้ดีที่สุดก็คือตัวละครผิวดำ...

When I view the world, perceive it and write about it, it's the world of black people. It's not that I won't write about white people. I just know that when I'm trying to develop the various themes I write about, the people who best manifest those themes for me are the black people whom I invent.... (Peach, 1995: 5-6)

ความแยบยลในการเขียนของเธอในอันที่จะแสดงออกซึ่งจุดมุ่งหมายในการเขียนนั้นล้วนส่งผ่านถึงผู้อ่านด้วยความประณีตในการเรียงร้อยตัวอักษรแต่ละตัวและทุกอณูของความคิดและความรู้สึก นวนิยายทุกเรื่องของโทนี มอร์ริสันถึงแม้จะมีวรรณศิลป์ที่รับมาจากเรื่องราวในแต่ละเรื่องที่แตกต่างกัน แต่ทุกเรื่องก็ล้วนแสดงให้เห็นถึงจุดมุ่งหมายหนึ่งที่เหมือนกันว่า ถึงแม้ว่าชีวิตจะต้องดำรงอยู่ภายใต้สังคมที่มีความหลากหลายและแตกต่างกันทั้งในเรื่องของเชื้อชาติ วัฒนธรรม วิถีแห่งการดำเนินชีวิต ทัศนคติและสิ่งต่างๆมากมายที่มีความหลากหลายที่ประกอบกันขึ้นเป็นสังคม และความต่างต่างนั้นได้ก่อให้เกิดทัศนคติที่ไม่ลงรอยกันระหว่างคน 2 เชื้อชาติ หรือระหว่างบุคคลภายในเชื้อชาติเดียวกัน กลายเป็นความรุนแรงที่แสดงออกทางความคิดและการกระทำ มีผลต่อสภาวะความเป็นอยู่ของคนกลุ่มหนึ่งให้ต้องเผชิญกับความรู้สึกแปลกแยก ความแปลกแยกที่เกิดขึ้นนี้ไม่ว่าจะมาจากสาเหตุใดก็ตามหรือมีลักษณะใดก็ตามล้วนมีผลในการทำลายความเป็นชีวิตที่สมควรจะต้องดำรงอยู่อย่างมีเกียรติ มีศักดิ์ศรีของความเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์และอย่างเป็นปกติสุข ดังนั้นทางออกหนึ่งที่สามารถจะเยียวยาการสูญหายไปของเกียรติและศักดิ์ศรีของความเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์อันเกิดจากความแปลกแยกนั้นก็คือ การดำรงไว้ซึ่งตัวตนของตน ความสามารถในการดำรงชีวิตให้กลมกลืนไปกับสังคมที่เต็มไปด้วยความต่างต่างนี้ได้โดยไม่สูญเสียความเป็นส่วนตัว จุดยืนในการดำรงชีวิตและความเป็นตัวของตัวเอง นี่คือการประเด้นความคิดที่โทนี มอร์ริสันอยากจะทำให้มีให้เป็นในสังคมอเมริกัน จึงกลายเป็นจุดมุ่งหมายหนึ่งในการเขียนนวนิยายของเธอ เพื่อที่จะให้เกิดสิ่งเหล่านี้ขึ้นในสังคมอเมริกันที่เต็มไปด้วยความต่างต่างทั้งในเรื่องของเชื้อชาติ วัฒนธรรมและทัศนคติในการมองโลกและชีวิต เพราะในความเป็นจริงของสังคมอเมริกันชีวิตกับสังคมไม่ได้มีความกลมกลืนกัน มีความขัดแย้งกันระหว่างชีวิตที่เป็นส่วนตัวกับชีวิตที่จะต้องดำเนินอยู่ในสังคม เนื่องจากวิถีทางของคนสองเชื้อชาติระหว่างคนผิวขาวกับคนผิวดำรวมถึงคนภายในเชื้อชาติเดียวกันในสังคมอเมริกันเป็นไปเพื่อที่จะทำลายซึ่งกันและกันตามร่องรอยของประวัติศาสตร์ชนชาติคนดำในประเทศสหรัฐอเมริกา คนผิวดำไม่สามารถดำเนินชีวิตท่ามกลางสังคมที่เต็มไปด้วยความแปลกแยกได้อย่างปกติสุข ความกลมกลืนระหว่างคนกับสังคมจึงไม่เกิดขึ้น โทนี มอร์ริสันจึงต้องการจะบอกกับผู้อ่านว่าเป็นไปได้ไหมที่จะมีเนื้อที่ว่างพอในสังคมสำหรับคนๆหนึ่ง(หรือชนชาติหนึ่ง)ที่จะเดินเข้าไปในเนื้อที่ที่เบียดกว้างนั้น ให้ช่องว่างนั้นเต็มเป็นหนึ่งเดียวกัน โดยที่คนๆนั้นก็ยังคงความเป็นตัวของตัวเองได้ เราสามารถจะปรับตัวเข้ากับสังคมโดยไม่สูญเสียความเป็นตัวของตัวเอง นั่นก็คือคนผิวดำสามารถอยู่ร่วมกับคนผิวขาวได้ หรืออยู่ร่วมกับคนผิวดำคนอื่นที่มีทัศนคติหรือวิถีแห่งการดำเนินชีวิตที่แตกต่างกันได้โดยไม่สูญเสียความเป็นตัวของตัวเอง ไม่สูญเสียตัวตนและจิตวิญญาณของการเป็นคนผิวดำของแต่ละบุคคล ภายใต้สังคมที่มีความหลากหลายและมีชนผิวขาวเป็นชนหมู่มาก

โทนี่ มอริสันกล่าวไว้ครั้งหนึ่งในบทความที่ชื่อ *Rootedness: The Ancestor as Foundation* (1984) ว่า ในอดีตศิลปะแขนงหนึ่งที่น่าจะใช้เปรียบยารักษาจิตใจของคนผิวดำก็คือดนตรี แต่ต่อมาดนตรีชนิดนี้ที่ถือเป็นศิลปะที่เป็นเอกลักษณ์ของคนผิวดำหรือดนตรีบลูแจซ" ก็อาจจะไม่ใช่ลักษณะพิเศษที่มีวงจำกัดอยู่แค่คนผิวดำอีกต่อไป เพราะใครๆก็สามารถร้องได้และเล่นดนตรีชนิดนี้ได้ ดนตรี "บลูแจซ" กลายเป็นดนตรีร่วมสมัยแนวทางหนึ่งที่ปรากฏอยู่ทุกหนทุกแห่งเสียแล้ว ดังนั้นสำหรับเธอจึงน่าจะมีศิลปะอีกรูปแบบหนึ่งขึ้นมาทดแทนดนตรีชนิดนี้ที่จะสามารถถือได้ว่าเป็นตัวแทนของคนผิวดำ เธอเห็นความสำคัญของนวนิยายที่พูดถึงเกี่ยวกับคนผิวดำ และซึ่งอาจจะเป็นที่ต้องการของคนผิวดำรุ่นใหม่ทุกๆไปก็เพราะว่า "ทุกวันนี้เราไม่ได้มีชีวิตอยู่ในที่ซึ่งจะได้ยินเรื่องราวเกี่ยวกับคนผิวดำอีกต่อไป พ่อแม่ไม่ได้นั่งล้อมรอบเด็กๆแล้วบอกเล่าเรื่องราวเกี่ยวกับบรรพชนกรรมคลาสสิก ตำนานและเรื่องราวซึ่งนำมาจากแม่แบบ แต่นวนิยายกลับได้บอกเล่าเรื่องราวเหล่านี้ ถ่ายทอดเรื่องราวจากชนรุ่นหนึ่งไปสู่อีกรุ่นหนึ่งได้เป็นอย่างดี"

ด้วยเหตุผลที่ว่าประชาชนคนผิวดำในปัจจุบันหากไม่มีสำนักแห่งการอนุรักษ์วัฒนธรรมของคนผิวดำ หากไม่มีสำนักแห่งความภาคภูมิใจในความเป็นคนผิวดำ ในวิถีชีวิต ในบรรพบุรุษของตนและในตัวตนของตนแล้ว คนผิวดำก็จะค่อยๆถูกกลืนกินหายไปภายใต้วัฒนธรรมของคนผิวขาว และจะค่อยๆสูญเสียวิถีชีวิตค่านิยมของคนผิวขาวแล้วนำมาเป็นแบบอย่าง ที่สุดแล้วคนผิวดำก็จะไม่เหลืออะไรเลย ไม่เหลือความเป็นตัวของตัวเอง ไม่เหลือมรดกวัฒนธรรมให้ภาคภูมิใจ ไม่มีบรรพบุรุษให้ตนนับถือยึดเป็นแบบอย่างอีกต่อไป ด้วยเหตุนี้โทนี่ มอริสันจึงได้พยายามเปลี่ยนแนวคิด และปลุกฝังค่านิยมของคนผิวดำเสียใหม่ จากที่เคยมีค่านิยมตามแบบอย่างคนผิวขาว ก็ให้คนผิวดำมีความเป็นตัวของตัวเองมากขึ้น ภูมิใจในความเป็นคนผิวดำ เชื่อว่าตนเองก็มีคุณค่าความดีงามไม่ได้ด้อยไปกว่าคนผิวขาว นอกจากนี้เธอยังได้สอดแทรกตำนานของคนผิวดำไว้ในเรื่องราวของเธอ ให้ผู้อ่านได้ทราบที่มาของบรรพบุรุษของคนผิวดำ อันถือเป็นรากเหง้าที่สำคัญที่เป็นบ่อเกิดทางวัฒนธรรม ขนบธรรมเนียมประเพณีอันน่าภาคภูมิใจของคนผิวดำ ซึ่งความโดดเด่นในเรื่องราวเกี่ยวกับตำนานของคนผิวดำนี้จะปรากฏเด่นชัดในเรื่อง *Song of Solomon* ซึ่งเป็นนวนิยายเรื่องที่สองของโทนี่ มอริสันที่ได้รับการตีพิมพ์ในปี ค.ศ. 1977 นอกจากนี้นวนิยายเรื่องนี้ยังได้รับรางวัล the National Book Critic's Circle Award และรางวัล the American Academy and Institute of Arts and Letters Award นอกจากนี้นวนิยายเรื่องนี้สามารถทำยอดขายได้ดีที่สุดถึง 570,000 เล่มอีกด้วย

ดังนั้นคำพูดที่ว่าในงานเขียนของเธอ เธอจะไม่เขียนเรื่องอื่นใดเลย นอกจากเรื่องราวที่เกี่ยวกับชุมชน สังคมและชีวิตมนุษย์ก็คงจะไม่ผิดนัก เพราะในงานเขียนของเธอทุกเล่มล้วนพูดถึงถึง

ชีวิตและสังคมของคนผิวดำในแง่มุมต่างๆเป็นหลัก และได้ชี้ให้เห็นถึงวิถีทางเดินของคนผิวดำที่ควรจะมีและควรจะเป็นท่ามกลางความเจริญแห่งกระแสวัตถุนิยม โดยเน้นการให้คุณค่าความดีงามทางด้านจิตใจ เพื่อที่ว่าคนผิวดำจะสามารถมีชีวิตอยู่ได้อย่างสง่างามในสังคมทุกๆแบบ

หากลองพิจารณาชีวประวัติของโทนี มอร์ริสัน เราก็จะพบว่า ประสบการณ์ชีวิตตั้งแต่วัยเด็กของโทนี มอร์ริสัน มีส่วนสำคัญอย่างมากในการเป็นวัตถุดิบที่สำคัญในการเขียนนวนิยายทุกเรื่องของเธอ สภาพการณ์ที่เธอเติบโตและถูกเลี้ยงดูมาในฐานะเด็กแอฟริกันผิวดำในสังคมอเมริกันทำให้เธอซึมซับความเจ็บปวดของการมีสถานภาพเป็นคนผิวดำเป็นอย่างมาก เธอเกิดมาในครอบครัวคนดำที่มีฐานะยากจน เมื่อวันที่ 18 กุมภาพันธ์ ค.ศ. 1931 ที่เมืองลอเรน (Lorain) ซึ่งอยู่ทางตอนเหนือใกล้ทะเลสาบอีรี (Lake Erie) ของรัฐโอไฮโอ (Ohio) เธอเติบโตขึ้นมาในช่วงที่มีความตกต่ำทางเศรษฐกิจครั้งยิ่งใหญ่ (The Great Depression) ช่วงทศวรรษที่ 30 (1930s) พ่อแม่ของเธออพยพมาจากรัฐทางใต้ โดยตากับยายของเธอ นั้นมาจากเมืองกรีนวิลล์ (Greenville) และเบอร์มิงแฮม (Birmingham) รัฐอลาบามา (Alabama) อพยพมาสู่ลอเรนโดยผ่านรัฐเคนตักกี (Kentucky) ที่ซึ่งตาของเธอเคยเป็นกรรมกรในเหมืองถ่านหิน ในขณะที่พ่อของเธออพยพมาโอไฮโอ ก็เพราะต้องการจะหนีความรุนแรงในการเหยียดเชื้อชาติที่รัฐจอร์เจีย และเพื่อแสวงหาโอกาสที่ดีกว่าในภาคเหนือ รัฐโอไฮโอถือได้ว่าเป็นรัฐซึ่งเป็นที่รวมของสิ่งต่างๆมากมาย เป็นที่ที่อิสรภาพแห่งรัฐทางเหนือและใช้ตรวนของการค้าทาสแห่งรัฐภาคใต้มาบรรจบกัน มอร์ริสันเคยกล่าวว่า โอไฮโอถือเป็นรัฐที่มีความซับซ้อนและมีความน่าสนใจ โดยทางประวัติศาสตร์แล้วแม่น้ำโอไฮโอถือเป็นตัวแทนแห่งเสรีภาพทางตอนเหนือของรัฐมี "รถไฟใต้ดิน" (ขบวนการช่วยเหลือหลบหนี) ที่ประชาชนคนผิวดำเคยใช้เป็นที่พักในการหลบหนีไปสู่ประเทศแคนาดา ส่วนทางตอนใต้ของรัฐก็อยู่ติดกับรัฐทางใต้อย่างเคนตักกีที่เต็มไปด้วยบรรยากาศที่รุนแรงแห่งการแบ่งแยกสีผิว

โทนี มอร์ริสันเป็นลูกคนที่สองในบรรดาพี่น้องทั้งหมดสี่คน มีชื่อเดิมว่า โคลอี้ แอนโทนี วอฟฟอร์ด (Chloe Anthony Wofford) ชีวิตของเธอนับแต่วัยเด็กเธอเติบโตขึ้นมาในสภาพที่ถูกดูหมิ่นเหยียดหยาม และถูกดูถูกจนรู้สึกแปลกแยกจากคนผิวขาว โทนี มอร์ริสันได้ถ่ายทอดประสบการณ์ในเรื่องการเหยียดเชื้อชาติที่เธอได้พบตั้งแต่วัยเด็กไว้ในนวนิยายของเธอ ดังเช่นในช่วงแรกของเรื่อง *The Bluest Eye* (1970) โดยผ่านตัวละครที่ชื่อเพโคลา (Pecola) ซึ่งเป็นตัวละครเอกที่เป็นเด็กผิวดำ กับเจ้าของร้านค้าคนผิวขาว (Peach, 1995: 4)

She does not know what keeps his glance suspended. Perhaps because he is grown, or a man, and she a little girl. But she has seen interest, disgust, even

anger in grown male eyes. Yet this vacuum is not new to her. It has an edge; somewhere in the bottom lid is the distaste.... (1990: 36)

จากเนื้อความดังกล่าวจะเห็นได้ว่า เพคโคลารับรู้ได้ถึงความเกลียดชังที่ถ่ายทอดออกมาทางดวงตาของเจ้าของร้านที่กำลังจ้องมองเธออยู่ นี่คือการรู้สึกที่เกิดขึ้นเพราะความเกลียดชังทางเชื้อชาติที่โทนี่ มอร์ริสันเคยได้รับในครั้งหนึ่งของชีวิต

อย่างไรก็ตามงานเขียนของมอร์ริสันมิได้เน้นเฉพาะประสบการณ์ของคนดำในเรื่องการถูกเหยียดผิวจากคนขาวเท่านั้น แต่ยังได้พูดถึงสถานภาพทางสังคมของคนผิวดำ และคุณค่าต่างๆที่คนผิวดำเป็นผู้กำหนด

จอร์จ วอฟฟอร์ด (George Wofford) พ่อของโทนี่ มอร์ริสัน มีอาชีพรับจ้างทำงานทุกอย่างเท่าที่จะหาได้เพื่อหาเงินมาเลี้ยงครอบครัว ไม่ว่าจะเป็นคนงานเชื่อมเหล็กตามโรงงาน ตามคู่อต่อเรือ คนงานก่อสร้างหรือแม้แต่คนล้างรถ บิดาของเธอเป็นคนที่ทำงานหนักและเป็นผู้ชายที่มีลักษณะท่าทางสง่างามผึ่งผาย ในช่วงระหว่างที่ลูกๆอยู่ในวัยเจริญเติบโตนั้น เขาต้องทำงานถึง 3 อย่างในเวลาเดียวกันมาเป็นเวลาเกือบ 17 ปี เขาจะรู้สึกภูมิใจในงานที่เปี่ยมไปด้วยคุณภาพของเขา นอกจากนี้บิดาของโทนี่ มอร์ริสันยังเป็นคนที่แต่งตัวดีแม้ในช่วงที่อยู่ในภาวะกดดันก็ตาม เธอเติบโตมาท่ามกลางทรศนะของพ่อที่รังเกียจคนผิวดำอย่างรุนแรง พ่อของเธอเคยพูดว่า เขาจะไม่เชื่อคำพูดในทุกถ้อยคำและท่าทีในทุกท่วงท่าของคนผิวดำทุกคนบนโลกนี้ มอร์ริสันเคยกล่าวว่า พ่อของเธอเป็นผู้ที่นิยมการแบ่งแยกผิว จะเห็นได้จากกรที่เขากลายเป็นคนผิวดำทุกคน (<http://www.viconet.com/~ejb/bio.htm>) ทรศนะในเรื่องความไม่ลงรอยกันระหว่างคนผิวดำกับคนผิวดำนั้นได้สะท้อนให้เห็นในตัวละครที่ชื่อกีตาร์ (Guitar) ในเรื่อง *Song of Solomon* (1977) และตัวละคร ซัน (Son) ในเรื่อง *Tar Baby* (1981) ซึ่งซันได้กล่าวไว้ในนวนิยายว่า "คนดำและคนขาวสามารถทำงานร่วมกันได้แต่ไม่สามารถนอนหรือร่วมโต๊ะกินข้าวร่วมกันได้" ("They should work together sometimes, but they should not eat together or live together or sleep together. Do any of these personal things in life.") (1983: 181) ความรู้สึกที่รังเกียจคนผิวดำที่รุนแรงของพ่อของเธอ นั้นมีนักวิจารณ์บางคนเห็นว่า ไม่ได้ส่งผลกระทบต่อวิถีความคิดในการรังเกียจคนผิวดำของโทนี่ มอร์ริสันมากนัก อาจจะเป็นเพราะว่าเมื่อลองพิจารณางานเขียนของโทนี่ มอร์ริสันทั้ง 6 เรื่อง อาจพบความรู้สึกเจ็บแค้นในการกระทำและทัศนคติของคนผิวดำที่กระทำรุนแรงต่อคนผิวดำของตัวเอง แต่ก็พบว่า โทนี่ มอร์ริสันไม่มีจุดมุ่งหมายในการเขียนเพื่อที่จะทำให้เกิดการกระทำที่รุนแรงหรือการห้าห้าหน้าอาฆาตซึ่งกันและกันระหว่างคนผิวดำกับคนผิวดำ

ด้าเลย ตรงกันข้ามนวนิยายทุกเรื่องของไทยนี่ มอริริ สันลั่นแสดงให้เห็นจุดมุ่งหมายที่ว่า ทำอย่างไร คนผิวขาวและคนผิวดำจะสามารถดำรงชีวิตได้อย่างปกติสุขในสังคมเดียวกันให้เกิดความปรองดองซึ่งกันและกันมากที่สุด

หากลองพิจารณาถึงอิทธิพลที่เธอได้รับจากสายเลือดทางแม่คือ รามาร์ วิลลิส วอฟฟอร์ด (Ramah Willis Wofford) จะพบว่า เธอมีซับซ้อนความเป็นผู้หญิงแกร่ง เด็ดเดี่ยวและกล้าหาญจากสายเลือดทางแม่มาอย่างลึกซึ้ง เห็นได้จากคำพูดของเธอที่เคยกล่าวไว้

“...I don't think that my mother's talents were hidden from males or white society, actually – they were very much on display. So I don't feel a tension there, or the struggle for dominance.” (<http://www.viconet.com/~ejb/bio.htm>)

จากคำพูดดังกล่าวของไทยนี่ มอริริ สันทำให้รู้สึกได้ถึงความภาคภูมิใจในความสามารถหรือพรสวรรค์ของแม่ซึ่งเป็นผู้หญิงคนหนึ่ง รู้สึกได้ถึงความหยิ่งผยองของเธอที่รู้สึกว่า ผู้หญิงก็มีความสามารถไม่แพ้ผู้ชาย และความสามารถนั้นก็เกิดขึ้นได้ในตัวของผู้หญิงเองไม่ใช่เกิดขึ้นหรือซ่อนเร้นอยู่ในตัวของพวกผู้ชายหรือสังคมของคนผิวขาว นอกจากนี้เธอยังรู้สึกถึงพลังอำนาจที่น่าทึ่งที่มีอยู่ในตัวของผู้หญิงอีกด้วย เธอจำบุคลิกที่แลดูมีพลังอำนาจและกล้าหาญของคุณยายและคุณยายทวดของเธอได้ เธอกล่าวว่า เมื่อคุณยายทวดเดินเข้ามาปรากฏตัวในห้อง บรรดาหลานชายทั้งหลายก็จะยืนขึ้นทันที ทำให้เธอรู้สึกถึงพลังอำนาจที่มีอยู่ในตัวของผู้หญิง จะเห็นได้ว่าตัวละครผู้หญิงหลายตัวในนวนิยายของเธอมียุคบุคลิกลักษณะที่มีความเข้มแข็ง กล้าเผชิญหน้า ไม่ยอมคนและเป็นตัวของตัวเองมากกว่าตัวละครชายบางตัวเสียอีก ดังนั้นจึงมีนักวิจารณ์หลายคนตั้งข้อสังเกตว่า ตัวละครหญิงหลายตัวของเธอมียุคบุคลิกลักษณะที่ได้รับอิทธิพลมาจากบุคคลจริงๆทางครอบครัวทางฝ่ายแม่ของเธอ รวมทั้งได้ส่งผลกระทบต่อทัศนคติและบุคลิกภาพของความเป็นผู้หญิงแกร่งของเธอโดยตรงอีกด้วย ครั้งหนึ่งไทยนี่ มอริริ สันเคยแสดงทัศนคติในเรื่องเพศไว้ว่า เธอไม่คิดว่าหัวหน้าครอบครัวจะต้องเป็นผู้ชายเสมอไป และเธอก็ไม่คิดว่าการที่ผู้หญิงเป็นฝ่ายหาเลี้ยงครอบครัวจะเป็นเรื่องไม่เหมาะสมหรือว่าเป็นการทำให้ครอบครัวแตกแยกมีปัญหา เพราะเธอเองเธอก็สามารถเลี้ยงลูกของเธอ 2 คนด้วยลำแข้งของตนเองโดยปราศจากผู้ชายเช่นกัน

นอกจากนี้มารดาของเธอมักจะไปโบสถ์เป็นประจำ เธอร้องเพลงในขณะร้องเพลงสวดในโบสถ์ ดังนั้นเมื่ออยู่ที่บ้านมอริริ สันจึงมักจะได้ยินเสียงเพลงและเรื่องเล่าต่างๆมากมายที่เป็นความเชื่อของคนดำทางภาคใต้ ด้วยเหตุนี้ครอบครัววอฟฟอร์ดจึงรู้สึกภูมิใจในมรดกทางวัฒนธรรมของ

พวกเขา เมื่อเธอเริ่มโตขึ้น เธอก็ได้รับรู้เรื่องราวเกี่ยวกับความทุกข์ยากของครอบครัวที่ต้องผจญกับความแล้งน้ำใจ และความโหดเหี้ยมของเหล่านายทุนและเจ้าของที่ดินที่มักจะข่มขู่และเอาวัดเอาเปรียบผู้ที่อ่อนแอกว่าเสมอ เหตุการณ์ได้เกิดขึ้นเมื่อตอนที่เธออายุได้เพียง 2 ขวบ และเด็กเกินกว่าที่จะจำได้ แต่เธอก็ได้รับทราบเรื่องราวอันโหดร้ายในภายหลังว่า พ่อแม่ของเธอขาดส่งค่าเช่าบ้านซึ่งเป็นเงิน 4 ดอลลาร์ต่อเดือน ทำให้เจ้าของที่ดินโกรธมาก และคิดที่จะเผาบ้านของเธอพร้อมกับชีวิตคนเป็นๆภายในบ้าน เหตุการณ์ครั้งนั้นกระทบใจและสะเทือนใจเธอมาก เธอแทบไม่อยากจะเชื่อเลยว่า คนๆหนึ่งจะมีจิตใจเหี้ยมโหดถึงขนาดคิดที่จะทำลายที่ดินของตนเอง และเผาคนเป็นๆด้วยสาเหตุมาจากเรื่องเงินค่าเช่า เธอได้ถ่ายทอดเค้าโครงของเหตุการณ์อันน่าเศร้าดังกล่าวลงในงานเขียนของเธอ ซึ่งเราจะเห็นเรื่องราวของการเอาวัดเอาเปรียบและการข่มเหงของนายทุนที่กระทำต่อคนยากจนได้ในเรื่อง *Song of Solomon* อันแสดงให้เห็นถึงความโหดร้ายของสังคมนิวตันยิมที่เหล่านายทุนมักจะคิดถึงแต่ตัวเอง แล้งน้ำใจและไร้ซึ่งมนุษยธรรมอย่างน่าใจหาย

"ลอรเรน" เป็นเมืองอุตสาหกรรมเล็กๆที่มีชื่อเสียง มีผู้อพยพที่เป็นชาวยุโรป เม็กซิกัน และคนดำในภาคใต้มาตั้งถิ่นฐานอาศัยอยู่ด้วยกัน เมื่อโทนี่ มอร์ริสันเข้าเรียนในชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 เธอเป็นนักเรียนผิวดำเพียงคนเดียวในชั้นและเป็นเพียงคนเดียวที่สามารถอ่านหนังสือได้ เธอมีเพื่อนมากมายที่เป็นคนขาวที่โรงเรียน และพวกเขาเหล่านั้นก็ไม่ได้รู้สึกรังเกียจหรือแบ่งแยกชนชั้นและสีผิวกับเธอเลย จนกระทั่งเธอเริ่มมีเพื่อนต่างเพศ เธอก็เริ่มที่จะต้องเผชิญหน้ากับการแบ่งแยกเหล่านี้ เธอมีความหวังว่า เมื่อวันหนึ่งมาถึงเธอก็อยากจะเป็นนักเต้นรำเหมือนอย่างมาเรีย ทอลชีฟ (Maria Tallchief) ซึ่งเป็นนักเต้นรำที่เธอชื่นชอบ นอกจากนี้โทนี่ มอร์ริสันยังเป็นเด็กที่รักการอ่านอีกด้วย นักเขียนชาวรัสเซียที่เธอชื่นชอบในสมัยแรกๆที่เธอเริ่มอ่านหนังสือก็คือ ตอลสตอย (Tolstoy) และ ดอสโตเยฟสกี (Dostoyevski) ส่วนนักเขียนชาวฝรั่งเศสที่เธอชื่นชอบก็คือ กุสตาฟ โฟลแบร์ต (Gustave Flaubert) ส่วนนักเขียนอังกฤษเธอชื่นชอบเจน ออสเตน (Jane Austen) เธอจัดว่าเป็นนักเรียนยอดเยี่ยมและได้รับเกียรตินิยมเมื่อจบไฮสคูลจากลอรเรน ไฮสคูล (Lorain High School) ในปี ค.ศ. 1949 (<http://www.netsrq.com/~dbois/morrison.html>)

โทนี่ มอร์ริสันเริ่มทำงานช่วยเหลือครอบครัวมาตั้งแต่อายุ 12 ขวบ หลังจากที่เธอจบการศึกษาระดับมัธยมพร้อมกับเกียรตินิยม เธอก็เข้าศึกษาต่อที่มหาวิทยาลัยฮาวเวิร์ด (Howard University) ในกรุงวอชิงตัน ดี.ซี. (Washington, D.C.) ในขณะนั้นยังเป็นมหาวิทยาลัยสำหรับคนผิวดำ เธอเรียนภาษาอังกฤษเป็นวิชาเอก หลังจบการศึกษาเธอก็ได้เปลี่ยนชื่อเป็น "Toni" ซึ่งเธอนำมาจากชื่อกลางของเธอคือ "Anthony" โดยตัดคำให้สั้นลง การที่เธอเปลี่ยนชื่อก็เนื่องมาจากว่ามีคนจำนวนมากออกเสียงชื่อแรกของเธอผิด (<http://www.netsrq.com/~dbois/morrison.html>) ใน

ระหว่างที่เรียนอยู่ที่นี้เธอได้เข้าร่วมคณะละครของมหาวิทยาลัย คณะละครคณะนี้จะแสดงละครเรื่องเก่าๆ เธอจึงกลายเป็นนักแสดงละครของมหาวิทยาลัยฮาวเวิร์ด เธอจะต้องออกแสดงละครไปตามเมืองต่างๆในภาคใต้ ทำให้เธอได้เห็นชีวิตของคนผิวดำที่นั่นที่ซึ่งบิดาของเธอได้หลบหนีไปสู่ภาคเหนือ โทนี มอร์ริสันจบการศึกษาจากมหาวิทยาลัยฮาวเวิร์ดเมื่อปี ค.ศ. 1953 ได้รับปริญญาอักษรศาสตรบัณฑิต สาขาภาษาอังกฤษ หลังจากนั้นเธอก็เข้าศึกษาต่อในระดับปริญญาโทที่มหาวิทยาลัยคอร์เนล (Cornell University) ในเมืองอิทาคา (Ithaca) รัฐนิวยอร์ก สาขาภาษาอังกฤษ โดยเขียนวิทยานิพนธ์เรื่อง "การฆ่าตัวตายในงานของวิลเลียม โฟล์กเนอร์ และเวอร์จิเนีย วูล์ฟ" (*Suicide in the Works of William Faulkner and Virginia Woolf*) มีผู้กล่าวว่า งานของโฟล์กเนอร์ที่เธอรู้สึกคุ้นเคยเป็นอย่างดีนั้นได้ส่งอิทธิพลในการเขียนนวนิยายทุกเรื่องของเธอเป็นอย่างมาก เธอจบการศึกษาระดับปริญญาโทในปี ค.ศ. 1955

หลังจบการศึกษาเธอได้ไปเป็นอาจารย์สอนวิชาภาษาอังกฤษเบื้องต้นที่มหาวิทยาลัยเท็กซัส เซาท์เทิร์น (Texas Southern University) ในเมืองฮุสตัน (Houston) การสอนภาษาอังกฤษที่นี่แตกต่างจากที่เธอเคยเรียนที่มหาวิทยาลัยฮาวเวิร์ด เพราะที่นั่นจะไม่ให้ความสนใจกับวัฒนธรรมของคนผิวดำ แต่ที่มหาวิทยาลัยเท็กซัส เซาท์เทิร์นนี้มักจะมีสัปดาห์ประวัติศาสตร์แห่งชนชาตินิโกร (Negro history week) ซึ่งทำให้เธอได้รู้ความคิดเกี่ยวกับวัฒนธรรมของคนผิวดำอย่างลึกซึ้งมากกว่าที่จะรู้จักแต่เพียงผิวเผิน ในปี ค.ศ. 1957 เธอก็ได้กลับมาที่มหาวิทยาลัยฮาวเวิร์ดอีกครั้ง ในฐานะอาจารย์ผู้สอนวิชาภาษาอังกฤษ ช่วงระหว่างนี้ได้เกิดการเคลื่อนไหวสิทธิมนุษยชนขึ้น (civil rights movement) เกิดการประท้วงต่อต้านเรียกร้องสิทธิและความเสมอภาคของคนผิวดำ มีการเดินขบวนต่อต้านความไม่ยุติธรรม ทำให้เธอได้พบกับประชาชนจำนวนมากที่มาต่อสู้เคลื่อนไหวในครั้ง นี้ เธอได้พบกับกวีที่ชื่อเอมิลี บารากา (Amiri Baraka) ซึ่งในขณะนั้นมีชื่อว่า เลอ ร็ว โจนส์ (Le roi Jones) และแอนดรูว์ ยัง (Andrew Young) ผู้ซึ่งต่อมาได้ทำงานกับดอกเตอร์มาร์ติน ลูเธอร์ คิง และต่อมาก็ได้เป็นนายกเทศมนตรีที่เมืองแอตแลนตา รัฐจอร์เจีย และได้พบกับลูกศิษย์คนหนึ่งของเธอชื่อสโตกลี คาร์มิกเอล (Stokely Carmichael) ผู้ซึ่งต่อมาได้กลายเป็นผู้นำของ SNCC (The Student Nonviolent Coordinating Committee) และลูกศิษย์อีกคนหนึ่งชื่อโคลด บราวน์ (Claude Brown) ซึ่งได้เขียนเรื่อง *Manchild in the Promised Land* ตีพิมพ์ในปี ค.ศ. 1965 ซึ่งได้กลายเป็นวรรณกรรมแอฟริกันอเมริกันคลาสสิก อย่างไรก็ตามโทนี มอร์ริสันไม่ได้มีบทบาทในการเคลื่อนไหวสิทธิมนุษยชนในครั้ง นี้แต่อย่างใด เหตุผลประการหนึ่งก็เพราะว่า เธอไม่ได้เป็นตัวตั้งตัวตีหรือเป็นผู้ก่อหวอดให้มีการยกเลิกการแบ่งแยกชนชาติเพื่อความเสมอภาคอย่างเต็มตัว ถึงแม้เธอจะรู้ดีว่าการแบ่งแยกสีผิวและเชื้อชาตินั้นเป็นไปเพื่อสนองความต้องการและผลประโยชน์ในด้านต่างๆให้แก่คนผิวขาวที่เป็นนักเหยียดผิวก็ตาม การเคลื่อนไหวสิทธิมนุษยชนของคนผิวดำในครั้ง นี้ได้ก่อให้เกิดเหตุ

การฉ้อฉลอันน่าเศร้าสลดที่มีผลกระทบต่อความรู้สึกของโทนี่ มอร์ริสันอย่างเด่นชัด และโทนี่ก็ได้สอดแทรกเหตุการณ์จริงๆ เหล่านี้ไว้ในนวนิยายของเธอในเรื่อง *Song of Solomon* (1977) ด้วย หนึ่งในเหตุการณ์อันเลวร้ายนั้นก็คือ การสังหารเอ็มเม็ต ทิล (Emmett Louis 'Bobo' Till) เด็กผิวดำอายุ 14 ปี ที่ถูกตั้งข้อหาว่ามีความผิดโทษฐานที่ผิวปากให้กับผู้หญิงผิวขาวคนหนึ่ง เขาถูกพิพากษาประหารชีวิตอย่างโหดร้ายจากประชาชนนอกศาลสถิตยุติธรรม โดยถูกฆ่าตายด้วยวิธีการเขียนตีให้บาดเจ็บแล้วยิงที่ศีรษะ สุดท้ายจึงถูกจับโยนลงในแม่น้ำทัลลาฮัตชี (Tallahatchie) และอีกเหตุการณ์หนึ่งที่โทนี่ มอร์ริสันได้บรรจุไว้ในเรื่อง *Song of Solomon* (1977) ก็คือ เหตุการณ์การระเบิดโบสถ์ซึ่งมีเด็กหญิงชาวแอฟริกัน 4 คนอยู่ในนั้น เมื่อวันที่ 15 กันยายน ค.ศ. 1963 ในเมืองเบอร์มิงแฮม รัฐอลาบามา

ขณะที่เธอสอนหนังสืออยู่ที่มหาวิทยาลัยฮาวเวิร์ด เธอได้แต่งงานกับสถาปนิกหนุ่มชาวจาไมกาผู้หนึ่งชื่อฮาโรลด์ มอร์ริสัน (Harold Morrison) ในปี ค.ศ. 1958 และมีบุตรชายด้วยกัน 2 คน คนโตชื่อ ฮาโรลด์ ฟอร์ด (Harold Ford) ซึ่งเกิดในปี ค.ศ. 1961 ขณะนั้นมอร์ริสันยังคงสอนหนังสืออยู่ ขณะเดียวกันก็ดูแลครอบครัวด้วย เธอได้เข้าร่วมกลุ่มนักเขียนกลุ่มหนึ่งซึ่งเป็นกลุ่มเล็กๆ เป็นที่รวมชั่วคราวของนักเขียนที่หลบหนีหน้าจากชีวิตแต่งงานที่ไม่มีความสุข เธอต้องการคบหาสมาคมกับบุคคลต่างๆ ที่ชื่นชอบวรรณกรรมมากเหมือนกับเธอ เธอหันมาให้ความสนใจกับงานเขียนเพื่อหวังจะเป็นเครื่องปลอบประโลมใจจากชีวิตแต่งงานที่ไม่ราบรื่นนัก สมาชิกในกลุ่มแต่ละคนจะนำเรื่องราวหรือบทกวีมาพูดคุยแลกเปลี่ยนทรรศนะกัน ครั้งหนึ่งในสัปดาห์นั้นไม่มีใครนำเรื่องมาเล่า มอร์ริสันจึงรีบเขียนเรื่องหนึ่งอย่างคร่าวๆ เป็นเรื่องเกี่ยวกับเด็กผู้หญิงผิวดำคนหนึ่ง เธอเคยรู้จักในวัยเด็ก เด็กผู้หญิงผิวดำคนนั้นได้อธิษฐานต่อพระเจ้าขอให้เธอมีดวงตาเป็นสีฟ้า ปากฎว่าเรื่องนี้ได้รับการตอบรับเป็นอย่างดีจากกลุ่ม ดังนั้นทำให้มอร์ริสันคิดว่า เธอน่าจะเขียนเรื่องนี้ขึ้นมาอย่างจริงจัง เมื่อเธอดังครมร์ลูกคนที่สองที่ชื่อ สเลด (Slade) ชีวิตการแต่งงานไม่ได้ทำให้เธอรู้สึกมีความสุขนัก เธอจึงเลิกกับสามี และทิ้งงานของเธอที่มหาวิทยาลัย เธอพาลูกของเธอเดินทางไปยุโรป ต่อมาเธอได้หย่าขาดจากสามีของเธอในปี ค.ศ. 1964 แล้วกลับมาอยู่ที่บ้านบิตามารดาของเธอในลอนดอนกับลูกชายทั้งสอง (<http://www.netsrq.com/~dbois/morrison.html>)

ช่วงฤดูร้อนปี ค.ศ. 1964 มอร์ริสันได้เป็นผู้ช่วยบรรณาธิการหนังสือเกี่ยวกับตำราเรียนที่แรนดอม เฮาส์ (Random House) ในเมืองซีราคิวส์ (Syracuse) รัฐนิวยอร์ก เธอมีความหวังว่าจะได้ย้ายไปอยู่ที่นิวยอร์กซิตี (New York City) ในไม่ช้า เธอต้องทำงานตลอดทั้งวัน ในขณะที่ลูกชายของเธอได้รับการดูแลจากแม่บ้าน พอตตอนเย็นมอร์ริสันก็กลับมาทำอาหารเย็นและเล่นกับลูกๆ จนกระทั่งพวกเขาเข้านอน ด้วยภาระหน้าที่ของความเป็นแม่และเป็นผู้หาเลี้ยงครอบครัว ทำให้มอร์ริสันให้

เวลากับการเขียนหนังสือได้เพียงเฉพาะช่วงเวลาที่เธอว่างเว้นจากหน้าที่ดังกล่าวเท่านั้น เธอนำเรื่องราวเก่าๆที่เธอเคยเขียนเมื่อครั้งอยู่ในกลุ่มนักเขียนกลับมาบัดใหม่ และตัดสินใจที่จะพัฒนาให้กลายเป็นนวนิยายสักเล่ม เรื่องราวที่เธอเขียนนั้นได้วาดมาจากความทรงจำในวัยเด็กของเธอเอง และขยายเรื่องราวด้วยจินตนาการของเธอ เธอพบว่า การเขียนนวนิยายนั้นเป็นความน่าตื่นเต้นและท้าทาย ในขณะที่งานอื่นๆนอกจากงานเขียนนั้นน่าเบื่ออย่างยิ่งเมื่อเปรียบเทียบกัน

ในขณะที่เธอทำงานที่แรนดอม เฮาส์ เธอทำหน้าที่รวบรวมบทความที่ชื่อ *The West and the Rest of Us* ซึ่งเขียนโดยนักประวัติศาสตร์ชาวแอฟริกันที่ชื่อชินไวซู (Chinweizu) ซึ่งข้อถกเถียงจากบทความดังกล่าวได้ส่งผลกระทบต่อความคิดเกี่ยวกับเรื่องเชื้อชาติ และระบบทุนนิยมในนวนิยายเรื่อง *Song of Solomon* (1977) และเรื่อง *Tar Baby* (1981) ของเธอ ทั้ง 2 เรื่องนี้เผยให้เห็นถึงการเติบโตของระบบทุนนิยม ซึ่งได้ส่งผลให้เกิดการเหยียดเชื้อชาติขึ้น ทฤษฎีของชินไวซูมีอยู่ว่า คนผิวขาวที่มีอำนาจได้ปลุกระดมนักเหยียดผิวผิวขาว และนักเหยียดผิวผิวขาวก็ได้รับใช้ผู้มีอำนาจผิวขาวด้วยในขณะเดียวกัน นอกจากนี้ทฤษฎีของชินไวซูยังมีอยู่ว่า คนอเมริกันผิวดำบางคนยังได้ถูกล้างสมองจากพวกคนยุโรปด้วยการโฆษณาชวนเชื่อให้พวกคนผิวดำรู้สึกเกลียดตัวเอง แล้วหันมายึดมั่นรูปลักษณ์และตัวตนในแบบของคนอเมริกันผิวขาวเป็นสำคัญ (Peach, 1995: 7)

ในปี ค.ศ. 1967 เธอได้รับการโยกย้ายไปอยู่ที่สำนักงานใหญ่ในแมนฮัตตันในฐานะบรรณาธิการอาวุโสของแรนดอม เฮาส์ ขณะที่เธอกำลังจัดพิมพ์หนังสือของชาวอเมริกันผิวดำที่มีชื่อเสียงเช่น มุฮัมหมัด อาลี (Muhammad Ali) แอนดรูว์ ยัง (Andrew Young) และแองเจลา ดาวิส (Angela Davis) เธอก็กำลังวุ่นอยู่กับการส่งนวนิยายของเธอเองไปยังสำนักพิมพ์ต่างๆ ในที่สุดเรื่อง *The Bluest Eye* ก็ได้รับการตีพิมพ์ในปี ค.ศ. 1970 ในขณะนั้นโทนี มอร์ริสันมีอายุได้ 30 ปี นวนิยายเรื่องนี้ได้รับการวิพากษ์วิจารณ์เป็นอย่างมาก ถึงแม้ว่าจะไม่ประสบความสำเร็จทางธุรกิจก็ตาม โทนี มอร์ริสันได้ใช้ระยะเวลาอันยาวนานพอสมควรในการเขียนนวนิยายเรื่องนี้ เนื่องจากเธอต้องคิดทบทวนอยู่หลายครั้ง เพราะเธอตระหนักดีว่า เธอคือผู้หญิงผิวดำที่กำลังเข้าไปสู่สนามแข่งวงการนักเขียนในระดับสูงซึ่งแวดล้อมและครอบครองไปด้วยคนผิวขาวมาก่อน นอกจากนี้เธอยังไม่ต้องการให้เจ้านายของเธอรู้ว่าเธอกำลังตีพิมพ์นวนิยายของเธอเรื่องนี้กับสำนักพิมพ์อื่นอีกด้วย ในช่วงปี ค.ศ. 1971-1972 โทนี มอร์ริสันก็ได้ไปเป็นรองศาสตราจารย์สอนวิชาภาษาอังกฤษที่มหาวิทยาลัยแห่งรัฐนิวยอร์ก ที่เมืองเพอร์เชส (Purchase) ขณะเดียวกันเธอก็ยังคงทำงานที่แรนดอม เฮาส์ด้วย

หลังจากนั้นไม่นานเธอก็ได้เริ่มเขียนนวนิยายเล่มที่สอง เรื่องนี้เธอมุ่งประเด็นไปที่มิตรภาพระหว่างผู้หญิง 2 คน ซึ่งเป็นหญิงผิวดำทั้งคู่ นวนิยายเล่มที่สองเรื่อง *Sula* นี้ได้รับการตีพิมพ์ในปี

ค.ศ. 1973 และได้รับการเสนอชื่อเข้าชิงรางวัลหนังสือแห่งชาติประจำปี ค.ศ. 1975 สาขานวนิยาย เรื่องนี้ทำให้เราได้เห็นบุคลิกลักษณะของตัวละครเอกผู้หญิงที่มีความเชื่อมั่นในตัวเองเป็นอย่างสูง มีความกล้าที่จะเผชิญสิ่งต่างๆรอบข้างอย่างไม่เกรงกลัวอันตรายและอคติใดๆของคนในสังคมทั้งสิ้น Sula (1973) เป็นเรื่องราวที่เผยให้เห็นถึงสัมพันธภาพที่แน่นแฟ้นของเพื่อน 2 คนคือ เนล ไวลท์ (Nel Wright) และซูลา พีซ (Sula Peace) ซึ่งเป็นผู้หญิงผิวดำทั้งคู่ เด็บโตเป็นเพื่อนกันมาตั้งแต่ช่วงทศวรรษที่ 20 และ 30 ในชุมชนเล็กๆของภาคกลางฝั่งตะวันตก แต่กลับต้องมาแตกหักกัน เพราะความคิดเห็นที่แตกต่างกันระหว่างการเชื่อฟังปฏิบัติตามกฎเกณฑ์ และการขบถต่อต้านขนบธรรมเนียมและวัฒนธรรมประเพณีที่ถือปฏิบัติสืบทอดกันมายาวนานของคนผิวดำ เชื่อกันว่าบุคลิกที่แฝงพลังแห่งความเข้มแข็ง กล้าหาญและไม่ยอมคนของตัวละครเอกหญิงผิวดำในเรื่องนี้สื่อให้เห็นถึงบุคลิกของความเป็นผู้หญิงแกร่งของไทย มอริริสันที่ได้รับมาจากสายเลือดทางแม่

ช่วงระหว่างปี ค.ศ. 1976 - 1977 นี้ มอริริสันได้ไปเป็นอาจารย์รับเชิญที่มหาวิทยาลัยเยล (Yale University) ในเมืองนิวฮาเวน (New Haven) รัฐคอนเนตทิคัต (Connecticut) นอกจากนี้เธอยังได้เขียนนวนิยายเรื่องที่สองชื่อ *Song of Solomon* ซึ่งตีพิมพ์ในปี ค.ศ. 1977 การได้รับรางวัล The National Book Critics Circle Award ในปี ค.ศ. 1978 นี้ ย่อมพิสูจน์ให้เห็นถึงสถานภาพในการเขียนหนังสือที่แปรเปลี่ยนไปของโทนี่ มอริริสัน เนื่องจากเธอได้เริ่มคิดแล้วว่า เธอเขียนหนังสือในฐานะนักเขียนคนหนึ่ง แทนที่จะเป็นบรรณาธิการคนหนึ่งที่มาเขียนหนังสือ เรื่องนี้เธอได้ชี้เฉพาะไปที่ตัวละครผู้ชายผิวดำที่ชื่อ มิลค์แมน เดด (Milkman Dead) โดยเธอได้แลเห็นโลกของผู้ชายโดยผ่านการมองลูกชายของเธอเอง เป็นเรื่องราวเกี่ยวกับการเดินทางไปสู่อดีตของตัวละครเอก เพื่อสืบเสาะเรื่องราวเกี่ยวกับบรรพบุรุษอันจะทำให้เกิดความเข้าใจในตัวตนที่แท้จริงของตน และความจริงที่ปรากฏอยู่ในปัจจุบัน

แหล่งวัตถุดิบสำคัญที่โทนี่ มอริริสันนำมาใช้ในการแต่งนวนิยายนั้น ส่วนใหญ่เธอได้มาจากประสบการณ์ในการอ่านหนังสือทั้งสิ้น ในขณะที่ชีวิตส่วนตัวของเธอกลับเป็นส่วนน้อยเท่านั้นที่เธอได้นำไปใช้ในการผูกเรื่องราว โทนี่ มอริริสันในฐานะบรรณาธิการอาวุโสของแรนดอม เฮาส์ได้นำเอาประสบการณ์จากการอ่านงานเขียนของนักเขียนผิวดำมาเป็นวัตถุดิบที่สำคัญในงานเขียนของเธอ เช่น แองเจลา ดาวิส (Angela Davies), โทนี่ เคด แบมบารา (Toni Cade Bambara) และเกย์ล โจนส์ (Gayl Jones) นอกจากนี้อิทธิพลจากงานเขียนของเฮนรี ดูมาส์ (Henry Dumas) ยังได้ส่งผลไปถึงงานเขียนของโทนี่ มอริริสันอีกด้วย มอริริสันได้อ่านงานของเขาในช่วงทศวรรษที่ 70 ลักษณะงานเขียนของดูมาส์ที่เป็นเซอร์เรียลลิสต์ แบบเห็นอรรถรมชาติ แบบลึกลับมีเวทมนตร์ ไหราศาสตร์ ตำนาน และนวนิยายวิทยาศาสตร์ ล้วนแล้วแต่เป็นรูปแบบที่พบได้ใน *Song of Solomon*

ในปี ค.ศ. 1981 นวนิยายเรื่องที่ดีที่สุดของเธอ *Tar Baby* ก็ได้รับการตีพิมพ์ ปรากฏว่า นวนิยายเรื่องนี้ได้รับการจัดอยู่ในรายชื่อของหนังสือที่ขายดีที่สุดเป็นเวลา 4 เดือน (จากการจัดอันดับในนิตยสารนิตยสารนิวยอร์กไทม์) นวนิยายเรื่องนี้ยังคงตอกย้ำโคกนาฏกรรมแห่งชีวิตของตัวละครเอกผิวดำด้วยภาวะของการเป็นบ้า เป็นครั้งแรกที่เธอได้บรรยายถึงปฏิกริยาระหว่างตัวละครที่เป็นคนดำกับคนขาว หากแต่เน้นไปที่เรื่องราวเกี่ยวกับสัมพันธภาพแห่งความรักระหว่างนางแบบผิวดำที่ถูกเลี้ยงดูกลมเกลียวและถูกหล่อหลอมมาด้วยวัฒนธรรมของคนผิวขาว กับชายหนุ่มผิวดำซึ่งเป็นตัวแทนของทุกสิ่งทุกอย่างที่เธอทั้งรู้สึกกลัวและต้องการ นางแบบผิวดำผู้นี้ได้รับการเลี้ยงดูจากเศรษฐีผู้หนึ่งซึ่งเป็นนักธุรกิจอสังหาริมทรัพย์แถบชายฝั่งทะเลแคริบเบียน ผู้ซึ่งสั่งสอนเลี้ยงดูอบรมเธอตามแบบอย่างของชาวกรุง ทำให้เธอมีลักษณะแบบคนกรุงหรือคนเมืองหลวง เรื่องราวเผยให้เห็นถึงการเผชิญหน้ากันระหว่างชายหญิงผิวดำคู่นี้ แต่เป็นโลกของคนดำกับคนขาว

ในปี ค.ศ. 1983 มอริริสันได้ลาออกจากแรนดอม เฮาส์ ซึ่งเธอได้ทำงานอยู่ที่นั่นมาเกือบ 20 ปี ในปี ค.ศ. 1984 เธอได้รับการแต่งตั้งให้เป็น The Albert Schweitzer Professor สาขามนุษยศาสตร์ที่มหาวิทยาลัยแห่งรัฐนิวยอร์ก (The State University of New York) ในเมืองอัลบานี (Albany) ขณะที่อาศัยอยู่ในเมืองอัลบานีนี้ เธอก็ได้เริ่มเขียนบทละครเรื่องแรกชื่อ *Dreaming Emmett* ซึ่งการเขียนเรื่องนี้เธอได้ยึดอยู่บนพื้นฐานของเรื่องราวที่แท้จริงของ เอ็มเม็ท ทิล วัยรุ่นผิวดำที่ถูกพวกคนผิวขาวที่เหยียดผิวฆ่าตายในปี ค.ศ. 1955 ละครเรื่องนี้ถือเป็นการเสียดแทงประวัติศาสตร์แห่งสัมพันธภาพระหว่างคนผิวดำกับคนผิวขาว และยังได้เน้นให้เห็นถึงความสำคัญของชุมชนในวัฒนธรรมของคนผิวดำอีกด้วย ซึ่งเรื่องราวเกี่ยวกับเอ็มเม็ท ทิลนี้เธอได้เคยสอดแทรกไว้ในนวนิยายเรื่อง *Song of Solomon* มาก่อนแล้ว ละครเรื่องนี้เปิดแสดงรอบปฐมทัศน์เมื่อวันที่ 4 มกราคม ค.ศ. 1986 ที่โรงละครมาร์เก็ตเพลซ (The Marketplace Theater) ในเมืองอัลบานี โดยใช้ชื่อเรื่องว่า *Dreaming Emmett* อำนวยการผลิตโดย The Capital Repertory Company

จากผลงานทางนวนิยายทั้ง 4 เรื่องที่ผ่านมา หากใครไม่คิดว่า *Song of Solomon* เป็นนวนิยายเรื่องที่ดีที่สุดของโทนี่ มอริริสันแล้ว ก็อาจจะเลือก *Beloved* นวนิยายเรื่องที่ 5 เป็นเรื่องที่ดีที่สุดก็ได้ เพราะ *Beloved* ได้ถ่ายทอดเรื่องราวอันน่าสะพรึงกลัวของชีวิตของทาส ซึ่งสะท้อนให้เห็นความโหดร้ายของสังคมอเมริกันในยุคหนึ่งได้อย่างน่าสะเทือนใจ เป็นเรื่องราวเกี่ยวกับทาสหญิงผิวดำคนหนึ่งที่ถูกหนีนายจ้างผิวขาวมา แล้วฆ่าลูกสาววัยทารกของตัวเองตาย ด้วยความคิดว่าลูกจะไม่ต้องมาเป็นทาสเหมือนแม่ หากเราลองถามคนอเมริกันผิวดำบางคนเกี่ยวกับความจริงดังกล่าว เราก็จะพบกับคำตอบอันน่าหดหู่ว่า “จริง” เรื่องราวเกี่ยวกับทาสที่ฆ่าลูกของตัวเอง เพื่อปกป้องลูกจากฐานะของการเป็นทาสตามพ่อแม่ได้เคยเกิดขึ้นจริงๆ ในสังคมอเมริกันยุคสมัยหนึ่ง ในเรื่องนี้โท

นี่ มอริสสันได้วางเค้าโครงเรื่องมาจากชีวิตของบุคคลจริงในอดีตที่ชื่อมาร์กาเร็ต การ์เนอร์ (Margaret Garner) ซึ่งได้หลบหนีนายจ้างผิวขาวจากรัฐเคนตักกีไปอยู่ที่รัฐโอไฮโอพร้อมกับลูกๆของเธอในปี ค.ศ. 1851 เมื่อเธอถูกจับได้ เธอจึงพยายามฆ่าตัวตายและฆ่าลูกๆของเธอ เพราะไม่อยากให้ลูกๆ ต้องไปมีชีวิตเป็นทาส แต่ก็มีเพียงลูกคนเดียวเท่านั้นที่ตาย และด้วยการกระทำครั้งนี้มาร์กาเร็ตจึงติดคุก เธอปฏิเสธที่จะแสดงความเศร้าโศกเสียใจใดๆ นอกจากกล่าวว่า “เธอไม่มีความปรารถนาให้ลูกๆต้องมาทนทุกข์ทรมานอย่างที่เธอเคยเป็น” (“unwilling to have her children suffer as she had done”) นอกจากนี้ในเรื่อง *Beloved* ยังมีความโดดเด่นในแง่ของกลวิธีการประพันธ์เป็นอย่างมาก ทั้งในลักษณะของความเหนือจริง การใช้สัญลักษณ์และเธอยังได้ใช้เทคนิคการเขียนแบบแมจิคอล เรียลลิสซึม (Magical Realism) ในการดำเนินเรื่องอีกด้วย ทำให้เรื่องราวมีความน่าสนใจและเต็มไปด้วยความน่าขนลุกสยองมากมาย *Beloved* ได้รับการตีพิมพ์เมื่อปี ค.ศ. 1987 และเป็นนวนิยายเล่มหนึ่งที่ขายดีที่สุด ต่อมาในปี ค.ศ. 1988 *Beloved* ก็ได้รับรางวัลพูลิตเซอร์ สาขานวนิยาย

ในปี ค.ศ. 1989 โทนี มอริสสันได้รับการแต่งตั้งให้เป็น The Robert F. Goheen Professor ในที่ประชุมของคณะมนุษยศาสตร์ ที่มหาวิทยาลัยพรินซ์ตัน (Princeton University) เธอกลายเป็นนักเขียนผู้หญิงผิวดำคนแรกที่ได้นั่งเก้าอี้อันทรงเกียรตินี้ที่ Ivy League University ขณะที่รับตำแหน่งนี้ มอริสสันกล่าวว่า “ฉันสอนหนังสือด้วยความตั้งใจเอาจริงเอาจังเช่นเดียวกับงานเขียน” (“I take teaching as seriously as I do my writing.”) วิชาที่เธอสอนได้แก่ การเขียนสร้างสรรค์ แอฟริกันอเมริกันศึกษา อเมริกันศึกษาและสตรีศึกษา และเธอยังเริ่มเขียนนวนิยายเรื่องต่อมาคือเรื่อง *Jazz* เป็นเรื่องเกี่ยวกับชีวิตของคนผิวดำในช่วงทศวรรษ 1920 หนังสือเรื่องนี้ได้รับการตีพิมพ์เมื่อปี ค.ศ. 1992 เป็นนวนิยายเล่มที่หกของโทนี มอริสสัน *Jazz* เป็นเรื่องราวรักสามเส้าของชายหนึ่งหญิงสองที่ลงท้ายด้วยความตายของฝ่ายหนึ่ง อันเกิดจากต้นเหตุแห่งอารมณ์ความรู้สึก ความอิจฉาริษยาและความอาฆาตแค้นที่หวังจะต้องชดใช้ของอีกฝ่ายหนึ่ง ซึ่งเกิดขึ้นในย่านคนผิวดำของนิวยอร์กที่รู้จักกันในนาม “Harlem” ประกอบกับการให้ภาพให้รายละเอียดของเมืองที่ชี้ให้เห็นถึงความเป็นไปในชีวิตของคนในสังคม โดยเฉพาะอย่างยิ่งชีวิตใหม่ของคนผิวดำในนครนิวยอร์กหลังจากได้รับอิสรภาพจากการปลดปล่อยทาสในช่วงปี 1900 เป็นต้นมา ซึ่งแสดงให้เห็นถึงบทบาทของการเป็นผู้ชายผิวดำและผู้หญิงผิวดำ ภาวะของการเป็นคนผิวดำและความเป็นมนุษย์ในสังคมอเมริกัน ลักษณะการใช้ภาษาในการนำเสนอเรื่องราว และการให้ภาพให้รายละเอียดของชีวิตคนผิวดำในเมืองนั้นมีความงดงามประหนึ่งดนตรีบลูแจ๊ส ซึ่งถูกสร้างสรรค์มาจากรากเหง้าแห่งความขมขื่นทางด้านอารมณ์ความรู้สึกของคนผิวดำ

นอกจากนี้โทนี มอร์ริสันยังได้เขียนบทความที่เป็นการวิพากษ์วิจารณ์สังคมเรื่อง *Playing in the Dark: Whiteness and the Literary Imagination* (1992) ซึ่งได้พูดถึงประเด็นที่ว่า ทำอย่างไรถึงจะมีเสรีภาพในฐานะนักเขียนหญิงชาวอเมริกันผิวดำที่จะต้องอยู่ในโลกซึ่งเต็มไปด้วยการเหยียดเพศและเหยียดเชื้อชาติ

ในปี ค.ศ. 1993 โทนี มอร์ริสันได้รับรางวัลโนเบล สาขาวรรณกรรม โดยคณะกรรมการให้เหตุผลว่าโทนี มอร์ริสันได้ทำการค้นคว้าศึกษาเป็นอย่างดี ในการที่จะถ่ายทอดภาษาได้อย่างประณีตงดงามในงานของเธอ ถึงแม้เธอจะเขียนร้อยแก้ว แต่สำนวนภาษาที่ปรากฏออกมากลับดูจัดตั้งประหนึ่งบทร้อยกรอง เธอต้องการที่จะให้ภาษาที่เธอได้เรียงร้อยออกไปนั้นเป็นไปอย่างอิสระ หลุดพ้นจากโครงทรวงในเรื่องเชื้อชาติ (<http://pathfinder.com/time/community/nobelprize.html>) ในขณะที่นักวิจารณ์หลายท่านได้กล่าวชื่นชมโทนี มอร์ริสันมากกว่างานของเธอนั้นมีความโดดเด่นเป็นสุดยอด ในฐานะที่ตัวละครของเธอถึงแม้จะเป็นตัวละครผิวดำ แต่ก็มีความเป็นสากลด้วยในขณะเดียวกันซึ่งทุกคนสามารถที่จะเข้าใจได้ อลิซ วอร์คเกอร์ (Alice Walker) นักเขียนคนหนึ่งกล่าวว่าไม่มีใครที่จะเขียนออกมาได้งดงามไปกว่าโทนี มอร์ริสัน เพราะเธอได้เผยให้เห็นถึงความจริงอันซับซ้อน ความน่ากลัวและความรักในชีวิตของชาวแอฟริกันอเมริกันด้วย นอกจากนี้มอร์ริสันยังได้เคยยืนยันว่า งานเขียนของเธอได้แสดงให้เห็นถึงตัวตนในเรื่องเชื้อชาติเป็นสำคัญ ผู้หญิงผิวดำหรือผู้ชายผิวดำก็ตามต่างก็ต้องตกอยู่ในภาวะความตึงเครียดของการเป็นคนดำในประเทศสหรัฐอเมริกา (<http://www.usatoday.com/life/enter/books/oprah/o008.htm>) ดังจะเห็นได้ว่า สังคมอเมริกันเป็นสังคมที่เต็มไปด้วยความแตกต่าง ภาวะที่คนผิวดำต้องตกเป็นเบี้ยล่างทางเชื้อชาติและสีผิวก่อให้เกิดความรู้สึกแปลกแยก ดังนั้นมอร์ริสันจึงมีความพยายามที่จะชี้ทางออกให้กับคนผิวดำให้ดำรงชีวิตอยู่ในสังคมที่เต็มไปด้วยความแปลกแยกนี้โดยการแสดงออกซึ่งความภาคภูมิใจในตัวตนของตนเป็นสำคัญ

2.2 นวนิยายแห่งความแปลกแยก

หลังจากที่ได้กล่าวถึงเรื่องราว ความคิด ความรู้สึกเกี่ยวกับตัวผู้เขียนที่มีต่อคนผิวดำโดยทั่วไปในส่วนที่หนึ่งแล้ว ในส่วนที่สองนี้จะขอลำดับถึงภาพรวมของนวนิยายทั้ง 6 เรื่องของโทนี มอร์ริสัน เพื่อจะได้เห็นภาพกว้างๆของนวนิยายทั้ง 6 เรื่องนี้ว่ามีลักษณะร่วมหรือลักษณะที่แตกต่างกันอย่างไร อันจะนำไปสู่การวิเคราะห์ตีความในบทต่อไป เพื่อจะได้เห็นแง่มุมที่ลึกซึ้งในประเด็นเรื่องความแปลกแยกของคนผิวดำในนวนิยายของโทนี มอร์ริสันนี้ โดยในส่วนนี้จะวิเคราะห์ในเรื่องของโครงเรื่อง แก่นของเรื่อง ตัวละครและศิลปะการประพันธ์ตามลำดับต่อไปนี้

2.2.1 โครงเรื่อง

ในเรื่อง *The Bluest Eye* (1970) โครงเรื่องจะเสนอให้เห็นภาพที่แตกต่างกันระหว่างรูปลักษณ์ของตัวละครเอก คือ เพโคลา บริดเลิฟ (Pecola Breedlove) ซึ่งมีลักษณะที่ขัดแย้งกับภาพลักษณ์ทางด้านความงามของบุคคลตามค่านิยมของคนผิวขาว โดยจะเสนอความเปลี่ยนแปลงของตัวละครเอก โครงเรื่องของเรื่องนี้จะทำให้เราเห็นความเปลี่ยนแปลงในชีวิตของเพโคลาซึ่งมีลักษณะเลวลงหรือแย่ลงเรื่อยๆ เพราะปัจจัยทางสภาพแวดล้อมหรือทัศนคติทางสังคมที่ส่งผลกระทบต่อโดยตรงต่อเธอเป็นหลัก โดยช่วงแรกของเรื่องผู้เขียนจะเสนอภาพของเพโคลาที่เริ่มรับรู้การแสดงออกของบุคคลรอบข้างไม่ว่าจะเป็นคนผิวขาวหรือคนผิวดำที่แสดงความรังเกียจตัวเธอ รวมถึงเสนอเรื่องราวที่ทำให้เกิดความรู้สึกเศร้าโศกเสียใจต่อภาวะที่เธอเป็นอยู่และภาวะที่แวดล้อมตัวเธอ ไม่ว่าจะเป็นการทะเลาะเบาะแว้งกันของพ่อแม่ของเธอ ครอบครัวที่แตกหัก แวดวงตาของคนภายนอกที่มองเธอด้วยความรังเกียจ และเพื่อนที่มักจะชอบแกล้งเธออยู่เสมอ แต่เธอยังไม่รู้ว่าเพราะอะไร สาเหตุมาจากอะไรที่ทำให้พวกเขาแสดงปฏิกิริยาที่รุนแรงกับเธอ นี่คือปมเรื่องที่ทำให้โครงเรื่องพัฒนาไปจนถึงจุดวิกฤต คือเมื่อเธอค้นพบต้นตอของปัญหาทั้งหมดที่เกิดขึ้นกับตัวเธอนั้นก็คือ เธอรับรู้สาเหตุที่ทำให้ทุกคนเกลียดเธอก็เป็นเพราะสีผิวที่ดำของเธอนั่นเอง จึงแสดงออกซึ่งความยุติธรรมต่างขนาดกันกับเธอ จนกระทั่งทำให้เธอรู้สึกทุกข์ทรมานปวดร้าวไปทั้งกายและใจ ทั้งหมดนี้ทำให้เธอค้นพบทางออกว่า หากเธอมีดวงตาสีฟ้าเยี่ยงคนผิวขาวแล้วทุกอย่างก็จะดีขึ้น ทุกคนจะหันมารักเธออย่างที่พวกคนผิวขาวได้รับ ดังนั้นเธอจึงอธิษฐานขอดวงตาสีฟ้าทุกคืน และเธอก็ได้ไปพบโซฟเฮด เชิร์ช (Soaphead Church) ผู้มีอาชีพเป็นผู้แก้ไขปัญหาทั้งหมดให้กับชาวบ้านในชุมชนเสมือนดังพวกพ่อมดหมอผี แต่เธอไม่สมปรารถนา และความผิดหวังกับชะตาชีวิตอย่างรุนแรงก็ได้ทำให้เธอกลายเป็นบ้า และคิดว่าตัวเองมีดวงตาสีฟ้าแล้ว

นี่คือโครงเรื่องที่เผยให้เห็นถึงชะตากรรมของตัวละครตัวหนึ่งที่ต้องประสบกับความทุกข์ยากของชีวิตต่างขนาดกันจนกระทั่งนำไปสู่ความล้มเหลวในชีวิต ความทุกข์ยากในชีวิตที่ตัวละครผู้นี้ประสบแล้วแต่เกิดมาจากสังคมเป็นผู้หยิบยื่นให้ทั้งสิ้น นั่นก็คือ อดติของสังคม ไม่ว่าจะอดตินั้นจะมาจากคนผิวดำด้วยกันเอง หรือคนผิวขาวก็ตามที่มอบให้กับคนผิวดำอีกกลุ่มหนึ่งซึ่งมีลักษณะด้อยกว่าทางกายภาพ หรือความไม่เท่าเทียมกัน ความยุติธรรมในสังคมที่ทำให้ผู้อ่อนแอกว่าต้องประสบกับความหายนะในชีวิต ความแตกต่างกันทางสีผิวของเพโคลา กับค่านิยมของสังคมในเรื่องของความงามที่ควรจะเป็นแบบคนผิวขาวทำให้เพโคลา รู้สึกแปลกแยก สิ่งเหล่านี้ล้วนเป็นสิ่งที่ผู้

เขียนต้องการนำเสนอทั้งสั้น โครงเรื่องก็เสนอความเปลี่ยนแปลงของตัวละครเอกในเรื่องนี้จึงถือได้
ว่ามีความสอดคล้องกับจุดมุ่งหมายในการนำเสนอของผู้เขียนเป็นอย่างดี

เช่นเดียวกันในเรื่อง *Sula* (1973) โครงเรื่องก็มีลักษณะเดียวกันกับเรื่อง *The Bluest Eye*
คือเสนอความเปลี่ยนแปลงในชะตาชีวิตของตัวละครเอก ต่างกันที่ว่าถึงแม้ว่าเราจะเห็นบทสรุปใน
ชีวิตของซูลา ซึ่งเป็นตัวละครเอกนั้นต้องจบลงด้วยความตาย แต่ข้อคิดที่ตัวละครเอกได้ทิ้งท้ายไว้
ให้กับคนอื่นๆ เช่น เนล เพื่อนรักของเธอนั้นกลับมีคุณค่าต่อการดำรงชีวิตอยู่ของมนุษย์ยิ่งนัก ข้อคิด
นั้นก็คือ คนเราไม่ว่าจะอยู่ในสถานการณ์ใดก็ตาม ที่ใดก็ตาม ย่อมต้องมีความเป็นตัวของตัวเอง รู้
ความต้องการของตน เพื่อค้นหาตัวตนที่แท้จริงของตนให้พบ ไม่ยึดติดอยู่กับความคิดอันเป็นจารีต
นิยมของคนหมู่มากที่ตนเห็นว่ามันไม่ถูกต้อง โครงเรื่องนี้ได้เผยให้เห็นว่า ตลอดเรื่องราวที่ผ่านมาทั้ง
หมดตัวละครอื่นล้วนมีความคิดและแนวทางปฏิบัติตามวิถีแห่งจารีตประเพณีของคนผิวดำที่
เหมือนกันหมด ทำให้คนในสังคมเป็นรูปแบบเดียวกันหมด กล่าวคือ ไม่เป็นตัวของตัวเอง ใน
ขณะที่ซูลาจะมีความแปลกแยกจากคนในชุมชนของเธอทางด้านแนวความคิดและแนวทางปฏิบัติ
ซึ่งแสดงให้เห็นความเป็นตัวของตัวเองสูง และการค้นพบตัวตนที่แท้จริงของเธอ ตลอดเรื่องราวของ
เธอล้วนถูกผู้อื่นประณามการกระทำที่แปลกแยกของเธอ โดยที่ตัวละครอื่นๆ จะไม่เห็นคุณค่าในตัว
ของเธอเลย ทั้งๆ ที่จริงๆ แล้วถือได้ว่าเธอเป็นแบบอย่างที่ดีในการค้นหาตัวตน แต่การดำรงไว้ซึ่งตัว
ตนที่แท้จริงของเธอกลับเป็นสิ่งที่ทำให้เธอต้องแปลกแยกไปจากผู้อื่นในสังคม ผลสุดท้ายเธอต้อง
มาตาย ซึ่งเรื่องราวก็จบลงด้วยความหายหน้าของตัวละครเอกเช่นเดียวกับเรื่อง *The Bluest Eye*
แต่ทัศนคติและมุมมองในชีวิตของเพโคลาในตอนท้ายเรื่องกับเลวลงกว่าเดิม และตัวละครอื่นๆ ก็
ไม่มีใครเห็นคุณค่าในตัวของเธอเลย ในขณะที่ซูลานั้นถึงแม้เธอจะตาย แต่ตัวละครอื่นก็ได้ค้นพบ
คุณค่าที่แท้จริงในตัวของเธอ ถึงแม้จะจบลงด้วยความเศร้ากับความตายของตัวละครเอก แต่การ
ผูกเรื่องราวกลับทำให้ผู้อ่านรู้สึกได้ว่า จิตวิญญาณของซูลากลับไม่ได้ตายไปอย่างเพโคลา จิต
วิญญาณของซูลากลับยังอยู่ในความทรงจำของเนลเพื่อนรักของซูลาเสมอ ทำให้เนลรู้สึกที่แท้
แล้วจิตวิญญาณของซูลานั้นน่ายกย่องและน่านับถือยิ่งนัก ในฐานะที่ซูลารู้จักตัวตนที่แท้จริงของ
ตนว่าตนต้องการอะไรแล้วทำไปตามนั้น ซึ่งสิ่งที่เธอคิดนั้นล้วนเป็นสิ่งที่น่ายกย่อง และสมควรนำ
มาเป็นแบบอย่างของผู้หญิงผิวดำโดยทั่วไป เพื่อให้สามารถดำรงตัวตนของตนได้อย่างน่าภาคภูมิใจ
ถึงแม้จะต้องแลกกับความรู้สึกแปลกแยกของสังคมก็ตาม

ในขณะที่เรื่อง *Song of Solomon* (1977) ถึงแม้โครงเรื่องจะเน้นให้เห็นถึงความเปลี่ยนแปลง
ของตัวละครเอกเช่นเดียวกับเรื่อง *The Bluest Eye* และเรื่อง *Sula* ก็ตาม แต่ก็ยังเป็นโครงเรื่อง
ประเภทที่แสดงให้เห็นถึงการเปลี่ยนแปลงทางความคิดของตัวละครเอกมากกว่าโครงเรื่องที่แสดง

ให้เห็นถึงการเปลี่ยนแปลงของชีวิตและสถานการณ์ของตัวละครแบบสองเรื่องแรก เพราะตลอดทั้งเรื่องนี้เราจะเห็นการเปลี่ยนแปลงทัศนคติของตัวละครเอกหรือ มิลค์แมน เดด ที่เขาค่อยๆเปลี่ยนทัศนคติไปตามระดับความรู้ที่เขาค่อยๆได้รับจากตัวละครอื่นๆ ไม่ว่าจะเป็นกитарีเพื่อนสนิทของเขา และไพเรทอาของเขา ครั้งหนึ่งเมื่อมิลค์แมนได้กล่าวกับกитарีว่า เขารู้สึกไม่ชอบชื่อของเขา นั่นก็คือ มิลค์แมน เดดกำลังเกิดความรู้สึกแปลกแยกกับตัวตนที่แท้จริงของตนเองและชาติกำเนิดของตน กитарีได้บอกเขาไปว่า เราทุกคนไม่ว่าจะชื่อใดก็ตาม เราต้องภาคภูมิใจในชื่อของเรา เพราะเป็นสิ่งที่บรรพบุรุษของเราตั้งให้ด้วยความจริงใจและตั้งใจ นอกจากนี้ชื่อยังเป็นสิ่งที่บอกตัวตนของเราว่าเราเป็นใคร มาจากตระกูลอะไรอันเป็นสิ่งที่ย่อมต้องมีที่มาเสมอ เพราะฉะนั้นเราจึงต้องภาคภูมิใจในชื่อของเรา ในส่วนไพเรทนั้นมิลค์แมนได้เรียนรู้ความภาคภูมิใจในบรรพบุรุษของตนจากไพเรท เพราะไพเรทจะเก็บชื่อของเธอที่ปู่ของเขาหรือพ่อของไพเรทได้เขียนใส่แผ่นกระดาษเล็กๆเก็บไว้ให้ไพเรท เธอได้เก็บรักษาเป็นอย่างดี โดยพับใส่กล่องโลหะเล็กๆ แล้วแขวนไว้ที่หูข้างหนึ่ง เพื่อให้ชื่อที่พ่อของเธอเขียนให้มันติดตัวอยู่กับเธอตลอดเวลา เสมือนว่าเธอได้ใกล้ชิดบรรพบุรุษตลอดเวลา

ดังนั้นโครงเรื่องของเรื่อง *Song of Solomon* จะเห็นได้ว่ามอร์ริสันได้เริ่มเรื่องราวตั้งแต่ตอนที่เมคอน มิลค์แมน เดดรุ่นหลาน (Macon Milkman Dead III) ได้เริ่มถือกำเนิดมาในปี ค.ศ.1931 และได้เผยให้เห็นถึงประวัติศาสตร์ของบรรพบุรุษตั้งแต่สมัยสงครามกลางเมือง (The Civil War) จนกระทั่งถึงทศวรรษที่ 60 ซึ่งเป็นช่วงท้ายสุดที่ตัวละครเอกได้ตระหนักถึงความสำคัญของมรดกทางวัฒนธรรมและชุมชนของคนผิวดำ เป็นโครงเรื่องประเภทความคิดที่เน้นการแสดงทัศนคติของตัวละครเอกที่ได้เปลี่ยนไปตามระดับความรู้ที่เขาได้ศึกษาจากตัวละครอื่นๆ เป็นการเปลี่ยนแปลงความคิดอ่านและการมองโลกของตัวเอกมากกว่าการเปลี่ยนแปลงความประพฤติและจิตวิญญาณที่เลวลงเรื่อยๆอย่างเพโคลาในเรื่อง *The Bluest Eye* ความแตกต่างกันก็คือว่า โครงเรื่องใน *The Bluest Eye* นั้นแสดงให้เห็นว่าเพโคลาไม่เคยมีความภาคภูมิใจในตัวตนของคนผิวดำเลยตั้งแต่เริ่มต้นเรื่องจนกระทั่งจบเรื่อง ชั่วร้ายกลับย้ายตัวตนของตนให้เลวร้ายลงเรื่อยๆ จนกระทั่งไม่เหลือตัวตนของตน จิตวิญญาณของความเป็นคนผิวดำได้หายไป แล้วจบลงด้วยภาวะของการเป็นบ้าที่ยังอยากจะมีตัวตนและบุคลิกแบบผู้หญิงผิวดำ ทั้งนี้ทั้งนั้นทัศนคติที่เป็นการดูถูกตัวตนคนผิวดำนี้เกิดขึ้นก็เนื่องมาจากค่านิยมและอคติต่างๆของคนในสังคมนั่นเองที่ทำให้เธอเกิดความรู้สึกแปลกแยกจนไม่อาจดำเนินชีวิตได้อย่างเป็นปกติสุข ส่วนโครงเรื่องของเรื่อง *Sula* นั้นเผยให้เห็นถึงความหายนะในชีวิตที่เกิดขึ้นกับตัวละครเอก อันเนื่องมาจากทัศนคติในการมองโลกและชีวิตของตัวละครเอกเอง และทัศนคติดังกล่าวนี้ก็ไม่เคยเปลี่ยนแปลงไปในทางที่แย่งลงแบบเพโคลา ตั้งแต่ต้นจนจบซูลายังยืนยันในทัศนคติของตนเองว่าเป็นสิ่งที่ถูกต้องในการค้นหาตัว

ตนของคนผิวดำ ส่วนมิลค์แมน เดตใน *Song of Solomon* นั้น ทักษะคติของเขามีลักษณะที่เปลี่ยนแปลงไป เริ่มต้นจากการมีทัศนคติแบบเพโคลา คือ เขารู้สึกแปลกแยกกับตัวตนที่แท้จริงของตน นั่นก็คือ ชาติกำเนิดและสีผิวของตน ไม่เห็นคุณค่าความสำคัญของการเป็นคนผิวดำ ไม่เล็งเห็นความสำคัญของบรรพบุรุษ และมรดกทางวัฒนธรรมของคนผิวดำอันแสดงให้เห็นถึงตัวตนของคนผิวดำ แล้วดำเนินไปสู่การรับรู้และเข้าใจรวมถึงการเล็งเห็นคุณค่าในตัวตนของตนเองแบบซูลา เพราะโครงเรื่องในเรื่อง *Song of Solomon* นั้นเผยให้เห็นถึงการเดินทางผ่านกาลเวลาในแต่ละช่วงของชีวิตของตัวละครเอก จนกระทั่งเข้าใจอดีตของตนเองและครอบครัว มรดกแห่งการสืบทอดเผ่าพันธุ์ของครอบครัวของตนและความเป็นมาของตระกูลของตน การรู้จักรากเหง้าแห่งบรรพบุรุษของตนนี้มีความสำคัญในฐานะที่มีส่วนช่วยให้เรารู้จักตัวตนของตนและวิถีชีวิตแต่ดั้งเดิมของคนผิวดำ เพราะเราสามารถนำเอาอดีตที่เป็นของตนเองและบรรพบุรุษมาปรับใช้เพื่อสร้างตัวตนใหม่ที่ปรารถนาขึ้นมา เพราะอดีตคือประสบการณ์ และประสบการณ์เป็นสิ่งที่จำเป็นต่อวิถีแห่งการดำเนินชีวิต ดังเช่นที่มิลค์แมนผู้ชายผิวดำตัวเอกของเรื่องพยายามอย่างยิ่งที่จะลืมอดีตความเป็นทาสตามเส้นทางบรรพบุรุษเพื่อจะปลุกสร้างวิถีชีวิตและรูปลักษณ์ใหม่ในการดำเนินชีวิตขึ้นมา หากแต่สิ่งที่เขาค้นพบกลับเป็นว่าเขาจำต้องเรียนรู้อดีต เข้าใจในความผิดพลาดต่างๆของบรรพบุรุษของเขา เพราะเป็นสิ่งที่ช่วยเติมเต็มศักยภาพส่วนตัวของเขาอย่างแท้จริง เขาเดินทางจากความไร้เดียงสาของชีวิตสู่การตระหนักในชีวิต จากการละเลยในเรื่องต้นกำเนิด การสืบทอดเผ่าพันธุ์ ตัวตนของตน ความรับผิดชอบที่สมควรมีต่อชุมชนสู่การรับรู้และการยอมรับ เขาเดินทางจากความเห็นแก่ตัวและการซึ่มซบในกระแสวัตถุนิยมสู่ความเข้าใจ และการสำนึกในภราดรภาพ ด้วยการลดละในความหยิ่งทะนงตนของการเป็นลูกเศรษฐี ของการเป็นคนในชนชั้นกลาง ซึ่งคนผิวดำน้อยคนนักจะมีฐานะได้อย่างเขา นับเป็นการเดินทางจากการตายทางจิตวิญญาณสู่การเกิดใหม่ เมื่อเขาได้ค้นพบความหมายที่แท้จริงการดำรงอยู่ของชีวิต ด้วยเหตุนี้ความรู้สึกภาคภูมิใจและการยอมรับในตัวตนที่แท้จริงของตนในฐานะที่เป็นคนผิวดำจึงเป็นวิถีทางที่ทำให้ความรู้สึกแปลกแยกกับตนเองหายไป

Tar Baby (1981) โครงเรื่องในเรื่องนี้มุ่งเน้นความสำคัญไปที่ตัวละครเอก 2 ตัว ซึ่งมีทัศนคติที่ต่างกันเพื่อเผยให้เห็นถึงความขัดแย้งของตัวละครทั้งคู่ ในช่วงแรกของเรื่องจะยังไม่เผยให้เห็นปมขัดแย้งของตัวละคร แต่จะเป็นการกล่าวถึงพื้นเพชีวิตความเป็นอยู่ และความเป็นมาของตัวละครเอกสองตัว คือ จาดีน (Jadine) และซัน (Son) จนกระทั่งทั้งสองคนมาพบปะกัน ต่างฝ่ายต่างเรียนรู้จักกันมากขึ้น จนกระทั่งตกลงที่จะอยู่ด้วยกัน ปมขัดแย้งต่างๆนานาก็เริ่มจะปรากฏ จนกระทั่งมาถึงจุดแตกหักของตัวละครทั้งสองอันเป็นจุดไคลแมกซ์ของเรื่อง ปมขัดแย้งต่างๆจะคลี่คลายด้วยการเดินจากไปของจาดีน แล้วทิ้งความเจ็บปวดทั้งหมดให้กับซัน

โครงเรื่องในเรื่องนี้ถึงแม้จะเป็นโครงเรื่องที่เน้นความเป็นไปของตัวละครเป็นหลัก เช่นเดียวกับเรื่องก่อนๆของโทนี่ มอร์ริสัน แต่ความเป็นไปของตัวละครในเรื่องนี้ได้เน้นในส่วนของความขัดแย้งระหว่างตัวละครที่มีความแตกต่างกันเป็นหลัก และความขัดแย้งนั้นค่อยๆดำเนินเรื่อยมาจนกระทั่งถึงจุดแตกหัก เพื่อให้ผู้อ่านสามารถเปรียบเทียบบุคลิกลักษณะและทัศนคติของบุคคลทั้งสองได้อย่างชัดเจน ตัวละครตัวหนึ่งซึ่งถึงแม้จะมีรากเหง้ามาจากคนผิวดำ แต่ก็มีความประพฤติและทัศนคติในการมองโลกและชีวิตแบบคนผิวขาวทุกประการ ไม่มีความต้องการที่จะใช้ชีวิตแบบคนผิวดำที่มีรากฐานดั้งเดิมในการใช้ชีวิตมาจากชุมชนในชนบท ไม่มีความภาคภูมิใจในมรดกทางวัฒนธรรมของคนผิวดำ รวมถึงการปฏิเสธที่จะหวนกลับคืนสู่อารยธรรมและความภาคภูมิใจในบรรพบุรุษของคนผิวดำ ในทางตรงกันข้ามเธอกลับมีความต้องการที่จะใช้ชีวิตในแบบหรูหราฟุ่มเฟือยแบบคนผิวขาวทุกประการ ซึ่งแวดล้อมไปด้วยความสะดวกสบายและวัตถุนิยมแบบคนผิวขาว กับตัวละครอีกตัวหนึ่งซึ่งเป็นตัวแทนของผู้ที่มีความภาคภูมิใจที่เกิดมาเป็นคนผิวดำ

การเน้นให้เห็นความแตกต่างกันของตัวละครสองตัวนี้อย่างชัดเจนในโครงเรื่อง ทำให้ผู้อ่านสามารถเปรียบเทียบบุคลิกลักษณะของตัวละครสองตัวนี้ได้อย่างชัดเจน และบทสนทนาของตัวละครสองตัวนี้ที่แสดงให้เห็นถึงทัศนคติที่ขัดแย้งกันระหว่างโลกของคนผิวขาวกับโลกของคนผิวดำ แสดงให้เห็นถึงความแปลกแยกระหว่างผู้ที่มีวิถีแห่งการดำเนินชีวิตแบบคนผิวขาวและแบบคนผิวดำ ทำให้ผู้อ่านเข้าใจถึงแก่นแท้ของคนผิวดำว่าคนผิวดำควรจะมีมุมมองต่อโลกและชีวิตและตัวตนของตนอย่างไร อันเป็นจุดมุ่งหมายในการเขียนของผู้เขียน การที่ตัวละครสองตัวนี้เกิดความขัดแย้งกันขึ้นทางความคิดจนกระทั่งถึงจุดแตกหัก ทำให้ผู้อ่านเล็งเห็นได้ว่า ในบางครั้งโลกของคนดำและโลกของคนขาวก็ไม่มีวันที่จะอยู่ร่วมกันได้ ตราบใดที่อคติทางสีผิวยังไม่หมดไปจากสังคมที่เต็มไปด้วยความแตกต่างอันก่อให้เกิดความรู้สึกแปลกแยกขึ้นในสังคม อย่างไรก็ตามคนผิวดำก็ควรที่จะมีความภาคภูมิใจในชาติกำเนิด สีผิวและมรดกทางวัฒนธรรมของตนเพื่อดำรงไว้ซึ่งตัวตนของตน

Beloved (1987) โครงเรื่องเรื่องนี้ได้นำเสนอเรื่องราวเกี่ยวกับโศกนาฏกรรมแห่งชีวิตของตัวละครเอกที่ชื่อ เซธ (Sethe) เช่นเดียวกับนวนิยายเรื่องก่อนๆของโทนี่ มอร์ริสัน โศกนาฏกรรมแห่งชีวิตของเซธแทบจะไม่แตกต่างจากโศกนาฏกรรมแห่งชีวิตของเพโคลา ซูลา ก็ตาร์และชันเลย์ ในมูลเหตุหลัก เพราะสาเหตุที่ทำให้เซธต้องพบกับเรื่องน่าเศร้าในชีวิตนั้นก็ล้วนเกี่ยวข้องกับความรู้สึกแปลกแยกที่มีต่อคนผิวขาวอันมีผลในการทำลายตัวตนและศักดิ์ศรีแห่งความเป็นมนุษย์ของเธอ เช่นเดียวกับเพโคลา ซูลา ก็ตาร์และชันที่ต้องพบกับความสูญเสียชีวิต หรือสูญเสียจิต

วิญญาณของความเป็นมนุษย์ไป ก็เนื่องมาจากสาเหตุที่เกี่ยวข้องกับความแปลกแยก ตัวตนและศักดิ์ศรีแห่งความเป็นมนุษย์เป็นสำคัญ หากแต่ต่างกันในรายละเอียดที่ว่า ตัวตนของเชอร์นั้นได้ถูกทำลายไปพร้อมกับสภาวะของความเป็นทาสที่ต้องคอยอยู่ภายใต้อาณัติของนายจ้างผิวขาวตั้งแต่มื่อครั้งในอดีต ความเจ็บปวดทุกข์ทรมานของการเป็นทาสได้สร้างความบอบช้ำในชีวิตให้กับทาสทุกคนรวมทั้งเชอร์ที่ถูกปฏิบัติและถูกทารุณเยี่ยงสัตว์ จนกระทั่งไม่เหลือตัวตนและศักดิ์ศรีของความเป็นมนุษย์ให้คงอยู่ไว้ในจิตสำนึก และความบอบช้ำกับสภาวะของการเป็นทาสดังกล่าวได้ก่อให้เกิดโศกนาฏกรรมในภายหลัง โดยการฆาตกรรมลูกของตนเอง เพราะความรักของแม่ที่มีต่อลูกอย่างเปี่ยมล้น อันเป็นความทรงจำที่เลวร้าย ไม่อาจจะลบเลือนไปจากใจของเชอร์ได้

เรื่องเริ่มต้นในปี 1873 หลังสงครามกลางเมืองในสหรัฐอเมริกาสิ้นสุดลง เผยให้เห็นถึงการหลบหนีของเชอร์พร้อมลูกๆ และทาสคนอื่นๆ ที่ได้ร่วมกันวางแผนหลบหนีจากนายจ้างผิวขาวที่เต็มไปด้วยความทารุณโหดร้ายแห่งไร่ "สวีทโฮม" (Sweet Home) ในรัฐเคนตักกี (Kentucky) ที่ซึ่งเชอร์ได้เริ่มเข้ามาเป็นทาสตั้งแต่อายุ 13 ปี ในการหลบหนีนั้นเชอร์ได้ส่งตัวลูกทั้ง 3 คนให้ไปที่บ้านแม่สามีในซานเมืองซินซินเนติ (Cincinnati) ก่อน แต่ทว่าเชอร์และทาสคนอื่นๆ กลับไม่สมหวังในชะตากรรม เมื่อทาสบางคนถูกนายจ้างจับได้ แล้วถูกนำไปขายต่อ บ้างก็ถูกยิงตาย ฮาล (Halle) สามีของเชอร์ก็สูญหายไปไม่ทราบชะตากรรม แม้กระทั่งเชอร์เองระหว่างทางที่หลบหนีเธอก็อยู่ในสภาวะหญิงท้องแก่ใกล้คลอด ต้องประสบกับความทุกข์ยากลำบากมากมาย ทั้งความอดอยากหิวโหย ความเจ็บปวดทั้งทางกายและทางใจ เธอต้องให้กำเนิดลูกคนที่สี่ในเรือริมฝั่งแม่น้ำโอไฮโอ โดยได้รับความช่วยเหลือจากหญิงรับใช้ที่เป็นคนผิวขาวคนหนึ่ง เมื่อเดินทางมาถึงบ้านของเบบี้ ซักส์ (Baby Suggs) แม่สามีของเธอ นายจ้างผิวขาวกลับมาจับตัวเธออีกครั้ง สถานการณ์ตอนนี้ได้สร้างความลำบากใจและความทุกข์ร้อนใจให้กับเชอร์เป็นอย่างมาก เมื่อเธอจะต้องเลือกระหว่างการกลับไปผจญกับชะตากรรมที่เต็มไปด้วยความทุกข์ทรมานของการเป็นทาส หรือการจะต้องไปอยู่ในคุกในฐานะฆาตกร สุดท้ายเธอจะต้องเลือกที่จะเป็นฆาตกรฆ่าลูกของเธอเอง เพราะเธอไม่ต้องการให้ลูกต้องตกเป็นทาสของคนผิวขาว แล้วได้รับความทุกข์ทรมานอย่างที่เธอได้รับ เวลาได้ผ่านไป 18 ปี เธอพยายามทำทุกวิถีทางเพื่อที่จะลืมอดีตที่เจ็บปวดของตนเอง แต่เธอก็ค้นพบว่าความทรงจำในอดีตมิใช่สิ่งที่จะลืมกันได้ง่ายๆ เมื่ออดีตนั้นได้หวนกลับมาทำร้ายเธอ บีเลฟด์ (Beloved) คือวิญญาณหรือผีลูกสาวคนโตของเชอร์ที่เธอได้ฆ่าปาดคอเพื่อปกป้องลูกน้อยจากสภาวะของความเป็นทาส บีเลฟด์กลับมาพร้อมกับแรงอาฆาต เพื่อมาทวงชีวิตในอดีตที่หายไปของเธอคืน ในขณะที่เดียวกันเชอร์ก็พยายามทำทุกวิถีทางในการเอาใจบีเลฟด์ทุกอย่าง เพื่อชดใช้อดีตให้กับลูกสาว "ผู้เป็นที่รัก" ของเธอ บีเลฟด์เริ่มเข้ามาทำลายความสัมพันธ์ของคนในครอบครัว กีดกันเด็นเวอร์ (Denver) พอล ดี (Paul D) ให้ออกไปจากชีวิตของเชอร์ และกัดกร่อนทำลายชีวิตของเชอร์ที่

ละน้อยจนกระทั่งเซธล้มป่วยลง เคนเวอร์ลูทสาวคนสุดท้ายต้องไม่อาจทนดูต่อไปได้ เธอต้องออกไปขอความช่วยเหลือจากชาวบ้าน สุดท้ายบีเลิฟด์ก็หายตัวไปอย่างลึกลับและไม่หวนกลับมาอีกเลย

จะเห็นได้ว่าโครงเรื่องในเรื่องนี้นั้นได้นำเสนอเหตุการณ์การที่แม่ฆ่าลูกตัวเอง เพื่อป้องกันมิให้เด็กต้องตกไปเป็นสมบัติของนายทาสดังที่ปรากฏในนวนิยายเล่มนี้ ซึ่งอิงอยู่กับเรื่องจริงที่เกิดขึ้นในประวัติศาสตร์ โดยชื่อว่า “การฆ่าเด็ก” (infanticide) เป็นปรากฏการณ์ที่เกิดขึ้นอย่างแพร่หลายในหมู่ทาส และกลายเป็นประเด็นทางการเมืองที่ทั้งฝ่ายต่อต้านและฝ่ายสนับสนุนระบบทาสในอเมริกาต่างหยิบยกมาถกกัน อย่างไรก็ตามโครงเรื่องของ *Beloved* ก็มีได้มุ่งเสนออบาตผลทางกายแต่เพียงอย่างเดียว แต่เน้นให้เห็นถึงบาดแผลทางใจที่เจ็บปวดและทุกข์ทรมานยิ่งกว่า เพราะตลอดทั้งเรื่องราวนั้นผู้เขียนมิได้มุ่งเสนอภาพชีวิตของตัวละครในขณะที่เป็นทาสมากนัก แต่เรื่องราวส่วนใหญ่จะนำเสนอชีวิตภายหลังจากการเป็นทาส ซึ่งส่งผลกระทบต่อทางใจและทางความรู้สึกที่เจ็บปวดรวดร้าวได้มากกว่า เพราะผลพวงจากการเป็นทาสนั้นเจ็บปวดล้าลึกและเรื้อรังยาวนานยิ่งกว่าในขณะที่เป็นทาสมากนัก สภาวะที่ทาสถูกกดขี่และไม่ได้รับความยุติธรรมจากนายจ้างผิวขาว ในฐานะที่ทาสเป็นมนุษย์คนหนึ่งทำให้ทาสผิวดำเกิดความรู้สึกแปลกแยกไปจากคนผิวขาว ความแปลกแยกนี้เองที่ทำให้ทาสผิวดำต้องพบกับความเจ็บปวดในชีวิต และผลพวงของความเจ็บปวดจากการเป็นทาสทำให้เซธซึ่งเป็นตัวละคร และมาร์กาเรต การ์เนอร์ทาสตามประวัติศาสตร์จริงต้องกลายเป็นฆาตกรรมฆ่าลูกของตัวเอง อันกลายเป็นความทรงจำที่ไม่มีวันจะลบเลือนไปได้ นอกจากนี้จะเห็นได้ว่ามูลเหตุของการกระทำทั้งหมดเกิดขึ้นเนื่องจากปัญหาาระบบทาสที่ได้มอบความเจ็บปวดรวดร้าวและทุกข์ทรมานให้กับเหล่าทาส อันกลายเป็นปัญหาการเมืองที่เป็นจุดมุ่งหมายหนึ่งในการเขียนของโทนี่ มอร์ริสัน เมื่อครั้งหนึ่งที่เธอเคยกล่าวไว้ว่า “เธอไม่ได้รู้สึกสนใจที่จะปล่อยตัวเองให้เขียนงานไปตามกระแสแห่งจินตนาการส่วนตัวซึ่งเติมเต็มความฝันส่วนตัวเท่านั้น หากแต่งานเขียนของเธอสมควรจะต้องเกี่ยวข้องกับการเมือง” ดังที่ได้เขียนกล่าวไว้แล้วในส่วนแรกของบท แต่จะเห็นได้ว่าในท้ายที่สุดเรื่องราวกลับได้ให้ความสำคัญกับปัญหาความขัดแย้งภายในจิตใจของตัวละครเอกในความต้องการที่จะลืมอดีตอันเจ็บปวดรวดร้าวของตนเอง แต่อดีตอันขมขื่นนั้นกลับมาปรากฏอีกครั้งในปัจจุบันในลักษณะของวิญญาณหรือผีลูกสาวที่ตามมาหลอกหลอนจิตสำนึกของตัวละครเอกเอง อดีตจึงไม่มีวันที่จะถูกลบเลือนไปได้ แต่กลับย้อนมาทำลายชีวิตของตนโดยปราศจากการให้อภัย ซึ่งปัญหาที่เกิดขึ้นกับตัวละครเหล่านี้มีนักวิชาการบางท่านได้มองว่าเป็นการลดทอนมิติทางการเมืองของนวนิยายเล่มนี้ไป โดยผู้เขียนหันไปให้ความสำคัญกับปัญหาความขัดแย้งภายในจิตใจตัวละครมากกว่าปัญหาาระบบทาสซึ่งเป็นต้นเหตุแท้จริงของการฆ่าเด็ก (ชูศักดิ์ ภัทรกุลวณิช, 2542: 60)

Jazz เป็นเรื่องราวของประสบการณ์คนดำที่บรรพบุรุษของพวกเขาเหล่านั้นได้ผ่านพ้นช่วงเวลาของการเป็นทาสมาแล้ว และกำลังเดินทางเข้าสู่ช่วงเวลาปัจจุบันในสังคมอเมริกันร่วมสมัย *Jazz* เป็นเรื่องราวเกี่ยวกับสามีภรรยาวัย 50 ปีคู่หนึ่ง โจ เทซ (Joe Trace) และไวโอเล็ต (Violet) ชีวิตของพวกเขาทั้งสองได้ครอบคลุมนรอยต่อของวิถีแห่งการดำเนินชีวิตของคนผิวดำในยุคสมัยเก่าที่คนผิวดำมีอาชีพเป็นคนงานตามไร่ในชนบท จนกระทั่งก้าวเข้ามาสู่ยุคสมัยใหม่หรือโลกใหม่ของคนผิวดำที่ได้อพยพเข้ามาทำงานและมีชีวิตอยู่ในเมืองใหญ่ ความเป็นไปของชีวิตที่เร่งรีบตามไร่ในชนบท การถูกเอารัดเอาเปรียบเรื่องค่าจ้างแรงงานที่ต่ำ และการใช้แรงงานอย่างหนัก จนไม่อาจจะทนอยู่ร่วมกับนายจ้างผิวขาวได้อีกต่อไป ก่อให้เกิดความรู้สึกแปลกแยกกับคนผิวขาว อันเป็นจุดเปลี่ยนแปลงในชีวิตที่ทำให้ โจ เทซ และไวโอเล็ตต้องตัดสินใจเข้ามาดำรงชีวิตในนิวยอร์ก ตั้งแต่ช่วงปี ค.ศ. 1900s เพื่อสภาพชีวิตใหม่ที่ดีกว่า เมื่อคนผิวดำมีทางเลือกของชีวิตมากขึ้นในการแสวงหาความสะดวกสบายให้กับชีวิต และเพื่อฐานะความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น โจ เทซมีอาชีพขายเครื่องสำอางค์ตามบ้าน ส่วนภรรยาของเขาไวโอเล็ตเป็นช่างทำผมที่ให้บริการทำผมแก่ลูกค้าถึงบ้านเช่นเดียวกัน ด้วยสภาพชีวิตในเมืองใหญ่ที่เต็มไปด้วยการต่อสู้และการแข่งขันทำให้ผู้คนใช้เวลาส่วนใหญ่หมดไปกับการทำงาน ต้องต่อสู้ดิ้นรนเพื่อความอยู่รอดของชีวิต โจ เทซและไวโอเล็ตก็เช่นเดียวกัน ด้วยเหตุนี้เวลาที่พวกเขาจะให้แก่กัน ดูแลและเอาใจใส่ซึ่งกันและกันจึงมีน้อยลง ความเป็นไปในชีวิตคู่ของพวกเขาทั้งสองจึงเริ่มเกิดข้อขัดแย้งขึ้น ก่อให้เกิดความรู้สึกแปลกแยกระหว่างกัน โจ เทซเริ่มรู้สึกเบื่อหน่ายภรรยาแล้วไปตกหลุมรักกับหญิงสาวที่ชื่อดอร์คัส (Dorcus) แต่หลังจากนั้นเขาก็กลับฆ่าหญิงสาวตาย เมื่อรู้ว่าเธอพยายามที่จะทิ้งเขาไป ในงานศพของดอร์คัส ไวโอเล็ตพยายามที่จะเล่าเรื่องที่ใบหน้าของดอร์คัส แต่ก็ถูกบรรดาแขกหรือที่มาในงานไล่ออกไป ต่อมาเธอก็ได้สร้างความสัมพันธ์ที่ดีใหม่กับป่าของดอร์คัสอีกครั้งหนึ่ง

จากโครงเรื่องดังกล่าวจะเห็นได้ว่า โครงเรื่องใน *Jazz* เป็นภาคต่อจาก *Beloved* ที่นำเสนอเรื่องราวเกี่ยวกับคนผิวดำภายหลังจากที่ได้รับการปลดปล่อยเสรีภาพแล้ว แสดงให้เห็นถึงภาวะที่คนผิวดำจะต้องออกมาเผชิญชีวิตด้วยตัวเอง อันถือได้ว่าเป็นชีวิตใหม่ที่จะต้องดำรงอยู่ในเมืองใหญ่เช่นนิวยอร์ก จะเห็นได้ว่าไศกนาฏกรรมและปัญหาที่เกิดขึ้นกับตัวละครเอกล้วนเกิดขึ้นจากความรู้สึกแปลกแยกของตัวละครเช่นเดียวกับนวนิยายเรื่องก่อนหน้าของโทนี่ มอร์ริสัน หากแต่ความแปลกแยกที่เกิดขึ้นกับตัวละครในเรื่อง *Jazz* นั้นมีสาเหตุที่แตกต่างไปจากนวนิยายเรื่องก่อนๆ เพราะสาเหตุของความแปลกแยกที่เกิดขึ้นกับตัวละครเอกในเรื่อง *The Bluest Eye*, *Sula*, *Song of Solomon*, *Tar Baby* และ *Beloved* นั้นมีสาเหตุหลักอันเกิดจากการแบ่งแยกเชื้อชาติและชนชั้นเป็นสำคัญ แต่ความรู้สึกแปลกแยกระหว่างโจ เทซและไวโอเล็ตใน *Jazz* นั้นเป็นปัญหา

ระหว่างเพศซึ่งเป็นคนผิวดำทั้งคู่ โครงเรื่องในเรื่องนี้เผยให้เห็นถึงปัญหาของคนผิวดำด้วยกันเอง ระหว่างผู้ชายและผู้หญิงซึ่งเป็นสามีภรรยาที่เข้ามาเริ่มต้นชีวิตใหม่ในเมืองใหญ่ที่เต็มไปด้วยการต่อสู้และการแข่งขันเพื่อความอยู่รอดของชีวิต ดังนั้นโครงเรื่องในเรื่อง *Jazz* จึงแสดงให้เห็นถึงการเปลี่ยนแปลงในการนำเสนอภาวะความแปลกแยกของคนผิวดำของโทนี่ มอร์ริสัน โดยไม่ได้เน้นย้ำประเด็นเรื่องความรู้สึกแปลกแยกระหว่างคนผิวดำกับคนผิวขาว หากแต่เน้นให้เห็นถึงความแปลกแยกระหว่างคนผิวดำด้วยกันเองซึ่งเป็นปัญหาที่เกิดขึ้นระหว่างเพศ มิใช่ระหว่างเชื้อชาติและระหว่างชนชั้นดังในนวนิยายเรื่องก่อนหน้านี

จากโครงเรื่องทั้งหมดจะเห็นได้ว่า โครงเรื่องในแต่ละเรื่องมีส่วนที่เหมือนและแตกต่างกันไปในรายละเอียดของเรื่องราว แต่จะเน้นให้เห็นถึงการเปลี่ยนแปลงในชะตาชีวิตและความคิดของตัวละครเอกเป็นหลัก โดยจะเผยให้เห็นถึงปัญหาของตัวละคร ซึ่งจะดำเนินไปสู่จุดวิกฤตของตัวละครและเรื่องราวจนกระทั่งดำเนินไปสู่การคลี่คลายปมของเรื่องทั้งหมด ปัญหาของตัวละครเอกในนวนิยายทั้ง 6 เรื่องนี้มีความไม่สอดคล้องหรือไม่ลงรอยกันกับตัวละครอื่นๆในสังคมและค่านิยมของสังคม ความไม่ลงรอยนี้ก็คือ ประเด็นเรื่องความแปลกแยกของบุคคลหรือของตัวละครต่อสิ่งต่างๆรอบตัว และความแปลกแยกนี้เองที่ทำให้เราเห็นถึงการชูประเด็นเรื่องตัวตนสอดแทรกเข้ามาในโครงเรื่อง อันถือได้ว่าเป็นแก่นของเรื่องที่สำคัญอีกประการหนึ่ง ดังจะได้กล่าวถึงลงไปรายละเอียดในส่วนต่อไป

2.2.2 แก่นเรื่อง

นวนิยายทั้ง 6 เรื่องของโทนี่ มอร์ริสันมีแก่นเรื่องที่สำคัญร่วมกันคือ ประเด็นเรื่องความแปลกแยกของคนผิวดำ หากแต่ความแปลกแยกที่เกิดขึ้นกับตัวละครในนวนิยายแต่ละเรื่องนั้นมีลักษณะของความแปลกแยกและสาเหตุที่ทำให้เกิดความแปลกแยกแตกต่างกัน จะเห็นได้ว่าในเรื่อง *The Bluest Eye* ความทุกข์ยากในการดำเนินชีวิตที่เกิดกับเพโคลาอันเนื่องมาจากสภาวะทางสีผิวที่ดำของเธอคือข้อด้อยทางรูปลักษณ์ที่ติดตัวมาแต่กำเนิด และเป็นรูปลักษณ์ที่ขัดแย้งกับค่านิยมของสังคมในเรื่องความงามที่ให้คุณค่าแห่งความงามตามแบบอย่างคนผิวขาว การที่ผู้คนในสังคมรังเกียจและเหยียดหยามความอัปลักษณ์ทางสีผิวของเธอเองทำให้เกิดความรู้สึกแปลกแยกจากผู้คนในสังคม และเป็นผลให้เกิดความรู้สึกแปลกแยกจากตนเองตามมาในที่สุด เธอจึงไม่อาจดำรงชีวิตในสังคมได้อย่างมีความสุข ดังนั้นจะเห็นได้ว่าโทนี่ มอร์ริสันได้ชูประเด็นเรื่องความแปลกแยกของตัวละครผิวดำไว้อย่างชัดเจน และเป็นแก่นเรื่องที่สำคัญในเรื่อง *The Bluest Eye*

ในเรื่อง *Sula* ความแปลกแยกที่เกิดกับตัวละครเอกชูลานั้นเป็นความแปลกแยกที่เกิดขึ้นในหมู่คนผิวดำด้วยกันเอง เนื่องจากคนผิวดำในชุมชนที่เธออาศัยอยู่นั้นยึดมั่นในทัศนคติและวิถีแห่งการดำเนินชีวิตตามขนบธรรมเนียมจารีตประเพณีดั้งเดิมที่ยกย่องบทบาทผู้ชาย และเน้นบทบาทของผู้ชายในการทำงานและในครอบครัวให้เหนือกว่าผู้หญิง ทัศนคติและวิถีแห่งการดำเนินชีวิตที่เป็นรูปแบบเดียวกันหมดนี้ทำให้ผู้คนในสังคมขาดความเป็นตัวของตัวเอง ไม่เผยตัวตนที่แท้จริงของตนออกมาซึ่งเป็นสิ่งที่ชูลาไม่อาจยอมรับได้ และไม่สามารถดำรงชีวิตได้อย่างมีความสุขท่ามกลางคนในสังคมที่ไม่มีความจริงใจ ปกปิดตัวตนที่แท้จริงของตน ทำให้เธอเกิดความรู้สึกแปลกแยก ดังนั้นความแปลกแยกของตัวละครผิวดำจึงเป็นแก่นเรื่องที่สำคัญในเรื่อง *Sula*

ใน *Song of Solomon* นั้น การที่มีลัคแมน เดดเกลียดชังของตัวเอง ไม่เคารพและไม่ยกย่องชาติกำเนิด เผ่าพันธุ์ บรรพบุรุษ รวมถึงมรดกทางวัฒนธรรมของคนผิวดำ ไม่ภาคภูมิใจในความเป็นคนผิวดำของตนเอง แสดงให้เห็นว่า เขากำลังรู้สึกแปลกแยกกับตนเองและชาติกำเนิดของตน ความแปลกแยกนี้ทำให้เขาไม่สามารถดำเนินชีวิตให้เข้ากับคนผิวดำคนอื่นๆ ในสังคมได้อย่างเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน ส่วนในเรื่อง *Tar Baby* นั้น โทนี มอร์ริสันได้นำเสนอแก่นเรื่องเรื่องความแปลกแยกของคนผิวดำโดยผ่านตัวละครเอก 2 ตัว คือ ชันและจาดีน ชันเป็นตัวละครผิวดำที่เป็นตัวแทนของคนผิวดำ มีจิตสำนึกและมีความภาคภูมิใจในการเป็นคนผิวดำของตน ส่วนจาดีนนั้นเป็นตัวละครผิวดำที่เป็นตัวแทนของคนผิวขาว เธอเป็นผู้ที่มีจิตสำนึกและเป็นวิถีแห่งการดำเนินชีวิตเยี่ยงคนผิวขาวทุกประการ ถึงแม้พวกเขาทั้งสองคนจะมีความรักต่อกัน แต่ในที่สุดความสัมพันธ์ของพวกเขาก็ต้องร้าวฉาน ไม่อาจประสานเป็นหนึ่งเดียวกันได้ เพราะทัศนคติและวิถีแห่งการดำเนินชีวิตที่แตกต่างกันเป็น 2 ขั้ว ความแปลกแยกที่โทนี มอร์ริสันนำเสนอผ่านตัวละครสองตัวนี้จึงเป็นนัยยะที่สำคัญที่แสดงให้เห็นถึงความแปลกแยกระหว่างโลกของคนผิวดำกับโลกของคนผิวขาว

ในเรื่อง *Beloved* ความแปลกแยกที่เกิดขึ้นกับตัวละครเอกที่ชื่อเซธนั้นเป็นความแปลกแยกระหว่างคนผิวดำกับคนผิวขาวอย่างเห็นได้ชัด การที่นายจ้างผิวขาวใช้งานเหล่าทาสผิวดำอย่างหนัก มีการลงโทษเข็ญตีไม่ผิดอะไรกับวัวควาย ทำให้เซธและเหล่าทาสผิวดำคนอื่นรู้สึกว่าเป็นมนุษย์ที่สมควรที่จะดำรงชีวิตได้อย่างมีเกียรติและมีศักดิ์ศรีของตนเองได้หายไป สภาวะความเป็นอยู่ที่ดีไม่ได้ด้วยความทุกข์ยากเมื่อต้องอยู่ร่วมกับคนผิวขาวนั้นทำให้เซธและเหล่าทาสผิวดำคนอื่นรู้สึกแปลกแยกไปจากนายจ้างผิวขาว และความเจ็บปวดในสภาวะความแปลกแยกนี้เป็นผลทำให้เซธต้องฆ่าลูกของตัวเอง เพื่อปกป้องลูกให้พ้นจากสภาวะดังกล่าว ดังนั้นจะเห็นได้ว่า โทนี มอร์ริสันได้ชูประเด็นเรื่องความแปลกแยกของตัวละครผิวดำไว้อย่างชัดเจน และเป็นแก่นเรื่องที่สำคัญในเรื่องนี้

ส่วนความแปลกแยกในเรื่อง *Jazz* นั้นเป็นความแปลกแยกระหว่างคนผิวดำด้วยกันเอง เช่นเดียวกับเรื่อง *Sula* หากต่างกันว่า ปัญหาความแปลกแยกที่เกิดขึ้นในเรื่อง *Jazz* เป็นปัญหาที่เกิดขึ้นระหว่างสามีและภรรยา หรือเป็นปัญหาระหว่างเพศ โลกใหม่ของคนผิวดำที่พวกเขาเหล่านั้น ได้อพยพมาสู่เมืองที่เต็มไปด้วยการต่อสู้และการแข่งขันนั้นส่งผลให้สองสามีภรรยาต้องดิ้นรนทำมาหากินเพื่อความอยู่รอดของชีวิต และสภาพความวุ่นวายของสังคมเมืองนี้มีผลทำให้โจ เทรชและไวโอเล็ตดำเนินชีวิตเหมือนไม่สนใจซึ่งกันและกัน โจ เทรชเริ่มรู้สึกเบื่อหน่ายภรรยาทุกครั้งเมื่อต้องกลับบ้าน ความเบื่อหน่ายนี้เองมีผลทำให้พวกเขาเกิดความรู้สึกแปลกแยก อันนำไปสู่การตัดสินใจที่รุนแรงต่อมาของโจ เทรชและไวโอเล็ต

จากที่กล่าวมาทั้งหมดจะเห็นได้ว่า นวนิยายทั้ง 6 เรื่องของไทยนี้ มอริริสันได้นำเสนอแก่นเรื่องหลักร่วมกันที่สำคัญคือ ความแปลกแยกของคนผิวดำ ไม่ว่าจะความแปลกแยกนั้นจะเกิดขึ้นระหว่างคนผิวดำกับคนผิวขาวหรือระหว่างคนผิวดำด้วยกันเองก็ตามล้วนแล้วแต่เป็นปัญหาที่สำคัญในสังคมอเมริกัน ความแปลกแยกนี้มีผลทำให้คนผิวดำไม่สามารถดำรงชีวิตอยู่ได้อย่างมีความสุข หากความแปลกแยกนั้นเกิดขึ้นระหว่างคนผิวดำกับคนผิวขาวแล้ว นั่นก็หมายถึง คนผิวดำจะต้องเผชิญกับปัญหาเรื่องการเหยียดสีผิว การที่คนผิวขาวมองคนผิวดำว่าเป็นคนชั้นต่ำของสังคม มองไม่เห็นคุณค่าในความเป็นคนผิวดำดังที่เกิดขึ้นกับเพโคลาใน *The Bluest Eye* และเซธใน *Beloved* ค่านิยมในเรื่องความงามที่ให้คุณค่าความงามแบบคนผิวขาวทำให้เพโคลาเกิดความรู้สึกแปลกแยกกับคนในสังคมและกับสีผิวของตัวเอง มีผลในการทำลายตัวตนของความภาคภูมิใจในความเป็นคนผิวดำของเพโคลาไป และการที่คนผิวขาวใช้งานทาสผิวดำอย่างหนัก และเหยียดอย่างทารุณเยี่ยงสัตว์ ทำให้เซธเกิดความรู้สึกแปลกแยกจากนายจ้างผิวขาวจนกระทั่งอยากจะหนีให้พ้นจากสภาพที่เป็นอยู่ ในขณะที่เซธรู้สึกตัวตนของความเป็นมนุษย์ในฐานะคนผิวดำที่สมควรจะมีชีวิตอยู่ได้อย่างสมศักดิ์ศรีเยี่ยงคนผิวขาวนั้นก็ได้หายไป หากความแปลกแยกนั้นเกิดขึ้นในหมู่คนผิวดำด้วยกันเอง หรือเกิดขึ้นกับตัวละครเอง ดังที่ได้เกิดขึ้นกับซูลาใน *Sula* มิลค์แมน เดด ใน *Song of Solomon* ชันและจาตินใน *Tar Baby* และโจ เทรชกับไวโอเล็ตใน *Jazz* จะเห็นได้ว่าความแปลกแยกที่เกิดขึ้นมีผลในการทำลายตัวตนของตัวละครทั้งสิ้น ความแปลกแยกในเรื่องของทัศนคติในการดำรงชีวิตของซูลาที่แตกต่างไปจากคนในสังคมนั้นมีผลทำให้เธอไม่ยอมมีชีวิตต่อไปในโลกนี้ เธอยอมตายในที่สุด นั่นหมายความว่า ตัวตนของการมีชีวิตอยู่ได้ตายไป ในขณะที่เดียวกันการที่คนผิวดำคนอื่นๆ ในสังคมมีทัศนคติในการดำรงชีวิต และมีแบบแผนในการประพฤติปฏิบัติที่เหมือนกันหมด ไม่ยอมเผยตัวตนที่แท้จริงออกมา ไม่แสดงความจริงใจต่อกัน แสดงให้เห็นถึงการปกปิดตัวตนที่แท้จริงของตน และแสดงให้เห็นถึงความไม่เป็นตัวของตัวเอง การที่มิลค์แมน เดดรู้สึกแปลกแยกกับชาติ

พันธฺ์ศีลวิ มรรพบุรุษและมรดกทางวัฒนธรรมของตน ไม่สำนึกถึงคุณค่าในความเป็นคนผิวดำของตนเอง เช่นเดียวกับจาตินั้นแสดงให้เห็นถึงตัวตนในความเป็นคนผิวดำของตนเองได้ถูกทำลายไป ส่วนความแปลกแยกที่เกิดขึ้นระหว่างใจ เทพและไวโอเล็ตนั้นมิได้มีสาเหตุมาจากเรื่องของเชื้อชาติ หรือความไม่ลงรอยกันเนื่องเพราะการครอบงำของอิทธิพลของคนผิวดำโดยตรง แต่วิถีแห่งการดำรงชีวิตของคนผิวดำที่แปรเปลี่ยนไปจากสังคมชนบทสู่สังคมเมืองคือสาเหตุสำคัญที่ทำให้ใจ เทพและไวโอเล็ตเกิดความแปลกแยกต่อกัน เป็นความแปลกแยกระหว่างเพศซึ่งมีผลในการทำลายตัวตนของดอร์คัสในเวลาต่อมา สังคมเมืองที่คนผิวดำรวมทั้งใจ เทพและไวโอเล็ตได้ก้าวเข้ามาใช้ชีวิตอยู่ในโลกใหม่นี้มีผลทำให้จิตใจของผู้คนหยาบกระด้างขึ้น มีทิศทางในการตัดสินใจที่รุนแรงขึ้น ความอ่อนโยน ความเรียบง่ายในการดำรงชีวิตตามแบบอย่างของคนผิวดำในชนบทได้จางหายไป ดังจะเห็นได้จากกรที่ใจ เทพใช้ปืนยิงดอร์คัสตายเมื่อรู้ว่าเธอจะทิ้งเขาไป แล้วไวโอเล็ตก็ตามไปกรี๊ดหน้าศพ เนื่องเพราะความแค้นที่ดอร์คัสมาแย่งสามี จากที่กล่าวมานี้จะเห็นได้ว่าการดำรงชีวิตอยู่ในสังคมที่แปรเปลี่ยนไปมีผลทำให้คนผิวดำเกิดความรู้สึกแปลกแยกกับสังคม แล้วส่งผลให้คนผิวดำเกิดความรู้สึกแปลกแยกซึ่งกันและกัน และความพยายามที่คนผิวดำจะต้องปรับตัวเพื่อให้มีชีวิตที่กลมกลืนไปกับสังคมเมืองซึ่งเป็นสังคมใหม่นั้นมีผลในการทำลายวิถีแห่งการดำรงชีวิตของคนผิวดำแต่ดั้งเดิมที่เต็มไปด้วยความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ มีชีวิตความเป็นอยู่ที่เรียบง่าย ไม่มีการต่อสู้และการแข่งขัน ผู้คนมีจิตใจที่อ่อนโยน ด้วยเหตุนี้จึงเห็นได้ว่า สังคมเมืองมีผลในการทำลายตัวตนของความเป็นคนผิวดำในแง่ของวิถีแห่งการดำรงชีวิต

จากที่กล่าวมาทั้งหมดนี้เห็นได้ว่า ความแปลกแยกที่เกิดขึ้นกับคนผิวดำไม่ว่าจะเป็นความแปลกแยกระหว่างคนผิวดำกับคนผิวดำ ตัวตนของคนผิวดำที่ถูกทำลายไปนี้มีผลทำให้ศักดิ์ศรีแห่งความเป็นมนุษย์ในฐานะที่เป็นคนผิวดำ และความภาคภูมิใจรวมถึงสำนึกต่างๆของคนผิวดำได้สูญหายไปด้วย คนผิวดำจึงไม่สามารถดำรงชีวิตได้อย่างมีความสุขและมีศักดิ์ศรี ดังนั้นทางออกหนึ่งที่โทนี มอริริ สันได้นำเสนออันเป็นหนทางที่จะทำให้ปัญหาต่างๆโดยเฉพาะอย่างยิ่งปัญหาเรื่องตัวตนของคนผิวดำที่สูญหายไปซึ่งเกิดจากความแปลกแยกนี้ลดน้อยลง เพื่อคนผิวดำจะสามารถดำรงชีวิตได้อย่างมีศักดิ์ศรี ความเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ และมีคุณค่าในฐานะที่เป็นคนผิวดำ นั่นก็คือคนผิวดำจะต้องดำรงไว้ซึ่งตัวตนของตนอันหมายถึง คนผิวดำจะต้องเล็งเห็นความสำคัญของเชื้อชาติและสีผิวของตนเอง มีความภาคภูมิใจในมรดกทางวัฒนธรรมของตน และยกย่องให้เกียรติบรรพบุรุษ ในฐานะที่บรรพบุรุษเป็นผู้สร้างสมประสบการณ์และวัฒนธรรมของคนผิวดำไว้มากมาย อันมีลักษณะเฉพาะตนให้คนผิวดำรุ่นหลังทุกคนได้ภาคภูมิใจที่คนผิวดำมีมรดกทางวัฒนธรรมที่ทรงคุณค่าได้เรียนรู้และหวงแหนไว้ หากคนผิวดำมีสำนึกในการเล็งเห็นคุณค่าของตนดังนี้แล้ว คนผิวดำก็必将มีความภาคภูมิใจในตัวตนของตน และเห็นคุณค่าในตัวเองมากขึ้น ดังนั้นไม่ว่าคนผิวดำจะต้อง

ดำรงชีวิตอยู่ในสังคมที่เต็มไปด้วยความแปลกแยกนี้ได้อย่างมีความสุข และอย่างมีศักดิ์ศรี ดังนั้น แก่นเรื่องเรื่องความแปลกแยกของคนผิวดำจึงมีความสัมพันธ์กับตัวตนของคนผิวดำซึ่งความภาคภูมิใจในตัวตนของคนนี้เป็นทางออกสำหรับคนผิวดำในอันที่จะบรรเทาผลกระทบอันเกิดจากความรู้สึกแปลกแยกที่โทนี มอร์ริสันได้นำเสนอ อันเป็นนัยยะที่สำคัญของจุดมุ่งหมายในการเขียนของผู้ประพันธ์ที่ได้เสนอผ่านเรื่องราว เหตุการณ์และตัวละครในนวนิยายทั้ง 6 เรื่องนี้

ดังเช่นในเรื่อง *The Bluest Eye* นวนิยายเรื่องนี้ได้กล่าวโจมตีค่านิยมของคนผิวขาวที่กำหนดขึ้นมาเพื่อที่จะหมิ่นแคลนคนผิวดำ ทั้งในเรื่องของสีผิว เชื้อชาติ ชนชั้น และแม้กระทั่งเรื่องของความงามที่คนผิวขาวได้กำหนด คุณค่าแห่งความงามซึ่งเป็นมาตรฐานว่าจะต้องมี “ผมสีบลอนด์และดวงตาสีฟ้า” เท่านั้น ด้วยมาตรฐานดังกล่าวจึงนำไปสู่ภาวะของความรู้สึก “แปลกแยก” ของผู้หญิงผิวดำทุกคน เนื่องจากมาตรฐานความงามดังกล่าวเป็นสิ่งที่คนผิวดำไม่มี และเมื่อพวกเขาต้องดำรงชีวิตอยู่ในสังคมที่มีชนผิวขาวเป็นชนหมู่มาก แล้วได้สร้างค่านิยมดังกล่าวขึ้นมาให้เป็นที่ยอมรับของสังคม พวกเขาจึงรู้สึกแปลกแยก ค่านิยมในเรื่องมาตรฐานความงามดังกล่าวถือเป็นการดูหมิ่นคนผิวดำ หากคนผิวดำคนใดไปยอมรับมาตรฐานความงามดังกล่าว และต้องการจะมีผมสีบลอนด์และดวงตาสีฟ้า นั่นเขาก็จะรู้สึกถึงความแปลกแยกทันทีเพราะว่าเขาไม่มี ความแปลกแยกดังกล่าวจะทำให้เขาเจ็บปวดกับสถานะความมีอยู่และเป็นอยู่ของเขา เนื่องจากเขาไม่พอใจในตนเอง ไม่ยอมรับและมองไม่เห็นคุณค่าความงามของตน นั่นก็คือเขากำลังรังเกียจตัวเอง ปฏิเสธตัวเอง อยากจะมีอย่างที่คนผิวขาวมี เพื่อจะได้เป็นที่ยอมรับของสังคม ที่สุดแล้วสิ่งนี้จึงแสดงให้เห็นว่า ความภาคภูมิใจในตัวตนของคนผิวดำกำลังสูญหายไป

โทนี มอร์ริสันได้ถ่ายทอดแนวความคิดในเรื่องตัวตนของคนผิวดำที่คนผิวดำทุกคนควรจะมีภาคภูมิใจโดยผ่านประเด็นความคิดเกี่ยวกับค่านิยมในเรื่องความงามที่คนผิวขาวเป็นผู้กำหนด จากเรื่องนี้เราจะเห็นได้ว่า เพโคลาซึ่งเป็นเด็กหญิงผิวดำถูกรังเกียจ ถูกปฏิเสธและถูกดูถูกจากครอบครัวของเธอและจากคนรอบข้างในสังคม ดังนั้นเธอจึงปรารถนาความงาม เธอคิดว่าหากเธอมีความงามแล้ว เธอก็คงเป็นที่รักของคนทุกคน และความงามนั้นก็ต้องเป็นความงามตามมาตรฐานของคนผิวขาว ซึ่งก็คือชาวยุโรปและชาวอเมริกัน อันเป็นกลุ่มชนที่มีความโดดเด่น จึงเป็นมาตรฐานที่คนทั่วไปยอมรับ มาตรฐานแห่งความงามนั้นได้แก่ ผมยาวเป็นเส้นไม่หยิกหยองติดหนังศีรษะและมีสีทอง จมูกโด่งแหลม ริมฝีปากบาง ดวงตาสีฟ้าและผิวสีชมพู เธอยอมรับมาตรฐานความงามของคนผิวขาวจากรูปภาพผู้หญิงผิวดำบนเหยือกน้ำที่ชื่อ เซอร์ลีย์ เท็มเพิล (Shirley Temple) และแมรี เจน (Mary Jane) บนกระดาดห่อลูกอม สองสิ่งนี้กลายเป็นสัญลักษณ์ที่เพโคลาเรียกร้อง เหตุที่เธอยอมรับมาตรฐานดังกล่าวก็เนื่องมาจากเธอรู้สึกว่า พวกผู้หญิงผิวดำมักจะได้รับการยอมรับจากสังคม

เช่น มอรีน พีล (Maureen Peal) ซึ่งเป็นลูกครึ่งคนผิวขาวกับคนผิวดำ เธอมีผิวสีน้ำตาลและได้รับการยอมรับจากทุกคนที่โรงเรียน มีเพื่อนมากมาย ทุกคนอยากจะคุยด้วยและไม่มีใครแกล้ง ซึ่งแตกต่างไปจากเพโคลา นอกจากนี้แม่ของเพโคลาก็ยังไปรักเด็กผู้หญิงผิวขาวซึ่งเป็นลูกของเจ้านายมากกว่าเธอเสียอีก ทำให้เธอคิดว่า หากเธอเป็นคนผิวขาวแล้ว เธอก็จะได้รับการยอมรับจากทุกคน หรืออย่างน้อยที่สุดเพียงแค่มีนัยน์ตาสีฟ้าเยี่ยงคนผิวขาวก็พอ เธอจึงอธิษฐานทุกคืนขอให้เธอมีนัยน์ตาสีฟ้า มีสัดส่วนขององค์ประกอบบนใบหน้าแบบคนผิวขาว เพื่อที่จะทำให้เกิดความแตกต่างจากที่เป็นอยู่ เพื่อว่าทุกคนจะได้รักและสนใจเธอ

It had occurred to Pecola some time ago that if her eyes, those eyes that held the pictures, and knew the sights – if those eyes of hers were different, that is to say, beautiful, she herself would be different. Her teeth were good and at least her nose was not big and flat like some of those who were thought so cute. If she looked different, beautiful, maybe Cholly would be different, and Mrs. Breedlove too. Maybe they'd say, "Why, look at pretty-eyed Pecola. We must't do bad things in front of those pretty eyes."

...

Each night, without fail, she prayed for blue eyes. Fervently, for a year she had prayed. Although somewhat discouraged, she was not without hope. To have something as wonderful as that happen would take a long, long time. (1990: 34 – 35)

ประสบการณ์เกี่ยวกับค่านิยมในเรื่องความงามตามมาตรฐานของคนผิวขาว ซึ่งได้ทำลายตัวตนและความเป็นตัวของตัวเองของคนผิวดำนั้น เป็นประสบการณ์จริงที่โทนี มอร์ริสันเคยพบมา เมื่อครั้งที่เธอเรียนอยู่ชั้นประถมศึกษา เพื่อนของเธอคนหนึ่งบอกว่า "อยากมีดวงตาสีฟ้า" ประโยคนี้เป็นประโยคที่ถึงกับทำให้มอร์ริสันรู้สึกตะลึงงันไปเลยทีเดียว แล้วตามมาด้วยความรู้สึกของการปฏิเสธ ไม่ยอมรับ รังเกียจ เนื่องจากเธอได้ลองจินตนาการรูปลักษณ์ของเพื่อนซึ่งเป็นคนผิวดำแล้วมีดวงตาสีฟ้า ทำให้เธอปฏิเสธความคิดนี้ของเพื่อนอย่างรุนแรง เหตุการณ์ดังกล่าวเป็นครั้งแรกที่ทำให้เธอรู้จัก "ความงาม" (Morrison, Toni, 1993: 209)

ในเรื่อง *The Bluest Eye* นี้ เธอจึงพยายามที่จะพูดถึงบางสิ่งบางอย่างเกี่ยวกับความงามที่ทำให้ไม่เพื่อนของเธอ (ในเรื่องนี้เราอาจจะเทียบเคียงได้ว่าเป็นเพโคลา ซึ่งเป็นตัวละครที่ต้องการดวง

ตาสีฟ้าเช่นกัน)ถึงไม่มีหรือความเป็นไปได้ที่จะมี ประสบการณ์ที่เพื่อนหรือเพโคลาประสบในฐานะคนดำ และทำไมเธอถึงต้องอธิษฐานขอความเปลี่ยนแปลงอย่างถอนรากถอนโคนให้เกิดขึ้นกับตัวเธอ ความปรารถนาของเธอเป็นนัยยะของการเกลียดชังเชื้อชาติและสีผิวของตัวเอง เพราะการที่เพโคลาไปยอมรับมาตรฐานความงามของคนผิวขาว อยากให้ดวงตาของตัวเองกลายเป็นสีฟ้าแล้วรังเกียจตัวเอง รังเกียจความเป็นคนดำของตัวเอง โดยไม่พยายามหาคคุณค่าแห่งแก่นแท้ดั้งเดิมของตัวเอง นั่นก็ย่อมหมายถึง เธอเกลียดชังชาติกำเนิดของตัวเอง แสดงให้เห็นว่าเธอกำลังรู้สึกแปลกแยกกับตัวเอง

20 ปีต่อมา โทนี มอร์ริสันก็ยังคงสงสัยอยู่ว่าใครคนหนึ่งเช่นเพื่อนของเธอไปเรียนรู้มาตรฐานความงามว่าจะต้องเป็นความงามแบบคนผิวขาวได้อย่างไร ใครเป็นคนบอกเธอ และใครที่ทำให้เธอรู้สึกถึงความปรารถนาดวงตาสีฟ้าและการยอมรับมาตรฐานความงามแบบนั้นดีกว่าที่เธอเป็นอยู่แล้วใครที่เป็นคนมองไปที่เธอแล้วพบความต้องการของเธอ นวนิยายเรื่องนี้จึงเป็นการถากถางเหน็บแนมคนในสังคมที่ประณามและดูถูกเหยียดหยามเพื่อนของมอร์ริสัน เธอต้องการจะบอกว่า ความเป็นคนดำก็มีคุณค่าอยู่ในตัวเองเช่นกัน คนดำก็มีความงามได้ คนผิวดำจะต้องยอมรับคุณค่าของตนเอง แล้วปฏิเสธคุณค่าตามแบบอย่างของคนผิวขาว ประเด็นความคิดนี้มอร์ริสันสอดแทรกโดยผ่านตัวละครคลอเดีย (Claudia) และฟรีดา (Frieda)

...Guileless and without vanity, we were still in love with ourselves then. We felt comfortable in our skins, enjoyed the news that our sense released to us, admire our dirt, cultivated our scars, and could not comprehend this unworthiness....
(57)

ค่านิยมในเรื่องความงามตามแบบฉบับของคนผิวขาวนี้ได้แพร่สะพัด และได้รับการยอมรับมากในช่วงทศวรรษที่ 60 จึงเป็นชนวนให้มอร์ริสันคิดถึงความจำเป็นที่จะต้องออกมาเรียกร้องความไม่ยุติธรรมดังกล่าว ว่าทำไมความงามแบบคนผิวดำจึงไม่เป็นที่ยอมรับในสังคมของเธอ และการที่สังคมให้การยอมรับมาตรฐานความงามแบบคนผิวขาวจนกลายเป็นค่านิยมที่ฝังรากลึกก็กลายเป็นสิ่งที่มอร์ริสันได้ชี้เฉพาะให้เห็นว่า ค่านิยมที่ผิดๆนั้นคือความบิดเบี้ยวรากับการแปลงรูปของปิตาจ เป็นความชั่วร้ายของคนในชนชาติหนึ่งที่ได้ฝังรากลึกเรื่องค่านิยมดังกล่าวไว้ให้กับคนที่บอบบางที่สุดในสังคม นั่นก็คือเด็ก และคนที่อ่อนไหวง่ายที่สุด นั่นก็คือผู้หญิง จากเรื่องนี้เราจะเห็นได้ว่า เด็กและผู้หญิงที่ถูกปลุกฝังค่านิยมดังกล่าวทั้งหมดก็คือเพโคลา เธอเฝ้าถวิลหาดวงตาสีฟ้าจนกระทั่งเธอกลายเป็นบ้า จิตวิญญาณที่สูญเสียไปหมายถึงตัวตนของเธอได้สูญหายไปด้วย ดังนั้น

ความชั่วร้ายที่กล่าวถึงนี้จึงมีสาเหตุมาจากสังคมที่ได้ซึมซับทัศนคติหรือค่านิยมอย่างฝังรากลึก ในเรื่องความดีและความงามของคนผิวขาว และความน่าเกลียดของคนผิวดำ จากบทสัมภาษณ์ใน Milwaukee Journal โดย Fannie Leflore โทนี มอร์ริสันได้กล่าวไว้ว่า “เธอได้เผชิญหน้าและวิพากษ์วิจารณ์ถึงความหายนะของรูปลักษณ์ทางด้านเชื้อชาติในเรื่อง *The Bluest Eye*” (“she confronted and critiqued the devastation of racial images in *The Bluest Eye*”)

ตัวอย่างต่อไปนี้ทำให้เราเห็นถึงแนวคิดเรื่องเกี่ยวกับการปฏิเสธตัวตนของคนผิวดำ โดยผ่านการนำเสนอเนื้อหาในเรื่องเกี่ยวกับค่านิยมแห่งความงาม (sense of beauty) ที่คนผิวขาวและคนผิวดำโดยทั่วไปยอมรับ ในเรื่อง *The Bluest Eye*

(1) จากการที่มอร์ริสัน พิลตะโกนด่าเพโคลา ฟรีดาและคลอเดียว่า พวกเขาเป็นคนดำและน่าเกลียด ส่วนเธอเป็นคนน่ารัก “I’m cute! And you ugly! Black and ugly black e mos. I am cute!” (56) ทำให้คลอเดียคิดว่า หากมอร์ริสันเป็นคนน่ารัก และหากทุกคนเชื่อว่ามอร์ริสันเป็นคนน่ารัก ถ้าเช่นนั้นพวกเธอก็ต้องเป็นคนน่าเกลียด ซึ่งย่อมหมายถึงว่าพวกเธอดีน้อยกว่า ฉลาดน้อยกว่า พวกเธอสามารถปฏิเสธความงามของมอร์ริสัน หรืออีกนัยหนึ่งความงามแบบคนขาวได้ แต่พวกเธอไม่สามารถทำให้คนในสังคมของพวกเธอปฏิเสธเช่นเดียวกับเธอได้ เธอสงสัยว่าเหตุใดค่านิยมดังกล่าวจึงสำคัญ ในเมื่อพวกเธอรู้สึกสุขสบายดีกับความเป็นคนดำของพวกเธอ คลอเดียและฟรีดารู้ว่า มอร์ริสัน พิล ไม่ใช่ศัตรูและไม่มีค่าพอที่จะเกลียด แต่สิ่งที่พวกเธอกลัวก็คือ สิ่งที่ทำให้มอร์ริสันสวยงาม มิใช่ทำให้พวกเธอสวยงาม

We were sinking under the wisdom, accuracy, and relevance, of Maureen’s last words. If she was cute---and if anything could be believed, she was – then we were not. And what did that mean? We were lesser, Nicer, brighter, but still lesser. Dolls we could destroy, but we could not destroy the honey voices of parents and aunts, the obedience in the eyes of our peers, the slippery light in the eyes of our teachers when they encountered the Maureen Peals of the world. What was the secret? What did we lack? Why was it important? And so what? Guileless and without vanity, we will still in love with ourselves then. We felt comfortable in our skins,... And all the time we knew that Maureen Peal was not the Enemy and not worthy of such intense hatred. The *Thing* to fear was the *Thing* that made her beautiful, and not us. (57 – 58)

จากคำพูดดังกล่าวทำให้เราเห็นว่า *the Thing* ในที่นี้ก็คือ *คนในสังคม* ที่เป็นผู้กำหนดรูปแบบแห่งความงามว่า จะต้องมีความสวย และรูปลักษณ์ต่างๆแบบคนผิวขาว และความงามของมนุษย์ก็ต้องไม่ใช่ความงามแบบคนผิวดำเช่นคลอเดีย ฟรีดาและเพโคลา ถึงแม้ว่าพวกเธอ (ฟรีดาและคลอเดีย) จะปฏิเสธมาตรฐานความงามดังกล่าว ก็มีได้หมายความว่าคนในสังคมทั้งหมดไม่ว่าจะเป็นคนผิวขาวหรือคนผิวดำ เป็นพ่อแม่ของเธอเองหรือใครก็ตาม พวกเขาเหล่านี้ก็ได้ปฏิเสธมาตรฐานความงามดังกล่าวเช่นเดียวกับพวกเธอ ดังนั้น *The Thing* ในที่นี้ก็คือสิ่งที่ทำให้คลอเดียและฟรีดาารู้สึกกลัว นอกจากนี้ความดีของคนผิวขาวก็ย่อมหมายถึงความดีอื่นๆที่เหนือกว่าคนผิวดำด้วย เช่น ฉลาดกว่า ดีกว่า จะเห็นได้จากตัวอย่างดังกล่าวทำให้เราเห็นถึงค่านิยมในเรื่องความงามแบบคนขาวอันเป็นมาตรฐานที่คนในสังคมส่วนใหญ่ยอมรับ แล้วมอบความน่าเกลียดกว่า เลวกว่าไว้ให้กับคนผิวดำ ซึ่งการมีรูปลักษณ์แบบคนผิวดำเองในบางครั้งก็เป็นสิ่งที่คนผิวดำบางคนบางกลุ่มปฏิเสธ ซึ่งก็เท่ากับเป็นการปฏิเสธตัวตนของตนด้วย

(2) การที่เพโคลารังเกียจตัวเอง ปฏิเสธความเป็นคนดำของตัวเอง ไม่พยายามค้นหาคุณค่าแห่งความเป็นคนดำของตัวเอง แล้วไปยอมรับมาตรฐานความงามแบบคนผิวขาว โดยปรารถนาที่จะได้รับดวงตาสีฟ้า นั่นก็หมายความว่า เธอตกเป็นเหยื่อของสังคมที่ชั่วร้าย สังคมที่ไม่มีความยุติธรรม สังคมที่เต็มไปด้วยค่านิยมแห่งความงามตามแบบอย่างของคนผิวขาวอย่างฝังรากลึก แล้วปฏิเสธคุณค่าของความเป็นคนผิวดำ แสดงให้เห็นถึงความไม่ภาคภูมิใจในตัวตนของตน

...He (soaphead) thought it was at once the most fantastic and the most logical petition he had ever received. Here was an ugly little girl asking for beauty. A surge of love and understanding swept through him, but was quickly replaced by anger. Anger that he was powerless to help her. Of all the wishes people had brought him – money, love, revenge---this seemed to him the most poignant and the one most deserving of fulfillment. A little black girl who wanted to rise up out of the pit of her blackness and see the world with blue eyes.... (138)

(3) คนผิวดำกลายเป็นสัญลักษณ์ของความน่าเกลียด เลวทราม ตามสายตาของคนทั่วไปในสังคม จะเห็นได้จากบทสนทนาของชาวบ้านที่พูดถึงลูกที่ยังไม่เกิดของเพโคลากับพ่อของลูกซึ่งก็คือพ่อของเธอนั่นเอง

"She be lucky if it don't live. Bound to be the ugliest thing walking."

"Can't help but be. Ought to be a law : two ugly people doubling up like that to make more ugly. Be better off in the ground." (149)

จากบทสนทนาดังกล่าวจะเห็นได้ว่า พวกชาวบ้านคิดว่า น่าจะเป็นความโชคร้ายของเพโคลาที่ถูกไม่มีชีวิตอยู่ หากถูกมีชีวิตอยู่ลูกก็คือคนผิวดำซึ่งเป็นที่รังเกียจของสังคม แต่หากลูกตายก็จะเป็นการจำกัดการแพร่ขยายเผ่าพันธุ์คนดำ และการที่พ่อลูกมีความสัมพันธ์ทางเพศกันนั้นก็ เป็นเรื่องที่น่ายังเกียจยอมรับไม่ได้ ความคิดของคนในสังคมแสดงให้เห็นถึงการดูถูกความเป็นคนดำของตัวเอง ทำให้ความภาคภูมิใจในตัวตนของตนหายไป

(4) เมื่อเพโคลาเข้าสู่ภาวะของการเป็นบ้า เธอคิดว่าการที่ทุกคนไม่มองเธอ ก็เป็นเพราะทุกคนอิจฉาที่เธอมีดวงตาสีฟ้าที่สวยงาม แต่แท้ที่จริงแล้วเป็นเพราะทุกคนรังเกียจเธอ ทุกคนยังคิดว่าเธอเป็นคนที่น่าเกลียดเหมือนแต่ก่อน ทุกคนเกลียดความเป็นคนดำของเธอ ซึ่งถ้าหากเป็นเมื่อก่อนเธอก็จะยังเข้าใจตามนี้ว่าการที่ทุกคนไม่สนใจเธอก็เป็นเพราะเธอน่าเกลียด ความเข้าใจที่เปลี่ยนแปลงไปก็เนื่องมาจากการมองเห็นที่ต่างกัน การมองเห็นทรวงระของผู้อื่นที่มีต่อเธอรหว่างก่อนที่จะเป็นบ้าและหลังจากที่เป็นบ้าแล้ว การสูญเสียความปรกติทางจิตวิญญาณของตนเองก็เท่ากับเป็นการสูญเสียตัวตนของตนที่เคยมีและเคยเป็น

...Ever since I got my blue eyes, she (Mrs. Breedlove) look away from me all of the time. Do you suppose she's jealous too?

Could be. They are pretty, you know.

I know. He (Soaphead) really did a good job. Everybody's jealous. Every time I look at somebody, they look off.

Is that why nobody had told you how pretty they are?

Sure it is. Can you imagine? Something like that happening to a person, and nobody but nobody saying anything about it? They all try to pretend they don't see them. Isn't that funny? . . . I said, isn't that funny?

Yes.

You are the only person who tells me how pretty they are.

Yes. (154)

(5) เมื่อครั้งที่คลอเดียได้รับตุ๊กตามมสีทองนัยน์ตาสีฟ้าจากญาติผู้ใหญ่เป็นของขวัญวันคริสต์มาส เธอลองเอาตุ๊กตามานอนกอดดูอย่างที่ได้กับคนอื่น ๆ ชอบทำ แต่เธอกลับรู้สึกรำคาญรำคาญชุดลูกไม้แข็งๆ ที่มาที่มขาทิมแขนของเธอ รำคาญหัวแข็งและเย็นซึ่งมาชนกับศีรษะของเธอ เวลานอน มันทำให้เธอนอนไม่สบาย เธอจึงทำลายตุ๊กตาโดยดึงแยกออกเป็นเสี่ยงๆ เพื่อจะได้ดูว่าตัวของตุ๊กตานั้นทำมาจากอะไร เพื่อที่จะได้ค้นพบความเป็นที่รัก ความสวยงามที่ทำให้เธออยากหลีกหนีไปไกลๆ แล้วเธอก็ได้รู้ว่า พวกผู้ใหญ่ เด็ก หญิงสาว ร้านค้าต่างๆ นิตยสาร หนังสือพิมพ์ โลกทั้งหมดต่างเห็นพ้องต้องกันว่า ตุ๊กตาที่มีดวงตาสีฟ้า มมสีเหลือง ผิวสีชมพู ก็คือเด็กผู้หญิงทุกคนที่มีค่า สิ่งนี้ก็คือความงามและการมีคุณค่า คลอเดียได้ทำลายตุ๊กตาทุกส่วน ยกเว้นอย่างเดียวที่เธอทำลายไม่ได้ นั่นก็คือ “เสียง” ของตุ๊กตา เธอค้นหาความลับของเสียงนั้นแล้วก็พบว่า คือแผ่นดิสก์เล็กๆ มีรู 6 รู ฝังอยู่ข้างในตัวตุ๊กตา เสียงของตุ๊กตาที่ฝังอยู่ข้างในนี้เราอาจตีความได้ว่า คือค่านิยมแห่งความงามที่ฝังรากลึกภายในสังคมยากที่จะทำลายได้

“I had only one desire: to dismember it. To see of what it was made, to discover the dearness, to find the beauty, the desirability that had escaped me, but apparently only me. Adults older girls, shops, magazines, newspapers, window signs---all the world had agreed that a blue-eyed, yellow-haired, pink-skinned doll was what every girl child treasured. “Here,” they said, “this is beautiful, and if you are on this day ‘worthy’ you may have it.” I fingered the face, wondering at the single-stroke eyebrows; picked at the pearly teeth struck like two piano keys between red bowline lips. Traced the turned-up nose, poked the glassy blue eyeballs, twisted the yellow hair. I could not love it. But I could examine it to see what it was that all the world said was lovable.” (14)

จากตัวอย่างดังกล่าว นอกจากคลอเดียจะได้ค้นพบความคิดในเรื่องความงามที่คนส่วนใหญ่ในสังคมยอมรับแล้ว เธอยังปฏิเสธความคิดนั้นอีกด้วย การทำลายตุ๊กตาเป็นนัยยะของการปฏิเสธ ไม่เห็นคุณค่าของความงามดังกล่าว คลอเดียจึงเป็นตัวละครที่สะท้อนให้ผู้อ่านเห็นถึงความภาคภูมิใจในความเป็นคนผิวดำของตัวเอง ปฏิเสธค่านิยมตามแบบอย่างของคนผิวขาว เธอรู้ว่าตัวตนที่แท้จริงของเธอคือใคร แล้วเธอก็ไม่เคยรู้สึกงอแงหรือต่ำช้าแต่อย่างใดในฐานะที่เกิดมาเป็นคนผิวดำ ตัวตนที่แท้จริงของเธอจึงมิได้สูญหายไปไหน

ในเรื่อง *The Bluest Eye* จึงแสดงให้เห็นถึงแก่นเรื่องที่เกี่ยวกับตัวตนของตนาว่า มาตรฐานแห่งความงามที่คนผิวขาวเป็นผู้กำหนดและถือเป็นคนค่า นั้นได้แผ่มาถึงตัวละครเอก ซึ่งเป็นเด็กผู้หญิงผิวดำในเรื่องที่ชื่อเพโคลา และข้อกำหนดแห่งความงามดังกล่าวนี้ได้ก่อให้เกิดความรู้สึกแปลกแยกแก่ตัวเธอเอง ทำให้เธอเกลียดตัวเอง โดยไม่เล็งเห็นคุณค่าของตัวเองแม้แต่น้อย เธอรู้สึกว่าความแปลกแยกจากคนในสังคมทำให้เธอขาดความรัก และก่อให้เกิดความปรารถนาดวงตาสีฟ้าอย่างแรงกล้าของเธอ แสดงให้เห็นถึงการปฏิเสธสีผิวตัวเอง เชื่อชาติตัวเอง ความภาคภูมิใจในตัวตนของตน ที่สุดแล้วทำให้เธอต้องสูญเสียจิตวิญญาณ แล้วได้ทำลายความเป็นชีวิตของเธออย่างน่าสงสาร และสะท้อนใจต่อความรู้สึกของผู้อ่านเป็นอย่างยิ่ง กลายเป็นโศกนาฏกรรมบทหนึ่งของคนผิวดำในสังคมอเมริกันร่วมสมัย

ในเรื่อง *Sula* โทนี มอร์ริสัน ได้ถ่ายทอดแนวคิดเรื่องตัวตนของคนผิวดำโดยนำเสนอผ่านบุคลิกลักษณะของตัวละครเอกที่ชื่อซูลา ผู้ซึ่งรู้จักตัวเอง รู้ความต้องการของตัวเอง แล้วทำในสิ่งที่ตัวเองต้องการ โดยไม่ขึ้นกับคนอื่น ๆ และสังคม มุมมองที่มีต่อโลกและชีวิตของซูลานั้นแตกต่างไปจากเพโคลาในเรื่อง *The Bluest Eye* โดยสิ้นเชิง เพโคลามีทัศนคติที่โอนอ่อนผ่อนตามกระแสสังคม จึงต้องเปลี่ยนแปลงตัวเองเพื่อไม่ให้เกิดความรู้สึกแปลกแยกไปจากสังคม จึงหาตัวตนไม่เจอ ในขณะที่ซูลารู้คุณค่าในตัวตนของตัวเอง เธอไม่สนใจความคิดของคนอื่น ๆ ที่มีต่อเธอ และไม่สนใจกระแสสังคมโดยรวมด้วย ดังนั้นเธอจึงไม่จำเป็นต้องเปลี่ยนแปลงตัวเองเพื่อให้เข้ากับคนอื่น ๆ ในสังคมได้

บุคลิกลักษณะของซูลานั้นเป็นการรวมกันระหว่างความหยิ่งยโสของอีวา (Eva) ยายของเธอ และการทำอะไรตามความพอใจของตัวเองของฮันนาห์ (Hannah) แม่ของเธอ ซูลามีจินตนาการของตัวเอง เธอมีชีวิตอยู่ด้วยการเผยให้เห็นถึงความคิดและอารมณ์ที่แท้จริงของตัวเอง ความรู้สึกที่เธอมอบให้กับผู้อื่นนั้นเป็นความรู้สึกที่ยิ่งใหญ่ เนื่องจากหากเธอจะชื่นชมคนอื่นนั้นก็ไม่ต้องไม่ใช่เพราะว่าคนอื่น ๆ นั้นเคยมาชื่นชมเธอ เธอจะรู้สึกเจ็บปวดก็เพราะเธอรู้สึกเจ็บปวดจริงๆ หรือเธอจะรู้สึกพอใจก็เนื่องจากเธอพอใจจริงๆ และเธอก็มีความปรารถนาที่จะให้คนอื่น ๆ มีความเป็นตัวของตัวเอง หากคำนิยามของตัวเอง เพื่อจะได้ค้นพบตัวตนของตน

ความน่าสนใจประการหนึ่งในตัวของซูลาก็คือว่า เธอเป็นคนที่ปลอดจากเครื่องพันธนาการของความทะเยอทะยานมักใหญ่ใฝ่สูง ความเห็นแก่ตัว การลุ่มหลงในทรัพย์สินเงินทอง ความละโมภ การบังคับจิตใจให้ต้องสนใจในสิ่งใดสิ่งหนึ่งหรือคอยประจบประแจงยกยอใครคนใดคนหนึ่ง ด้วยเหตุนี้เธอจึงรู้สึกถึงชีวิตที่ไม่ต้องถูกกักขังห่วงเหนี่ยวด้วยกฎเกณฑ์หรือข้อบังคับใดๆ ที่จะ

คอยพิสูจน์ตรวจสอบเธอให้ต้องทำเช่นนั้นเช่นนี้ และด้วยเหตุนี้เธอจึงไม่ต้องเปลี่ยนแปลงตัวของตัวเอง

นอกจากนี้ความปรารถนาอีกประการหนึ่งของซูลาก็คือ “เพื่อนแท้” เพื่อนคือสิ่งที่ซูลาค้นหามานาน คนที่จะมาเป็นเพื่อนเธอนั้นจะต้องมีความจริงใจ เผยความรู้สึก อารมณ์ ความคิดและธาตุแท้ที่แท้จริงของตัวเองออกมา มีความเป็นตัวของตัวเอง ไม่ขึ้นกับสิ่งใดสิ่งหนึ่ง

...And that no one would ever be that version of herself which she sought to reach out to and touch with an ungloved hand. There was only her own mood and whim, and if that was all there was, she decided to turn the naked hand toward it, discover it and let others become as intimate with their own selves as she was. (156)

อย่างไรก็ตามเพื่อนในอุดมคติของเธอเช่นนี้เป็นสิ่งที่หาได้ยากในสังคม เพราะสังคมที่เธออยู่เป็นสังคมที่มีรูปแบบเดียวกันหมด ไม่ว่าจะเป็นด้านความคิด การประพฤติปฏิบัติตัว ทุกคนล้วนคิดเหมือนกัน ทำเหมือนกันจนกระทั่งหาตัวตนของตนไม่เจอ ปรากฏการณ์เช่นนี้มิได้พบเฉพาะแต่ในชุมชนที่เธออยู่เท่านั้น แต่ยังสามารถพบได้ในเมืองใหญ่ๆด้วย

...the boredom she found in Nashville, Detroit, New Orleans, New York, Philadelphia, Macon and San Diego. All those cities held the same people, working the same mouths, sweating the same sweat. The men who took her to one or another of those places had merged into one large personality: the same language of love, the same entertainments of love, the same cooling of love. Whenever she introduced her private thoughts into their rubbings or goings, they hooded their eyes. They taught her nothing but love tricks, shared nothing but worry, gave nothing but money.... (155 – 156)

ด้วยสังคมที่เป็นรูปแบบเดียวกันทั้งหมดนี้ทำให้เธอปรารถนาที่จะพบเพื่อนที่เผยแก่นแท้แห่งตัวตนของตัวเองออกมา โดยมีได้นำตัวเองเข้าไปผูกติดอยู่กับกระแสสังคม แม้แต่เนลเพื่อนรักของเธอตั้งแต่สมัยเด็กก็ยังมีชีวิตที่แขวนอยู่กับกระแสสังคม ล่องลอยไปกับฝูงชนที่ประพฤติปฏิบัติตัวเป็นรูปแบบเดียวกันหมด

...Now Nel belonged to the town and all of its ways. She had given herself over to them, and the flick of their tongues would drive her back into her little dry corner where she would cling to her spittle high above the breath of the snake and the fall.

It had surprised her (Sula) a little and saddened her a good deal when Nel behaved the way the others would have. (155)

สังคมที่เป็นรูปแบบเดียวกันหมดเช่นนี้ทำให้ซูลาเกิดความเบื่อหน่าย รู้สึกโดดเดี่ยวและแปลกแยกมาก เพราะเธอไม่มีอะไรที่เหมือนคนอื่น ๆ ในสังคม เธอเป็นตัวของตัวเอง รู้ความต้องการที่แท้จริงของตัวเอง ทำในสิ่งที่ตนอยากทำ เช่น เธอไม่แต่งงานเพราะเธอเห็นว่าผู้ชายทุกคนไม่มีคุณค่าในตัวเอง จากประสบการณ์ที่ผ่านมาเธอพบว่า ผู้ชายส่วนใหญ่ล้วนทอดทิ้งภรรยาและลูก ปล่อยให้ผู้หญิงสู้ชีวิตและแบกรับภาระทั้งหมดของครอบครัวแต่เพียงลำพัง ซึ่งผู้เป็นภรรยาที่ยินยอมแต่โดยดี สิ่งที่พวกเธอหวังและทำหลังจากนั้นก็คือ อ้อนวอนสามีให้กลับมาหาตนเช่นที่เนลกำลังประสบอยู่

ด้วยการแลเห็นแก่นแท้แห่งความเป็นจริงของโลกและชีวิตอย่างลึกซึ้ง ซูลาจึงตระหนักในความเจ็บปวดของความโดดเดี่ยวที่เธอกำลังเผชิญอยู่ ความโดดเดี่ยวนี้นำมาซึ่งความสิ้นหวังกับชีวิต สิ้นหวังกับสังคมถิ่นที่อยู่ที่ไม่สามารถจะยอมรับได้กับความเป็นไปของผู้คน

...the death of time and a loneliness so profound the world itself had no meaning. For loneliness assumed the absence of other people, and the solitude she found in that desperate terrain had never admitted the possibility of the other people.... (159)

หากเมื่อวันหนึ่งเธอได้พบกับผู้ชายคนหนึ่ง whom she thought she had a special connection with แต่แล้วในวันหนึ่งเธอก็ได้รู้ว่าสิ่งที่เธอคิดนั้นผิด เธอมองเขาผิดมาตลอด เอแจ็กซ์ (Ajax) คือผู้ชายคนหนึ่งที่เข้ามาในชีวิตของเธอ เขาได้ยินเรื่องราวเกี่ยวกับซูลา ทำให้เขามีความอยากรู้อยากเห็นในตัวเธอ เพราะเธอมีนิสัยบางอย่างที่เหมือนแม่ของเขา แม่ซึ่งเป็นผู้หญิงที่เขารักมากที่สุด เพราะแม่ของเขาดูแลลูกๆ ทั้ง 7 คนด้วยความรัก ให้เงินตุนาการและเสรีภาพแก่ลูกทุกคน และลักษณะที่เหมือนกันบางประการระหว่างซูลากับแม่ของเขาก็คือ นิสัยที่ยากจะอธิบายได้ และ

ความเฉยเมยไม่แยแสต่อสิ่งต่างๆ เมื่อเขาได้รู้จักกับซูลาทำให้เขาได้รู้ว่า ชีวิตของเธอเป็นของเธอเอง เธอเป็นคนที่จัดการกับชีวิตได้อย่างมีประสิทธิภาพ และเธอก็เป็นผู้หญิงชนิดที่ไม่แยแสที่จะแขวนชีวิตไว้กับตัวเขาด้วย

ในส่วนของซูลาเธอเองก็มีความอยากรู้อยากเห็นในตัวของเขาด้วยเช่นกัน เธอไม่รู้อะไรเลยเกี่ยวกับตัวเขา ยกเว้นคำว่า "pig meat" ที่เขาเคยล้อเธอเมื่อหลายปีก่อน และความรู้สึกตื่นเต้นที่เขามีต่อเธอ สำหรับเอแจ็กซ์เขาเป็นผู้ชายที่แตกต่างไปจากผู้ชายคนอื่นๆ ที่เธอเคยรู้จัก เขาทำให้เธอพอใจมาก เพราะว่าเขาไม่พูดจาตลกเธอ ในขณะที่เดียวกันเขาก็จะไม่พูดอะไรที่สนองความพอใจของเขาแต่เพียงฝ่ายเดียว เช่น เขาจะไม่ถามรายละเอียดเกี่ยวกับชีวิตของเธอ และก็จะไม่ร่ายยาวเกี่ยวกับชีวิตของเขาหรือสิ่งต่างๆ ที่เขาทำ เขาเป็นฝ่ายรับฟังมากกว่าพูด ซูลารู้สึกว่าเป็นบทสนทนาที่แท้จริง ในขณะที่เดียวกันตลอดการสนทนาเอแจ็กซ์รู้สึกว่าเขาเป็นผู้หญิงที่ฉลาดเหมือนแม่ของเขา

ซูลารู้สึกมีความสุขมากเมื่อได้อยู่กับเขา เธอเริ่มรู้สึกถึงความเป็นเจ้าของ จนกระทั่งเมื่อเธอพบว่าจริงๆ แล้วเขามีได้ชื่อเอแจ็กซ์อย่างที่เธอเคยคิด แต่ชื่ออัลเบิร์ต แจ็กซ์ (Albert Jacks) การค้นพบชื่อนี้ทำให้เธอเสียใจมาก เพราะเธอได้รู้ว่าแท้ที่จริงแล้วเธอก็ไม่ได้รู้จักเขาดีเลย เธอไม่ได้รู้อะไรเกี่ยวกับตัวเขาเลยแม้กระทั่งชื่อของเขา และการที่เธอไม่รู้จักชื่อของเขานั้นก็หมายความว่าเธอไม่ได้รู้จักตัวตนที่แท้จริงของเขาเลย ตัวตนของคนเป็นสิ่งที่เธอปรารถนามาตลอด และเธอก็คิดว่าเอแจ็กซ์สามารถช่วยเธอได้ ช่วยเป็นเพื่อนที่แท้จริงให้กับเธอได้ ช่วยดูดซับความเหงาและความโดดเดี่ยวของเธอให้จางหายไปได้ เขากลับไม่ได้ให้สิ่งเหล่านี้กับเธอ สิ่งที่เขาให้เธอเมื่อเขาได้เธอมาแล้วก็คือการทิ้งเธอไป การค้นพบครั้งนี้คือความเจ็บปวดที่บาดลึกฝังเป็นรอยแผลของชีวิตกลายเป็นความผิดหวังในชีวิตที่มีต่อผู้คนและสังคม

การได้เห็นคุณค่าแห่งการเป็นผู้หญิงคือประเด็นความคิดอีกประเด็นหนึ่งที่ซูลาเชื่อมั่นจากสังคมที่เธออยู่จะเห็นได้ว่า ผู้ชายที่ปรากฏในเรื่องไม่ว่าจะเป็นบอยบอย (Boyboy) หรือจูด (Jude) พวกเขาล้วนแล้วแต่ทอดทิ้งภรรยาและลูกๆ ของตน แล้วทิ้งภาระหน้าที่ความรับผิดชอบทุกอย่างภายในบ้านให้เป็นของภรรยา โดยไม่สนใจว่าพวกเขาจะลำบากอย่างไร อย่างไรก็ตาม ผู้หญิงที่ถูกทอดทิ้งเหล่านี้ก็สามารถกอบกู้และปกครองชีวิตในสภาวะวิกฤติของครอบครัวให้รอดพ้นพ้นฝ่าอุปสรรคมาได้อย่างรอดปลอดภัยด้วยลำแข้งของพวกเขาเอง ดังเช่นอีวาและเนล ด้วยเหตุนี้เธอก็จึงกล่าวว่า ผู้หญิงสามารถทำในสิ่งที่ผู้ชายทำ ในสิ่งที่เป็นหน้าที่ความรับผิดชอบของผู้ชาย

"Then I really would act like what you call a man. Every man I ever knew left his children."

"I always understood how you could take a man. Now I understand why you can't keep none."

"Is that what am supposed to do? Spend my life keeping a man?"

"They worth keeping. Sula."

"They ain't worth more than me. And besides, I never loved no man because he was worth it. Worth didn't have nothing to do with it."

"What did?"

"My mind did. That's all." (1993: 182 – 183)

จากบทสนทนาระหว่างเนลและซูลาดังกล่าวทำให้เห็นว่า การที่ซูลาไม่ยอมแต่งงานกับผู้ชายคนใดเลยนั้น เป็นความจงใจของเธอ เพราะผู้ชายไม่มีคุณค่าใดๆควรค่าแก่การแต่งงานด้วย เธอเสียอีกที่มีคุณค่ามากกว่าผู้ชาย หากคุณค่าจะเกิดขึ้นได้ก็เนื่องเพราะเธอเป็นผู้กระทำให้เกิดขึ้น ไม่ใช่ผู้ชาย

นอกจากนี้ซูลายังรู้ว่า สถานภาพของผู้หญิงผิวดำในเมืองนี้เป็นเช่นไร? นั่นก็คือพวกเธอมักจะคิดถึงแต่เรื่องการแขวนชีวิตของตัวเองไว้กับผู้ชายคนหนึ่ง ผ่าชีวิตไว้กับสามีให้เป็นผู้เลี้ยงดูพวกเธอ สถานภาพของผู้หญิงผิวดำที่ยังคงด้อยกว่าผู้ชายผิวดำ ด้วยเหตุนี้ผู้หญิงจึงต้องยอมรับความเสียเปรียบเรื่อยไป ต้องยอมรับความกดดันจากสามีเมื่อพวกเขาทิ้งเธอ และเมื่อสามีพวกราบเรื่องการถูกกดดันจากคนผิวขาวกลับบ้าน พวกเธอก็ต้องกลายเป็นที่รองรับอารมณ์อีกทอดหนึ่ง เช่นในกรณีของเนล เธอต้องรับฟังเรื่องหนักใจจากสามี เมื่อเขามาระบายให้ฟังว่า พวกคนผิวขาวเข้ามาก่อสร้างถนนแทนคนผิวดำ แย่งงานคนดำ ซูลารู้ว่า สิ่งที่พวกผู้หญิงผิวดำกำลังเผชิญอยู่ก็คือปัญหาสังคม พวกเธอกำลังจะตาย เพราะความไม่เท่าเทียมกันในเรื่องเพศ เช่นเดียวกับเธอ เธอก็กำลังจะตาย แต่เป็นการตายคนละแบบ พวกผู้หญิงผิวดำคนอื่น ๆ ตายแบบพิกลพิการไม่สมบูรณ์แบบ เพราะพวกเธอยอมรับสภาพพิกลพิการของสังคม ที่ซึ่งความอยู่ดีธรรมของจารีตประเพณียังสิ่งสถิตย์อยู่ ส่วนเธอตายอย่างสมบูรณ์แบบกว่า เพราะเธอมีชีวิตรอดอยู่บนโลกนี้ด้วยความมั่นใจในการดำรงชีวิต มั่นใจในความคิดของตัวเอง มั่นใจในการกระทำของตัวเอง ทำในสิ่งที่หัวใจเรียกร้องให้กระทำ ทำด้วยตัวตนแห่งจิตวิญญาณของตนที่แท้จริง มิใช่เพราะตามกระแสสังคม หากเธอจะต้องโดดเดี่ยว มันก็เป็นความโดดเดี่ยวที่น่าภาคภูมิใจ เพราะเป็นความโดดเดี่ยวที่เธอเป็นผู้เลือกเอง เลือกที่จะกระทำเอง มิใช่เป็นเพราะผู้อื่นหิบบั่นให้

"You still going to know everything, ain't you?"

"I don't know everything, I just do everything."

"Well, You don't do what I do?"

"You think I don't know what your life is like just because I ain't living it? I know what every colored woman in this country is doing."

"What's that?"

"Dying. Just like me. But the difference is they dying like a stump. Me, I'm going down like one of those redwoods. I sure did live in this world."

"Really? What have you got to show for it?"

"Show? To who? Girl, I got my mind. And what goes on in it. Which is to say, I got me."

"Lonely, ain't it?"

"Yes. But my lonely is *mine*. Now your lonely is somebody else's. Made by somebody else and handed to you. Ain't that something? A second hand lonely." (1993: 182)

จากที่กล่าวมาทั้งหมดนี้จะเห็นได้ว่า ซูลาคือตัวแทนของการเรียกร้องตัวตนของมนุษย์ ในที่นี้เธอต้องการให้คนในสังคมซึ่งเป็นคนผิวดำตั้งตัวตนของแต่ละคนออกมา ไม่ประพฤติปฏิบัติตัวเป็นรูปแบบเดียวกันหมด ไม่ต้องทำตามกระแสสังคมส่วนใหญ่ หรือสิ่งที่เป็นขนบธรรมเนียมนิยมหรือจารีตประเพณี มิได้หมายความว่าคนที่ยึดติดกับจารีตประเพณีจะต้องเป็นคนดีเสมอไป แล้วคนที่ยืนยันความคิดของตัวเอง แต่ขัดกับกระแสสังคมหรือจารีตประเพณีจะต้องเป็นคนเลวเสมอไป การทำในสิ่งที่มาจากความคิดของตนเองเสียอีกที่จะนำความภาคภูมิใจมาสู่ตนเอง หากมันจะต้องตายไปก็ตายอย่างมีศักดิ์ศรี เพราะการรู้จักคุณค่าของตัวเอง สร้างคุณค่าด้วยตัวของตัวเอง มิใช่เป็นเพราะผู้อื่นหยิบยื่นให้

การกระทำที่ต่อต้านกระแสสังคมของซูลา ทำให้ดูเหมือนว่าเธอเป็นผู้ขาดต่อสังคม หากแม้ว่าการกระทำของเธอทำให้เธอกลายเป็นคนเลวของสังคม กลายเป็นผู้นำความชั่วร้ายมาสู่สังคม เป็นผู้ที่ทำให้มิตรภาพต้องร้าวฉาน เป็นผู้ที่ทำให้เนลเพื่อนรักของเธอต้องเจ็บปวด แต่ในสายตาของเธอแล้วเธอรู้ดีว่าเธอมีคุณค่าอย่างไร คุณค่าในฐานะที่เป็นผู้ยืนยันในจิตวิญญาณของตน คุณค่าในฐานะที่เป็นผู้ยืนยันความเป็นตัวของตัวเอง และคุณค่าในฐานะที่เป็นผู้รู้คุณค่าของตัวเอง

เธอเอง สิ่งนี้ทำให้เธอสามารถดำรงศักดิ์ศรีแห่งการเป็นมนุษย์ได้อย่างสมบูรณ์ และนี่ก็คือสิ่งที่โทนี่ มอร์ริสันต้องการบอกกับประชาชนคนดำทุกคนให้รู้คุณค่าของการเป็นคนดำของตน และโดยเฉพาะอย่างยิ่งเธอก็ได้บอกกับผู้หญิงผิวดำทุกคนให้รู้คุณค่าของการเป็นผู้หญิงผิวดำ และที่สุดแล้วเธอก็ได้บอกกับทุกคนให้นิยามความเป็นมนุษย์ของแต่ละคนซึ่งอาจจะแตกต่างกัน แต่ตัวตนของแต่ละคนจะต้องไม่สูญหายไป และการดำรงไว้ซึ่งตัวตนของชูลานีเองที่เป็นข้อแตกต่างจากคนผิวดำในสังคม ก่อให้เกิดความรู้สึกแปลกแยกกระหว่างเธอกับสังคม

ในเรื่อง *Song of Solomon* โทนี่ มอร์ริสันได้นำเสนอแนวคิดเรื่องการดำรงไว้ซึ่งตัวตนของคนผิวดำอันเป็นทางออกของความแปลกแยกซึ่งมีความสำคัญต่อคนผิวดำโดยผ่านการนำเสนอประเด็นที่สำคัญของเรื่อง 2 ประเด็น นั่นก็คือ ความสำคัญของประวัติศาสตร์คนดำหรือบรรพบุรุษ และความสำคัญของวัฒนธรรมดั้งเดิมของคนดำ โทนี่ มอร์ริสันได้ชี้ให้เห็นว่า การค้นหาสืบเสาะความเป็นมาของบรรพบุรุษ และการมองเห็นความสำคัญของวัฒนธรรมดั้งเดิมของคนผิวดำนี้ถือเป็นแก่นแท้ที่สำคัญของการเรียนรู้จักตนเองที่คนผิวดำจะต้องสำนึก และมีความสำคัญในฐานะที่มีส่วนช่วยให้เรารู้จักตัวตนของตน เพราะเราสามารถนำอดีตที่เป็นทั้งของตนเองและบรรพบุรุษมาปรับใช้ เพื่อสร้างตัวตนใหม่ที่ปรารถนาขึ้นมา เพราะอดีตคือประสบการณ์ และประสบการณ์เป็นสิ่งที่จำเป็นต่อวิถีการดำเนินชีวิต

ในเรื่องนี้มิลค์แมน เดด (Milkman Dead) ได้เดินทางผ่านกาลเวลาในแต่ละช่วงของชีวิตจนกระทั่งเข้าใจอดีตของตนเองและครอบครัว มรดกแห่งการสืบทอดเผ่าพันธุ์ของครอบครัวของตน และความเป็นมาของตระกูลของตน ก่อนหน้านั้นเขาเติบโตมาโดยที่ไม่รู้ประวัติของครอบครัวเลยว่าบรรพบุรุษเป็นใคร เพราะพ่อของเขาไม่เคยเล่าให้เขาฟัง และเขาเองก็ไม่เคยถาม เพราะความสัมพันธ์ภายในครอบครัวระหว่างพ่อแม่ลูกและพี่น้องก็ไม่ค่อยจะเป็นไปด้วยดีนัก นอกจากนี้เขายังไม่ชอบชื่อของเขา ไม่มีความภาคภูมิใจในชื่อของตนซึ่งบรรพบุรุษของเขาเป็นผู้ตั้งให้ เขาไม่ชอบให้ใครๆเรียกเขาว่ามิลค์แมน และเขาก็ไม่ชอบชื่อเดดที่แปลว่าตาย อันเป็นชื่อที่บรรพบุรุษของเขาเป็นผู้ตั้ง แต่เพื่อนของเขา กีตาร์ (Guitar) ได้แนะนำเขาว่า เราทุกคนควรจะมีชื่อในชื่อของตนไม่ว่าพ่อแม่หรือบรรพบุรุษจะตั้งให้อย่างไรก็ตาม เพราะเป็นสิ่งที่บอกตัวตนของเราว่าเราชื่ออะไร เป็นใคร เป็นลูกหลานสกุลใด มิลค์แมน เดด ไม่เคยภาคภูมิใจในชื่อของตนเลย นั่นก็หมายความว่า เขาไม่ยินดีในสิ่งที่เขากำลังมีอยู่ เขากำลังรู้สึกแปลกแยกกับตัวตนของตนเอง ดังนั้นในส่วนนี้ความภาคภูมิใจในตัวตนของตนจึงเป็นทางออกในการแก้ปัญหาเรื่องความแปลกแยกกับตัวเอง ดังที่มิลค์แมน เดดกำลังประสบอยู่นี้ได้ หากชื่อเสียงเรียงนามเป็นสิ่งที่บอกตัวตนของคนแล้วจึงสมควรที่จะภาคภูมิใจในสิ่งที่บอกตัวตนของตนเอง นอกจากนี้การที่มิลค์แมนไม่เคยรู้จักรากเหง้าของ

บรรพบุรุษของตนว่าเป็นใคร มาจากไหน นั่นก็แสดงให้เห็นว่ามีลึศแมนยังไม่รู้จักตัวตนของตนดีพอ ในอีกแง่มุมหนึ่งว่าแท้ที่จริงแล้วอดีตของเขามีจุดเริ่มต้นอย่างไร และมีประวัติความเป็นมาอย่างไร เพื่อที่เขาจะได้ภาคภูมิใจในอดีตของตน และตัวตนของตนด้วย

ภายหลังเมื่อมีลึศแมน เดดเริ่มกระหายใคร่รู้ในความเป็นมาของตน เขาจึงได้สืบเสาะหาความเป็นมาของตระกูลของเขาว่ามีที่มาจากแห่งใด เขาได้เดินทางไปสู่เมืองต่างๆ ที่คาดว่าน่าจะเป็นแหล่งต้นกำเนิดของบรรพบุรุษของเขา เขาพบว่า ชื่อสกุล "เดด" (Dead) นั้น ที่มาของชื่อนี้มาจากสมัยเมื่อปี ค.ศ. 1869 ประเทศอเมริกาสมัยนั้นประกาศให้ทาสผิวดำทุกคนที่ได้รับอิสรภาพต้องไปลงทะเบียนกับเจ้าหน้าที่ และเมื่อเจค (Jake) ปู่ของมีลึศแมน เดดไปลงทะเบียนปรากฏว่านายทะเบียนคนหนึ่งซึ่งเป็นชาวอเมริกันที่ทำงานที่นั่นกำลังเมาจึงเขียนชื่อกลับที่กัน เมื่อนายทะเบียนถามเจคว่าเกิดที่ไหน เจคตอบว่าเกิดที่แมคอน (Macon) แต่นายทะเบียนกลับนำไปใส่ไว้ที่ช่องของชื่อ และเมื่อนายทะเบียนถามว่าพ่อของเจคคือใคร เจคตอบว่าตายแล้ว แต่นายทะเบียนกลับใส่คำว่า "Dead" ไว้ในช่องนามสกุล อย่างไรก็ตามเจคอ่านหนังสือไม่ออก จึงไม่รู้ว่านายทะเบียนเขียนผิดช่อง เมื่อรู้ทีหลังเจคก็ไม่ได้เปลี่ยนหรือแก้ไขแต่อย่างใด เขาขอชื่อใหม่นี้เพราะช่วยลบอดีตความเป็นทาสของเขาได้ จนกระทั่งมาถึงรุ่นแมคอน เดด (Macon Dead II) พ่อของมีลึศแมน ทั้งแมคอนและน้องสาว ไพเลท (Pilate) ก็ไม่เคยเปลี่ยนชื่อใหม่ เพราะพวกเขาระลึกเสมอว่าเป็นชื่อที่พ่อแม่ของพวกเขาอมรับ พวกเขา ก็พอใจในชื่อของตัวเองแล้ว โดยเฉพาะอย่างยิ่งไพเลท เธอพอใจและชอบชื่อของเธอมาก ไม่เพียงแต่ชื่อสกุล "เดด" เท่านั้นที่เธอพอใจ แต่เธอยังพอใจชื่อ ไพเลท ของเธอก็ด้วย ถึงแม้ว่าความหมายจะไม่ดีเท่าไรนัก เพราะชื่อ ไพเลท ในคัมภีร์ไบเบิลเป็นชื่อของผู้ชายคนหนึ่งที่มาพระเยซู อย่างไรก็ตามเธอก็ยังพอใจในชื่อและนามสกุลของเธอ จะเห็นได้จากการที่เธอเก็บแผ่นกระดาษที่พ่อของเธอเคยเขียนชื่อของเธอไว้ โดยเธอจะพับไว้ในกล่องทองเหลืองเล็กๆ แล้วห้อยติดอยู่ที่หูข้างหนึ่งของเธอตลอดเวลา นี่แสดงให้เห็นถึงความภาคภูมิใจในชื่อของตนที่บรรพบุรุษเป็นผู้มอบให้ ดังที่มอร์ริสันได้บรรยายไว้โดยผ่านความคิดของตัวละครแมคอน เดด พ่อของมีลึศแมนและเป็นพี่ชายของเธอ

...—thinking of names. Surely, he thought, he and his sister had some ancestor, some lithe young man with onyx skin and legs as straight as cane stalks, who had a name that was real. A name given to him at birth with love and seriousness. A name that was not a joke, nor a disguise, nor a brand name.... a sister named Pilate Dead, who would never mention to her brother the circumstances or the details of this foolish misnaming of his son because the

whole thing would have delighted her. She would savor it, maybe fold it too in a brass box and hang it from her other ear. (1987: 17 – 18)

ตามวัฒนธรรมของคนดำซึ่งมีความสำคัญต่อชีวิตมาก เพราะชื่อย่อมต้องแสดงความหมายใดความหมายหนึ่งออกมา และเป็นสิ่งที่ติดอยู่กับตัวของพวกเขาไปจนตาย มอร์ริสันจึงได้ให้ความสำคัญกับเรื่องชื่อในเรื่องนี้มาก เพราะเป็นสิ่งที่บอกตัวตนของคนแต่ละคน และความภาคภูมิใจในตัวตนของตนตามบริบทของเรื่องราวในเรื่องนี้มีส่วนช่วยขจัดความรู้สึกแปลกแยกที่เกิดกับตนเองได้

นอกจากนี้โทนี่ มอร์ริสันยังได้ฝากข้อคิดที่เป็นคุณค่าและเป็นความหมายของการใช้ชีวิตข้อหนึ่งเกี่ยวกับเรื่องตัวตนของคนไว้ว่า มนุษย์ก็คือมนุษย์ และมนุษย์แต่ละคนก็ย่อมแตกต่างกันอย่างน้อยคนเราก็ไม่สามารถมีความคิดเหมือนกันต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่งได้เสมอไป และนิสัยของคนเราแต่ละคนก็ย่อมแตกต่างกัน บางคนอยากรู้ อยากเห็น บางคนเป็นคนพูดน้อย จะอย่างไรก็ตามคนแต่ละคนย่อมเป็นเพื่อนกันได้ แม้จะมีความแตกต่างกันก็ตาม หากเข้าใจในจุดนี้ ก็ไม่จำเป็นที่จะต้องเห็นด้วยในบางสิ่งบางอย่างกับความคิดของคนอื่นเสมอไป มนุษย์จะต้องมีความเป็นตัวของตัวเอง รู้จักตัวเอง หากสนใจในสิ่งใดสิ่งหนึ่งก็ไม่จำเป็นว่าสิ่งนั้นจะต้องเป็นที่สนใจของคนอื่น ๆ ด้วย ดังนั้นจึงไม่ผิดหากจะควบคุมชีวิตของตนเอง แต่ไม่มีสิทธิ์ที่จะไปควบคุมชีวิตของคนอื่น

นอกจากนี้มนุษย์ควรที่จะรู้ความต้องการของตนเอง ทำในสิ่งที่ต้องการทำ และทุกคนมีสิทธิ์เป็นในสิ่งที่แต่ละคนต้องการเป็น นี่คือสิ่งหนึ่งที่จะทำให้ชีวิตของมนุษย์มีคุณค่าแก่การดำรงอยู่มากยิ่งขึ้น เพราะหากทำเช่นนี้ได้ก็ทำให้มีความเป็นตัวของตัวเอง รู้ตัวตนและจุดยืนของตนเอง เพราะรู้ในความต้องการของตนเอง ดังจะเห็นได้จากคำพูดของไฟเลท

"...Some folks want to live forever. Some don't. I believe they decide on it anyway. People die when they want to and if they want to. Don't nobody have to die if they don't want to." (140)

นั่นก็หมายความว่า คนแต่ละคนควรที่จะรู้ทางแห่งชีวิตของตนเองเสมอ รู้ว่าตนต้องการอะไร อยากทำอะไรก็ทำสิ่งนั้นให้บรรลุเป้าหมาย ให้ตัดสินใจด้วยตัวเอง สิ่งนี้จะทำให้รู้ตัวตนของตนเอง

ประเด็นความคิดดังกล่าวนี้เป็นการต่อยอดความคิดดั้งเดิมที่โทนี มอริสสันเคยเสนอไว้ในนวนิยายเรื่องก่อนๆ นั่นก็คือ การหยิ่งทงในตัวตนของคนผิวดำ ความภาคภูมิใจในตัวของตัวเองในเผ่าพันธุ์ของตน และคนดำทุกคนจะต้องรู้คุณค่าของตัวเองของคนดำด้วยตนเอง เพื่อความรู้สึกแปลกแยกจะได้หมดไป

ในเรื่อง *Tar Baby* โทนี มอริสสันได้ถ่ายทอดแนวคิดเรื่องความสัมพันธ์ระหว่างความแปลกแยกและตัวตนของคนผิวดำไว้อย่างชัดเจน โดยเสนอผ่านตัวละครสองตัว คือ ชันและจาติน มอริสสันเสนอภาพตัวละคร 2 ตัวนี้ให้มีความขัดแย้งกันเพื่อให้ผู้อ่านได้เปรียบเทียบลักษณะของความแปลกแยกอันมีแนวคิดเรื่องตัวตนของคนผิวดำเข้ามาเกี่ยวข้อง โดยตัวละครตัวหนึ่งมีความภาคภูมิใจในรากเหง้าของตนเอง ในวิถีชีวิตของคนผิวดำ ในวัฒนธรรมขนบธรรมเนียมของคนผิวดำ และในทุกสิ่งทุกอย่างที่แสดงถึงความเป็นคนผิวดำ ซึ่งแสดงให้เห็นถึงความภาคภูมิใจในตัวตนของคนผิวดำ กับตัวละครอีกตัวหนึ่งที่ปฏิเสธทุกอย่างที่เป็นวิถีทางของคนผิวดำ ไม่ว่าจะเป็นชุมชนคนผิวดำ วิถีชีวิตแบบคนผิวดำ มรดกทางวัฒนธรรมของคนผิวดำ ความประพฤติแบบคนผิวดำ แต่กลับให้การยอมรับการมีวิถีชีวิตและวัฒนธรรมในการดำรงชีวิตแบบคนผิวขาวต่างๆ ที่เธอเป็นคนผิวดำ ตัวละครตัวนี้จึงเป็นตัวแทนของคนผิวดำผู้ซึ่งไม่มีความภาคภูมิใจและไม่สำนึกในตัวตนของตัวเองซึ่งเป็นคนผิวดำเลย โดยโทนี มอริสสันได้แสดงให้เห็นถึงปมขัดแย้งระหว่างตัวละครสองตัวนี้ คือ ชันและจาติน เพื่อให้ผู้อ่านได้มองเห็นภาพแห่งการสำนึกในตัวตนของคนผิวดำ และการไม่สำนึกในตัวตนของคนผิวดำอันก่อให้เกิดความแปลกแยกกระหว่างตัวละครสองตัวนี้ ดังนี้

จาตินเป็นสาวผิวดำที่สวยงาม แต่กำพร้าพ่อแม่มาตั้งแต่เด็ก หลังจากนั้นเธอก็ได้รับการเลี้ยงดูและได้รับการศึกษาเป็นอย่างดีที่มหาวิทยาลัยซอร์บอนน์ (Sorbonne) ประเทศฝรั่งเศส โดยมีเวลเรียน (Valerain) และมาร์กาเร็ต สตรีท (Margaret Street) ซึ่งเป็นเศรษฐีผิวขาวเป็นผู้อุปถัมภ์ ต่อมาเธอได้เป็นนางแบบผู้โด่งดัง มีชื่อเสียง ดังนั้นเธอจึงมีบุคลิกลักษณะและความประพฤติเฉกเช่นคนผิวขาวและคนเมืองหลวงทุกประการ เช่น เธอจะรู้วิธีการใช้เทคโนโลยีที่เป็นเครื่องมืออุปกรณ์ภายในบ้านทุกอย่าง ในขณะที่ชันไม่รู้ และการที่เธอเป็นนางแบบทำให้เธอต้องถ่ายภาพที่เผยให้เห็นสัดส่วนบ้าง ในขณะที่ชันไม่เห็นด้วย เพราะผู้หญิงผิวดำแต่ดั้งเดิมไม่มีค่านิยมในการแต่งตัวล่อแหลมแลดูยั่ววน แต่มักจะรักษาวลสงวนตัว

ในขณะที่ชันเป็นคนที่ยึดมั่นกับขนบธรรมเนียม เขาไม่เห็นด้วยที่คนผิวดำจะประพฤติปฏิบัติตัวเยี่ยงคนผิวขาว รักความเจริญของเมืองหลวงมากกว่าธรรมชาติในชนบทอันเป็นที่อยู่เดิมของ

บรรพบุรุษคนดำ ในส่วนลึกๆ แล้วเขาไม่ชอบและไม่เห็นด้วยที่ผู้หญิงผิวดำเช่นจาตินจะไปถ่ายแบบโฆษณาเสื้อผ้าและเครื่องประดับและมีราคาบอกรไ้ที่หน้านั้นๆ

When she handed it to him he sat down at the desk and made a flute sound between his teeth. And then another as his eyes traveled from the crown of her head to the six centimeters of cleavage supported (more or less) by silver lame. Her hair in the picture was pressed flat to her head, pulled away from her brow revealing a neat hairline. Her eyes were the color of mink and her lips wet and open. He continued the flute sounds and then opened the magazine. After flipping the pages for a few seconds he came to a four-page spread of her in other poses, other closes, other hair, but always the same wet and open lips.

"Goddamn," he whispered. "Go-oddamn"

Jadine said nothing, but she held on tight to the leashes. The look on his face made her smile. He examined the pictures closely, whispering "shit" and "goddamn" softly to himself at intervals. (1983: 99)

จาตินรู้สึกพอใจกับภาพถ่ายของตัวเอง และคิดว่าชั้นเองก็ชอบด้วยเช่นกัน เพราะเขามองภาพถ่ายของเธออย่างสำรวจและไม่วางตา แต่จริงๆ แล้วเขาไม่ได้รู้สึกชอบเลยที่เธอไปถ่ายภาพที่ดูยั่วยวนเช่นนี้ เขากลับรู้สึกอึดสู่มากกว่าที่ผู้หญิงผิวดำมาทำเช่นนี้ ซึ่งเป็นลักษณะของผู้หญิงผิวขาวที่ไม่สนใจใครๆ ชอบกระทำมากกว่า

ชั้นต้องการช่วยจาตินให้หนีออกจากโลกของคนขาวมาสู่โลกของคนดำ โดยการพาจาตินไปเมืองอีโล (Eloe) ซึ่งเป็นบ้านเกิดเมืองนอนของชั้นและเป็นถิ่นที่อยู่เดิมของพวกคนดำ เป็นการพาจาตินหวนกลับไปสู่ประวัติศาสตร์คนดำ เขาต้องการให้จาตินค่อยๆ ซึมซับวัฒนธรรมตลอดจนวิถีชีวิตของคนดำ แต่เมื่อจาตินไปถึงที่นั่น เธอกลับรู้สึกหวาดกลัว ไม่คุ้นเคยและไม่ชอบเพราะอีโลเป็นเพียงเมืองเล็กๆ ความเจริญต่างๆ ยังห่างไกลจากนิวยอร์กของเธอมากนัก ผู้คนแลดูเป็นแบบชาวบ้านๆ ไม่เหมือนผู้คนในนิวยอร์กที่แลดูทันสมัย และไม่เหมือนพวกเพื่อนๆ ของเธอที่แต่ละคนจะดูหรูหรา ร่ำรวย แต่ชั้นกลับไม่ชอบการแสดงออกที่ดูหรูหราของพวกเพื่อนๆ จาตินเขารู้สึกว่าพวกนั้นดูไม่จริงใจ ดูพิกลพิการตามแบบคนเมืองหลวง (หมายถึงพิการทางจิตใจ คือดู

ไม่จริงใจ ชอบเสแสร้ง) และถึงแม้ว่าพวกเขาจะมีความสุข แต่จริงๆแล้วพวกเขาไม่ได้มีความสุขเลย ทุกสิ่งที่ปรากฏในหมู่เพื่อนฝูงของเธอดูจางจืด

...He met her women friends---girls who talk with their shoulders, and found them less than she; he met her men friends---alight with success, almost rich---and found them less than he. Everybody was ridiculous, maimed or unhappy to them , so satisfied were they with their mutual adoration. He thought he would have to stamp the ground , paw it and butt horns with every male they came in contact with, but he didn't. Her devotion surprised him;... (192)

นอกจากนี้จาตินยังรู้สึกหวาดกลัวต่อเมืองอีไล อันเป็นสัญลักษณ์หรือตัวแทนประวัติศาสตร์และมรดกทางวัฒนธรรมของคนดำอีกด้วย อันเนื่องมาจากคตินหนึ่งจาตินมองเห็นภาพกลุ่มผู้หญิงผิวดำกลุ่มหนึ่งมีทั้งคนที่เธอรู้จักและไม่รู้จัก ต่างพยายามเบียดเสียดแย่งที่จะมายืนข้างหน้าเพื่อจ้องมองเธอ เธอรู้สึกกลัวมาก เธออยากจะปลุกชั้นให้ลุกขึ้นมา แต่เมื่อเขาสะดุ้งตื่นขึ้นมาเพราะอาการลั่นตกใจของจาติน เขากลับมองไม่เห็นอะไรแบบที่จาตินเห็น เพราะฉะนั้นจาตินจึงเป็นคนเดียวที่เห็นภาพปรากฏนั้น ซึ่งผู้หญิงผิวดำกลุ่มนั้นก็คือตัวแทนของประชาชนเผ่าเดียวกับเธอ คือบรรพบุรุษของเธอ เมื่อพวกเขามาหาเธอ เธอกลับรู้สึกอยากหนีไปไกลๆ และด้วยเหตุนี้เธอก็จึงบอกชั้นว่า เธอจะกลับนิวยอร์กในวันรุ่งขึ้น แม้ว่าชั้นจะคัดค้านเท่าใดก็ตาม แต่เธอก็ยังยืนยันว่าจะออกไปจากกรุงอีไลให้ได้ในวันนั้น นี่จึงแสดงให้เห็นว่า เธอปฏิเสธที่จะยอมรับและรับเอารากเหง้าของเธอ ปฏิเสธที่จะเป็นอันหนึ่งอันเดียวกับชนเผ่าของเธอ และเมื่อเธอกลับไปถึงนิวยอร์ก เธอกลับรู้สึกโล่งอก สบายใจและอบอุ่นใจ นั่นก็หมายถึงว่า เธอยอมรับวิถีชีวิตและวัฒนธรรมของคนผิวขาว เธอรู้สึกพอใจและกลมกลืนไปกับโลกของคนผิวขาว ด้วยเหตุนี้จึงมีนักวิจารณ์บางคนพูดถึงจาตินว่า เธอเป็นผู้ทรยศต่อชนชาติเผ่าพันธุ์ที่แท้จริงของเธอเอง ดังเช่นที่แอนดรูว์ ดับบลิว. เอ. ลา วัลเลย์ (Andrew W.A. La Vallee, INTERNET) ได้กล่าวถึงปมขัดแย้งที่มีอยู่ในตัวจาตินเอง

The central conflict , however , is the conflict within the main character. Jadine. This conflict is the conflict of the "race traitor." It is the conflict of a woman who has discarded her heritage and culture and adopted another trying to reconcile herself to the "night women" who want to bring back "the prodigal daughter." (ใจคินัน, สัมภาษณ์, 1 พฤษภาคม 1997)

know. Some things you forget. Other things you never do. But it's not. Places are still there.... the picture of it---stays, and not just in my rememory, but out there, in the world.... even if I don't think it, even if I die, the picture of what I did, or knew, or saw is still out there. Right in the place where it happened.... The picture is still there and what's more, if you go there---you who never was there--- if you go there and stand in the place where it was, it will happen again, it will be there for you, waiting for you.... (35 – 36)

จากคำพูดดังกล่าวของเซธแสดงให้เห็นว่า เซธมีความทรงจำที่เจ็บปวดกับการเป็นทาสที่ไร่สวีทโฮม (Sweet Home) มากจนกระทั่งต้องหาทางหลบหนีมาอย่างยากลำบาก การหลบหนีนี้คือผลพวงจากความรู้สึกแปลกแยกกับนายจ้างผิวขาวที่ทำให้เธอไม่สามารถทนอยู่ร่วมต่อไปได้อีกและไม่คิดที่จะไปมีชีวิตอย่างเดิมอีก เมื่อครูโรงเรียน (schoolteacher) นายจ้างคนใหม่ตามมาจับเธออีกครั้งหนึ่งด้วยความทรงจำที่เจ็บปวดจากการเป็นทาสนี้เองเธอจึงได้ตัดสินใจฆ่าลูกๆของเธอเพื่อปกป้องลูกจากสภาพของการเป็นทาส แต่ก็มีเพียงลูกคนหนึ่งเท่านั้นที่เธอสามารถฆ่าได้สำเร็จ นั่นก็คือ บีเลิฟด์ (Beloved) ลูกคนที่สามของเธอ เธอยอมที่จะเป็นฆาตกรติดคุก ดีกว่าที่จะต้องไปอยู่ที่ไร่สวีทโฮมในฐานะทาสที่ได้ก่อให้เกิดความรู้สึกแปลกแยกในสภาวะที่เป็นอยู่ในฐานะทาสผิวดำกับนายจ้างผิวขาว และสภาพชีวิตที่โหดร้ายจากการเป็นทาสนี้เองได้ทำลายตัวตนและความเป็นมนุษย์อันสมบูรณ์ของเธอไป และเมื่อเวลาผ่านไปเธอก็ได้พยายามทำงานอย่างหนักที่สุดเพื่อที่จะลืมอดีตดังที่เธอกล่าวว่า Nothing better than that to start the day's serious work of beating back the past. (73) เธอได้พยายามปกป้องเดินเวรลูกสาวคนสุดท้ายที่ยังมีชีวิตอยู่กับเธอ หลังจากที่ลูกชายสองคนของเธอได้หนีออกจากบ้านไปเพราะความกลัวอะไรบางอย่าง เธอปกป้องเดินเวรอย่างดีที่สุด ให้เดินเวรอยู่ห่างไกลจากสถานที่ สภาวะและความเจ็บปวดทุกข์ทรมานของเหตุการณ์ในความทรงจำในอดีตของเซธมากที่สุด ดังจะเห็นได้จากคำพูดของเซธ As for Denver, the job Sethe had of keeping her from the past that was still waiting for her was all that mattered. (42) ดังจะเห็นได้ว่าความทรงจำที่โหดร้ายนี้เกิดจากสภาพความเป็นอยู่ในฐานะทาสผิวดำที่เต็มไปด้วยความโหดร้ายทารุณจากการกระทำของนายจ้างผิวขาว สภาพแห่งการดำรงชีวิตอยู่ระหว่างคนสองเชื้อชาติที่ไม่อาจประสานเป็นหนึ่งเดียวกันได้นี้ก่อให้เกิดความรู้สึกแปลกแยกในสภาวะที่เป็นอยู่ซึ่งเต็มไปด้วยความรู้สึกทุกข์ทรมานและความเจ็บปวด ความรู้สึกนี้ได้ฝังลึกอยู่ภายในยากที่จะลืมเลือน ดังที่เซธได้กล่าวไว้แล้วว่าความทรงจำนั้นไม่เคยจางหายไปไหน ยังคงอยู่ในที่ๆหนึ่ง รอวันเวลาที่จะย้อนกลับมาหาเราให้เราได้หวนระลึกถึง และหากเมื่อเราเดินไปปะทะกับความทรงจำเก่าๆนั้นเข้า ภาพต่างๆในอดีตก็จะปรากฏขึ้นอีกครั้งหนึ่ง ดังที่บีเลิฟด์

คือความทรงจำในอดีตของเซธได้หวนกลับมาปรากฏตัวขึ้นอีกครั้งในบ้านของเซธ มาหลอกหลอน จิตวิญญาณของเซธ และมักจะทำให้เซธต้องหวนนึกถึงเรื่องราวอันขมขื่นในอดีตอยู่เสมอ การพบกับบีเลฟต์ซึ่งเป็นเสมือนตัวแทนของภาพอันโหดร้ายและขมขื่นในอดีตของเซธ ทำให้เซธต้องกลับมาเผชิญหน้ากับอดีตและความทรงจำอันโหดร้ายทารุณอีกครั้งหนึ่ง ถึงแม้ว่าเวลาจะผ่านไป 18 ปี แล้วหลังจากที่เซธฆ่าบีเลฟต์ตาย แต่ภาพแห่งความทรงจำในอดีตที่เจ็บปวดทุกข์ทรมานในสภาวะ ความแปลกแยกนั้นยังคงอยู่ และยากที่จะลืมเลือนได้

นอกจากนี้ *Beloved* ยังได้ปรากฏแก่นเรื่องรองอีกประเด็นหนึ่ง นั่นก็คือ ขบวนการในการเยียวยารักษาบาดแผลทางใจอันเกิดจากอดีตเรื่องการเหยียดเชื้อชาติและสีผิว ("healing") การเยียวยารักษาในประเด็นนี้นั้นเกิดจากปัญหาระหว่างเชื้อชาติและสีผิวของคนผิวดำกับคนผิวขาวที่เกิดความรู้สึกขัดแย้งและมีอคติต่อกันมาช้านาน เหตุการณ์ในเรื่องทำให้เราเห็นการรักษาบาดแผลในเรื่องนี้ที่ครอบคลุมตั้งแต่ปัญหาภายในของบุคคล จนกระทั่งถึงการเยียวยารักษาบาดแผลหรือความขัดแย้งในระดับชุมชนด้วยการเอาชนะอคติหรือความลำเอียงที่เกิดขึ้นในแต่ละบุคคล ซึ่งการเอาชนะอคติที่เกิดขึ้นในแต่ละบุคคลที่ปรากฏในนวนิยายเรื่องนี้ถือได้ว่าเป็นประเด็นที่สำคัญอีกประเด็นหนึ่งใน *Beloved* เพราะเราจะเห็นได้ว่าตลอดเรื่องราวเซธซึ่งเป็นตัวละครหลักที่จะต้องเผชิญหน้ากับผู้คนมากมายหลายตาทั้งคนผิวขาวและคนผิวดำในสถานการณ์และบทบาทที่แตกต่างกันไป แต่เธอก็สามารถแปรเปลี่ยนความรู้สึกของฝ่ายตรงข้ามให้เป็นไปในทางที่ดีได้ด้วยการเอาชนะอคติที่เกิดขึ้นในใจของแต่ละฝ่ายได้ ซึ่งแสดงให้เห็นถึงการเยียวยารักษาบาดแผลหรือความขัดแย้งระหว่างเชื้อชาติหรือสีผิวได้เป็นอย่างดี

การพบกันระหว่างเซธกับเอมี เด็นเวอร์นั้นถือเป็นการรวมของ "การเยียวยารักษา" (healing) ปัญหาระหว่างบุคคล เหตุการณ์ตอนนี้เกิดขึ้นเมื่อขณะที่เซธกำลังหลบหนีจากการเป็นทาสที่ไร่สวิตไฮม ขณะนั้นเธอกำลังอยู่ในสภาวะของหญิงท้องแก่ใกล้คลอด เธอได้พบกับเอมี เด็นเวอร์ระหว่างทางที่เธอหยุดพักในพงหญ้า เอมีเป็นหญิงรับใช้ที่เป็นคนผิวขาว เธอได้ผ่านมาพบเซธในขณะที่กำลังเดินทางไปเมืองบอสตัน (Boston) ในตอนแรกที่เอมีได้พบกับเซธนั้นดูเหมือนว่าเธอไม่ต้องการที่จะช่วยเหลือเซธเพราะเหตุผลเรื่องสีผิว ในขณะเดียวกันเซธเองก็รู้สึกไม่ไว้วางใจเอมีซึ่งเป็นคนผิวขาวด้วยเหมือนกัน จะเห็นได้จากเซธเคยพูดกับเด็นเวอร์ลูกสาวว่า พวกคนผิวขาวนั้นบางครั้งก็พูดอย่างหนึ่ง ทำอีกอย่างหนึ่ง "You don't know how they'll jump. Say one thing, do another". (1997: 77) ดังนั้นเซธจึงรู้สึกว่าคนผิวขาวไม่น่าไว้วางใจ ซึ่งเรายังเห็นได้จากเซธไม่กล้าบอกชื่อจริงให้กับเอมีรู้ เธอกลับบอกว่าเธอชื่อลู (Lu) จะเห็นได้ว่าความรู้สึกเฉยเมยของเอมีที่

ไม่กระตือรือร้นที่จะช่วยเหลือเธอเมื่อแรกพบ และความไม่ไว้วางใจของเธอที่มีต่อคนผิวขาวเช่นเอมี นั้นแสดงให้เห็นถึงอคติที่มีต่อกันระหว่างเชื้อชาติอันเป็นปัญหาสังคมในเวลานั้น

เมื่อเธอและเอมีได้มีการพูดคุยกันมากขึ้น เธอตระหนักดีว่าเอมีนั้นไม่เหมือนคนผิวขาวคนอื่น ๆ ที่เธอเคยพบ หลังจากที่เอมีเล่าให้เธอฟังถึงเรื่องราวของเธอที่เธอถูกนายจ้างทำร้ายร่างกาย ทำให้เธอได้รู้ว่าไม่ใช่คนผิวขาวทุกคนที่เป็นเจ้าของทาส แต่ในความเป็นจริงแล้วยังมีคนผิวขาวบางคนที่เป็นคนรับใช้อันเกิดจากข้อผูกมัดจากการทำสัญญา เมื่อเอมีเห็นว่าเธอบาดเจ็บและมีอาการอ่อนเพลียมาก เธอก็เริ่มรู้สึกเห็นใจเธอ และช่วยนวดเท้าที่บวมให้เธอ แล้วพูดว่า ยิ่งเจ็บเท่าไรก็ยิ่งดีเท่านั้น เพราะไม่มีการรักษาอะไรที่จะไม่เจ็บปวด “Good for You. More it hurt, more better it is. Can't nothing heal without pain, you know” (78) จากคำพูดดังกล่าวแสดงให้เห็นถึงความรู้สึกห่วงใยและเอาใจใส่ของเอมีที่มีต่ออาการบาดเจ็บของเธอ ทำให้เธอเริ่มที่จะไว้วางใจเอมี เมื่อเอมีเดินไปหาใบแมงมุมตามพุ่มไม้เพื่อนำมารักษาบาดแผลที่หลังของเธอซึ่งเลือดกำลังไหลอยู่นั้นก็แสดงให้เห็นถึงความเมตตาและความไว้วางใจที่เอมีเริ่มมีต่อเธอ จากการประพุดติปฏิบัติต่อกันของพวกเธอทั้งสอง จะเห็นได้ว่าพวกเธอไม่มีทัศนคติและความรู้สึกของความเป็นคนดำและคนขาวอีกต่อไป แต่กลับแสดงให้เห็นถึงความรู้สึกที่แสดงออกต่อกันในฐานะประชาชนคนหนึ่งกับประชาชนอีกคนหนึ่ง ซึ่งมอร์ริสันอาจจะต้องการให้ผู้อ่านเห็นว่า แท้ที่จริงแล้วประชาชนก็คือประชาชน ไม่ใช่ทรัพย์สินที่ใครจะถือครองเป็นกรรมสิทธิ์ได้

อย่างไรก็ตามถึงแม้ว่าเราจะเห็นการทลายกำแพงภายในที่เกิดขึ้นในช่วงแรกระหว่างคนสองคนแล้ว แต่กำแพงอีกด้านหนึ่งภายในจิตใจของเขาทั้งสองอันเกิดจากอคติในระดับสังคมที่พวกเขาเติบโตขึ้นมา และได้รับการปลูกฝังไว้ในเรื่องการแบ่งแยกเชื้อชาติยังมีได้ถูกเยียวยารักษาหรือถูกทลายลงไป จะเห็นได้จากการที่เอมีเล่าให้เธอฟังถึงชีวิตของเธอช่วงที่เป็นคนรับใช้ให้กับครอบครัวบัดดี (Buddy) ซึ่งในขณะนั้นมีหญิงนิโกรคนหนึ่งเข้ามาอยู่ใหม่ เอมีกล่าวว่าหญิงนิโกรคนนั้นเป็นคนที่ไม่รู้อะไรเลยเหมือนกับเธอ นอกจากการจบชีวิตลงด้วยความตายเท่านั้น แสดงให้เห็นถึงความคิดและความรู้สึกเล็กๆของเอมีที่ยังดูถูกคนผิวดำอยู่ว่าเป็นพวกที่ไม่รู้อะไรเลย และมีนิสัยเยาะเย้ยว่าพวกคนผิวขาวเก่งกว่า รู้จักชีวิตดีกว่า จะเห็นได้จากคำพูดที่เธอบอกกับเธอว่า เธอเป็นคนที่ไม่รู้อะไรเลย แต่ไม่ใช่เธอ เพราะเธอรู้ว่าเธอจะต้องทำอะไรกับชีวิต นั่นก็คือ เธอกำลังจะไปบอสดันเพื่อหาผ้ากำมะหยี่สีแดงแซม

“We got a old nigger girl come by our place. She don't know nothing....
just like you. You don't know a thing. End up dead, that's what. Not me. I'm a get

to Boston and get myself some velvet. Carmine. You don't even know about that, do you? Now you never will. Bet you never even sleep with the sun in your face. I did it a couple of times...." (80)

จากคำพูดของเอมีแสดงให้เห็นถึงความรู้สึกของคนผิวขาวที่มีต่อคนผิวดำว่าเป็นคนโง่ ไม่เก่ง เป็นคนที่ไม่รู้อะไรเลย ซึ่งทัศนคติดังกล่าวเป็นทัศนคติในระดับสังคมที่ได้ปลูกฝังไว้ให้กับคนในสังคมได้รับรู้ถึงความแตกต่างระหว่างคนผิวดำกับคนผิวขาว เป็นอคติที่ฝังรากลึกไปในสังคมมาช้านานจนกลายเป็นปัญหาความแปลกแยกระหว่างคน 2 เชื้อชาติ ในขณะที่เดียวกันการที่เชอร์เรียกเอมีว่า "Miss" แต่เอมีกลับเรียกชื่อของเชอร์ว่า "ลู" โดยไม่มีคำว่า "Miss" แสดงให้เห็นถึงเขตแดนหรือข้อปฏิบัติทางวัฒนธรรมที่คนผิวดำยังคงต้องมีความอ่อนน้อมต่อคนผิวขาว ในขณะที่คนผิวขาวสามารถเรียกชื่อแรกของคนผิวดำได้เลย ดังเช่นที่เอมีเรียกเชอร์ว่าลู อันเป็นชื่อแรกที่เชอร์ตั้งขึ้นมาใหม่

นอกจากนี้การคลอດลูกของเชอร์ยังแสดงให้เห็นถึง "การเหยียดวรรักษ์ษา" ปัญหาระหว่างเชื้อชาติที่สำคัญ เพราะเอมีช่วยทำคลอດให้กับเชอร์โดยปราศจากความรู้สึกสังเลใจหรือตะขิดตะขวงใจใดๆทั้งสิ้น จากเรื่องราวจะเห็นได้ว่าเอมีช่วยทำคลอດอย่างเต็มที่ประหนึ่งนางพยาบาลผู้มีหน้าที่นี้ดังที่เธอตะโกนร้องให้กำลังใจกับเชอร์ว่า "Push!" screamed Amy (84) เอมีไม่คิดอีกต่อไปว่าตัวเธอนั้นแตกต่างจากเชอร์ ซึ่งทำให้อคติและความแปลกแยกทางด้านเชื้อชาติได้ถูกทำลายไป เอมีเพียงแต่เห็นว่าเชอร์นั้นคือคนที่ต้องการความช่วยเหลือ ไม่ควรทอดทิ้งเชอร์ในฐานะที่เป็นทาสที่หลบหนีมา ดังนั้นคำพูดที่ผู้เขียนบรรยายว่า หากมีใครผ่านมาสักคนก็ต้องรู้สึกอยากจะหัวเราะที่เห็นคนจรจัด 2 คน หรือคนนอกกฎหมาย 2 คน คนหนึ่งเป็นทาส อีกคนหนึ่งเป็นผู้หญิงผิวขาวที่เดินเท้าเปล่ากับผมเผ้าที่ยุ่งเหยิงกำลังห่อคลุมร่างกายเด็กทารกคนหนึ่งด้วยผ้าขี้ริ้ว

A pateroller passing would have sniggered to see two throw-away people two lawless outlaws – a slave and a barefoot whitewoman with unpinned hair---wrapping a ten – minute – old baby in the rags they wore. (84-85)

จากคำบรรยายดังกล่าวแสดงให้เห็นว่า พวกเขาทั้งสองมีความเกี่ยวพันกันในฐานะที่เป็นมนุษย์เหมือนกัน ซึ่งจริงๆแล้วก็ได้มีความแตกต่างกันเลยในความเป็นมนุษย์ นอกจากนี้ความเกี่ยวพันของคนทั้งสองยิ่งเด่นชัดขึ้น เมื่อเชอร์ตั้งชื่อลูกคนที่เอมีช่วยทำคลอດให้ว่า เต็นเวอร์ อันเป็นชื่อสกุลของเอมี ดังนั้นจะเห็นได้ว่า เอมีก็คือผู้หญิงผิวขาวคนหนึ่งที่เป็นเครื่องแสดงถึงการเหยียด

รักษาที่เกิดขึ้นในคืนหนึ่งขณะที่เธอกำลังหลบหนีจากการเป็นทาส ซึ่งเหตุการณ์ในครั้งนี้ทำให้เธอมีมุมมองหรือทรรศนะใหม่เกี่ยวกับคนผิวขาวซึ่งแปรเปลี่ยนไปในทางที่ดีขึ้น การเยียวยารักษาในที่นี้จึงมิได้หมายถึงการเยียวยารักษาทางด้านร่างกาย หากแต่เป็นทางด้านจิตใจของผู้หญิง 2 คนที่ต่างสีผิวและเชื้อชาติ เพราะทำให้เขาทั้งสองต่างก็มีความรู้สึกที่แปรเปลี่ยนไปในทางที่ดีขึ้น จากตอนแรกที่รู้สึกเฉยเมยและไม่ไว้วางใจกัน เหตุการณ์ตอนนี้จึงแสดงให้เห็นถึงการเยียวยารักษาปัญหาที่เกี่ยวกับอคติทางด้านเชื้อชาติที่เกิดขึ้นระหว่างคน 2 คน พวกเขาสามารถพิชิตสิ่งกีดขวางความสัมพันธ์ระหว่างเชื้อชาติและสีผิวได้ ก่อให้เกิดทรรศนะใหม่กับเธอที่ไม่มองว่าคนผิวขาวคือคนที่น่ากลัว คือปีศาจ คือคนที่ไว้วางใจไม่ได้ แต่จากการที่เอมี เด็นเวอร์ช่วยรักษาบาดแผลทางกาย ช่วยทำคลอดให้กับเธอ และมีสถานภาพเป็นคนรับใช้ด้วยนั้น ทำให้เธอเกิดมุมมองใหม่ว่าคนแต่ละคนย่อมไม่เหมือนกัน ดังที่เธอพบว่า เอมี เด็นเวอร์ก็ไม่เหมือนกับคนผิวขาวทั่วไปที่เธอเคยพบ ดังนั้นเหตุการณ์ตอนนี้จึงแสดงให้เห็นว่า เธอและเอมีสามารถเอาชนะอคติส่วนตัวและความรู้สึกแปลกแยกที่เกิดจากปัญหาความแตกต่างระหว่างเชื้อชาติของแต่ละคนลงได้ อันแสดงให้เห็นถึงแก่นเรื่องในเรื่อง "การเยียวยารักษา" (healing) ที่สำคัญในเรื่องนี้

นอกจากนี้แก่นเรื่องในเรื่องของ "ความรัก" ที่แม้มีต่อลูกยังเป็นแก่นเรื่องที่สำคัญที่มอริริสันได้นำเสนอในเรื่อง *Beloved* ด้วย มอริริสันได้กล่าวกับ PBS host Charlie Rose ว่า จากเรื่อง *Beloved* นี้เธอพยายามที่จะชี้ให้เห็นถึงความรักของผู้หญิงคนหนึ่งที่มีต่อลูก เลี้ยงดูลูกๆ มีความรับผิดชอบต่อลูก และความจริงที่ว่าช่วงเวลาที่ต้องตกอยู่ในสภาวะของการเป็นทาสนั้นทำให้สิ่งต่างๆ เหล่านี้เป็นไปไม่ได้สำหรับผู้หญิงคนนั้น กับคำถามที่เกิดขึ้นในใจที่เกี่ยวข้องกับเรื่อง *Beloved* ที่ว่า ใครคือผู้ที่รัก ใครคือคนที่มีชีวิตอยู่ภายในใจของเราและเป็นคนที่เราไว้วางใจ และใครคือคนที่มีค่ามากที่สุดเป็นคนที่ดีที่สุดสำหรับเรา คำถามเหล่านี้ล้วนเกี่ยวข้องกับตัวละครที่ชื่อเธอทั้งสิ้น เธอในฐานะที่เป็นแม่คนหนึ่งที่มีความรักอย่างเปี่ยมล้นพร้อมที่จะมอบให้กับลูกๆ ของเธอ ผู้เป็นที่รักในที่นี้ก็คือลูกของเธอนั่นเอง เธอเป็นตัวละครที่แทนใจของโทนี่ มอริริสัน ในการที่จะพยายามถ่ายทอดให้เห็นเรื่องราวความรักของแม่ที่มีต่อลูก ซึ่งเป็นแก่นเรื่องอีกแก่นเรื่องหนึ่งที่มอริริสันต้องการจะนำเสนอในเรื่องนี้

The question in this novel, Morrison told PBS host Charlie Rose, was "Who is the beloved? Who is the person who lives inside us that is the one you can trust, who is the best thing you are, And in that instant, for that segment, because I had planned books around that theme, it was the effort of a woman to love her children, to raise her children, to be responsible for her children. And

the fact that it was during slavery made all those things impossible for her.”

(<http://www.cwrl.utexas.edu/~mmavnard/morrison/beloved.htm>)

ความต้องการของเซธในการเลี้ยงดูลูก แสดงความรับผิดชอบต่อลูกและแสดงความรักที่มีให้กับบีเลฟต์ลูกสาวคนโตนั้นเป็นไปได้สำหรับเซธ ในขณะที่เธอกำลังมีพันธะผูกพันอยู่กับชีวิตของการเป็นทาสอยู่ เพราะสภาวะของการเป็นทาสนี่เองที่ทำให้เธอต้องฆ่าลูกคนหนึ่ง นั่นก็คือ บีเลฟต์ และพยายามที่จะฆ่าลูกคนต่อไปแต่ไม่สำเร็จ สิ่งดลใจที่ทำให้เธอต้องทำเช่นนี้ได้ถูกถล่มกรองออกมาจากความรู้สึกที่เต็มไปด้วยความรักของแม่ที่มีต่อลูกทั้งสิ้น การกระทำเช่นนี้แสดงให้เห็นถึงการเรียกร้องสิทธิในความเป็นมนุษย์ที่ต้องการอิสรภาพอย่างรุนแรงของทาสคนหนึ่ง และต้องการที่จะปฏิเสธความเจ็บปวดทั้งหลายทั้งปวงจากการเป็นทาสที่ติดพันมากับชาติกำเนิด ดังที่มอร์ริสันได้กล่าวไว้ว่า It is the ultimate gesture of a loving mother. It is the outrageous claim of a slave (<http://www.viconet.com/~ejb/belovedweb.htm>) นี่คือการกระทำที่โทนี มอร์ริสันได้เคยกล่าวไว้ถึงการกระทำของตัวละครเซธ ซึ่งเป็นตัวละครหลักของนวนิยายเรื่องนี้ เซธถูกนำเสนอบนฐานะทาสผู้หญิงที่เลือกที่จะฆ่าลูกสาววัยทารกของตัวเองตายแทนที่จะยอมให้เธอต้องไปมีชีวิตที่เต็มไปด้วยความโหดร้าย ถูกกดขี่ทั้งทางร่างกาย ทางจิตวิญญาณและทางอารมณ์จากเจ้าของทาสผิวขาว สิ่งดลใจที่ทำให้เซธต้องฆ่าบีเลฟต์ลูกสาวของตัวเองนั้นไม่ได้มีการบ่งไว้ชัดเจน ซึ่งเราอาจจะสันนิษฐานได้ 2 กรณี กรณีแรกคือ เซธทำไปเพราะความรัก เธอฆ่าลูกเพราะต้องการจะปกป้องลูกจากสภาพภาพของการเป็นทาส ซึ่งแสดงให้เห็นถึงความรักที่เธอมีต่อลูก ไม่อยากให้ลูกได้รับความลำบากและความเจ็บปวดอย่างที่เธอได้รับ หรืออีกกรณีหนึ่งเธอฆ่าลูกเพราะความเห็นแก่ตัวของเธอเองที่ไม่อยากกลับไปเป็นทาสอีกครั้งหนึ่ง เธอยอมติดคุกดีกว่าที่จะไปมีชีวิตแบบเก่าที่เต็มไปด้วยความโหดร้าย อย่างไรก็ตามเมื่อเราได้พิจารณาความคิดและความรู้สึกของตัวละครเซธที่มีต่อประสบการณ์ในชีวิตของเธอที่เคยเป็นทาสมา และความคิดความรู้สึกของเธอมที่มีต่อลูกเราก็จะพบว่า เซธเป็นผู้หญิงคนหนึ่ง que เลือกที่จะรักลูกของเธอมิใช่ตัวเธอเอง เธอเลือกที่จะฆ่าลูกก็เพราะความรู้สึกที่เธอมีต่อลูกนั้น ลูกคือส่วนหนึ่งในชีวิตของเธอที่ดีที่สุดและบริสุทธิ์ที่สุดที่เธอจะต้องปกป้องให้ไกลห่างจาก “ความสกปรก” ของการเป็นทาส

Not just work, kill, or maim you, but dirty you. Dirty you so bad you couldn't like yourself anymore. Dirty you so bad you forgot who you were and couldn't think it up.... The best thing she was, was her children. Whites might dirty her. All right, but not her best thing, her beautiful, magical best thing---the part of her that was

clean.... She might have to work the slaughterhouse yard, but not her daughter.
(1997: 251)

“ความสกปรก” ในที่นี้ที่คนผิวขาวได้มอบให้เหล่าทาสผิวดำก็คือ การกระทำที่เต็มไปด้วยความโหดร้ายทารุณที่ย่ำยัดศักดิ์ศรีของความเป็นมนุษย์ที่มีอยู่ในคนผิวดำ จนกระทั่งทำให้คนผิวดำรู้สึกที่ตนเองมีสถานภาพและตกอยู่ในสภาวะที่ไม่ต่างไปจากสัตว์เลย ถูกเขียนตีทำร้ายร่างกายอย่างทารุณโหดร้าย ไม่รู้สึกว่าตนมีค่าพอที่จะเป็นมนุษย์คนหนึ่งได้เลย มนุษย์ที่สมควรจะมีอิสระเสรีภาพในการดำรงชีวิต มีความเป็นตัวของตัวเองและควบคุมชะตาชีวิตของตนเองได้ ก่อให้เกิดสภาวะแปลกแยกในสภาวะที่เป็นอยู่เธอไม่คิดว่าการกระทำของเธอแสดงให้เห็นถึงความเห็นแก่ตัว การที่เธอฆ่าลูกไม่ใช่เป็นเพราะเธอเห็นแก่ตัวที่ไม่อยากกลับไปเป็นทาสอีก แต่เป็นความพึงพอใจหรือความต้องการของเธอเองที่ห่างไกลไปก็เพื่อลูก เธอไม่ต้องการให้ลูกกลับไปมีชีวิตอยู่ภายใต้อำนาจของครูโรงเรียน หากว่าการกระทำเช่นนี้เป็นความเห็นแก่ตัว เธอก็ยอมรับว่าเป็นความเห็นแก่ตัวที่เธอทำด้วยความพึงพอใจที่เป็นความต้องการของเธอเองก็เพื่อลูกเท่านั้น เป็นความรักที่เห็นแก่ตัวที่มีต่อลูก แต่ไม่ใช่เป็นความเห็นแก่ตัวที่เธอทำเพื่อตัวเธอเอง

“...So when I got here, even before they let me get out of bed, I stitched her a little something from a piece of cloth Baby Suggs had. Well, all I'm saying is that's a selfish pleasure I never had before. I couldn't let all that go back to where it was, and I couldn't let her nor any of em live under schoolteacher. That was out.” (163)

เธอได้อธิบายให้พอลด ดีฟังถึงความคิดและการตัดสินใจของเธอเมื่อเห็นครูโรงเรียนและพรรคพวกคนผิวขาวตามมาจับเธอและลูกๆของเธอให้กลับไปเป็นทาสอย่างเก่า ทั้งที่ที่เห็นพวกเขาเธอก็ปฏิเสธที่จะกลับไปมีชีวิตแบบเก่าทันที และเธอก็ไม่ต้องการให้ลูกซึ่งมีค่ามากที่สุดในชีวิตของเธอต้องมีชีวิตที่เต็มไปด้วยความเจ็บปวดและความทุกข์ทรมานด้วย เธอจึงจัดการพาเด็กๆออกไปจากที่นั่น ไปยังที่ที่ไม่มีใครทำร้ายพวกเขาได้ นั่นก็คือ การทำให้ตัวตนของพวกเขาหายไปจากโลกนี้ แต่ก็มีเพียงบีเลเฟดเท่านั้นที่เธอฆ่าได้สำเร็จ

Simple : she was squatting in the garden and when she saw them coming and recognized schoolteacher's hat,...And if she thought anything, it was No. No. Nono. Nonono. Simple. She just flew. Collected every bit of life she had made, all

the parts of her that were precious and fine and beautiful, and carried, pushed, dragged them through the veil, out, away, over there where no one could hurt them. (163)

จากการกระทำของเชรดังกล่าวนี้แสดงให้เห็นว่า ลูกคือบุคคลที่สำคัญในชีวิตของเธอ ซึ่งเธอจะต้องปกป้องอย่างดีที่สุดและความต้องการที่จะปกป้องลูกนี้เองที่แสดงให้เห็นถึงความรักของแม่ที่มีต่อลูก ความรักและความต้องการที่จะปกป้องลูกนี้เป็นความรู้สึกของเชรที่ได้ถ่ายทอดออกมาเป็นการฆ่าบีเลิฟด์และความพยายามที่จะฆ่าลูกที่เหลือ เชรไม่เห็นว่าการกระทำของเธอที่แสดงให้เห็นถึงความรักที่มีต่อลูกนั้นเป็นการกระทำที่ผิด ความต้องการที่จะให้ลูกรอดพ้นจากสภาวะของการเป็นทาส ถึงแม้ว่ามันจะหมายถึงการแลกด้วยชีวิตก็ตาม แต่นั่นก็คือความรักของเธอที่มีต่อลูก

นอกจากความรักลูกของเชรที่มีต่อบีเลิฟด์แล้ว ในเรื่อง *Beloved* ยังได้ปรากฏความรักของเชรที่มีต่อเด็นเวอร์อีกด้วย หลังจากที่บีเลิฟด์ตาย และลูกชาย 2 คนของเธอหนีออกไปจากบ้าน เธอก็พยายามดูแลเด็นเวอร์อย่างดีที่สุด ปกป้องเด็นเวอร์ให้ไกลห่างอันตรายจากการที่จะต้องกลับไปเผชิญกับสภาวะความแปลกแยกของการเป็นทาสให้มากที่สุด เธอให้เด็นเวอร์มีชีวิตอยู่อย่างเงียบๆ ภายในบ้านเท่านั้น ไม่อยากให้เด็นเวอร์ต้องออกไปเผชิญกับโลกภายนอกเพียงลำพัง ถึงแม้การทำเช่นนี้จะเป็นการปิดกั้นเด็นเวอร์จากโลกภายนอก แต่ก็แสดงให้เห็นถึงความรักของเชรที่มีต่อเด็นเวอร์โดยความพยายามอย่างดีที่สุดที่จะปกป้องเด็นเวอร์ให้ห่างไกลจากอันตราย และการย้ายกรายไปสู่ชีวิตที่เต็มไปด้วยความเจ็บปวดและทุกข์ทรมานของการเป็นทาส ดังที่เชรกล่าวกับพอล ดี "No thing bad can happen to her. Look at it. Everybody I knew dead or gone or dead and gone. Not here. Not my Denver." (42) ถึงแม้ว่าพอล ดีจะเตือนเชรแล้วว่าความรักที่มากไปมักจะเป็นอันตราย ความคิดเห็นที่พอล ดีมีต่อลูกๆ ของเชรนั้น เขาคิดว่าเด็นเวอร์โตเพียงพอที่จะรับผิดชอบอะไรได้เองแล้ว เชรผู้เป็นแม่ไม่ควรที่จะโอบอุ้มลูกอยู่ตลอดเวลา แต่สำหรับเชรแล้ว ลูกคือสิ่งที่มีค่ามากที่สุดในชีวิต ลูกก็คือลูก ในสายตาของผู้เป็นแม่แล้วเธอจะต้องปกป้องเด็นเวอร์อย่างดีที่สุด ให้รอดพ้นจากอันตรายได้มากที่สุด

Risk, thought Pual D, very risky. For a used-to-be-slave woman to love anything that much was dangerous, especially if it was her children she had settled on to love. The best thing, he knew, was to love just a little bit;... "Why?"

he asked her. "Why you think you have to take up for her? Apologize for her? She's grown."

"I don't care what she is. Grown don't mean nothing to a mother. a child is a child. They get bigger, older, but grown? What's that supposed to mean? In my heart it don't mean a thing."

"It means she has to take it if she acts up. You can't protect her every minute. What's going to happen when you die?"

"Nothing! I'll protect her while I'm live and I'll protect her when I ain't."

(45)

จากตัวอย่างดังกล่าวจะเห็นได้ว่าเขามีความรักให้แก่ลูกของเธออย่างเปี่ยมล้น เพราะเธอต้องการปกป้องลูกให้พ้นจากอันตรายไม่ว่าเธอจะมีชีวิตอยู่หรือตายไปก็ตาม ความห่วงใยของแม่ที่มีต่อลูกจะไม่จางหายไปไหน ด้วยเหตุนี้พอล ดิซังด์กล่าวกับเธอว่าความรักของเธอที่มีให้แก่ลูกนั้นมีมากเกินไป แต่สำหรับเธอแล้วหากความรักที่มอบให้แก่ลูกมีเพียงน้อยนิดนั้นย่อมไม่ใช่ความรัก

"Your love is too thick," he said,...

"Too thick?" she said,..."Love is or it ain't. Thin love ain't love at all." (164)

จากที่กล่าวมาทั้งหมดจะเห็นได้ว่า ความรักของเธอมิใช่ให้แก่ลูกนั้นเป็นพลังที่ยิ่งใหญ่ในการดำรงชีวิตอยู่ของเธอ เธอมีชีวิตรอดอยู่ก็เพื่อปกป้องลูกให้พ้นจากอันตรายที่เธอเคยประสบมา ถึงแม้ว่าความรักของเธอจะแสดงออกโดยการฆ่าลูกและเลี้ยงลูกให้อยู่แต่ในบ้าน แต่เหตุผลของการกระทำเช่นนั้นก็เนื่องมาจากเธอไม่ยอมให้ลูกต้องพบกับความรู้สึกแปลกแยก และได้รับความเจ็บปวดทรมานในชีวิตจากการเป็นทาส ด้วยเหตุนี้แก่นเรื่องเรื่อง "ความรัก" จึงเป็นแก่นเรื่องที่สำคัญอีกแก่นเรื่องหนึ่งที่ทำให้เราเห็นว่า ความรักของแม่ที่มีต่อลูกเป็นสิ่งที่มีความค่า ทำให้ชีวิตมนุษย์สามารถดำรงอยู่ได้อย่างปลอดภัย

นอกจากนี้ในเรื่อง *The Bluest Eye* ก็ยังได้ปรากฏแก่นเรื่องเรื่องความรักเช่นเดียวกัน จากการศึกษานวนิยายเรื่องนี้พบว่า การแสวงหาความรักในฐานะที่ความรักจำเป็นต่อการดำรงชีวิตอยู่ทางจิตวิญญาณของมนุษย์ และหากโลกใบนี้ไร้ซึ่งความรักก็ย่อมจะก่อให้เกิดผลกระทบมากมายต่อมวลมนุษย์

จากเรื่องนี้จะเห็นได้ว่าผู้เขียนเปิดเรื่องด้วยภาพของครอบครัวที่มีความสมบูรณ์แบบ อยู่ใน บ้านที่สวยงาม "Here is the house. It is green and white. It has a red door. It is very pretty." (1997: 1) และภาพของครอบครัวนี้ก็เป็นภาพของครอบครัวที่เต็มไปด้วยความสุข ประกอบไปด้วยพ่อ แม่และลูก 2 คนอยู่กันอย่างมีความสุข มีความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างพ่อ แม่และ ลูก

...Here is the family. Mother, Father, Dick, and Jane live in the green-and-white house. They are very happy. See Jane. She has a red dress. She wants to play. Who will play with Jane? See the cat. It goes meow-meow. Come and play. Come play with Jane.... (1)

จากการเปิดเรื่องด้วยการบรรยายภาพของครอบครัวดังกล่าว จะเห็นได้ว่าเป็นครอบครัวที่มีความสุข พ่อแม่ลูกมีความสัมพันธ์ที่ดีต่อกัน เสียงหัวเราะและรอยยิ้มของพ่อแม่ การหยอกล้อกันระหว่างเจน สุนัขและเพื่อนทำให้เกิดบรรยากาศที่ดีในครอบครัว และบรรยากาศที่แฝงอยู่ในครอบครัวนี้ก็คือความรัก เสียงหัวเราะของพ่อแม่และรอยยิ้มของพ่อแม่ที่มีต่อลูกมิใช่เป็นแต่เพียงปฏิกริยาตอบสนองจากพ่อแม่หากใครคนใดคนหนึ่งชวนให้เล่นกับลูก นอกจากนี้จะเห็นได้ว่าคนในครอบครัวที่มีความรักให้กันย่อมจะมีความสัมพันธ์ที่ดีต่อกัน หรือคนในครอบครัวที่มีความสัมพันธ์ที่ดีต่อกันก็ย่อมจะมีความรักให้แก่กัน และเมื่อมีความรักให้กันแล้ว ความสุขในชีวิตจึงเกิดขึ้น ความรู้สึกแปลกแยกของสมาชิกภายในครอบครัวจึงไม่ปรากฏ

อย่างไรก็ตามภาพแห่งความรักที่เต็มไปด้วยความสุขของครอบครัวแบบนี้เราจะไม่พบในครอบครัวบริดเลิฟเลย ครอบครัวนี้ประกอบไปด้วยพ่อ แม่และลูกสองคน เป็นชายหนึ่งคน หญิงหนึ่งคนเช่นเดียวกัน แต่ทั้งสี่คนไม่ได้มีความสัมพันธ์ที่ดีต่อกัน ความรู้สึกแปลกแยกของคนในครอบครัวเริ่มเกิดขึ้นเมื่อพ่อแม่มักจะทะเลาะกันเป็นประจำ เป็นสาเหตุให้แซมมีลูกชายคนโตหนีออกจากบ้าน และไม่มีใครเหลียวแลเพโคลาเลย พ่อมักจะตีแม่ เหล้า ส่วนแม่มักจะทุบตีและพูดจาแรงๆกับเพโคลา ซ้ำร้ายเธอยังถูกพ่อข่มขืนจนเธอตั้งครรรกอีก หลังจากนั้นแม่ก็ทิ้งเธอไปไม่เคยมาดูแลความเป็นอยู่ของเธอเลย ทำให้เธอปรารถนาความรักเป็นอย่างยิ่ง เนื่องจากเธอไม่เพียงแต่เป็นที่รังเกียจของคนในสังคมเท่านั้น ดังเช่นที่เพื่อนๆในโรงเรียนไม่ยอมพูดคุยกับเธอ แต่เธอยังเป็นที่รังเกียจของพ่อและแม่อีกด้วย จะเห็นได้ว่าแม่ของเธอไม่ยอมให้เธอเรียกแม่ว่า "แม่" แต่ให้เรียกว่า "Mrs. Breedlove" แทน แสดงให้เห็นถึงความสัมพันธ์ระหว่างแม่กับลูกเปรี๊ยบดั่งเส้นด้ายเพียงเส้นบางๆ เท่านั้น เนื่องจากในช่วงที่นางบริดเลิฟคลอดแซมมีและเพโคลานั้น เธอมักจะมีปากเสียงกับโชลลี

สามีของเธอเป็นประจำ ทำให้ทั้งคู่เริ่มเบียดเบียนและกัน ประกอบกับความขัดสนในเรื่องเงินทำให้เธอรู้สึกหงุดหงิดกับลูก ดังจะเห็นได้จากคำพูดของเธอเอง

I love them at all, I guess, but maybe it was having no money, or maybe it was Cholly, but they sure worried the life out of me. Sometimes I'd catch myself hollering at them and beating them, and I'd feel sorry for them, but I couldn't seem to stop. (96)

การที่แม่บอกว่ารักเธอกับพี่ชายนั้น ความรักของแม่มิใช่ความรักที่สมบูรณ์แบบแบบที่แม่ฟังจะมีต่อลูก เพราะแม่ชอบตีเธอโดยไม่มีเหตุผลสมควร ดังนั้นจะเห็นได้ว่าเพโคลาบารณาความรักที่สมบูรณ์แบบในแบบที่พ่อแม่ฟังจะมีต่อลูกและความรักของผู้คนในสังคม เธอจึงแสวงหาความรักด้วยการอธิษฐานขอให้เธอมีดวงตาสีฟ้า เพื่อว่าทุกคนจะได้หันมารักและเอาใจใส่เธอ แต่ในความเป็นจริงทุกคนเกลียดเธอ โดยเฉพาะพ่อและแม่เป็นสาเหตุหลักที่ทำให้เธอต้องพบกับโศกนาฏกรรมแห่งชีวิตด้วยบทสรุปของการเป็นบ้า ซึ่งถือเป็นการตายทางจิตวิญญาณและสำนักแห่งการเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์คนหนึ่ง แก่นเรื่องในเรื่องความรักเมื่อการแสวงหาความรักในฐานะที่ความรักจำเป็นต่อการดำรงชีวิตอยู่ทางจิตวิญญาณของมนุษย์ และหากโลกนี้ไร้ซึ่งความรักก็ย่อมจะก่อให้เกิดผลกระทบมากมายต่อมวลมนุษย์ดังที่ได้กล่าวมาแล้วนี่จึงเป็นแก่นเรื่องอีกแก่นเรื่องหนึ่งที่โทนี่ มอร์ริสันต้องการนำเสนอโดยผ่านครอบครัวบริดเจ็ต อันเป็นครอบครัวหลักที่ปรากฏในเรื่องนี้ และเน้นย้ำถึงผลกระทบของการปราศจากความรักและความรักที่ไม่สมบูรณ์แบบโดยตลอดจนกระทั่งถึงตอนจบของเรื่อง

ส่วนในเรื่อง *Jazz* นั้นจะเห็นได้ว่า ความแปลกแยกที่เกิดขึ้นกับตัวละครนั้นมีความสัมพันธ์กับตัวตนของคนผิวดำอันเนื่องมาจากความสับสนวุ่นวายในสังคมเมือง *Jazz* ได้เผยให้เห็นถึงสภาพชีวิตของตัวละครในสังคม 2 แบบ ตั้งแต่ปี ค.ศ. 1855 – 1926 เผยให้เห็นถึงภาวะที่ตัวละครผิวดำควรจะต้องต่อสู้กับจิตใจของตนเอง เพื่อดำรงไว้ซึ่งตัวตนของแต่ละบุคคลอันเนื่องมาจากความรู้สึกแปลกแยกที่มีต่อสังคม เป็นการเผชิญหน้ากันระหว่างบุคคลกับชุมชน เนื่องจากความเคยชินที่คนผิวดำเคยมีชีวิตอยู่ในชนบทตามไร่นาจ้างตั้งแต่เริ่มแรก แต่เมื่อเวลาเปลี่ยนไปเข้าสู่ยุคสมัยของดนตรีแจซในช่วงต้นศตวรรษที่ 20 ซึ่งเป็นยุคสมัยของคนผิวดำรุ่นใหม่ที่จะเข้ามาดำเนินชีวิตอยู่ในโลกใหม่ของเมืองใหญ่อันเป็นเมืองที่ให้ภาพพจน์ของสภาพชีวิตและสังคมที่เต็มไปด้วยความสับสนวุ่นวาย และเป็นยุคที่ดนตรีแจซกำลังเฟื่องฟู เต็มไปด้วยแสง สี เสียงอันเป็นสีสันของเมืองที่ทำให้คนผิวดำในยุคใหม่หลงใหลและเคลิบเคลิ้ม แต่ในขณะเดียวกันก็เป็นดาบสองคมที่ทำให้คนผิวดำ

ดำรงชีวิตว่าเป็นทุกข์กับสภาพชีวิตที่จะต้องปรับตัวใหม่ และไม่ทันระวังตัวในภัยของการเติบโตและความเจริญของเมือง

ความแปลกแยกเบื้องต้นในเรื่องแจ๊สนั้นคือความแปลกแยกพื้นฐานที่เกิดจากปัญหา ระหว่างเชื้อชาติ สืบเนื่องมาจากยุคสมัยที่คนผิวดำยังคงทำงานในไร่นาของคนผิวขาวอยู่ และต้องเผชิญกับความทุกข์ยากต่าง ๆ นานาที่คนผิวดำจะต้องอดทนและอดกลั้น จนกระทั่งต้องหนีหนีจากสภาวะความแปลกแยกนั้นเข้ามาสู่ยุคแห่งการดำเนินชีวิตในเมืองใหญ่ ดังที่โจ เทรซและไวโอเล็ตได้อพยพมาอยู่ที่นิวยอร์ก ความแปลกแยกในขั้นต่อมาคือความแปลกแยกระหว่างตัวละครผิวดำกับสังคมใหม่ ในช่วงแรกนั้นพวกเขาทั้งสองรู้สึกสับสนมากกับสภาพชีวิตที่เต็มไปด้วยความสับสนวุ่นวาย ในขณะที่เดียวกันก็เต็มไปด้วยสีสันที่น่าหลงใหลของเมือง สีสันและสภาพชีวิตของเมืองใหม่นี้ก่อให้เกิดภาพลักษณ์ของชีวิตที่แตกต่างไปจากวิถีแห่งการดำเนินชีวิตในชนบทมาก คนผิวดำในเมืองใหญ่มีทางเลือกมากมายในการดำรงชีวิต แต่ในขณะเดียวกันวิถีแห่งการดำเนินชีวิตในเมืองนั้นก็เต็มไปด้วยการต่อสู้และการแข่งขันเพื่อความอยู่รอดของชีวิต และสภาพเช่นนี้เองที่ได้สร้างภาวะแห่งความทุกข์ในการดำเนินชีวิตให้กับคนผิวดำ และมีผลในการกดดันสภาพจิตใจของคนผิวดำให้แปรเปลี่ยนไปในทางที่หยาบกระด้างมากขึ้น และมีวิถีทางในการตัดสินใจกระทำสิ่งใดสิ่งหนึ่งที่รุนแรงขึ้นมากกว่าการดำรงชีวิตในสังคมชนบทที่กลม่อเมลาจิตใจของผู้คนให้มีความอ่อนโยนมากกว่า ดังที่อลิซ แมนเฟร็ด (Alice Manfred) บ้าของดอร์คัสได้พูดถึงบุคลิกลักษณะของโจ เทรซว่าเป็นเรื่องไม่น่าเชื่อที่เขาได้ฆ่าหญิงสาวตาย เพราะโจ เทรซผู้ชายที่ใครๆเคยพบเห็นเป็นผู้ที่เคยมีความอ่อนโยนมาก่อน เป็นลักษณะของผู้ชายที่ผู้หญิงฝันถึง แสดงให้เห็นว่าสภาพแห่งการดำเนินชีวิตที่แปรเปลี่ยนไปของคนผิวดำจากสังคมชนบทสู่สังคมเมืองก่อให้เกิดความรู้สึกสับสนในเบื้องต้นอันเป็นสภาวะที่คนผิวดำจะต้องปรับตัวใหม่ และสภาวะเบื้องต้นของความรู้สึกที่ไม่คุ้นเคยนี้ทำให้คนผิวดำรู้สึกแปลกแยกกับสังคม เพราะวิถีแห่งการดำเนินชีวิตแบบใหม่นี้มีผลในการทำลายตัวตนของคนผิวดำแต่ดั้งเดิมในเรื่องของจิตใจที่เคยถูกกลม่อเมลาให้มีความอ่อนโยน เมื่อครั้งที่เคยดำรงชีวิตอยู่ในสังคมชนบท ดังที่ไวโอเล็ตได้กล่าวไว้ว่า เธอไม่เคยทำเรื่องผิดพลาดในชีวิตเลยต่อเมื่อเธอได้ย้ายมาอยู่ทางภาคเหนือ เธอกลับทำเรื่องวุ่นวายในชีวิต "I messed up my life. Before I came North I made sense and so did the world. We didn't have nothing but we didn't miss it." (207) ดังนั้นจะเห็นได้ว่า แก่นเรื่องในเรื่องนี้ได้เสนอให้เห็นถึงความแปลกแยกของคนผิวดำมีผลในการทำลายตัวตน และก่อให้เกิดผลกระทบต่างๆตามมามากมาย ดังที่โจ เทรซและไวโอเล็ตรู้สึกแปลกแยกกับชีวิตการทำงานในไร่นาจาที่จะต้องคอยเชื่อฟังคำสั่งของนายจ้าง อีกทั้งยังได้รับค่าแรงที่ต่ำ ทำให้พวกเขาทั้งสองหันมาแสวงหาโอกาสใหม่ในเมืองซึ่งเป็นโอกาสที่ดีกว่า แต่สภาพชีวิตที่เต็มไปด้วยความสับสนวุ่นวายในเมืองใหญ่ และเป็นวิถี

ชีวิตที่ต้องต่อสู้ดิ้นรนจึงทำให้พวกเขาารู้สึกแปลกแยกกับสังคมเมืองใหญ่เช่นกัน และสังคมแบบใหม่นี้เองที่ได้ทำลายตัวตนของคนผิวดำในแง่ของวิถีชีวิตและสภาพจิตใจของคนในสังคมชนบท ก่อให้เกิดความหายนะขึ้นในชีวิตของโจ เทรซและไวโอเล็ต ถึงแม้ว่าสังคมที่ตัวละครดำรงชีวิตอยู่จะเต็มไปด้วยความแตกต่างและความทุกข์ยากอย่างไรก็ตาม แต่สิ่งที่โทนี มอร์ริสันต้องการจะบอกคือ สิ่งที่สำคัญต่อความอยู่รอดของชีวิตคือความสามารถในการผสมผสานความเป็นปัจเจกชนให้เข้ากับชุมชนได้โดยไม่ตกอยู่ในกลลวงของสังคมที่มีลักษณะเป็นตาบสองคม กล่าวคือ ถึงแม้สังคมเมืองใหญ่จะเป็นสังคมที่ให้โอกาสในการทำงานมากขึ้นแก่คนผิวดำ แต่ในขณะเดียวกันสภาพของสังคมที่เต็มไปด้วยความเจริญเติบโตทางวัตถุนี้ อาจจะมีผลในการกัดกร่อนทำลายจิตใจที่อ่อนโยนของคนผิวดำ และทำลายวิถีชีวิตความเป็นอยู่ที่เรียบง่ายที่คนผิวดำเคยใช้ชีวิตในสังคมชนบทมาก่อนได้ ดังนั้นความเจริญของสังคมเมืองที่คนผิวดำอพยพเข้ามาอยู่ใหม่จึงอาจเป็นอันตรายต่อพวกเขาได้ หากพวกเขาไม่ทันระวังตัว หรือสูญเสียความเป็นตัวของตัวเองในการดำรงชีวิตไป หรือหากคนผิวดำปล่อยตัวเองให้เดินไปตามกรอบที่สภาพชีวิตในสังคมเมืองขีดเส้นไว้ให้ ดังที่โทนี มอร์ริสันได้เคยกล่าวไว้ถึงจุดมุ่งหมายในการเขียนเรื่อง *Jazz*

"...I wanted the book to really be about the people who didn't know they were living in an era." (<http://www.cwrl.utexas.edu/~mmaynard/Morrison/jazz.html>)

จากที่กล่าวมาทั้งหมดจะเห็นได้ว่านวนิยายทั้ง 6 เรื่องของโทนี มอร์ริสันมีแก่นเรื่องร่วมกันคือเรื่องของความแปลกแยกของคนผิวดำในสังคมอเมริกันร่วมสมัย ความแปลกแยกของคนผิวดำนี้สามารถเกิดขึ้นได้ในหมู่คนผิวดำด้วยกันเอง และระหว่างคนผิวขาวกับคนผิวดำ นอกจากนี้ความแปลกแยกของคนผิวดำที่พบในนวนิยายทั้ง 6 เรื่องยังมีความสัมพันธ์กับเรื่องของตัวตนของคนผิวดำเป็นสำคัญ เพราะความแปลกแยกก่อให้เกิดปัญหาในจิตใจ และในสภาวะความเป็นอยู่ของคนผิวดำเป็นอย่างมาก ทำให้ชีวิตของคนผิวดำเต็มไปด้วยความทุกข์ และไม่สามารถดำรงชีวิตอยู่ได้อย่างมีศักดิ์ศรี ดังนั้นหนทางหนึ่งที่ทำให้คนผิวดำสามารถดำรงชีวิตอยู่ได้อย่างมีเกียรติ และมีศักดิ์ศรีท่ามกลางความรู้สึกแปลกแยกที่เกิดขึ้นคือ การดำรงไว้ซึ่งตัวตนของตน

2.2.3 ตัวละคร

ตัวละครต่างๆในนวนิยายของโทนี มอร์ริสัน สามารถแบ่งลักษณะการอธิบายตัวละครได้ใน 2 ลักษณะ โดยพิจารณาจากลักษณะพื้นฐานทางลักษณะนิสัยของตัวละคร แนวความคิด

บุคลิกภาพ ทักษะที่มีต่อโลกและชีวิตของตัวละคร และวัฒนธรรมสังคมประเพณีที่ส่งผลกระทบต่อตัวละคร การแบ่งลักษณะการอธิบายตัวละครเป็น 2 ลักษณะนั้นสามารถแบ่งได้ดังนี้ คือ

- (1) ตัวละครที่มีสำนึกในตัวตนของตน กับตัวละครที่ขาดสำนึกในตัวตนของตน
- (2) ตัวละครที่มีลักษณะเป็นผู้ทำลายตัวตนของผู้อื่น กับตัวละครที่ถูกทำลายตัวตนโดยผู้อื่น

การอธิบายตัวละครใน 2 ลักษณะนี้ล้วนเกี่ยวข้องกับเรื่องความแปลกแยกอันมีผลในการทำลายตัวตนเป็นหลัก การอธิบายตัวตนของตัวละครในลักษณะแรกนั้นแสดงให้เห็นว่าตัวตนของตัวละครได้ถูกทำลายลงไปหรือไม่นั้นขึ้นอยู่กับทัศนคติในการดำรงชีวิตของตัวละครนั้นๆเอง อันเป็นเรื่องของปัจเจกบุคคล ส่วนการอธิบายตัวละครในลักษณะที่สองนั้นแสดงให้เห็นว่า ตัวตนของตัวละครเป็นสิ่งที่ไม่สามารถควบคุมหรือกำหนดได้ด้วยตัวของตัวเอง หากแต่ตัวตนของตัวละครของผู้เสียเปรียบในสังคมต้องขึ้นอยู่กับผู้ที่มีอำนาจเหนือกว่าเป็นผู้ทำลายและกุมชะตาชีวิตของอีกฝ่ายไว้ ซึ่งการอธิบายตัวละครทั้ง 2 ลักษณะนั้นสามารถอธิบายได้ดังต่อไปนี้

- (1) ตัวละครที่มีสำนึกในตัวตนของตน กับตัวละครที่ขาดสำนึกในตัวตนของตน

ตัวละครที่มีสำนึกในตัวตนของตน ได้แก่

คลอเดีย (Claudia) จากเรื่อง *The Bluest Eye* คลอเดียเป็นเพื่อนของเพโคลา ความคิดและการกระทำของเธอโดยตลอดทั้งเรื่องได้สะท้อนให้เห็นว่า เธอไม่รู้สึกรู้สีกแปลกแยกในความเป็นคนผิวดำของเธอเลย ดังนั้นเธอจึงมีความภาคภูมิใจในตัวตนของตน ถึงแม้เธอจะเป็นเด็กผู้หญิงผิวดำก็ตาม แต่เธอก็ไม่ได้รู้สึกรังเกียจในรูปลักษณ์ทางกายของเธอเลย ทั้งๆที่สีผิวที่ดำเป็นสิ่งที่น่ารังเกียจของคนในสังคม คนที่ผิวดำน้อยกว่าก็จะรังเกียจคนที่ผิวสีดำนามากกว่า และก็จะรู้สึกภาคภูมิใจในสีผิวที่ดำน้อยกว่าของตัวเอง อันเนื่องมาจากมีเลือดของคนผิวขาวผสมอยู่ ส่วนคนผิวขาวก็รังเกียจคนผิวดำ อาจจะด้วยความคิดว่า สีผิวที่ดำ คือสัญลักษณ์ของความน่าเกลียด ชั่วช้า ต่ำทราม จึงไม่มีใครชอบและต้องการ แต่คลอเดียก็ไม่เคยรู้สึกว่าสีผิวที่ดำของตนเองจะน่ารังเกียจแต่อย่างใด และสีผิวของเธอก็ไม่เคยทำความเดือดร้อนให้ใครด้วย อีกทั้งเธอยังได้ปฏิเสธคำนิยามแห่งความงามของคนในสังคมที่มักมองกันว่า ความงามที่จะเป็นที่ยอมรับได้นั้น จะต้องมียอดตาสีฟ้าและผมสีบลอนด์ ซึ่งเป็นลักษณะทางกายภาพของคนผิวขาว จะเห็นได้จากการที่เธอทำลาย

ตุ๊กตาที่มีรูปลักษณ์เป็นดวงตาสีฟ้า ผมสีบลอนด์และมีผิวขาวอมชมพูแบบเด็กผิวขาว ซึ่งเป็นตุ๊กตาที่เธอได้รับจากญาติผู้ใหญ่ที่ให้เธอเป็นของขวัญวันคริสต์มาส เธอไม่เห็นว่าจะดีตรงไหน เพราะเมื่อเธอลองพยายามทำใจนำมันมากอดเวลนอนแบบที่เด็กๆทั่วไปมักจะทำกัน เธอกลับรู้สึกรำคาญ เพราะเสื้อผ้าลูกไม้ของตุ๊กตาเสียดสีกับตัวเธอ ทำให้เธอรู้สึกเจ็บๆคันๆ เธอจึงไม่อยากได้ การทำลายตุ๊กตาโดยดึงแยกออกเป็นเสี่ยงๆนั้นเปรียบได้กับการปฏิเสธค่านิยมแห่งความงามตามแบบอย่างของคนผิวขาวที่คนทั่วไปยอมรับ นั่นแสดงให้เห็นว่า เธอไม่ได้รู้สึกแปลกแยกในตัวตนของเธอ เธอยังมีความภาคภูมิใจในตัวตนของตนเอง ในความเป็นคนผิวดำของตัวเอง และในสิ่งที่เธอมีอยู่ และเป็นอยู่ในขณะนั้น

The other dolls, which were supposed to bring me great pleasure, succeeded in doing quite the opposite. When I took it to bed, its hard unyielding limbs resisted my flesh—the tapered fingertips on those dimpled hands scratched. If, in sleep, I turned, the bone-cold head collided with my own. It was a most uncomfortable, patently aggressive sleeping companion. To hold it was no more rewarding. The starched gauze or lace on the cotton dress irritated any embrace. I had only one desire: to dismember it. To see of what it was made, to discover the dearness, to find the beauty, the desirability that had escaped me, but apparently only me. Adults, older girls, shops, magazines, newspapers, window signs—all the world had agreed that a blue-eyed, yellow-haired, pink-skinned doll was what every girl child treasured. “Here,” they said, “this is beautiful, and if you are on this day ‘worthy’ you may have it.” I fingered the face, wondering at the single-stroke eyebrows; picked at the pearly teeth stuck like two piano keys between red bowline lips. Traced the turned-up nose, poked the glassy blue eyeballs, twisted the yellow hair. I could not love it.... (1990: 13 – 14)

นอกจากที่คลอเดียจะปฏิเสธความงามของตุ๊กตาที่มีลักษณะแบบคนผิวขาวแล้ว เธอยังปฏิเสธความงามของมอรีน พีลส์ (Maureen Peals) ที่มีผิวสีน้ำตาล ถึงแม้เธอจะไม่เข้าใจว่าความงามดังกล่าวมีความสำคัญอย่างไร และอะไรบ้างที่เธอขาดไปในชีวิต เธอไม่เข้าใจว่าทำไมทุกคนถึงยกย่องมาตรฐานความงามแบบคนผิวขาว และค่านิยมดังกล่าวที่คนผิวดำส่วนใหญ่ยังคงให้ความสำคัญนี้เองก็เป็นสิ่งที่ยากที่จะทำลาย อย่างไรก็ตามเธอก็ยังรักตัวตนของเธอ เธอพอใจในตัวเธอในสิ่งที่เธอมีอยู่และเป็นอยู่ นั่นก็คือเธอพอใจในสีผิวที่ดำของเธอ ในรูปลักษณ์ของเธอที่คนอื่น

เห็นว่าน่าเกลียด แต่เธอก็ยังรู้สึกชื่นชมตัวเอง นี่แสดงให้เห็นว่า เธอมีสำนึกแห่งความภาคภูมิใจในความเป็นคนผิวดำของเธอเป็นอย่างยิ่ง

We were sinking under the wisdom, accuracy, and relevance of Maureen's last words. If she was cute—and if anything could be believed, she was—then we were not. And what did that mean? We were lesser. Nicer, brighter, but still lesser. Dolls we could destroy, but we could not destroy the honey voices of parents and aunts, the obedience in the eyes of our peers, the slippery light in the eyes of our teachers when they encountered the Maureen Peals of the world. What was the secret? What did we lack? Why was it important? And so what? Guileless and without vanity, we were still in love with ourselves then. We felt comfortable in our skins, enjoyed the news that our senses released to us, admired our dirt, cultivated our scars, and could not comprehend this unworthiness.... (57)

ซูลา (Sula) จากเรื่อง *Sula* ในเรื่องนี้ตัวละครซูลาถือได้ว่าเป็นตัวละครที่มีอิสระทางความคิด ทศนคติในการดำรงชีวิต และมุมมองที่มีต่อโลกและชีวิตมากที่สุด เมื่อเปรียบเทียบกับตัวละครตัวอื่นๆ แล้วเธอมีความเป็นตัวของตัวเอง เธอรู้ความต้องการที่แท้จริงของตนว่าตัวเองต้องการอะไร เธอก็จะเข้าไปตามนั้นโดยไม่แยแสต่อคนในสังคมว่าจะมองเธอในแง่ลบอย่างไรบ้าง สิ่งที่เราได้กระทำลงไปเธอมั่นใจว่าเธอไม่ได้หลอกตัวเอง จึงไม่ใช้การกระทำที่ตบตาคนอื่นด้วยในขณะเดียวกัน ถึงแม้การกระทำของเธอจะเป็นการกระทำที่ขัดต่อวิถีแห่งการดำรงชีวิตของคนผิวดำทั่วไปที่นิยมกระทำกัน ทำให้เธอกับสังคมแปลกแยกต่อกัน แต่เธอก็ไม่สนใจว่าจะเป็นการกระทำที่ขัดต่อขนบนิยมหรือการกระทำที่ถือเป็นจารีตประเพณีหรือไม่ เช่น ผู้หญิงผิวดำโดยทั่วไปเลือกที่จะมีชีวิตอยู่ในดินแดนบ้านเกิดของตน แต่งานกับชายผิวดำด้วยกัน แต่ซูลาเธอเลือกที่จะไปใช้ชีวิตอยู่ในเมือง ไปเรียนหนังสือในมหาวิทยาลัย ซึ่งไม่ใช่ขนบนิยมที่ผู้หญิงผิวดำจะกระทำกัน เพราะที่ผ่านมาผู้หญิงผิวดำมักจะมีสถานภาพและบทบาทในด้านต่างๆ ของชีวิตที่ด้อยกว่าผู้ชายเสมอ แต่ในเมื่อซูลาไม่ต้องการที่จะมีชีวิตอย่างนั้น เธอก็จะไม่ทำ เธอเลือกที่จะมีชีวิตในแบบที่เธอต้องการ โดยไม่แยแสว่าจะถูกประณามจากคนในชุมชนของเธอหรือไม่ เธอเชื่อมั่นเสมอมาว่า การรู้ความต้องการของตน แล้วทำในสิ่งที่ตนต้องการ เลือกที่จะมีชีวิตในแบบที่ตนต้องการ สิ่งนี้จึงจะเป็นการรู้จักตัวตนที่แท้จริงของตน และเป็นการดำรงชีวิตอย่างมีศักดิ์ศรีที่สุด การรู้จักตัวตนของเธอนี้เองที่ทำให้เธอรู้สึกแปลกแยกกับตนเอง หากทุกคนกระทำในสิ่งที่ตนไม่ได้ต้องการอย่างแท้

จริง แต่กระทำเพียงเพราะว่ามันเป็นวิถีที่ถือปฏิบัติกันมาช้านาน เพื่อที่ตนจะได้ไม่ถูกประณามจากคนในสังคม เพื่อที่ทุกคนจะได้มองตนว่าดี และเพื่อที่ตนจะได้เป็นที่ยอมรับจากคนในสังคม การกระทำเช่นนี้ถือว่าเป็นการดูถูกตนเอง ไม่มีศักดิ์ศรีในการดำรงชีวิต และที่สุดแล้วก็จะหาตัวตนที่แท้จริงของตนไม่เจอ เพราะทุกคนประพฤติปฏิบัติตัวเป็นรูปแบบเดียวกันหมด ไม่มีความเป็นตัวของตัวเอง อย่างไรก็ตามการกระทำเช่นนี้อาจจะรู้สึกแปลกแยกจากสังคม แต่อาจจะก่อให้เกิดความรู้สึกแปลกแยกกับตนเองได้

จากเรื่องนี้เราจะพบว่า ซูลามีความเป็นตัวของตัวเองมาก ตัวตนที่เป็นลักษณะเฉพาะตัวของเธอไม่ได้เผยให้เห็นจากความคิดภายในของเธอ ซึ่งก็คือทัศนคติในการมองโลกและชีวิตของเธอเท่านั้น แต่ยังได้ปรากฏออกมาทางบุคลิกลักษณะภายนอกของเธอด้วย ดังที่ผู้เขียนได้บรรยายไว้ว่า ดวงตาที่โตและมีสีน้ำตาลเข้มของเธอนั้นแลดูสงบเยือกเย็น มั่นคงและสะอาดราวกับหยดฝน เนื่องจากการปรากฏของปานที่แลดูเหมือนรูปกำนดอกกุหลาบที่เปลือกตาข้างหนึ่งของเธอ รูปลักษณะทางภายนอกเหล่านี้มีความสอดคล้องกับอุปนิสัยใจคอและแนวความคิดในการมองโลกและชีวิตของเธอที่มีความมั่นคงทางความคิดและจิตใจ อีกทั้งยังมีความมั่นใจในตัวเองและในการกระทำของตนอีกด้วย

Sula was a heavy brown with large quiet eyes, one of which featured a birthmark that spread from the middle of the lid toward the eyebrow, shaped something like a stemmed rose....The birthmark was to grow darker as the years passed, but now it was the same shade as her gold – flecked eyes, which, to the end, were as steady and clean as rain. (1993: 72 – 73)

ไม่เพียงแต่ลักษณะของดวงตาเท่านั้นที่มีความโดดเด่นในแง่ของความรู้สึกที่ทำให้เธอแลดูเป็นคนเข้มแข็ง แข็งแกร่งและแข็งแกร่งในขณะเดียวกัน แต่บุคลิกลักษณะนิสัยและความคิดของเธอก็ยังเป็นเครื่องยืนยันถึงคุณลักษณะดังกล่าวด้วย จะเห็นได้ว่า หลังจากที่เธอไปใช้ชีวิตอยู่ในเมืองใหญ่หลายต่อหลายแห่งเพื่อไปเรียนหนังสือในวิทยาลัยนั้น เมื่อเธอกลับมาสู่บ้านเกิดเมืองนอนที่เม็ดดัลเลียน (Medallion) อีกครั้ง ความเป็นตัวของตัวเองก็ยิ่งปรากฏเด่นชัดขึ้น โดยเฉพาะอย่างยิ่งทางด้านความคิดที่เป็นเอกลักษณ์เฉพาะตัว สัญญาณทางความคิดที่แสดงให้เห็นเจตจำนงอันแน่วแน่ทางความคิดของเธอ และความเป็นตัวของตัวเองที่ทำให้เธอแลดูเป็นคนที่แข็งแกร่งมีความมุ่งมั่นนั้นค่อยๆ ปรากฏออกมาทีละอย่าง เริ่มตั้งแต่การแต่งกาย เธอแต่งกายราวกับดารารายาวนตรีที่ทุกคนเคยเห็นในวันแรกที่เธอลงจากเครื่องบิน เธอสวมชุดที่ทำจากแพรเย็นสีดำ ลายดอกสีชมพู สวมหมวก

สักหลาดสีดำและมีตาข่ายสีดำปกคลุมลงมาที่ใบหน้าเพียงเล็กน้อย เธอสะพายกระเป๋าถือข้างหนึ่งที่ทำจากลูกบิด ส่วนอีกข้างหนึ่งถือกระเป๋าเดินทางขนาดย่อม แลดูสวยมีเสน่ห์ รูปแบบการแต่งกายเช่นนี้เป็นสิ่งที่ผู้คนในเม็ตดัลเลียนไม่เคยเห็นมาก่อนในชุมชนของพวกเขา แม้กระทั่งภรรยาของนายกเทศมนตรีและครูสอนดนตรีที่เคยไปอยู่กรุงโรมมา ก็ไม่ได้แต่งตัวที่แลดูทันสมัยแบบซูลา

สัญญาณทางความคิดต่อมาก็คือ การส่งอีวาซึ่งเป็นยายแท้ๆของตัวเองไปอยู่ที่บ้านพักคนชราที่ซันนี่เดล (Sunnydale) เป็นการปฏิเสธความรับผิดชอบของลูกหลานที่มีหน้าที่ต้องเลี้ยงดูคนเฒ่าคนแก่ซึ่งเป็นญาติผู้ใหญ่ของตนเอง ความรับผิดชอบดังกล่าวนี้ถือเป็นจารีตประเพณีของประชาชนคนดำในเม็ตดัลเลียน การกระทำดังกล่าวของซูลาจึงเป็นที่ถูกดูหมิ่น และเป็นที่ยังเกียจของทุกคนเป็นอย่างมาก คำถามก็คือว่าซูลามีเหตุผลเช่นไรจึงได้กระทำการฝ่าฝืนกฎเหล็กของสังคมข้อนี้แน่นอนที่การกระทำของเธอต้องแฝงเงื่อนงำบางประการไว้ จากบทสนทนาระหว่างอีวาและซูลาทำให้เราเห็นแรงผลักดันแห่งการกระทำนั้นของซูลา เธอปฏิเสธข้อเสนอของอีวาที่ต้องการให้เธอแต่งงานกับชายคนหนึ่งอย่างสิ้นเชิง ด้วยเหตุผลของอีวาที่ว่า เธอไม่สามารถอยู่คนเดียวได้ด้วยตัวของเธอเอง เธอปฏิเสธข้อเสนอของอีวาด้วยคำพูดที่ก้าวร้าวรุนแรงอันเกินกว่าข้อกำหนดทางจารีตประเพณีที่หลานฟังจะพูดกับผู้เป็นยาย ทำให้อีวาโกรธและกล่าวว่าไม่มีใครเคยพูดกับเธอเช่นนั้น แต่สำหรับซูลาแล้วเธอพูดได้และเธอก็จะพูด เพราะเหตุที่เธอไม่เคารพต่อการกระทำของยาย การกระทำที่ยายเคยดูถูกเหยียดหยามตัวเอง ไม่เล็งเห็นคุณค่าของร่างกายของตัวเองแม้แต่หน่อย นั่นก็คือ การกระทำที่ยายเคยเหยียดขาให้รถไฟทับเพื่อหวังเงินประกันมาเลี้ยงดูครอบครัว

"Well, don't let your mouth start nothing that your ass can't stand. When you gone to get married? You need to have some babies. It's settle you."

"I don't want to make somebody else. I want to make myself."

"Selfish. Ain't no woman got no business flotin' around without no man."

"You did."

"Not by choice."

"Mamma did."

"Not by choice, I said. It ain't right for you to want to stay off by yourself. You need... I'm a tell you what you need."

Sula sat up. "I need you to shut your mouth."

"Don't nobody talk to me like that. Don't nobody..."

"This body does. Just' cause you bad enough to cut off your own leg you think, you got a right to kick everybody with the stump." (121)

จากบทสนทนาดังกล่าวจะเห็นได้ว่า สังคมของตัวละครเหล่านี้ล้วนถูกปลูกฝังอย่างฝังรากลึกให้สตรีคนดำต้องแต่งงานกับชายคนหนึ่งเพื่อเป็นที่พึ่งให้กับพวกเขาได้ เพราะเหตุว่าสตรีคนดำไม่สามารถอยู่ได้ด้วยตัวเองเพียงลำพัง ไม่สามารถจัดการกับสิ่งต่างๆ ได้เพียงลำพัง เพราะเหตุว่าเธอคือผู้หญิง และเธอก็เป็นคนดำด้วย นี่คือการแสวงสังคมที่ชูลาต้องการปฏิเสธ แม้ว่าอิวาพยายามยึดเยียดข้อเสนอนี้ให้เธอ และแม้ว่าเธอจะอ้างว่ายายและแม่เองก็ยังสามารถจัดการกับชีวิตของตัวเองได้โดยไม่ต้องมีผู้ชาย แต่อิวายืนยันว่านั่นไม่ใช่ทางเลือก แต่สำหรับชูลาแล้วนั่นคือทางเลือกของเธอ จากทัศนคติที่ขัดแย้งกันระหว่างชูลากับอิวาดังกล่าวทำให้เห็นถึงการยืนยันในความคิดของแต่ละฝ่ายที่สวนทางกัน ก่อให้เกิดความรู้สึกแปลกแยกต่อกัน

การพูดจาก้าวร้าวกับผู้ใหญ่ก็เป็นอีกข้อหนึ่งที่เด็กไม่ควรกระทำตามข้อกำหนดทางสังคมดังที่ได้กล่าวไว้แล้ว การพูดจารุนแรงดังกล่าวของชูลาจึงถือเป็นการละเมิดกฎดังกล่าว และจะต้องได้รับการลงโทษจากพระเจ้าอย่างแน่นอนตามความเชื่อของคนในสังคม หากแต่ชูลาเองกลับปฏิเสธความเชื่อในเรื่องพระเจ้าด้วย เธอไม่คิดว่าพระเจ้าจะลงโทษได้ เพราะเธอเชื่อในการกระทำของตัวเอง หากเธอจะได้รับผลอย่างไรก็ตามก็เป็นเพราะตัวของเธอทำตัวเธอเอง

"Bible say honor thy father and thy mother that thy days may be long upon the land thy God giveth thee."

"Mamma must have skipped that part. Her days wasn't too long."

"Pus mouth! God's going to strike you!"

"Which God? The one watched you burn Plum?"

"Don't talk to me about no burning. You watched your own mamma. You crazy roach! You the one should have been burnt!"

"But I ain't. Got that? I ain't. any more fires in this house, I'm lighting them."

"Hellfire don't need lighting and it's already burning in you..."

"Whatever's burning in me is mine!" (121 – 122)

จากบทสนทนาดังกล่าวเป็นการยืนยันความเชื่อของคนในสังคมที่ว่า การให้เกียรติพ่อแม่ จะทำให้มีชีวิตยืนยาว แต่ชูลากลับได้ว่า แม่ของเธอผู้ซึ่งให้เกียรติพ่อแม่กลับไม่เห็นว่าจะมีชีวิตที่ยืนยาวแต่อย่างใด การพูดว่า "which God? The one watched you burn Plum?" จึงเป็นการแสดงให้เห็นถึงการเสียดสีเยาะเย้ยในเรื่องพระเจ้า

จากที่ได้กล่าวมาทั้งหมดจะเห็นได้ว่า ชูลาเป็นผู้หญิงผิวดำที่มีความเชื่อมั่นในตัวเองสูง เธอเคารพตัวเองและยกย่องให้เกียรติตัวเอง เนื่องจากเธอเห็นคุณค่าในตัวตนของเธอ หากเธอจะทำสิ่งใดก็เป็นเพราะเธออยากจะทำ ไม่ใช่ทำเพราะต้องการตามกระแสสังคมหรือขนบธรรมเนียมของสังคม ด้วยเหตุนี้ชูลาจึงเป็นผู้ที่มีอำนาจในตัวตนของตนเป็นอย่างสูง และจึงไม่รู้สึกถึงความแปลกแยกที่มีกับตนเอง

กีตาร์ (Guitar) จากเรื่อง *Song of Solomon* กีตาร์เป็นเพื่อนสนิทของมิลค์แมน เดด เขามีความเป็นตัวของตัวเอง มีชีวิตในแบบที่ตนต้องการ เวลาที่มิลค์แมนมีเรื่องไม่สบายใจอะไร ก็มักจะมาปรึกษากับกีตาร์ เขาเป็นผู้เตือนมิลค์แมนให้มีความภาคภูมิใจในชื่อของตนเอง อันเป็นสิ่งที่ยับยั้งบุรุษตั้งให้ด้วยความตั้งใจและจริงใจ และชื่อก็เป็นสิ่งที่บอกตัวตนของคน เพราะฉะนั้นจึงไม่ควรรู้สึกละอายในชื่อของตนเอง ไม่ว่าจะชอบหรือไม่ชอบชื่อนั้นก็ตาม ดังตัวอย่างต่อไปนี้ที่แสดงให้เห็นถึงความภาคภูมิใจในตัวตนของตนที่มีอยู่ในตัวกีตาร์จากความรู้สึกของมิลค์แมนที่มีต่อกีตาร์

Even while he (Milkman) was screaming he wondered why he was suddenly so defensive – so possessive about his name. He had always hated that name, all of it, and until he and Guitar became friends, he had hated his nickname too. But in Guitar's mouth it sounded clever, grown up. Now he was behaving with this strange woman as though having the name was a matter of deep personal pride, as though she had tried to expel him from a very special group, in which he not only belonged, but had exclusive rights. (1987: 38 – 39)

จากข้อความดังกล่าวจะเห็นได้ว่า แต่ก่อนนั้นมิลค์แมนไม่เคยรู้สึกถึงความอยากเป็นเจ้าของในชื่อของเขาเลย เขาเกลียดชื่อของเขา ไม่ว่าจะจะเป็นชื่อเล่น ชื่อจริงหรือนามสกุลก็ตาม จวบจนเขาได้มาเป็นเพื่อนกับกีตาร์ กีตาร์ทำให้เขารู้สึกภูมิใจในชื่อของเขามากขึ้น ทำให้เขารู้สึกว่าชื่อของเขา มีความยิ่งใหญ่และดูดี นี่จึงแสดงให้เห็นถึงความภาคภูมิใจในตัวตนของตนที่มีอยู่ในตัวของกีตาร์ แสดงให้เห็นว่าเขามีทัศนคติที่ดีกับตัวตนของตนเอง และในความเป็นคนผิวดำ ความรู้สึก

แปลกแยกไม่ว่าจะเป็นความแปลกแยกในตัวตนของตน หรือความแปลกแยกที่มีต่อบรรพบุรุษจึงไม่เกิดขึ้นในตัวของกีตาร์ เขาได้เผื่อแผ่ทัศนคตินี้ไปสู่มิลค์แมนด้วย เขาได้บอกกับมิลค์แมนว่า คนผิวดำนี้ได้รับชื่อของพวกเขาในวิถีทางเดียวกับที่พวกเขาได้สิ่งอื่นๆมา ซึ่งเป็นวิถีทางที่ดีที่สุดแล้วที่พวกเขาจะทำได้ และวิถีทางที่ดีที่สุดนั้นก็ย่อมเป็นวิถีทางที่ถูกต้องและลงตัวที่สุดแล้วด้วย

“Let me tell you somethin, baby. Niggers get their names the way they get everything else--- the best way they can. The best way they can.”

Milkman's eyes were blurred now and so were his words. “why can't we get our stuff the right way?”

“The best way is the right way...” (88)

ซัน (Son) จากเรื่อง *Tar Baby* ซันเป็นคนที่รักและเคารพต่อวัฒนธรรมดั้งเดิมของคนผิวดำมาก เมื่อเขาได้รู้จักกับจาติน เขาก็ได้เรียนรู้ถึงความก้าวหน้าทางวัตถุของโลกสมัยใหม่อันเป็นโลกของคนผิวขาว ซึ่งเป็นสิ่งที่เขาไม่ชอบ และเขาก็ไม่สามารถจะปรับตัวเข้ากับคนผิวขาวได้ เมื่อเขาได้อาศัยอยู่ท่ามกลางคนผิวขาวเขากลับรู้สึกแปลกแยก เพราะเขาไม่คุ้นเคย และก็ไม่ใช่ว่าเขาต้องการด้วย เช่น วิถีชีวิตของคนผิวดำจะอยู่ท่ามกลางธรรมชาติ การเดินทาง ในขณะที่โลกของคนผิวขาวจะแวดล้อมไปด้วยวิวัฒนาการทางเทคโนโลยีสมัยใหม่ และการทำงานเพื่อให้ได้มาซึ่งเงินตราเพื่อความอยู่รอดของชีวิต ในขณะที่ซันไม่ได้ต้องการสิ่งเหล่านี้ เขารู้สึกว่าตัวเขาหดเหลือนิดเดียวเมื่อเขายืนอยู่ใจกลางเมืองนิวยอร์กที่มีแต่ความทันสมัย เมื่อเขาได้สัมผัสกับเมืองนี้ เขากลับรู้สึกว่า เขาเหมือนถูกกักขังอยู่ในกรง ไม่เป็นอิสระ ไม่เป็นตัวของตัวเอง สภาพชีวิตเช่นนี้ไม่ใช่วิถีชีวิตในแบบที่เขาต้องการ เขาไม่เป็นอันหนึ่งอันเดียวกับสังคมของคนผิวขาว เพราะทำให้เขารู้สึกแปลกแยก เขารู้ว่าที่เดียวที่เขาจะอยู่ได้ก็คือ บ้านของเขา นั่นก็คือที่อีโล (Eloe) นั่นเอง ซึ่งเป็นชุมชนคนผิวดำอันเป็นบ้านเกิดเมืองนอนของเขาที่เขารู้สึกคุ้นเคยมาตั้งแต่เด็ก และที่อีลอนั่นเองคือที่ที่เขาจะมีอิสระอย่างเต็มที่ในการดำรงชีวิต ไม่รู้สึกแปลกแยก เป็นที่ที่จะทำให้เขาเกิดความมั่นใจในการดำรงชีวิต นั่นก็คือ เขารู้ความต้องการของตน จึงอยากหวนกลับไปสู่รากเหง้าแห่งอารยธรรมดั้งเดิมของตนหรือของคนผิวดำ นั่นแสดงให้เห็นว่า เขารู้จักตัวตนของตน มีความสำนึกในตัวตนของตนหรือของคนผิวดำ

There weren't going to be any impalas or water buffalo; no mating dance, no trophies. There was dice instead of tusk; a job when he wanted a journey. And the lion he believed was exclusive to his past---and his alone---was

frozen in stone (can you beat it?) in front of the New York Public library in a city that had laughed at his private's uniform. Like an Indian seeing his profile diminished on a five – cent piece, he saw the things he imagined to be his, including his own reflection, mocked. Appropriated, marketed and trivialized into decor. He could not give up the last thing left to him--fraternity. On the ocean and in lockups he had it; in tiny bars and shape up halls he had it, and if he was becoming *cierto Americano*, he'd better go where he could never be deprived of it---home. (1983: 144)

ครั้งหนึ่งจาตินเคยถามชันว่า “เขาต้องการอะไรในชีวิต” ชันตอบไปว่า สิ่งที่เขาต้องการก็คือเงินดั้งเดิมของคนในอดีต ซึ่งเป็นเงินที่คนดั้งเดิมในเผ่าพันธุ์ของเขาเคยใช้กัน ชันเคยได้รับเงินชนิดนั้นจากการที่เขารับจ้างทำความสะอาดอ่างที่ใช้เลี้ยงแกะในซานฟรานซิสโก เขารู้สึกว่าสกุลเงินดั้งเดิมนั้นถึงแม้ว่าเขาจะเคยได้รับมาเพียงน้อยนิด แต่ก็มีค่าทางความรู้สึกมากกว่าเงินดอลลาร์ที่เขาเคยได้รับมา 750 ดอลลาร์ จากการเล่นพนันเสียอีก เพราะเขารู้สึกว่าเหรียญของเงินสกุลเก่านั้นเป็นตัวแทนของภาพในอดีตที่ให้ความรู้สึกเรียบง่าย เป็นส่วนตัว เงินที่เขาต้องการนั้นจึงเป็นภาพสะท้อนให้เห็นถึงวิถีชีวิตของผู้คนในอดีตที่มีความเรียบง่าย มีความเป็นตัวของตัวเอง เงินไม่ได้มีอิทธิพลต่อชีวิตคนมากเหมือนในปัจจุบัน การที่ชันต้องการเงินในแบบเก่านั้นย่อมหมายถึงว่า เขามีความต้องการจะหวนกลับไปสู่วิถีชีวิตของคนผิวดำในแบบดั้งเดิมที่ผู้คนมีชีวิตอย่างเรียบง่าย ไม่หรูหราฟุ้งเฟ้อเหมือนคนเมืองในปัจจุบัน นั่นก็คือ ชันต้องการจะหวนกลับไปสู่รากเหง้าแห่งตัวตนของคนผิวดำตามแบบวิถีชีวิตดั้งเดิมของบรรพบุรุษนั่นเอง

... Jadine ask him, “what do you want out of life?” ...

... “my original dime,” he said. “The one San Francisco gave me for cleaning a tub of sheephead.”...“nothing I ever earned since was like that dime,” he said. “That was the best money in the world and the only real money I ever had. Even better than the seven hundred and fifty dollars I won one time at craps...”

“Well, anyway, I guess that’s what I want, in the money line. Something nice and simple and personal, you know? My original original dime.” (145 – 146)

นอกจากนี้ครั้งหนึ่งเมื่อจาตินและชันโต้เถียงกันเกี่ยวกับเรื่องการศึกษา จาตินอยากจะให้ชันไปเรียนต่อทางด้านกฎหมาย เพื่อนำไปประกอบอาชีพในอนาคต และเพื่อเป็นหลักประกันของ

ชีวิตที่ดี นอกจากนี้ยังเป็นการยกมาตรฐานทางการศึกษาให้กับชั้น แต่ชั้นกลับปฏิเสธที่จะเรียนในสิ่งนี้ เพราะไม่ใช่สิ่งที่เขาต้องการ สิ่งที่เขาต้องการจะเรียนรู้คือ กฎหมายหรือความรู้เกี่ยวกับคนผิวดำ

"You can go to law school," she said.

"I don't want to be a lawyer," he said.

"why?" she asked.

"Think." He said.

"Why?"

"think."

"Why?"

"I can't hassle nobody that looks like me, or you either."

"Oh, shit. There's other kinds of law."

"No, there isn't. Besides I don't want to know *their* laws; I want to know mine." (226)

นอกจากนี้แนวความคิดทางการศึกษาของชั้นยังมีความแตกต่างกันกับของจาดีน การศึกษาเพื่อยกระดับชีวิตของจาดีนคือการศึกษาทางวิชาการในศาสตร์หรือสาขาต่างๆ ในขณะที่ชั้นเห็นว่าสิ่งเหล่านั้นไม่ใช่การศึกษาเพื่อยกระดับจิตใจและมาตรฐานในการดำรงชีวิตที่แท้จริง เพราะการศึกษาในรูปแบบของจาดีนไม่ได้สอนอะไรที่ชี้ให้เห็นความจริงแท้ในรากเหง้าดั้งเดิมของคนผิวดำ ไม่ได้สอนให้คนมีสำนึกในวัฒนธรรมดั้งเดิมของ ในบรรพบุรุษของ อันเป็นที่มาแห่งอารยธรรมและความเจริญของคนผิวดำในปัจจุบัน และไม่ได้สอนให้มีสำนึกและมีความภาคภูมิใจในความเป็นคนผิวดำอันเป็นสิ่งที่สมควรจะได้รับการหวงแหนและเห็นคุณค่าอันเป็นที่มาที่แสดงให้เห็นถึงตัวตนของคนผิวดำในปัจจุบัน ดังที่ได้กล่าวไว้แล้วในแก่นเรื่อง

ความภาคภูมิใจอีกอย่างหนึ่งของชั้นก็คือ เขารู้ว่าเขามาจากไหน ในขณะที่จาดีนบอกไม่ได้ว่าที่แท้แล้วเธอมีบ้านเกิดเมืองนอนมาจากที่ใด ถึงชั้นจะดูเป็นคนบ้านนอก แต่เขาก็รู้จักตัวตนของเขา รู้ว่าเขามาจากที่ใด "And you? Where have you lived? Anybody ask you where you from, you give them five towns. You're not *from* anywhere. I'm from Eloe." (229)

สิ่งเหล่านี้แสดงให้เห็นว่า ชั้นมีความสำนึกและเคารพต่อตัวตนของตนอย่างแท้จริง เขาจะไม่ยอมเปลี่ยนแปลงตัวเองให้เหมือนกับสิ่งที่คนขาวเป็นและสิ่งที่คนผิวดำทำ เขาไม่พอใจที่จะผสม

เลือดเนื้อกับพวกคนผิวขาวแบบที่จาตินกำลังกระทำอยู่ หากเป้าหมายในการแต่งงานของจาตินคือ คนผิวขาว เพื่อจะมีลูกกับคนผิวขาว ได้ดูแลรับใช้เด็กผิวขาว หากจาตินคิดว่านั่นเป็นงานที่ผู้หญิงอย่างเธอจะทำแล้ว แต่สำหรับเขาไม่ใช่ เขาไม่ต้องการจะแต่งงานกับคนต่างเชื้อชาติต่างเผ่าพันธุ์ หรือหากจาตินมีลูกกับคนผิวดำ แต่เลี้ยงเด็กผิวดำให้เป็นเด็กผิวขาว ทำทุกอย่างให้เหมือนกับที่คนผิวขาวทำ เปลี่ยนแปลงสามีให้ทำในสิ่งที่สามีที่เป็นคนผิวขาวทำ ให้ประพฤติปฏิบัติตามลักษณะของคนผิวขาว สำหรับชั้นแล้วเขาก็ทำได้ แต่หากเขาทำก็เท่ากับว่าเป็นความหายนะของชีวิตที่ทำลายตัวตนของตน ทำลายความเป็นคนผิวดำ อันเป็นรากเหง้าดั้งเดิมที่ฝังอยู่ในสีผิวของตน ดังนั้นชั้นจึงไม่ต้องการจะเปลี่ยนตนเองให้มีลักษณะเหมือนคนผิวขาว เขาไม่เห็นด้วย เพราะเป็นการทำลายตัวตนของตนอย่างไม่น่าให้อภัย

"...You sweep me under the rug and your children will cut your throat. That fucker in Europe, the one you were thinking about marrying? Go have his children. That should suit you. Then you can do exactly what you bitches have always done: take care of white folks' children. Feed, love and care for white people's children. That's what you were born for; that's what you have waited for all your life. So have that white man's baby, that's your job. You have been doing it for two hundred years, you can do it for two hundred more. There are no 'mixed' marriages. It just looks that way. People don't mix races;... You think I won't do all the company shit because I don't know how? I can do anything! Anything! But I'll be goddamn if I'll do that!" (232)

ด้วยเหตุนี้ถึงแม้ชั้นและจาตินจะมีทัศนคติในการดำรงชีวิตที่แตกต่างกัน แต่ความภาคภูมิใจในตัวตนของความเป็นคนผิวดำทำให้ชั้นไม่รู้สึกละแวกกับตนเอง และความยึดมั่นในการรู้สำนึกในความเป็นคนผิวดำของชั้นนี้เองที่ทำให้เห็นถึงศักดิ์ศรีในการดำรงชีวิตอยู่ในฐานะคนผิวดำคนหนึ่งที่มีจิตวิญญาณที่สมบูรณ์และน่ายกย่อง

เซธ (Sethe) จากเรื่อง *Beloved* บทบาทในฐานะที่เป็นแม่คนหนึ่ง ผู้ซึ่งมีความรักมอบให้กับลูกอย่างเต็มเปี่ยม ทำทุกวิถีทางที่จะปกป้องลูกให้พ้นจากความชั่วร้ายทั้งปวงในชีวิต แสดงให้เห็นถึงตัวตนที่เหลือเพียงอย่างเดียวในชีวิตของเซธในฐานะแม่คนหนึ่งที่ทำให้เธอมีชีวิตอยู่ได้ก็เพื่อลูกเท่านั้น น้ำนมของแม่ที่เธอมีเพียงพอจะให้ลูกดื่มกิน และลูกๆของเธอเท่านั้นที่ทำให้เธอระลึกอยู่เสมอถึงความ เป็นมนุษย์ที่ยังมีตัวตนอยู่ของเธอ เพราะนอกจาก 2 สิ่งนี้แล้วเธอรู้สึกว่าชีวิตในส่วนที่

เหลือของเธอไม่มีอะไรที่บ่งบอกถึงความเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ของเธอเลย เพราะตัวตนทางจิตวิญญาณส่วนหนึ่งได้ตายไปแล้วพร้อมกับสถานะของความเป็นทาสที่เต็มไปด้วยความเจ็บปวดทุกข์ทรมานอันเกิดจากความรู้สึกแปลกแยกในสถานะที่เป็นอยู่

What I had to get through later I got through because of you. Passed right by those boys hanging in the trees. One had Paul A's shirt on but not his feet or his head. I walked right on by because only me had your milk, and God do what He would, I was going to get it to you. You remember that, don't you; that I did? That when I got here I had milk enough for all? (1997: 198)

ดังนั้นจะเห็นได้ว่าชีวิตที่เหลืออยู่ของเธอนั้นเธออยู่เพื่อลูกเท่านั้น อยู่เพื่อที่จะมอบความรักอันยิ่งใหญ่ของผู้เป็นแม่ให้กับลูก นั่นก็คือน้ำนมของแม่นั่นเอง น้ำนมที่มีเพียงพอให้กับลูกๆทุกคน และเพื่อที่จะทำให้ลูกๆได้รู้ว่า ลูกมีน้ำนมจากแม่เป็นของตนเอง ไม่ต้องอดอยาก ไม่ต้องไปขอใครกิน ไม่ต้องไปแบ่งกับใคร ด้วยบทบาทของการเป็นแม่นี้เองที่ทำให้เธอรู้สึกว่าเธอยังมีตัวตนของความเป็นคนอยู่ ตัวตนในฐานะแม่คนหนึ่งและได้ทำหน้าที่นั้นอย่างดีที่สุด จนเมื่อเธอต้องเลือกที่จะฆ่าลูกของตนเองตาย ต้องกลายเป็นฆาตรกรอยู่ในคุกแทนที่จะคืนลูกให้กับพวกเจ้าของทาสผิวขาว การกระทำเช่นนี้ทำให้เธอต้องตัดตัวเองออกไปจากสังคม มีชีวิตอยู่อย่างโดดเดี่ยวภายในบ้านกับลูกๆที่เหลือ ที่เป็นเช่นนี้ไม่ใช่เป็นเพราะสังคมไม่ยกโทษให้การกระทำของเธอที่ฆ่าลูก แต่เป็นเพราะความหึงหวงโลภที่เธอไม่สำนึกว่าการกระทำเช่นนี้เป็นการกระทำที่ผิดอย่างร้ายแรงอย่างที่สุด มอง เพราะเธอสำนึกเสมอว่าสิ่งที่เธอได้ทำลงไปด้วยความรุนแรงได้ถูกกลั่นกรองมาจากความรู้สึกรักลูกอย่างจริงใจ ไม่อยากจะให้ลูกต้องไปทนทุกข์ทรมานกับการเป็นทาส ด้วยเหตุนี้ นอกจากบทบาทของการเป็นแม่แล้ว การที่เธอรู้จักตัวเองดี รู้ถึงเหตุผลที่แท้จริงของการกระทำของเธอว่าเธอทำไปเพราะเหตุใด จึงแสดงให้เห็นว่าเธอรู้จักตัวตนและความต้องการของตนเองดี ถึงแม้ว่าการแสดงออกซึ่งการกระทำนั้นจะขัดต่อความรู้สึกของคนในสังคมก็ตาม ทำให้เธอรู้สึกแปลกแยกกับสังคม แต่เธอก็ไม่สนใจ เธอรู้เพียงแต่ว่าสิ่งที่เธอทำไปเธอได้ตัดสินใจดีแล้ว เธอคิดไม่ผิด และนั่นก็เป็นความต้องการของเธออย่างแท้จริง ซึ่งเป็นเรื่องยากที่คนอื่นจะเข้าใจ ดังเช่นที่เธอได้พูดถึงการตัดสินใจของเธอเมื่อเห็นครูโรงเรียนตามมาจับเธอกับลูกๆให้ พอล ดี ฟิงว่า "Oh, no. I wasn't going back there. I don't care who found who. Any life but not that one. I went to jail instead...." (42) พอล ดีไม่เห็นด้วยกับการกระทำของเซธ ถึงแม้ว่าเธอจะทำไปเพราะความรักลูกอย่างที่เขาอ้าง แต่การกระทำของเธอเช่นนี้เป็นสิ่งที่เขายอมรับไม่ได้ เขามองว่ามันเป็นความ

เห็นแก่ตัวของเซธมากกว่า เพราะเธอน่าจะมีทางออกทางอื่นที่ดีกว่าการฆ่าลูกเพื่อปกป้องลูกจาก สถานภาพของการเป็นทาส

"What you did was wrong, Sethe."

"I should have gone on back there? Taken any babies back there?"

"There could have been a way. Some other way."

"What way?"

"You got two feet, Sethe, not four,"... (165)

จากคำพูดของพอล ดัดงกล่าวแสดงให้เห็นว่า เขามองว่าการกระทำของเซธนั้นเหมือนไม่ใช่การกระทำของมนุษย์ แต่เป็นสัตว์ที่สามารถฆ่าลูกได้ และการฆ่าลูกของเธอนี้ก็เป็นกรกระทำที่ฝ่าฝืนหลักประเพณีปฏิบัติของสังคม อย่างไรก็ตามต่อมาเธอก็ยังคงยืนยันเช่นเดิมถึงเหตุผลแห่งการกระทำที่เธอฆ่าลูกซึ่งก็เป็นเพราะเธอต้องการปฏิเสธความแปดเปื้อนของชีวิตของลูกๆของเธอที่ครูโรงเรียนและคนผิวขาวคนใดก็ตามเป็นผู้กระทำและเป็นผู้มอบให้อันจะก่อให้เกิดความรู้สึกแปลกแยกได้ เธอไม่รู้สึกผิดที่เธอฆ่าลูก ยิ่งไปกว่านั้นเธอยังกลับภูมิใจในการกระทำของเธอที่จะไม่มีใครในโลกนี้จัดลักษณะของลูกสาวของเธอไว้ในส่วนที่เป็นหัวข้อคำว่า "สัตว์" บนแผ่นกระดาษ

and no one, nobody on this earth, would list her daughter's characteristics on the animal side of the paper. No. Oh no. Maybe Baby Suggs could worry about it, live with the likelihood of it; Sethe had refused--and refused still. (251)

จากตัวอย่างดังกล่าวแสดงให้เห็นความหยิ่งยโสในตัวของเธอที่มีต่อการกระทำของเธอ ซึ่งเป็นความพยายามของโทนี มอร์ริสันที่จะชี้ให้เห็นถึงความหยิ่งยโสหรือความทะนงตนของเธอ ดังที่เธอกล่าวไว้ว่า เธอฆ่าลูกของเธอตายดีกว่าปล่อยให้ลูกไปตาย

Toni Morrison, in an effort to describe the motivation and pride of Sethe's character, made the statement, "To kill my children is preferable to having them die." (<http://www.viconet.com/~ejb/belovedweb.htm>)

จากคำพูดดังกล่าวนี้หมายความว่า ถึงแม้เธอจะฆ่าลูกตายเพื่อปกป้องลูกจากสถานภาพของการเป็นทาสนั้นเป็นเพียงการตายทางร่างกายที่ลูกได้รับเท่านั้น ซึ่งดีกว่าต้องยอมให้ลูกไปเป็นทาส อันหมายถึงการตายทางอารมณ์และทางจิตวิญญาณ นั่นก็คือการต้องพบกับความทุกข์ทรมานทางด้านจิตใจไปจนตลอดชีวิต ความเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ต้องสูญหายไป ทำให้เกิดความรู้สึกแปลกแยกตามมา

จากที่กล่าวมาทั้งหมดจะเห็นได้ว่า ทำไมผู้หญิงคนหนึ่งจึงต้องฆ่าลูกของเธอเอง ซึ่งการกระทำเช่นนี้เป็นสิ่งที่ขัดต่อความรู้สึกของผู้อื่นและแบบแผนความประพฤติของคนในสังคม ทำให้พอล ดี รู้สึกรังเกียจเธอ แต่จากความคิดและการกระทำของเธอก็เป็นที่ยืนยันแล้วว่า ที่เธอตัดสินใจทำลงไปก็เพราะความรักลูก ฆ่าพวกเขาให้ตายดีกว่าปล่อยให้พวกเขาถูกทำร้ายจากความโหดร้ายของการเป็นทาส การปฏิเสธความผิดของเธอต่อการกระทำที่รุนแรงเช่นนั้น แสดงให้เห็นถึงความหยิ่งยโสที่มีอยู่ในตัวของเธอ การที่เธอไม่คิดว่าการกระทำของเธอเป็นการกระทำที่ผิดที่ฆ่าลูก นั่นก็เพราะเธอรู้ดีว่าเธอได้ทำอะไรลงไป และรู้ถึงสาเหตุแห่งการกระทำของของเธอเอง แสดงให้เห็นว่าเธอรู้จักตัวตนของตัวเองดี ไม่ได้เกิดความรู้สึกแปลกแยกกับการกระทำของตนเองในข้อนี้

จากที่กล่าวมาทั้งหมดจะเห็นได้ว่า คลอเดีย ซูลา กิตาร์ ชันและเซธ คือตัวละครที่มีสำนึกในความภาคภูมิใจในตัวตนของตนเองอย่างแท้จริง เพราะพวกเขารู้จักตัวเองอย่างแท้จริงว่าความต้องการและจุดยืนในชีวิตของตนเองคืออะไร รวมถึงรู้เหตุผลแห่งความคิดและการกระทำของตนเองด้วย ถึงแม้ว่าสิ่งที่มายืนยันการสำนึกในตัวตนและความภาคภูมิใจในตัวตนของพวกเขาเหล่านั้นจะขัดแย้งกับความคิดความรู้สึกของผู้อื่น หรือขัดแย้งกับค่านิยม ระเบียบข้อปฏิบัติและจารีตประเพณีของสังคมก็ตาม ก่อให้เกิดความรู้สึกแปลกแยกกับผู้อื่นหรือสังคม แต่พวกเขาก็มั่นใจในความคิดและการกระทำของตนเองว่าเป็นสิ่งที่ถูกต้องเหมาะสมดีแล้ว เพราะนั่นเป็นเครื่องยืนยันศักดิ์ศรีและความเป็นมนุษย์ที่มีอยู่ในตัวของพวกเขาได้อย่างน่าภาคภูมิใจ ดังนั้นพวกเขาจึงไม่รู้สึกแปลกแยกกับตนเอง

ตัวละครที่ขาดสำนึกในตัวตนของตน

ครอบครัวบริดเลฟ (The Breedloves) จากเรื่อง *The Bluest Eye* เป็นครอบครัวคนผิวดำ ประกอบด้วยพ่อ คือ โชลลี (Cholly) แม่ (Pauline) ลูกชายและลูกสาว ซึ่งก็คือ แซมมี่ บริดเลฟ (Sammy Breedlove) และเพโคลา บริดเลฟ (Pecola Breedlove) ครอบครัวนี้มีฐานะยากจนอาศัยอยู่ในชุมชนแออัดในย่านคนผิวดำ สมาชิกในครอบครัวนี้ทุกคนล้วนถูกคนในชุมชนประณาม

ว่าพวกเขาน่าเกลียด ซึ่งพวกเขาก็ยอมรับโดยดีว่าพวกเขาน่าเกลียด สาเหตุที่ผู้อื่นประณามเขาเช่นนี้ก็เพราะพวกเขามีสีผิวที่ดำมาก และมีหน้าตาน่าเกลียดแตกต่างจากคนผิวดำทั่วไปในชุมชน

Then you realized that it came from conviction, their conviction. It was as though some mysterious all-knowing master had given each one a cloak of ugliness to wear, and they had each accepted it without question. The master had said, "You are ugly people." They had looked about themselves and saw nothing to contradict the statement; saw, in fact, support for it leaning at them from every billboard, every movie, every glance. "Yes," they had said. "you are right."
(1990: 28)

การที่พวกเขายอมรับคำตัดสินของคนอื่นว่าพวกเขาน่าเกลียดนั้นทำให้พวกเขารู้สึกแปลกแยกไปจากคนในสังคม และแสดงให้เห็นว่าพวกเขาไม่เห็นคุณค่าในตัวตนของตนเองเลย เป็นการดูถูกบุคลิกภาพของตนเองอย่างยิ่ง และเป็นกรยอมรับค่านิยมในเรื่องความงามของคนในสังคมด้วยที่มักมองว่า ความงามอันเป็นมาตรฐานของคนนั้นจะต้องมีดวงตาสีฟ้าและผมสีบลอนด์เท่านั้น แท้ที่จริงแล้วคนเราไม่ว่าเกิดมาในเชื้อชาติใดก็ตาม ต่างก็มีความงามในแต่ละบุคคลที่อาจแตกต่างกันไปตามเชื้อชาติของแต่ละบุคคลที่มีอยู่และเป็นอยู่ หากยอมรับมาตรฐานความงามดังกล่าวก็จะทำให้รู้สึกรังเกียจตัวเอง ไม่พอใจในตัวตนของตน ทำให้ขาดสำนึกแห่งความภาคภูมิใจในตัวตนของตนได้ ที่สุดแล้วจะทำให้เกิดความรู้สึกแปลกแยกกับตัวเอง

ด้วยมาตรฐานแห่งความงามดังกล่าวที่คนในสังคมส่วนใหญ่ยอมรับ จนกระทั่งส่งผลกระทบโดยตรงต่อสมาชิกในครอบครัวบริดเจ็ต ทำให้พวกเขารู้สึกแปลกแยกกับสังคมนั้น เพโคลาจึงถวิลหาที่จะมีดวงตาสีฟ้าแบบคนผิวขาวเป็นอย่างยิ่ง เพราะเธอเชื่อว่าถ้าเธอมีบุคลิกแบบคนผิวขาวแล้ว ทุกๆอย่างในชีวิตของเธอจะต้องดีขึ้น ทุกๆคนจะไม่รังเกียจเธอ พ่อแม่ก็จะเลิกทะเลาะกัน แล้วทุกๆคนก็จะหันมาสนใจเธอ ให้ความรักกับเธอมากขึ้นกว่าที่เป็นอยู่ในปัจจุบัน เธอจะได้ไม่ต้องเผชิญกับความรู้สึกแปลกแยกซึ่งแท้ที่จริงแล้วการมีความสุขที่แท้จริงในชีวิตได้นั้นต้องไม่ใช่เป็นเพราะการดูถูกตัวเอง แล้วจึงมีความต้องการเปลี่ยนตัวตนของตน แต่ความสงบสุขในชีวิตจะเกิดขึ้นได้ก็เนื่องเพราะจะต้องเล็งเห็นคุณค่าในความเป็นตัวตนของตัวเอง ยอมรับในสิ่งที่ตนเองเป็นอยู่และมีอยู่ อันจะนำมาซึ่งก็จะเกิดความรู้สึกภาคภูมิใจในตัวตนของตนได้ ดังนั้นถึงแม้ชีวิตจะต้องดำรงอยู่ในสังคมที่เต็มไปด้วยความแตกต่างจนกระทั่งก่อให้เกิดความรู้สึกแปลกแยก แต่หากมีความภาคภูมิใจในตัวตนของตนเองจะทำให้สามารถดำรงชีวิตอยู่ในสังคมที่เต็มไปด้วยความแตกต่าง

ต่างนี้ได้อย่างมีเกียรติและมีศักดิ์ศรีแห่งความเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ และไม่เกิดความรู้สึกแปลกแยกกับตนเอง แต่การที่เพโคลาคิดเช่นนั้น มีความต้องการในสิ่งที่เป็นไปได้ ทำให้เธอต้องตกอยู่ในห้วงแห่งความทุกข์ทรมานซึ่งไม่มีวันจะหาความสุขที่แท้จริงได้ และความต้องการที่จะเปลี่ยนแปลงรูปลักษณะที่แท้จริงของตนเองนั้นยังแสดงให้เห็นถึงการขาดสำนึกแห่งความภาคภูมิใจในตัวตนของตนอีกด้วย ด้วยเหตุนี้จึงทำให้เพโคลาารู้สึกแปลกแยกทั้งกับสังคมและตนเอง

เนล (Nel) จากเรื่อง *Sula* เนลเองก็มีความรู้สึกเกลียดรูปลักษณะของตัวเอง เธอไม่ชอบจมูกของตัวเอง ซึ่งมีลักษณะเหมือนพ่อ คือ จมูกแบนและมีปีกจมูกกว้าง ซึ่งแม้แต่แม่ของเธอก็เกลียดจมูกของเธอ เธอเคยพิมพ์กับตัวเองว่า เธอไม่ใช่เนล ไม่ใช่ลูกสาวของพวกเขา และเธอก็ได้อ้อนวอนขอให้พระเจ้าช่วยทำให้เธอดูดีกว่าที่เป็นอยู่

"I'm me," she whispered. "me."

Nel didn't know quite what she meant, but on the other hand she knew exactly what she meant.

"I'm me. I'm not their daughter. I'm not Nel. I'm me. Me."

"Me," she murmured. And then, sinking deeper into quilts, "I want...I want to be...wonderful. Oh, Jesus, Make me wonderful." (1993: 43)

จากข้อความดังกล่าวแสดงให้เห็นว่า เนลไม่ชอบรูปลักษณะอันเป็นลักษณะตัวตนของเธอเลย นั่นก็คือ เธอไม่มีความภาคภูมิใจในตัวตนของตัวเอง รู้สึกเกลียดชังจึงได้ขอให้พระเจ้าช่วยทำให้เกิดปาฏิหาริย์ให้กับตัวเธอ ให้เธอได้ดูดีกว่าที่เป็นอยู่ นั่นหมายความว่า เธอกำลังรู้สึกแปลกแยกกับตนเอง

เนลเป็นผู้หญิงผิวดำที่อยู่ในชุมชนคนผิวดำเช่นเดียวกับซูลา เธอทำทุกสิ่งทุกอย่างเพื่อให้ถูกต้องตามหลักจารีตประเพณีของชุมชน เพื่อจะได้ไม่เกิดความรู้สึกแปลกแยกกับคนในสังคม แต่การกระทำดังกล่าวทำให้เธอขาดความเป็นตัวของตัวเอง ดังนั้นเธอมักจะดูดีเสมอในสายตาคนอื่น ๆ แต่แท้จริงแล้วการกระทำที่ถูกต้องตามขนบธรรมเนียมประเพณีทำให้เธอไม่รู้คุณค่าของตัวเอง เธอไม่คิดว่าเธอเป็นผู้หญิงที่เก่งและมีความสามารถ ถึงแม้ว่าเธอจะต้องมีชีวิตอยู่เพียงลำพัง เลี้ยงลูกด้วยตัวของเธอเอง ต้องต่อสู้ชีวิตทุกอย่างเพื่อความอยู่รอดเมื่อสามีของเธอทิ้งเธอไป แต่เธอก็ยังมีความคิดที่ว่า ผู้หญิงจำเป็นที่จะต้องพึ่งผู้ชาย ยกย่องผู้ชายว่าเหนือกว่า ผู้หญิงไม่สามารถที่จะอยู่เพียงลำพังคนเดียวโดยปราศจากสามีได้ และผู้หญิงก็ไม่สามารถทำอะไรได้ตาม

อำเภोजใจ การที่เธอคิดเช่นนี้ทำให้เธอไม่เคยยกย่องตัวเองเลย ไม่เคยภาคภูมิใจในตัวตนของตน ทั้งๆที่เธอก็อยู่เพียงลำพังเลี้ยงดูลูกเองได้ เธอไม่เคยนิยามตัวเองเลยว่าแท้ที่จริงแล้วตัวตนของเธอ เป็นอย่างไร ต้องการอะไร แล้วเธอได้ทำในสิ่งที่เธอต้องการหรือไม่ ในชีวิตของเธอเธอจะทำแต่ในสิ่งที่สังคมคิดว่าถูกต้องเหมาะสม โดยไม่เคยสำรวจตัวเองเลยว่าเธอต้องการอะไรและอยากจะทำสิ่งใด สิ่งต่างๆเหล่านี้แสดงให้เห็นว่าเนลไม่เคยมีความภาคภูมิใจในตัวตนของตนดังเช่นที่ผู้เขียนได้ให้รายละเอียดเกี่ยวกับเนลโดยผ่านมุมมองของชูลา

“...But alive was what they, and now Nel, did not want to be. Too dangerous. Now Nel belonged to the town and all of its ways...”

“It had surprised her a little and saddened her a good deal when Nel behaved the way the others would have. Nel was one of the reasons she had drifted back to Medallion, that and the boredom she found in Nashville, Detroit, New Orleans, New York, Philadelphia, Macon and San Diego. All those cities had the same people, working the same mouths, sweating the same sweat. The men who took her to one or another of those places had merged into one large personality: the same language of love, the same entertainments of love, the same cooking of love...” (155 – 156)

การที่ผู้เขียนกล่าวว่า เนลเป็นเหมือนคนอื่นๆในสังคมนั้น เนื่องจากเนลมีทัศนคติในการดำรงชีวิตเหมือนกับคนอื่นๆในสังคม เช่น ผู้หญิงจะต้องแต่งงานมีลูก รับใช้สามี เชื้อฟังกามี ดังเช่นที่ครั้งหนึ่งสามีของเธอมีปัญหาการทำงานข้างนอก เนลไม่สามารถจะเป็นที่ปรึกษาที่ดีได้ เธอไม่เคยกล่าวโต้แย้งสามีเลย เพราะเธอยังคงมีความคิดที่ยึดติดกับจารีตประเพณีที่ว่า ผู้หญิงมีหน้าที่เลี้ยงลูกและดูแลสามีเท่านั้น ด้วยความคิดที่ว่า ผู้หญิงจะต้องพึ่งพาผู้ชายหรือสามีเท่านั้นจึงจะอยู่รอด กลายเป็นความคิดที่ทำลายความภาคภูมิใจในตัวตนของเธอเอง ทำให้เธอไม่รู้คุณค่าที่แท้จริงของตัวเองเลย

มิลค์แมน เดด (Milkman Dead) จากเรื่อง *Song of Solomon* การขาดสำนึกในตัวตนของตนเองของมิลค์แมน เดดอยู่ที่ว่า เขาไม่เคยมีสำนึกแห่งความภาคภูมิใจในตัวตนของตน หรือกล่าวอีกนัยหนึ่งก็คือในบรรพบุรุษของตน ในรากเหง้าความเป็นมาในอดีตของตนซึ่งสืบเชื้อสายมาจากคนดำในรัฐทางภาคใต้ และในวิถีชีวิตความเป็นอยู่แบบคนผิวดำที่มักจะมีความอื้อเพื่อเผื่อแผ่ต่อกัน ความรู้สึกเหล่านี้ได้ก่อให้เกิดความแปลกแยกกับชาติกำเนิดของตนเองในตัวมิลค์แมน อาจ

จะเป็นเพราะว่าเขาเติบโตมาในครอบครัวชนชั้นกลาง มีพ่อเป็นนักธุรกิจอสังหาริมทรัพย์ ความสัมพันธ์ในครอบครัวไม่ค่อยจะดีนัก พ่อของมิลค์แมนมีลักษณะเป็นคนเห็นแก่ตัว ไม่ชอบช่วยเหลือคนอื่นทั้งที่เป็นคนผิวดำด้วยกัน เนื่องจากพ่อของเขามีทัศนคติที่ดูถูกคนผิวดำด้วยกันเองที่มีฐานะด้อยกว่าเขา มิลค์แมนเติบโตมาท่ามกลางความเจริญทางวัตถุนิยมภายในครอบครัว เขาเป็นคนร่ำรวย มีฐานะดีแบบครอบครัวคนผิวขาว ด้วยสาเหตุต่างๆเหล่านี้ทำให้เขาแทบจะไม่มีความเห็นอกเห็นใจผู้อื่น มักจะไม่ช่วยเหลือผู้อื่น คิดถึงแต่ตัวเอง จึงทำให้เขาค่อนข้างขาดสำนึกในความเป็นคนผิวดำของตัวเอง ไม่เห็นอกเห็นใจคนผิวดำด้วยกันเอง ไม่คิดอยากจะผูกมิตรกับคนผิวดำคนอื่น ๆ และไม่มีสำนึกในการที่จะใช้ชีวิตแบบคนผิวดำที่มีความเรียบง่ายไม่ฟุ้งเฟ้อซึ่งแสดงให้เห็นถึงความรู้สึกแปลกแยกที่เขา มีกับคนในชุมชนด้วย ด้วยเหตุนี้ผู้คนในชุมชนจึงพูดถึงครอบครัวของมิลค์แมนว่า พวกเขาเป็นเหมือนคนตาย เวลาที่พวกเขา นั่งรถส่วนตัวไปไหนมาไหน ชาวบ้านก็จะกล่าวว่า รถของพวกเขาเป็นเหมือนรถบรรทุกศพ "...the packard had no real lived life at all. So they called it Macon Dead's hearse." (1987: 33)

นั่นหมายความว่าถึงแม้พวกเขาจะร่ำรวยมีเงินมีทองแบบคนผิวขาว แต่พวกเขาก็ไม่มีจิตวิญญาณในการเป็นคนดำเลยในการที่จะช่วยเหลือเกื้อกูลอุปถัมภ์คนผิวดำด้วยกันเอง ทั้งนี้เนื่องเพราะเวลาพ่อของมิลค์แมนหรือแมคคอน เดด (Macon Dead) ขับรถผ่านในชุมชน เขาจะไม่หยุดให้คนข้ามถนนเลย ซึ่งดูเหมือนไม่มีความเมตตาปราณี จนทุกๆคนบนทางเดินมักจะหยุดมองรถของพวกเขาเป็นตาเดียวกัน และพ่อของมิลค์แมนก็ไม่เคยยอมให้ผู้พักอาศัยซึ่งเป็นคนผิวดำคนใดโดยอมขาดส่งค่าเช่าบ้านที่เช่าอยู่กับพ่อของเขาเลยสักเดือนเดียว ถ้าใครขาดส่งแม้สักน้อยนิดก็จะถูกไล่ออกทันที มิลค์แมนก็มีลักษณะไม่ต่างไปจากพ่อของเขานัก เขาไม่เคยมาสูงลิบกับคนผิวดำด้วยกัน นอกจากกีตาร์เพื่อนสนิทของเขา ด้วยเหตุนี้จึงอาจกล่าวได้ว่า มิลค์แมน เดดไม่มีความสำนึกในความเป็นคนผิวดำในอันที่จะมีความเมตตาปราณี หรือมีความรู้สึกที่ว่าตนเป็นพวกคนผิวดำที่อยากช่วยเหลือคนผิวดำด้วยกันเอง

การที่มิลค์แมนไม่เคยมีสำนึกในความเป็นคนผิวดำของตนเองว่าต้นตระกูลของตนเป็นใครมาจากไหน เขาไม่เคยเห็นความสำคัญ อีกทั้งเขายังไม่ชอบนามสกุลของเขาที่บรรพบุรุษเป็นผู้ตั้งให้อีกด้วย จวบจนกระทั่งเขาพบกีตาร์ กีตาร์ทำให้เขาารู้สึกว่า ชื่อของเขานั้นจริงๆแล้วไม่ว่าจะชื่ออะไรก็ตาม ความหมายจะเป็นอย่างไรก็ตาม เขาก็สมควรมีความภาคภูมิใจในชื่อของตน เพราะเป็นสิ่งที่บอกตัวตนของตน เป็นสิ่งที่บรรพบุรุษตั้งให้ด้วยความตั้งใจ และชื่อของแต่ละคนย่อมมีที่มาอย่างใดอย่างหนึ่ง ด้วยเหตุนี้ทำให้เห็นได้ว่า การที่มิลค์แมนไม่มีความภาคภูมิใจในชื่อของตน

เอง และไม่เคยสำนึกในความเป็นคนผิวดำของตน ก็เท่ากับว่าเขาไม่มีความภาคภูมิใจในตัวตนของตนอย่างแท้จริง ที่สุดแล้วจึงก่อให้เกิดปัญหาความแปลกแยกจากตนเอง

จาดีน (Jadine) จากเรื่อง *Tar Baby* จาดีนเป็นผู้หญิงผิวดำที่เติบโตมาในครอบครัวคนผิวขาว คือ เวลเรียน สตรีท นักธุรกิจผิวขาวเป็นผู้เลี้ยงดูอุปการะเธอ เธอเลี้ยงดูอบรมเธอตามแบบอย่างวิถีชีวิตของคนผิวขาว ส่งเสียให้เธอไปจำเรียนในมหาวิทยาลัยซอร์บอร์น ที่กรุงปารีส ประเทศฝรั่งเศส เธอจึงเคยชินในการใช้ชีวิตอยู่ตามเมืองใหญ่ที่เต็มไปด้วยความหรูหราฟุ้งเฟ้อ ซึ่งเป็นวิถีชีวิตที่แตกต่างไปจากวัฒนธรรมของคนผิวดำแต่ดั้งเดิมที่มักจะใช้ชีวิตอย่างเรียบง่ายแต่อบอุ่น ด้วยการเจริญเติบโตท่ามกลางความร่ำรวยทางวัตถุนิยม และผู้คนที่แวดล้อมไปด้วยคนผิวขาว ทำให้เธอรู้สึกกลัวในสถานภาพทางสีผิวของตัวเองที่บอกให้รู้ว่าเธอเป็นคนผิวดำ เธอเกลียดวัฒนธรรมการแต่งกายของคนผิวดำที่มักจะใส่ห่วงเหล็กที่ตึงหู ดังที่ผู้เขียนได้บรรยายความคิดของเธอไว้ว่า

...I hate ear hoops, that I don't have to straighten my hair, that Mingus puts me to sleep, that sometimes I want to get out of my skin and be only the person inside—not American—not black—just me?... (1983: 40)

จะเห็นได้ว่าเธอปฏิเสธการเป็นชาวอเมริกันผิวดำของเธอ แสดงให้เห็นว่าเธอกำลังรู้สึกแปลกแยกกับสีผิวของเธอเอง เธอปฏิเสธวิถีชีวิตแบบคนผิวดำที่มีความเรียบง่าย เธอต้องการจะเป็นนางแบบขึ้นปกนิตยสารชื่อดังอย่างที่นางแบบผิวขาวชื่อดังได้รับสิทธิอันนั้น ดังจะเห็นได้จากเธอได้ถ่ายแบบลงปกนิตยสาร “ริก” (Ryk) ซึ่งเป็นนิตยสารของคนผิวขาวอันเป็นความภาคภูมิใจของเธอมาก เธอออกนิตยสารดังกล่าวให้ใครต่อใครดูรวมทั้งชื่นด้วยความภาคภูมิใจในความสามารถของเธอที่สามารถเป็นนางแบบถ่ายลงปกนิตยสารได้ แต่สิ่งที่เธอทำอยู่นี้ไม่ใช่แบบแผนการดำรงชีวิตของผู้หญิงผิวดำ เพราะการถ่ายแบบซึ่งจะต้องเผยให้เห็นสรีระและสัดส่วนบ้างนั้นไม่ใช่สิ่งที่ผู้หญิงผิวดำทั่วไปแต่ดั้งเดิมกล้าทำกัน และชีวิตของการเป็นนางแบบก็เป็นชีวิตที่หรูหราฟุ้งเฟ้อ ในขณะที่คนผิวดำจะมีวิถีชีวิตที่เรียบง่าย ไม่ฟุ้งเฟ้อ

เมื่อเธอได้รู้จักกับไมเคิล สตรีท ลูกชายของเวลเรียน สตรีท นั้น เธอรู้ว่าเขาไม่ใช่ผู้ชายในแบบที่เธอต้องการ เพราะตลอดเวลาที่พวกเขารู้จักกันนั้น ไมเคิลอยากจะให้จาดีนค้นหาตัวเองให้มากกว่านี้ กล่าวคือ เขาอยากให้จาดีนมีทัศนคติและความประพฤตินอนันที่จะระลึกถึงรากเหง้าของความเป็นคนดำของตัวเอง เพราะไมเคิลคิดว่า การมีสำนึกในรากเหง้าแห่งตัวตนของตนเป็นสิ่งที่มีความสำคัญต่อความเป็นมนุษย์และการดำรงอยู่ของมนุษย์ และช่วยลดปัญหาเรื่องความแปลก

แยกกับตัวตนของตนซึ่งไม่ใช่สิ่งที่จาตินต้องการ แสดงให้เห็นว่าจาตินขาดสำนึกในความเป็นคนผิวดำของตนเองในตัวตนของตน

“...Actually we didn't talk: we quarreled. About why I was studying art history at that snotty school instead of---I don't know what. Organizing or something. He said I was abandoning my history. My people....”

...

“I think he wanted me to string cowrie beads or sell Afro combs. The system was all fucked up he said and only a return to handicraft and barter could change it. That welfare mothers could do crafts, pottery, clothing in their homes, like the lacemakers of Belgium and *voila!* Dignity and no more welfare.”
Jadine smiled....

...

“Actually it was good he made me think about myself that way,....”

...

“He didn't turn out the way you wanted?”

“No.” (61 – 63)

นอกจากนี้จากบทสนทนาระหว่างจาตินกับชันยังเห็นลักษณะของจาตินที่ขาดความภาคภูมิใจในความเป็นคนผิวดำ จาตินกล่าวว่า ชันนั้นมีความหึงหวงในเรื่องเชื้อชาติมากเกินไป ในอันที่จะไม่ยอมพึ่งพาคนผิวดำเลย เพราะจาตินเห็นว่าหากคนผิวดำไม่รู้จักเอาตัวรอดและพึ่งพาคนผิวดำบ้างแล้ว อาชีพของคนผิวดำก็คงจะหนีไม่พ้นการลักขโมย การวิ่งหนี การโกหก สุดท้ายก็จะนำมาซึ่งความยากจนและการติดคุก ซึ่งจาตินไม่คิดว่าคนผิวดำจะสามารถพึ่งพาตัวเองได้หรือยืนด้วยลำแข้งของตนเองได้ ดังนั้นเราจะเห็นได้ว่าจาตินไม่มีความภาคภูมิใจในตัวตนของตนเลย ทั้งๆที่เธอก็เป็นคนผิวดำเช่นกัน ดังจะเห็นได้จากข้อความต่อไปนี้

“Another time, okay? Just hold your head still and stop making excuses about not having anything. Not even your original dime. It's not romantic. And it's not being free. It's dumb. You think you're above it, above money, the rat race and all that. But you're not above it, you're just without it. It's a prison, poverty is. Look at what its absence made you do: run, hide, steal, lie.” (147)

เมื่อขึ้นพาจาตึนกลับไปยังบ้านเกิดของเขาที่โอโล ซึ่งเป็นที่อยู่อาศัยของคนผิวดำ เป็นชุมชนคนผิวดำที่ยังห่างไกลความเจริญแบบเมืองใหญ่ที่จาตึนเคยอาศัยอยู่มากนัก จาตึนอยู่ที่นั่นด้วยความรู้สึกอึดอัด เธอไม่ชอบความไม่สะดวกสบายของสถานที่ และเธอก็รู้สึกไม่เคยชินกับภาพวิถีชีวิตของคนผิวดำที่มีวิถีชีวิตความเป็นอยู่ทั้งในเรื่องของการแต่งกาย การรับประทานอาหารและการนอนที่เรียบง่ายของคนผิวดำในชุมชนนั้นด้วย เพราะเธอแต่งตัวและมีบุคลิกภาพที่ทันสมัยแบบคนเมืองหลวง ทุกคนจึงมองเธอด้วยความรู้สึกแปลกตา เธอจึงรู้สึกแปลกถิ่นและเข้ากับสิ่งแวดล้อมของที่นั่นไม่ได้ เมื่อเธอกลับมาถึงนิวยอร์กซึ่งเป็นเมืองที่มีความเจริญทางวัตถุมาก เธอรู้สึกว่าที่นั่นคือบ้านเกิดของเธอ ไม่ใช่ที่โอโล เธอรู้สึกสะดวกสบายมากไม่ว่าจะไปทีใดในนิวยอร์ก เพราะเธอคุ้นเคย ดังนั้นเราจึงเห็นได้ว่า จาตึนได้ถูกวิถีชีวิตความเป็นอยู่รวมถึงวัฒนธรรมของคนผิวดำเข้าครอบครองตัวเธอโดยสมบูรณ์ เพราะเธอไม่มีความพยายามที่จะปรับตัวเข้ากับวิถีชีวิตแบบคนผิวดำแบบอื่น เธอปฏิเสธรูปแบบชีวิตของคนผิวดำโดยสิ้นเชิง เธอพอใจและรู้สึกสนุกสนานในการใช้ชีวิตร่วมกับพวกคนผิวดำตามเมืองใหญ่มากกว่าคนผิวดำในบ้านนอก ด้วยเหตุนี้จาตึนจึงขาดสำนึกในการให้ความสำคัญกับตัวตนในฐานะที่มีสถานภาพเป็นคนผิวดำ จึงก่อให้เกิดความรู้สึกแปลกแยกกับตัวตนของตนในที่สุด

Jadine sat in the taxi barely able to see over her luggage piled in the seat in front of her. Unlike the anxiety-ridden man in a Hilton bathtub, she wanted to giggle. New York made her feel like giggling, she was so happy to be back in the arms of that barfly with the busted teeth and armpit breath. New York oiled her joints and she moved as though they were oiled. Her legs were longer here, her neck really connected her body to her head. After two months of stingless bees, butterflies and avocado trees, the smart thin trees on Fifty-third Street refreshed her. They were to scale, human-sized, and the buildings did not threaten her like the hills of the island had, for these were full of people whose joints were oiled just like hers. This is home, she thought with an orphan's delight; not Paris, not Baltimore, not Philadelphia. This is home. The city had gone on to something more interesting to it than the black people who had fastinated it a decade ago, but if ever there was a black woman's town, New York was it. (190 – 191)

สุดท้ายเตแรส (therese) ภรรยาของกิเดียน (Gideon) ซึ่งเคยเป็นคนรับใช้ของเวลเลียนมาก่อนได้บอกกับซันว่า จาตินได้ล้มมรดกทางวัฒนธรรมอันเก่าแก่ของคนผิวดำไปเรียบร้อยแล้ว เพราะตอนนี้ถึงแม้เธอจะมีสีผิวเป็นผิวดำ แต่จิตวิญญาณของจาตินได้กลายเป็นคนผิวขาวไปแล้ว เธอไม่มีสำนึกในความเป็นคนผิวดำอีกต่อไป ดังที่เตแรสได้กล่าวกับซัน "Forget her. There is nothing in her parts for you. She has forgotten her ancient properties." (263)

(2) ตัวละครที่มีลักษณะเป็นผู้ทำลายตัวตนของผู้อื่น กับตัวละครที่ถูกทำลายตัวตนโดยผู้อื่น

ตัวละครที่มีลักษณะเป็นผู้ทำลายตัวตนของผู้อื่น ได้แก่ ครูโรงเรียนและพรรคพวก ครูโรงเรียนเป็นผู้ปกครองคนที่สองแห่งโรงเรียนหลังจากที่นายการ์เนอร์ (Mr. Garner) ผู้ปกครองคนแรกได้เสียชีวิตไป ครูโรงเรียนเป็นคนผิวขาวที่มีความโหดร้ายทารุณกับเหล่าทาสในโรงเรียนมาก เขาปฏิบัติกับทาสเยี่ยงสัตว์ ทำลายความเป็นมนุษย์ของบรรดาทาสทั้งหลายอย่างสิ้นเชิง ด้วยการทุบตี และใช้วิธีการทรมานทาสต่างๆ นานา เขาเป็นผู้สร้างความรู้สึกแปลกแยกให้ให้กับเหล่าทาสผิวดำ ทำให้พวกเขาารู้สึกเจ็บปวดในสภาวะความเป็นอยู่ ดังเช่นที่เซธถูกทารุณด้วยการเอาเหล็กร้อนๆ ใส่เข้าไปในปากทำให้ลิ้นของเธอแข็ง หลังของเซธถูกโบยจนกระทั่งเกิดบาดแผลฉกรรจ์ไปทั่ว นอกจากนี้ครูโรงเรียนยังใช้แรงงานทาสอย่างหนัก จนกระทั่งพวกเขาวางแผนที่จะหนีออกจากโรงเรียน แต่ไม่ทันหนีได้สำเร็จพวกเขาก็ถูกจับได้กลางป่า ชิโซ (Sixo) ถือเป็นทาสที่โหดร้ายที่สุดเพราะเมื่อเขาถูกจับได้ ครูโรงเรียนก็สั่งให้ลูกน้องมัดร่างของเขาไว้กับต้นไม้ แต่ด้วยความเฉลียวของลูกน้องที่ก่อไฟไว้เพื่อทำอาหาร ไม่ทันระมัดระวังกองไฟนั้นก็ได้ลามลุกไหม้ไปที่ร่างของชิโซ ทำให้พวกเขาต้องหยุดเสียงร้องของชิโซด้วยลูกปืน การกระทำของครูโรงเรียนที่ปฏิบัติกับเหล่าทาสผิวดำอย่างโหดร้ายทารุณเยี่ยงสัตว์นั้นเป็นการทำลายตัวตนของพวกเขา ทำให้เหล่าทาสทั้งหลายรู้สึกวุ่นวายไม่เหมือนมนุษย์อันสมควรที่จะมีจิตวิญญาณและศักดิ์ศรีแห่งความเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ในการดำรงชีวิตได้ การที่เหล่าทาสผิวดำต้องตกอยู่ในสภาวะความรู้สึกเช่นนี้จึงทำให้พวกเขาารู้สึกแปลกแยกกับตัวตนของตนด้วย

The very nigger with his head hanging and a little jelly-jar smile on his face could all of a sudden roar, like a bull or some such, and commence to do disbelieving things. Grab the rifle at its mouth; throw himself at the one holding it ---anything. So you had to keep back a pace, leave the tying to another. Otherwise you ended up killing what you were paid to bring back alive. Unlike a snake or bear,

a dead nigger could not be skinned for profit and was not worth his own dead weight in coin. (1997: 148)

จากเหตุการณ์ดังกล่าวนี้แสดงให้เห็นว่า หลังจากที่ครูโรงเรียนและพรรคพวกตามมาจับพวกคนผิวดำที่เคยหลบหนีมาจากการเป็นทาสกลับไปอีกครั้งโดยใช้ปืนชู พวกทาสเหล่านี้ก็หาวิธีซ่อนตัวต่างๆ นานา แต่เมื่อครูโรงเรียนและพรรคพวกตามมาพบ พวกทาสผิวดำก็มีปฏิกริยาตอบโต้ในวิถีทางเยี่ยงสัตว์ เช่น การคำรามออกมาอย่างสัตว์ การร้องออกมาอย่างแมว ซึ่งอาจจะเป็นไปได้ว่าที่พวกทาสทำเช่นนี้ก็เพื่อเป็นการอำพรางตัวของพวกทาสเอง หรือเป็นการปลดปล่อยความกดดัน หรืออาจจะเป็นความตั้งใจของผู้เขียนที่ต้องการชี้ให้เห็นว่า สภาวะของการเป็นทาสนั้นเป็นไปอย่างโหดร้ายทารุณ เพราะพวกคนผิวดำเจ้าของทาสได้เคยทำร้ายพวกทาส ใช้งานทาสอย่างหนักจนกระทั่งไม่เหลือสภาวะของความเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์และมีศักดิ์ศรี นอกจากนี้การที่พวกครูโรงเรียนไม่กล้ายิงพวกทาสในการจับกุมก็เป็นเพราะว่า ชีวิตของพวกทาสนิกรนั้นย่อมมีคุณค่าเมื่อมีชีวิตอยู่ เพราะเหล่าเจ้านายผิวดำสามารถใช้ประโยชน์จากพวกทาสผิวดำได้อย่างเต็มที่ แต่ถ้าพวกทาสเหล่านั้นตายไปในขณะที่พวกเขาตามมาจากบงกเพราะได้เสียเงินซื้อทาสเหล่านั้นไปแล้วนั้น ชีวิตของพวกทาสที่ตายไปย่อมไม่มีคุณค่า ไม่มีประโยชน์อะไรหลงเหลือเลย ไม่เหมือนกับงูหรือหมีที่เมื่อตายไปแล้วยังสามารถเอานางมาทำประโยชน์ได้ ดังนั้นจะเห็นได้ว่าในอีกแง่มุมหนึ่งของทาสยังมีค่าน้อยกว่าสัตว์ ตัวตนในความเป็นมนุษย์ของทาสจึงไม่เหลือเลย และด้วยตัวตนของทาสที่หายไปนี้จึงทำให้ทาสรู้สึกแปลกแยกกับตัวเอง ดังที่เชธได้กล่าวว่า ตัวตนในความเป็นมนุษย์ของพวกคนผิวดำได้หายไป เนื่องจากการใช้แรงงานทาสอย่างหนักเยี่ยงสัตว์ ไม่เคยสนใจว่าทาสผิวดำจะรู้สึกอย่างไร เจ้าของทาสผิวดำไม่ได้ฆ่าทาสผิวดำ ไม่ได้ทำให้พวกเขาพิการไป แต่สิ่งที่เลวร้ายยิ่งกว่าก็คือ การที่พวกเจ้าของทาสเหล่านั้นยึดเยียด “ความสกปรก” ในชีวิตให้กับตัวทาส ความสกปรกในที่นี้ก็คือ สิ่งที่ทำให้ทาสผิวดำรู้สึกว่าตนไม่เหมือนมนุษย์อีกต่อไป ต้องทำงานอย่างหนักเยี่ยงสัตว์ ถูกตี ถูกทำร้าย ถูกทารุณเยี่ยงสัตว์ ขาดอิสรภาพและความสุขในชีวิตอันมนุษย์ทั่วไปพึงจะมี สิ่งเหล่านี้ทำให้ทาสรู้สึกเกลียดตัวเองตลอดไป เพราะไม่ใช่รูปแบบของชีวิตที่พวกเขาต้องการ ซึ่งเป็นสิ่งที่ทำให้ทาสไม่สามารถที่จะรับรู้ได้ว่าแท้ที่จริงแล้วตนเองเป็นใคร เป็นมนุษย์คนหนึ่งหรือว่าเป็นสัตว์ตัวหนึ่ง

That anybody white could take your whole self for anything that came to mind. Not just work, kill or maim you, but dirty you. Dirty you so bad you couldn't like yourself anymore. Dirty you so bad you forgot who you were and couldn't think it up. (251)

จากที่กล่าวมาทั้งหมดจะเห็นได้ว่าการกระทำที่ย่ำยศักดิ์ศรีและความเป็นมนุษย์อย่างโหดร้ายทารุณของ ครูโรงเรียนและพวกคนผิวขาวเหล่านี้ได้แสดงให้เห็นว่า พวกเขาเป็นผู้ทำลายตัวตนของพวกทาสผิวดำ หรือผู้ที่อ่อนแอกว่าในสังคมอย่างเห็นได้ชัด ทำให้ทาสผิวดำรู้สึกแปลกแยกจากคนผิวขาว และมีผลทำให้เกิดความรู้สึกแปลกแยกจากตนเองในที่สุด

ตัวละครที่ถูกทำลายตัวตนของตนเองโดยผู้อื่น ได้แก่

เซธ (Sethe) จากประสบการณ์ในชีวิตที่ผ่านมาของการเป็นทาสของเซธนั้นทำให้เธอไม่อยากจะกลับไปสู่สภาวะเดิมที่เต็มไปด้วยความโหดร้ายทารุณอีก ไม่ว่าจะเป็นการถูกข่มขืน ถูกทำร้ายร่างกายจนกระทั่งเกิดเป็นแผลจรรยาไปทั่วร่างกาย สภาวะของการเป็นทาสนั้นทำให้เซธและทาสคนอื่นๆ ต้องตกอยู่ในห้วงแห่งความทุกข์ทรมานเหมือนกับคนที่ตายทั้งเป็น

... and that it embarrassed them and made them sad; that secretly they longed to die---to be quit of it--- that sleep was more precious to them than any waking day. (17)

ความทารุณที่เซธได้รับในขณะที่เป็นทาสอยู่นั้นได้ปรากฏเป็นแผลจรรยาบนหลังของเธอราวกับประติมากรรมบนแผ่นหลังที่ปรากฏเป็นรูปต้นไม้ ซึ่งเซธได้กล่าวว่าเธอไม่มีความรู้สึกใดๆ บนแผ่นหลังของเธอเลย เนื่องจากผิวหนังที่ต้องถูกรองรับกับความเจ็บปวดโดยการเขียนตึ้นนั้นได้ตายไปนานแล้วอันแสดงให้เห็นว่านอกจากตัวตนที่เป็นจิตวิญญาณของความเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ของเธอได้ตายไปนานแล้วพร้อมๆ กับสภาวะของการเป็นทาสนั้น ตัวตนที่เป็นร่างกายของเธอจริงๆ ของอวัยวะบางส่วนก็ได้ตายลงไปจริงๆ

He rubbed his cheek on her back and learned that way her sorrow, the roots of; its wide trunk and intricate branches. Raising his fingers to the hooks of her dress, he knew without seeing them or hearing any sigh that the tears were coming fast none of which Sethe could feel because her back skin had been dead for years. (17-18)

จากตัวอย่างดังกล่าวจะเห็นได้ว่ารูปต้นไม้ที่ปรากฏบนแผ่นหลังของเซธนั้นก็คือน้ำเนื้อเยื่อที่โดนเขียนตึ้นจนกระทั่งเกิดแผลแล้วแห้งตายไปนั่นเอง แผลที่เกิดขึ้นบนหลังของเซธนั้นแสดงให้เห็น

การกระทำที่โหดร้ายทารุณที่เซธได้รับราวกับไม่ใช่มนุษย์คนหนึ่ง เธอถูกใช้งานอย่างหนักจนกระทั่ง อิศรภาพของความเป็นมนุษย์ได้หดหายไป แม้กระทั่งในขณะที่เธอกำลังตั้งครรภ์เดินเวอร์ เธอก็ ต้องทำงานให้กับเจ้านายผิวขาวตลอดจนกระทั่งเธอไม่รู้สึกรู้ว่าเธออยากที่จะมีชีวิตอยู่อีกต่อไป แท้ที่จริงแล้วลูกและนมแม่ที่เธอมีอยู่เท่านั้นที่ทำให้เธอรู้สึกรู้ว่าเธอยังมีชีวิตอยู่ ส่วนที่เหลือของชีวิตไม่ว่าจะเป็นจิตวิญญาณของความเป็นมนุษย์ ความฝันและความหวังต่างๆในชีวิตได้ตายไปหมดแล้ว

... in this sixth month of pregnancy, for standing still. Still near a kettle; still at the churn; still, at the tub and ironing board. Milk, sticky and sour on her dress, attracted every small flying thing from gnats to grasshoppers....She sank and had to look down to see whether she was in a hole or kneeling. Nothing was alive but her nipples and the little antelope. (30)

ความเจ็บปวดทุกข์ทรมานในชีวิตที่เซธได้รับนั้น ล้วนเกิดจากการตกอยู่ในสภาวะของการเป็นทาสทั้งสิ้น เธอพยายามที่จะลืมให้ได้ว่าการเป็นทาสนั้นทุกข์ทรมานอย่างไร เธอถูกคนผิวขาว ช่มชืดอย่างไร การกระทำที่ถูกย่ำยีศักดิ์ศรีของความเป็นมนุษย์นั้นกลายเป็นความเจ็บปวดที่ก่อร่างขึ้นมาจนทำให้เธอไม่แน่ใจว่าเธอเป็นใคร แสดงให้เห็นว่าเธอกำลังรู้สึกแปลกแยกกับตัวตนของเธอเอง ตัวตนความเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ของเธอได้ถูกทำลายไป จนกระทั่งไม่รู้ว่แท้ที่จริงแล้วตัวเธอยังเป็นมนุษย์ที่มีคุณค่าอยู่หรือไม่ ดังเช่นที่ พอล ดีได้บอกกับเซธว่า เธอคือคนที่ดีที่สุดในเซธถึงกับตอบกลับไปอย่างไม่แน่ใจในตัวเองว่าเธอเป็นคนดีที่สุดในเซธที่ พอล ดีบอก

"You your best thing, Sethe. You are."

"Me? Me?" (273)

การที่เซธต้องหลบหนีจากความเป็นทาส ถึงแม้ว่าเธอจะหลบหนีออกมาได้ แต่เธอก็ยังคงไม่สามารถที่จะเรียกร้องสิทธิใดๆให้กับตัวเองได้ ดังที่เธอได้กล่าวกับพอล ดีว่า "การที่ทำให้ตัวเราเป็นอิสระได้คือเรื่องหนึ่ง แต่การเรียกร้องสิทธิของตนเองก็เป็นอีกเรื่องหนึ่งเช่นกัน ...she had claimed herself. Freeing yourself was one thing; claiming ownership of that freed self was another. (95)

นั่นหมายความว่าถึงแม้เซธจะหนีออกมาจากสภาวะความเป็นทาสทำให้ตัวเองได้รับอิสระแล้วก็ตาม แต่เซธเองก็ยังไม่สามารถเรียกร้องสิทธิหรือกรรมสิทธิใดๆ ในชีวิตที่เป็นอิสระนั้นได้ ดัง

เช่นที่เธอยังมีระยะเวลาเหลือสำหรับการเป็นทาสอยู่ รวมทั้งลูกๆของเธอที่จะต้องเป็นทาสตามเธอ และฮาลซึ่งเป็นพ่อแม่ด้วย ถึงแม้ว่าเธอจะหนีออกมาเพื่อให้ได้รับอิสรภาพในชีวิตแล้ว แต่ในความเป็นจริงสภาวะในการเป็นทาสของเธอและลูกๆก็ยังคงอยู่ เธอไม่อาจจะลบหนีชีวิตที่ติดมากับชาติกำเนิดและสีผิวที่ดำของเธอนี้ได้ ชีวิตที่จะต้องดำรงอยู่โดยปราศจากความสามารถในการเรียกร้องสิทธิให้กับชีวิตนี้เองที่ทำให้ตัวตนของความเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ได้ขาดหายไป

บีเลเฟต์ บีเลเฟต์คือผลพวงของความเจ็บปวดของเชลย ตัวตนของบีเลเฟต์ถูกทำลายไปโดยตรงก็เนื่องมาจากน้ำมือของเชลยที่เธอต้องฆ่าลูกด้วยเหตุผลของความจำเป็นในการปกป้องลูกให้พ้นจากสภาวะของความเป็นทาส หากโดยเนื้อแท้แล้วสาเหตุที่ทำให้ตัวตนของบีเลเฟต์ต้องถูกทำลายลงไปจริงๆ ก็เนื่องมาจากการกระทำที่ทารุณโหดร้ายราวสัตว์ป่าที่เชลยได้รับในฐานะทาสคนหนึ่งที่ได้มีไปด้วยความเจ็บปวดและทุกข์ทรมานในชีวิตยากที่จะลืมเลือนได้ เธอได้ฆ่าบีเลเฟต์ลูกของเธอด้วยเลื่อยในขณะที่บีเลเฟต์อายุได้ไม่ถึง 2 ขวบ เป็นช่วงเวลาที่คุณครูโรงเรียนและพวกคนผิวขาวกำลังตามกลับมาจับกุมพวกทาสที่หลบหนีให้กลับไปเป็นทาสดั้งเดิมอีก

เมื่อเวลาผ่านไป 18 ปี บีเลเฟต์ได้กลับมาปรากฏตัวต่อหน้าเชลย เด็นเวอร์และพอล ดี อีกครั้งหนึ่ง เธอดูแปลกประหลาด ไม่มีที่ไปที่ไป จดจำอดีตของตนเองไม่ได้ อ่อนแอและไร้เดียงสาราวทารกแรกเกิด และมีสายใยบางประการเชื่อมโยงกันระหว่างสองแม่ลูกซึ่งรู้สึกถูกชะตาตั้งแต่แรกที่พบเห็น บีเลเฟต์คือผู้ที่ทำให้ความทรงจำในอดีตของเชลยหวนกลับมาโดยการถามถึงเรื่องราวในอดีตของเชลย ที่มาของสิ่งของเครื่องใช้ต่างๆของเชลย ทำให้เชลยต้องหมกมุ่นคร่ำครวญกับเรื่องราวในอดีตที่เต็มไปด้วยความเจ็บปวด และต้องการที่จะให้เชลยทดแทนอดีตของเธอที่หายไป เพราะบีเลเฟต์ทำให้เชลยเชื่อมั่นว่า เธอคือวิญญาณของลูกน้อยในอดีตที่กลับคืนมาหาเธอ การกลับมาของบีเลเฟต์นั้นมีนัยยะของการแก้แค้นแฝงอยู่ เธอทำให้เชลยต้องทำทุกอย่างเพื่อเธอ เป็นการทดแทนที่เชลยได้ทำลายชีวิตของเธอไป เชลยต้องเลิกทำงานและเอาอกเอาใจเธอทุกอย่างจนกระทั่งล้มป่วยลง เมื่อเพื่อนบ้านทราบข่าวก็ได้รวมตัวกันมาช่วยเชลย โดยการช่วยกันสวดมนต์ขับไล่บีเลเฟต์ให้ออกไปจากบ้าน หลังจากนั้นบีเลเฟต์ก็หายตัวไปอย่างลึกลับไม่มีใครทราบข่าวอีกเลย นอกจากนี้นักทฤษฎีเฟมินิสต์แนวโพสตีโมเดิร์นจากสเปนได้เสริมว่า การมองว่าบีเลเฟต์ลูกสาวที่ตายไปคือผีที่ตามมาหลอกหลอนจิตใจดำนึกของเชลยคือกระบวนการสร้างความเป็นอื่น โดยแปลงสายสัมพันธ์ระหว่างแม่และลูกให้กลายเป็นความวิปริตและความชั่วร้าย (ชูศักดิ์ ภัทรกุลวณิช, 2542: 60)

จะเห็นได้ว่าตัวตนของบีเลเฟต์ได้ถูกทำลายไปโดยแม่ของเธอเอง ซึ่งเป็นผลพวงมาจากสภาวะความแปลกแยกจากการเป็นทาสที่เต็มไปด้วยความโหดร้ายทารุณอันเกิดจากพวกเจ้าของ

ทาสผิวขาว การกลับมาของบีเลิฟต์ใน 18 ปีต่อมาก็ไม่ปรากฏตัวตนที่ชัดเจน เพราะบีเลิฟต์ปรากฏตัวขึ้นอย่างกะทันหัน ไม่ทราบว่ามีที่ไปของตัวเอง ไม่รู้ว่าแท้ที่จริงแล้วตนเองเป็นใคร รายละเอียดเกี่ยวกับบีเลิฟต์ทำให้ตัวเธอดูเหมือนจริง มีหลายมิติ เธออาจเป็นทาสที่หลบหนีนายจ้างมา จนกระทั่งมาเจอบ้านของเชธแล้วมาขออาศัยอยู่ตามมุมมองของเชธในตอนแรกเมื่อพบเห็น หรือเธออาจเป็นผีหรือวิญญาณลูกสาวที่ถูกฆาตกรรมแล้วหวนคืนกลับมาหาเชธอีกครั้ง เพื่อมาหลอกหลอนจิตใต้สำนึกของเชธที่พยายามลบเลือนเรื่องราวในอดีตรวมทั้งตัวเธอให้ออกไปจากความทรงจำ การปรากฏตัวของบีเลิฟต์จึงดูไร้ตัวตนไม่เหมือนมนุษย์ทั่วไป เพราะตัวตนของความเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ของเธอได้ถูกทำลายลงไปแล้วอย่างสิ้นเชิง

พอล ดี ในขณะที่เขาเป็นทาสของคนผิวขาวอยู่นั้น เขาถูกกระทำทารุณเยี่ยงสัตว์ ดังจะเห็นได้จากในขณะที่เขาและพวกทาสคนอื่นๆ อีก 46 คน อยู่ในป่าในขณะที่มีการเดินทางโยกย้ายเหล่าทาสภายใต้การควบคุมของคนผิวขาว เขาถูกขังไว้ในกรง บางครั้งก็ถูกตรึงคอด้วยเชือกกับเสาหรือแกนของรถม้าจนแทบจะหันศีรษะไม่ได้ นอกจากนี้เขายังถูกล่ามมือล่ามเท้าไม่ให้หนีไปไหนในเวลากลางคืนพอล ดีและทาสคนอื่นๆ ก็จะถูกขังอยู่ในกรงแคบๆ ที่อยู่ในห้องร่องเต็มไปด้วยความสกปรก เท้าของพวกเขาต้องจมอยู่ในโคลนตม การตกอยู่ในสภาวะดังกล่าวแสดงให้เห็นถึงความทุกข์ทรมานของการเป็นทาสที่ขาดอิสรภาพในร่างกายของตน ทั้งๆ ที่อิสรภาพเป็นสิ่งที่มนุษย์โดยทั่วไปพึงได้รับ

When he turned his head, aiming for a last look at Brother, turned it as much as the rope that connected his neck to the axle of a buckboard allowed, and later on when they fastened the iron around his ankles and clamped the wrists as well,... Nor eighteen days after that when he saw the ditches; the one thousand feet of earth---five feet deep, five feet wide, into which wooden boxes had been fitted.... (106)

นอกจากการทำลายอิสรเสรีภาพในการเคลื่อนไหวทางร่างกายที่พอล ดี และทาสคนอื่นๆ ได้รับอย่างโหดร้ายแล้ว การที่ พอล ดี ไม่สามารถควบคุมการทำงานของอวัยวะของตนเองได้ ดังเช่นที่เขาไม่สามารถควบคุมมือของเขาให้หยิบจับในสิ่งที่เขาต้องการด้วยตัวของเขาเองได้ ในทางตรงกันข้ามมือของเขากลับพร้อมที่จะทำงานตามคำสั่งภายใต้การควบคุมของคนผิวขาวเสมอ แสดงให้เห็นว่าตัวตนที่เป็นร่างกายของเขานั้นเหมือนไม่ใช่ตัวตนที่เป็นของร่างกายของเขาโดยแท้จริง แต่กลับเป็นของคนอื่นที่สามารถควบคุมประการหนึ่งเป็นเจ้าของของตัวเองเขาเอง แสดงให้เห็น

ว่าตัวตนทางร่างกายของเขาถูกทำลายไปโดยคนผิวขาวเจ้าของทาส ทำให้เขารู้สึกแปลกแยกกับตัวเอง

But when they shoved him into the box and dropped the cage door down, his hands quit taking instruction. On their own, they traveled. Nothing could stop them or get their attention. They would not hold his penis to urinate or a spoon to scoop lumps of lima beans into his mouth. The miracle of their obedience came with the hammer at dawn. (107)

ชีวิตที่ต้องตกอยู่ในภาวะของความเป็นทาสจนแทบจะทำลายตัวตนของความเป็นมนุษย์นี้เองที่ทำให้พอล ดี รู้สึกแปลกแยกกับตัวเอง เพราะเขารู้สึกว่าชีวิตของเขาได้ตายไปแล้ว หรือถ้าหากยังมีชีวิตอยู่ก็เหมือนกับว่าชีวิตกำลังดำเนินไปบนความตาย ชีวิตที่ไม่มีคุณค่าอะไรอีกแล้ว เพราะในแต่ละวันเขาและทาสคนอื่นๆ ก็มีชีวิตเหมือนทุกๆ วันที่ผ่านมาและที่กำลังจะผ่านไป ซึ่งจะต้องคอยอยู่ภายใต้การควบคุมของคนผิวขาวที่โหดร้ายป่าเถื่อน มีค้อนและปืนเป็นอาวุธในการชกพวกทาสผิวดำให้คอยทำตามโดยไม่มีเงื่อนไข ไม่มีสิทธิในการเรียกร้องใดๆ ในฐานะมนุษย์คนหนึ่ง พอล ดี จึงรู้สึกว่าชีวิตของเขาได้ตายไปแล้ว

Eighty-six days and done. Life was dead, Paul D beat her butt all day every day till there was not a whimper in her. Eighty-six days and his hands were still, waiting serenely each rat-rustling night for "Hiiii!" at dawn and the eager clench on the hammer's shaft. Life rolled over dead. Or so he thought. (109)

ด้วยสภาวะของความเจ็บปวดจากการเป็นทาสเหล่านี้เองที่ได้ทำลายตัวตนของความเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ของพอล ดีไป ในแง่ของจิตวิญญาณในอันที่จะรำลึกได้ว่า แท้ที่จริงแล้วตัวตนในความเป็นมนุษย์ของพอล ดีและทาสคนอื่นๆ อยู่ที่ตรงไหน ใช่ว่าที่เขากำลังประสบอยู่หรือไม่ คือภาวะที่ชีวิตสามารถซื้อขายแลกเปลี่ยนหรือชดใช้ชีวิตหนึ่งด้วยสภาวะของการเป็นทาสของอีกชีวิตหนึ่งใช่หรือไม่ นี่คือนิยามของความเป็นมนุษย์ใช่หรือไม่ ทำให้เขาเกิดความรู้สึกแปลกแยกกับตัวตนของตนเอง Was that it? Is that where the manhood lay? (125) อย่างไรก็ตามชะตาชีวิตเช่นนี้ย่อมไม่ใช่สิ่งที่พอล ดี และเหล่าทาสทั้งหลายต้องการ เพราะเป็นชะตาชีวิตที่พวกเขาไม่สามารถจะกำหนดได้ หากแต่ถูกกำหนดภายใต้อำนาจที่เหนือกว่าทางสีผิวของคนผิวขาว และเป็นชะตา

ชีวิตที่ได้ทำลายตัวตนของความเป็นมนุษย์อย่างสมบูรณ์ จนกระทั่งไม่เหลือศักดิ์ศรีที่จะเป็นพลังที่ดีในการดำเนินชีวิตได้เลย

2.2.4 ศิลปะการประพันธ์

นวนิยายทั้ง 6 เรื่องของโทนี่ มอร์ริสันถือได้ว่ามีความโดดเด่นในการใช้ภาษามาก มีนักวิจารณ์หลายท่านได้แสดงทรรศนะเกี่ยวกับภาษาในนวนิยายของโทนี่ มอร์ริสันไว้ว่า การพรรณนาเรื่องราวของโทนี่ มอร์ริสันนั้นถึงแม้ว่าจะเป็นร้อยแก้ว แต่เมื่อได้อ่านก็ประหนึ่งว่ากำลังอ่านร้อยกรองหรือโคลงสั้นๆในบางช่วงบางตอนเลยทีเดียว เพราะภาษาของโทนี่ มอร์ริสันนั้นมีความสวยงาม อ่านแล้วให้อารมณ์ความรู้สึกคล้ายคลึงตามไปกับเรื่องราว ไม่ว่าจะเป็นความรู้สึกสนุกสนาน ลึกลับ น่าสงสัย เต็มไปด้วยความเคียดแค้น ภาษาของโทนี่ มอร์ริสันนั้นช่วยเติมเต็มความสมบูรณ์ในการรับรู้เรื่องราวในทุกๆด้านของผู้อ่าน ไม่ว่าจะเป็นการดำเนินเรื่อง โครงเรื่อง แนวคิดแก่นของเรื่อง ฉาก และบุคลิกลักษณะ รวมถึงความคิด อารมณ์และความรู้สึกของตัวละคร ซึ่งการใช้ภาษาให้มีความงดงามในตัวนั้นเป็นไปตามความตั้งใจของโทนี่ มอร์ริสัน ที่ต้องการจะแสดงให้เห็นถึงความงดงามทางภาษาอังกฤษของชาวอเมริกันผิวดำ จังหวะในการพูด การใช้คำเปรียบเทียบกับอุปมาอุปไมย และลักษณะความเป็นกวีในตัวของภาษาเอง ซึ่งคนผิวดำมีท่วงทำนองในการพูดและการใช้ภาษาได้อย่างงดงามอยู่แล้ว เจกเช่นเดียวกับจังหวะของคัมภีร์ไบเบิลหรือจังหวะในคำเทศน์ ดังที่โทนี่ มอร์ริสันได้กล่าวไว้

I want to show the beauty of our language, its rhythms, its metaphors, its poetry. Our people speak beautifully, with the rhythms of the Bible, of sermons. But they were told they could not speak, which is often how cultures are marginalised. (Kenyou, 1993: 18, cited in Peach, 1995: 128.)

ศิลปะการประพันธ์ที่โทนี่ มอร์ริสันได้ใช้เพื่อให้เกิดความงดงามทางภาษาสามารถจำแนกออกได้ดังต่อไปนี้

(1) การใช้คำอุปมา

โทนี่ มอร์ริสันได้ใช้คำอุปมาที่เกี่ยวข้องกับอวัยวะและธรรมชาติ เพื่อจุดมุ่งหมายในการชี้ให้เห็นถึงการส่งผ่านวัฒนธรรมจากชนชาติหนึ่งไปสู่อีกชนชาติหนึ่ง ซึ่งก่อให้เกิดความเสียหายต่อ

ชีวิตในแง่ของตัวตนที่หายไปของตัวละครเป็นอย่างมาก แสดงให้เห็นถึงภาวะที่ตัวละครมีความแปลกแยกกับชาติพันธุ์หรือสีผิวของตน เช่น ในเรื่อง *The Bluest Eye* การที่ผู้เขียนเปรียบเทียบการสวมถุงเท้าสีเขียวที่ยาวขึ้นมาถึงเข่าของมอรีนว่า ถุงเท้าคู่นั้นทำให้ขาของเธอแลดูเหมือนก้านดอกแดนเดลเลียนป่า (dandelion) ที่ไร้ดอก เมื่อคราวที่เธอวิ่งหนีคลองเดียวและเพโคลา She ran down the street, the green knee socks making her legs look like wild dandelion stems that had somehow lost their heads. (1990: 56) การเปรียบเทียบดังกล่าวแสดงให้เห็นว่า มอรีนได้วิ่งตามแบบอย่างการแต่งตัวของเด็กผู้หญิงผิวขาวที่มักจะสวมถุงเท้ายาวขึ้นมาถึงเข่า แต่ก้านดอกแดนเดลเลียนที่ไม่มีตัวดอกนั้นก็เปรียบเสมือนกับมอรีนที่ปราศจากความเป็นตัวของตัวเอง ปราศจากจุดยืนของตนหรือตัวตนของตนในการระลึกรู้ถึงบรรพบุรุษของเธอในฐานะที่เป็นคนผิวดำคนหนึ่ง นั่นก็คือ เธอไม่สำนึกถึงรากเหง้าของการเป็นคนผิวดำของเธอเลย

ในเรื่อง *Sula* เมื่อเฮเลน (Helene) แม่ของเนลจูนเนลเมื่อครั้งยังเล็กขึ้นรถไฟไปหายายที่อีกเมืองหนึ่ง เฮเลนพาเนลขึ้นรถไฟผิดตู้ พวกเขาขึ้นไปบนตู้ของคนผิวขาว ทำให้เจ้าหน้าที่บนรถไฟเข้ามาดูพวกเขา แล้วไล่ให้ไปที่ตู้รถไฟสำหรับคนผิวดำ ผู้เขียนได้เล่าว่า เฮเลนได้ยิ้มตอบไปเหมือนกับลูกสุนัขข้างถนนที่กำลังกระดิกหางที่หน้าประตูร้านขายเนื้อเมื่อมันถูกคนขายเนื้อเตะไล่ออกมา ซึ่งการเปรียบเทียบเฮเลนกับลูกสุนัขข้างถนนนั้นแสดงให้เห็นว่า เฮเลนในฐานะคนผิวดำกำลังตกอยู่ในสถานภาพที่ต่ำต้อยมากๆ เมื่อเจ้าหน้าที่บนรถไฟเดินมาต่อว่าเธอ ซึ่งคนขายเนื้อนี้อาจหมายถึงคนผิวขาวที่สามารถกระทำรุนแรงต่อคนผิวดำอย่างไรก็ได้ ไม่จำเป็นต้องให้เกียรติคนผิวดำหากเกิดความรู้สึกไม่พอใจขึ้นมา ซึ่งจะเห็นได้จากการที่คนขายเนื้อไล่เตะลูกสุนัขข้างถนนออกมา ไม่ต้องให้ความสนใจอะไรทั้งสิ้น แสดงให้เห็นถึงการเหยียดสีผิว

...she smiled. Like a street pup that wags its tail at the very doorjamb of the butcher shop he has been kicked away from only moments before, Helene smiled. (1993: 34)

นอกจากการใช้คำอุปมาที่เกี่ยวข้องกับอวัยวะ ธรรมชาติและสัตว์ซึ่งเป็นสิ่งมีชีวิตแล้ว โทนี มอร์ริสันยังใช้คำอุปมาเปรียบเทียบกับสิ่งที่ไม่มีชีวิตอีก เพื่อสื่อความหมายในเรื่องของการเหยียดเชื้อชาติที่แผ่ซ่านและฝังรากลึกลงไปในทัศนคติของคนในสังคมอเมริกัน ซึ่งมีประชากรเป็นคนผิวขาวเป็นส่วนใหญ่ ดังเช่นในเรื่อง *The Bluest Eye* พวกผู้ชายกลุ่มหนึ่งที่บังคับให้โพลีมีเพศสัมพันธ์กับดาร์ลินกลางสวนต้นไม้โดยใช้ไฟฉายส่องไปที่บุคคลทั้งสอง โดยที่บุคคลทั้งสองไม่สามารถจะหลบหลีกลำแสงที่ส่องตรงมาจากไฟฉายได้เลยนั้น ถือเป็นการละเมิดสิทธิทางร่างกาย

ของคนทั้งคู่ ซึ่งผู้เขียนได้ใช้คำอุปมาอ้างถึงชายคนที่เป็นหัวหน้ากลุ่มว่า “flashlight man” การกระทำของ “flashlight man” นี้ถือเป็นการบุกรุกอำนาจที่อยู่เหนือร่างกายของคนทั้งคู่ด้วยไฟฉาย ซึ่งถือเป็นสัญลักษณ์ของการคุกคามสิทธิส่วนบุคคล ลำแสงที่มาจากไฟฉายและการกลั่นหัวเราะของชายผิวขาวกลุ่มนี้ถือเป็นตัวแทนของการทิ่มแทงความรู้สึกที่ทำให้เกิดความอับอายขายหน้ากับพวกเขาโดยพวกคนผิวขาว ดังนั้นการกระทำของชายกลุ่มนี้ถือเป็นการลบหลู่ทางด้านร่างกายของโวลลีและดาร์ลีนอย่างยิ่ง

There stood two white men. One with a spirit lamp, the other with a flashlight. There was no mistake about their being white; he could smell it. Cholly jumped, trying to kneel, stand, and get his pants up all in one motion. The men had long guns.

“Hee hee hee heeeee.” The snicker was a long asthmatic cough.

The other raced the flashlight all over Cholly and Darlene.

“Get on wid it, nigger,” said the flashlight one.

“Sir?” said Cholly, trying to find a buttonhole.

“I said, get on wid it. An’ make it good, nigger, make it good.

“Hee hee hee hee heeeee.”

Darlene put her hands over her face as Cholly began to simulate what had gone on before. He could do no more than make-believe. The flashlight made a moon on his behind.

“Hee hee hee hee heee.”

Cholly, moving faster, looked at Darlene. He hated her. He almost wished he could do it--hard, long, and painfully, he hated her so much. The flashlight wormed its way into his guts and turned the sweet taste of muscadine into rotten fetid bile. He stared at Darlene’s hands covering her face in the moon and lamplight. They looked like baby claws.”

“Hee hee hee hee heee.” (1990: 116)

ความพิถีพิถันในการใช้ภาษาและการให้รายละเอียดของเหตุการณ์และปฏิกิริยาของตัวละครทำให้งานเขียนของโทนี่ มอร์ริสันเต็มไปด้วยชีวิตและเลือดเนื้อ ตัวละครมีความโลดแล่นไปมาด้วยอากัปกริยา ท่าทางความคิดประหนึ่งผู้คนในชีวิตจริง จะเห็นได้ว่าโวลลีได้สูญเสียพลังอำนาจ

ภายในตอนที่มืออยู่เหนือร่างกายของตนในอันที่จะควบคุมตนเองจากการให้รายละเอียดอกกับปฏิกิริยาที่มีต่อตัวละครของผู้เขียน ผู้เขียนได้บรรยายว่า สายตาของโชल्लीสอดส่องไปมารอบๆเพื่อมองหาที่กำบัง การเคลื่อนไหวสายตาไปมาในขณะที่ตนเองกำลังถูกจับได้ว่ากำลังมีความสัมพันธ์อยู่กับดาร์ลีนโดยคนผิวขาวนั้น ทำให้เขารู้สึกแปลกแยกไปจากร่างกายของตนเอง เขาไม่เป็นอันหนึ่งอันเดียวกับร่างกายของตนอีกต่อไป เพราะเขาไม่สามารถจะควบคุมตนเองในอันที่จะหาทางแก้ไขสถานการณ์ของเขาในขณะนั้นได้เพื่อให้มีอำนาจเหนือคนผิวขาว กลับกลายเป็นว่าเขากำลังตกอยู่ในความควบคุมของคนผิวขาวซึ่งสามารถควบคุมร่างกายของเขาได้โดยลำแสงจากไฟฉายที่ส่องตรงไปยังร่างของเขาและดาร์ลีน There was no place for Cholly's eyes to go. They slid about furtively searching for shelter, while his body remained paralyzed. (1990: 116) จากเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นกับโชल्लीและดาร์ลีนจึงดูประหนึ่งเหมือนกับที่ได้เกิดขึ้นกับคนผิวดำที่ทั่วไปที่กลายเป็นเป้าของคนผิวขาวที่มุ่งหวังในการแผ่อำนาจของตนให้เหนือคนผิวดำซึ่งหมายความว่าคนผิวดำได้กลายเป็นเหยื่อของคนผิวขาวนั่นเอง

นอกจากนี้ผู้เขียนไม่ได้บอกสาระสำคัญของแก่นความคิดหรือสิ่งที่ผู้เขียนต้องการนำเสนอโดยตรง แต่ผู้อ่านก็สามารถทราบได้จากการที่ผู้เขียนใช้ร่างกายหรืออวัยวะของตัวละครเป็นสื่อ เช่น การที่ยาโคโบสกี (Yacoboski) ไม่ต้องการสัมผัสถูกเนื้อต้องตัวเพโคลา กลายเป็นสถานการณ์ที่น่าอึดอัดและตึงเครียดระหว่างเขากับเพโคลา ทำให้เพโคลาได้รู้เป็นครั้งแรกในชีวิตของเธอว่าร่างกายของเธอน่ารังเกียจเพียงใด ทำให้เธอได้เริ่มตระหนักถึงสถานภาพของการเป็นคนผิวดำที่เป็นที่รังเกียจเมื่อต้องมีชีวิตอยู่ท่ามกลางสังคมของคนผิวขาว สังคมที่ระอุไปด้วยบรรยากาศของการแบ่งแยกเชื้อชาติกัน การกระทำของยาโคโบสกีเช่นนี้ทำให้เธอเริ่มรู้สึกถึงภาวะความแปลกแยกทางสีผิวของเธอที่เกิดจากการเหยียดสีผิวของยาโคโบสกี และฝ่ามือที่ขึ้นอยู่ตลอดเวลาของเพโคลา ก็ได้แสดงให้เห็นถึงลักษณะทางกายภาพอันถาวรของคนผิวดำ และแสดงให้เห็นถึงตัวตนที่แท้จริงของเพโคลาในฐานะที่เป็นคนผิวดำที่ไม่มีวันจะลบเลือนไปได้ จึงเห็นได้ว่างานของโทนี มอร์ริสัน มีความโดดเด่นชัดเจน ในการให้รายละเอียดมากในการที่จะให้ทราบถึงความแตกต่างเล็กๆน้อยๆระหว่างประชาชนในชุมชน

นอกจากนี้ในเรื่อง *Song of Solomon* อากัปฏิกิริยาของมิลค์แมน เดด ซึ่งผู้เขียนไม่ได้บอกตรงๆว่าเขามีความรู้สึกอย่างไรหลังจากกลับจากการล่าสัตว์ซึ่งทำให้เขารู้สึกว่าเขาเป็นคนผิวดำทางภาคใต้อย่างสมบูรณ์แบบแล้วนั้น ผู้อ่านสามารถทราบความรู้สึกของมิลค์แมนได้จากท่าทางและปฏิกิริยาของตัวละคร "I dropped the gun. I tripped and it went off. Then when I picked it up it went off again." (1987: 280) จากข้อความดังกล่าวแสดงให้เห็นว่า เขาเกิดความรู้สึกตื่น

เด่นดีใจ ซึ่งความรู้สึกดังกล่าวนี้เขาแสดงออกมาอย่างไม่มีปิดบังเหมือนเด็กๆ ที่แสดงความรู้สึกออกมาเองโดยธรรมชาติ ซึ่งการบรรยายปฏิกิริยาของตัวละครของผู้เขียนดังกล่าวทำให้ทราบถึงอารมณ์ความรู้สึกของตัวละคร และทำให้ผู้อ่านได้ทราบว่า มิลค์แมนได้เริ่มเกิดการเปลี่ยนแปลงใหม่ภายในจิตใจแล้ว เขาเริ่มเข้าสู่การรับรู้และการยอมรับวิถีชีวิตของคนผิวดำทางภาคใต้ ด้วยการสัมผัสการค้นพบใหม่นี้ลงไปในชีวิตวิญญานของเขาอย่างแท้จริง

นอกจากนี้ผู้เขียนยังมีการใช้ดอกไม้และอาหารในการอุปมาอีกด้วย จะเห็นได้จากในเรื่อง *The Bluest Eye* โทนี มอร์ริสันได้นำชื่อดอกไม้และอาหารมาอุปมากับสภาพของคนผิวดำทั่วไป โดยเฉพาะอย่างยิ่งสภาพของเพโคลาที่ต้องมีชีวิตอยู่ภายใต้ภาวะกดดันมากมายจากการเหยียดสีผิว

1. ดอกแมริโกลด์ (Marigolds – ภาษาไทยหมายถึงดอกไม้จำพวกยี่สุ่นและดาวเรือง) ในตอนเปิดเรื่องคลอเดียในฐานะผู้ใหญ่คนหนึ่งได้มองย้อนเหตุการณ์กลับไปในอดีต เธอกล่าวว่า “จะไม่มีดอกแมริโกลด์ที่ไหนในฤดูใบไม้ร่วงในปี 1941 นั้นเลย”(There were no marigolds in the fall of 1941) (1990: 3) เธอและฟรีดาได้หว่านเมล็ดพันธุ์ของดอกแมริโกลด์ด้วยความเชื่อว่า ถ้าดอกแมริโกลด์เติบโตและมีชีวิตอยู่รอด ลูกของเพโคลา ก็จะคลอดออกมาได้อย่างปลอดภัยและอยู่รอดเช่นกัน มอร์ริสันได้คลี่คลายนัยยะของดอกแมริโกลด์ตลอดทั้งเรื่องนี้ และในตอนสุดท้ายคลอเดียได้อธิบายถึงนัยยะของดอกแมริโกลด์ว่ามีได้หมายถึงความอยู่รอดของลูกของเพโคลาเท่านั้น แต่ยังคงครอบคลุมไปถึงคนผิวดำทั้งหมดด้วย

“I even think now that the land of the entire country was hostile to marigolds that year. This soil is bad for certain kinds of flowers. Certain seeds it will not nurture certain fruit it will not bear, and when the kills of its own volition, we acquiesce and say the victim had no right to live. We are wrong of course, but it doesn't matter. It's too late. At least on the edge of my town, among the garbage and the sunflowers of my town, it's much, much, much too late. (164)

นัยยะแห่งดอกแมริโกลด์ดังกล่าวมีอยู่ว่า เพโคลาและชาวแอฟริกันอเมริกันทั้งหมด (Marigolds or seeds) ไม่เคยมีโอกาสเติบโตและประสบความสำเร็จ เนื่องจากเหยื่ออย่างพวกเขาได้อาศัยอยู่ในสังคม (soil) ที่เต็มไปด้วยการเหยียดเชื้อชาติอย่างฝังรากลึก และเป็นสังคมที่

ปราศจากการดูแลเอาใจใส่ ทะนุถนอมและหยาบย่ำน้ำใจไมตรีที่จะมีเพียงสักเล็กน้อยหยาบย่ำให้แก่เธอและชาวแอฟริกันอเมริกันทั้งหมด

2. ดอกแดนเดลเลียน (Dandelion) เป็นการอุปมาที่สำคัญ เนื่องจากพันธุ์ไม้ชนิดนี้แสดงภาพลักษณ์ของเพโคลา ครั้งหนึ่งเพโคลาเคยเดินผ่านต้นแดนเดลเลียนที่ขึ้นอยู่ตามเสาโทรศัพท์ เธอสงสัยว่า ทำไมผู้คนต่างเรียกดอกไม้ชนิดนี้ว่า “วัชพืช” เธอคิดว่าดอกแดนเดลเลียนมีความสวยงามน่ารัก แต่ก็ไม่มีใครสนใจที่จะเก็บดอกแดนเดลเลียนไปทำประโยชน์ต่างๆ ผู้คนมักจะเอาส่วนใบไปทำซूपทำไวน์ แต่ไม่มีใครเด็ดส่วนดอกไป แม้แต่ในสนามหญ้าที่ดีมากของดูเนียน (Miss Dunion) ก็ไม่มีต้นแดนเดลเลียนสักต้นเดียว หลังจากนั้นเธอก็ได้เข้าไปซื้อขนมที่ร้านของนายยาโคโบสกี ซึ่งเป็นร้านขายของชำ เขาทำให้เพโคลาารู้สึกว่าตัวเองน่าอับอายและต่ำต้อยมาก เพราะตอนที่เพโคลายื่นมือจะจ่ายเงินให้กับนายยาโคโบสกี เขาลังเลอยู่นานไม่รู้ว่าจะหยิบเงินจากมือของเพโคลาดีหรือไม่ กลัวว่าจะสัมผัสถูกมือของเธอ ทำให้เพโคลาารู้สึกว่าตนเองต่ำต้อยเหมือนดอกแดนเดลเลียน ซึ่งไม่เป็นที่ต้องการของสังคม เป็นที่รังเกียจ เป็นสิ่งที่ไม่มีความสำคัญอันก่อให้เกิดความรู้สึกแปลกแยกจากสังคมและจากตนเองในที่สุด She thinks, “they are ugly. They are weeds.” (37)

3. อาหาร ในเรื่อง *The Bluest Eye* ชื่ออาหารปรากฏอยู่ในหลายๆตอนของหนังสือ มอร์ริสันได้ใช้อาหารมาบรรยายหรือให้ภาพพจน์สิ่งต่างๆที่ไม่ได้เกี่ยวข้องกับอาหารเลย แต่เป็นการอุปมาโดยใช้อาหารเข้ามาเกี่ยวข้อง

“Love, thick and dark as Alaga Syrup, eased up into that cracked window. I could smell it---tast it---sweet, musty, with an edge of wintergreen in its base---everywhere in that house.” (7)

คลอเดียเปรียบเทียบความรู้สึกของเธอที่มีต่อแม่ว่าเหมือนกับน้ำเชื่อมอลากา ความรู้สึกที่เธอได้รับจากแม่มีทั้งความรัก ความขมขื่นและความเศร้าเสียใจปนอยู่ด้วยกันเหมือนกับรสชาติของอาหารชนิดนี้ที่มีทั้งความหวาน แต่ในขณะเดียวกันก็มีกลิ่นเหม็นอับด้วย เธอไม่ได้รับความรักจากแม่เต็มที่ ยามที่เธอไม่สบาย บางครั้งแม็กก็แสดงอาการห่วงใยเธอ แต่บางครั้งแม็กก็แสดงอาการโกรธเธอ เธอรู้ว่าแม่ไม่ได้โกรธที่ตัวเธอ แต่โกรธที่ความอ่อนแอของเธอที่มักจะทำให้เกิดการเจ็บไข้ได้ป่วย

“sometimes their words move in lofty spirals; other times they take strident leaps, and all of it is punctuated with warm – pulsed laughter---like the throb of a heart made of Jelly.” (9)

มอริริสันได้เปรียบเทียบว่า “เสียงหัวเราะของพวกเขาเหล่านั้นเหมือนกับการเต้นของหัวใจที่ทำมาจากวุ้นแบบฝรั่ง” ซึ่งในความเป็นจริงแล้วหัวใจก็ไม่ได้ทำมาจากวุ้นฝรั่ง(jelly) แต่มอริริสันได้ใช้สิ่งที่ไม่เป็นจริงมาเปรียบเทียบ ซึ่งทำให้เราเห็น เข้าใจและเกิดภาพพจน์เป็นอย่างดีว่า การเต้นของหัวใจที่ลั่นกระเพื่อมไหวในขณะที่หัวเราะก็เหมือนกับวุ้นฝรั่งที่มีความนุ่มนิ่ม แล้วลั่นกระเพื่อมไหวหากได้รับการกระทบกระเทือน

(2) การเล่าเรื่อง

กลวิธีในการเล่าเรื่องที่โดดเด่นในนวนิยายของโทนี่ มอริสันจะเห็นได้จากเรื่อง *The Bluest Eye* เพราะมอริริสันได้ใช้ผู้เล่าถึง 3 คนด้วยกันในการถ่ายทอดเหตุการณ์ ความคิดและความรู้สึกของตัวละคร ผู้เล่าทั้ง 3 คนนั้นได้แก่

คลอเดีย แม็ค เทียร์ (Claudia Mac Teer) เป็นเด็กหญิงผิวดำอายุ 9 ขวบ แต่บางครั้งมอริริสันได้สะท้อนภาพของคลอเดียเหมือนกับว่าเธอเป็นผู้ใหญ่คนหนึ่ง เพราะความคิดความรู้สึกที่เธอได้ถ่ายทอดออกมาในเรื่องราวนั้นดูลึกซึ้งซึ่งประหนึ่งว่าเป็นความคิดความรู้สึกของผู้ใหญ่มากกว่าเด็ก ดังเช่นที่เธอได้เปรียบเทียบความหายนะในชีวิตของเพโคลาเหมือนกับดอกแมรี โกลด์ที่ไม่มีวันจะเติบโตและงอกงามได้

“Quiet as it’s kept, there were no marigolds in the fall of 1941. We thought, at the time, that it was because Pecola was having her father’s baby that the marigolds did not grow.” (3)

หรือตอนที่คลอเดียได้บรรยายความรู้สึกที่เต็มไปด้วยความกดดันของเธอและฟรีดา ที่มีต่อพวกผู้ใหญ่

“Adults do not talk to us---they give us directions. They issue orders without providing information. When we trip and fall down they glance at us; if we

cut or bruise ourselves, they ask us are we crazy. When we catch colds, they shake their heads in disgust at our lack of consideration. How, they ask us, do you expect anybody to get anything done if you all are sick? We cannot answer them. Our illness is treated with contempt, foul Black Draught, and castor oil that blunts our minds." (5 – 6)

จากการบรรยายของคลอเดียข้างต้นทำให้ผู้อ่านเห็นถึงสภาพที่กดดันจิตใจเด็ก ๆ เช่นพวกเขา เพราะด้วยคำบรรยายความรู้สึกและความคิดของคลอเดียที่ค่อนข้างแรงสำหรับเด็กอายุ 9 ขวบ ที่มีต่อพวกผู้ใหญ่ ทำให้เราเห็นถึงคำพูดและการกระทำที่ปราศจากความรักและความเข้าใจของพวกผู้ใหญ่ที่มีต่อเด็ก

หรืออีกตัวอย่างหนึ่งซึ่งเป็นการระบายความคับแค้นใจที่เธอมีต่อสภาพแวดล้อมภายในบ้านที่เธออยู่ จนกระทั่งเธอมีความคิดที่อยากจะออกไปจากบ้าน แต่ดูเหมือนว่าชาวบ้านจะใช้เวลาของพวกเขาทั้งหมดในการคิดหาวิถีทางที่จะส่งเธอกลับไปอยู่ในบ้านแม่ ๆ

"...I don't know what I'm supposed to be running here, a charity ward, I guess. Time for me to get out of the *giving* line and get in the *getting* line. I guess I ain't supposed to have nothing. I'm supposed to end up in the poorhouse. Look like nothing I do is going to keep me out of there. Folks just spend all their time trying to figure out ways to send *me* to the poorhouse...." (16 – 17)

จากตัวอย่างที่กล่าวมาทั้งหมดนี้จะเห็นได้ว่าการบรรยายและการเล่าเรื่องของคลอเดียมีลักษณะราวกับว่าเธอเป็นผู้ใหญ่คนหนึ่ง ทั้งๆที่เธอมีอายุเพียง 9 ขวบ นี่คือนิสัยที่มอร์ริสันจงใจมอบให้กับผู้อ่าน นอกจากนี้การเล่าเรื่องโดยผ่านคลอเดียนี้ยังครอบคลุมเนื้อหาส่วนใหญ่ของเรื่องอีกด้วย

Third person omniscient ผู้เล่าเป็นบุคคลที่ 3 ที่รู้แจ้งแทงตลอดในเรื่องราวทั้งหมด ผู้เล่าในลักษณะนี้ปรากฏในหลายตอนของเรื่องนี้ เช่น ในตอนที่ 2 ของบทกวีดูไบไม่ร่วง เป็นเรื่องราวเกี่ยวกับครอบครัวบริตเลิฟซึ่งเป็นครอบครัวคนผิวดำ ในตอนนี้ไม่ปรากฏเสียงผู้เล่าที่เป็นคลอเดียเลย และไม่มีเสียงผู้เล่าที่เป็นนุรชที่ 1 ด้วย

"The breedloves did not live in a storefront because they were having temporary difficulty adjusting to the cutbacks at the plant. They lived there because they were poor and black, and they stayed there because they believed they were ugly. Although their poverty was traditional and stultifying, it was not unique. But their ugliness was unique." (28)

จากตัวอย่างดังกล่าวผู้เล่าจะรู้แจ้งแทงตลอดว่าเหตุใดครอบครัวบริดลิวจึงไม่ได้อาศัยอยู่ทางด้านหน้าของบ้าน ก็เนื่องมาจากว่าพวกเขาเป็นคนจนและคนดำ แล้วผู้เล่าก็ยังได้อธิบายอีกว่าพวกเขามีได้เป็นครอบครัวเดียวที่ยากจน แต่สิ่งที่เป็นเอกลักษณ์ของครอบครัวนี้ที่ไม่มีใครเหมือนก็คือ ความน่าเกลียด

หรืออีกตัวอย่างหนึ่ง ผู้เล่าทราบเรื่องราวเกี่ยวกับเพโคลาโดยละเอียด ไม่ว่าจะป็นพฤติกรรมของเธอที่ชอบนั่งส่องกระจกเป็นเวลานาน เพื่อค้นพบความลับของความน่าเกลียดที่ทำให้ทุกคนที่โรงเรียนละเลยเธอ รังเกียจเธอ ไม่ว่าจะป็นอาจารย์หรือเพื่อนร่วมชั้น ผู้เล่ายังทราบอีกว่าเธอเป็นนักเรียนเพียงคนเดียวที่ต้องนั่งเรียนอย่างโดดเดี่ยวที่โต๊ะของเธอ และรู้ว่าเธอมักจะเป็นเป้าที่ถูกเพื่อน ๆ นำมาล้อเลียนเสมอ

Long hours she sat looking in the mirror, trying to discover the secret of the ugliness, the ugliness that made her ignored or despised at school, by teachers and classmates alike. She was the only member of her class who sat alone at a double desk....Her teacher had always treated her this way. They tried never to glance at her, and called on her only when everyone was required to respond. She also knew that when one of the girls at school wanted to be particularly insulting to a boy, or wanted to get an immediate response from him, she could say, "Bobby loves Pecola Breedlove! Bobby loves Pecola Breedlove!" and never fail to get peals of laughter from those in earshot, and mock anger from the accused." (34)

จะเห็นได้ว่าผู้เล่าเป็นผู้ที่รู้แจ้งแทงตลอดในเรื่องราวเกี่ยวกับเพโคลา และครอบครัวของเธอในตอนนี้ เพราะผู้เล่าไม่เพียงแต่ทราบเรื่องราวของเธอเฉพาะแต่ในโรงเรียนเท่านั้น แต่ยังทราบเหตุการณ์ภายในบ้านไม่ว่าจะเป็นเรื่องที่พ่อแม่ชอบทะเลาะกันแล้วเธอรู้สึกอย่างไร รวมไปถึงทราบ

ความรู้สึกนึกคิดของเธอ และความปรารถนาดวงตาสี่ฟ้าของเธอ เพราะเหตุผลที่ต้องการให้ทุกคนหันมาสนใจและรักเธอ ดังนั้นเราอาจกล่าวได้ว่า ผู้เล่าที่เป็นบุคคลที่สามนั้นก็คือตัวโทนี่ มอร์ริสันเอง มอร์ริสันจึงอยู่ในฐานะผู้เล่าที่รู้เรื่องทั้งหมดอย่างเห็นแจ้งแทงตลอด(an omniscient narrator)

Stream of Consciousness ผู้เล่าแทนตัวเองด้วยสรรพนามบุรุษที่ 1 เอกพจน์ “I” การเล่าในลักษณะนี้ปรากฏอยู่ในตอนที่ 2 ของบทกวีไปไม่ผิด ซึ่งเป็นเรื่องราวเกี่ยวกับนางบริดเจ็ต หรือ พอลลีน วิลเลียมส์ (Pauline Williams) ตั้งแต่วัยสาวจนกระทั่งถึงปัจจุบัน นอกจากปรากฏการเล่าแบบกระแสน้ำนึกของพอลลีน วิลเลียมส์แล้วยังปรากฏเสียงผู้เล่าอีกผู้หนึ่ง คือ บุรุษที่ 3 ซึ่งเป็นผู้รู้แจ้งแทงตลอด (The third person omniscient หรือ the omniscient narrator) ผู้เล่าทั้งสองคนจะเล่าเรื่องราวสลับกัน เช่นเมื่อผู้เล่าบุรุษที่ 3 เล่าถึงเรื่องราวของพอลลีนในสมัยสงครามโลกครั้งที่ 1 ในครั้งนั้นครอบครัวของเธอได้พบญาติและเพื่อนบ้านแล้วอพยพไปอยู่ที่เคนตักกี เมื่อจบการบรรยายของบุรุษที่ 3 แล้ว ย่อหน้าต่อไปก็เป็นการเล่าเรื่องโดยบุรุษที่ 1 ซึ่งก็คือ พอลลีน วิลเลียมส์ เรื่องราวที่พอลลีนเป็นผู้เล่านั้นมีความสัมพันธ์กับเรื่องราวที่บุรุษที่ 3 เล่าก่อนหน้า กล่าวคือเธอได้เล่าเหตุการณ์ในขณะที่เธอกำลังออกเดินทางจากบ้านเก่า เป็นความทรงจำในระหว่างทางที่เธอได้พบกับแมลงชนิดหนึ่งมีแสงสีเขียวที่เรียกว่า “June bugs” แต่ชาวบ้านที่เคนตักกีเรียกว่า “fireflies”

“Near the beginning of the World War I, the williamses discovered, from returning neighbors and kin, the possibility of living better in an other place, In shifts, lots, batches, mixed in with other families, they migrated, in six months and four journeys, to Kentucky, where there were mines and millwork.

“When all us left from down home and was waiting down by the depot for the truck, it was nighttime. June bugs was shooting everywhere. They lighted up a tree leaf, and I seen a streak of green every now and again. That was the last time I seen real june bugs. These things up here ain't june bugs. They's something else. Folks here call them fireflies. Down home they was different. But I recollect that streak of green. I recollect it well.” (87)

นอกจากนี้ยังเห็นการเล่าแบบกระแสน้ำนึกที่ปรากฏอย่างเด่นชัดในหน้าต่อมานี้ ดังตอนที่เธอได้เล่าว่า “เวลาที่ฉันมีความสุขที่สุดก็คือเวลาที่ฉันได้ดูหนัง ทุกครั้งที่ฉันไปดู ฉันจะไปแต่เนิ่นๆ ก่อนที่หนังจะเริ่มฉาย เมื่อพวกเขาปิดไฟ ทุกอย่างจะกลายเป็นสีดำ แล้วจอหนังก็จะสว่างขึ้น ฉันติดตามเรื่องราวของหนังไปเรื่อยๆ พวกผู้ชายผิวขาวจะดูแลผู้หญิงของพวกเขาเป็นอย่างดี

พวกเขาสวมชุดทำความสะอาดบ้านตัวใหญ่กับอ่างอาบน้ำที่อยู่ในห้องน้ำ ภาพเหล่านั้นทำให้ฉัน อิมเมจิมาก แต่ก็ทำให้ฉันไม่อยากจะกลับบ้าน แล้วก็มองไปที่โซลลี่อย่างเหลือทน ฉันไม่รู้ ฉันจำได้ว่าครั้งหนึ่ง ฉันไปดูคลาก เกเบิล (Clark Gable) และ ฉอน ฮาร์โลว์ (Jean Harlow) ฉันก้าวผมสูงอย่างที่คุณเคยเห็นพวกหล่อนในนิตยสารเล่มหนึ่ง แล้วตัดผมกลุ่มหนึ่งให้โค้งเป็นวงบนหน้าผก มันช่างดูเหมือนหล่อนจริงๆ หรือไม่ก็เกือบจะเหมือน อย่างไรก็ตาม ฉันนั่งดูการแสดงนั้นด้วยทรงผมแบบเดียวกับกับนักแสดง และนั่นก็เป็นเวลาที่ตีเหลือเกิน ฉันคิดว่าฉันควรจะดูจนจบเรื่องอีกครั้ง แล้วฉันก็ได้อมลูกอม ฉันนั่งฟังเก้าอี้ แล้วฉันก็กดโตนลูกอมอย่างจิ้ง ทำให้พื้นที่หนึ่งของฉันหลุดออกจากปาก ฉันร้องไห้ ฉันเคยมีพื้นที่ดี ไม่เคยมีพื้นที่ในหัวของฉัน ฉันไม่อยากจะเชื่อเลยว่าฉันจะเคยผ่านเหตุการณ์อย่างนั้นมา ตอนนั้นฉันท้องได้ 5 เดือน พยายามทำให้ฉันมองดูเหมือนฉอน ฮาร์โลว์ แล้วพื้นที่หน้าก็หายไป ทุกสิ่งทุกอย่างหายไปด้วย แลดูเหมือนกับว่าฉันไม่แคร์อะไรอีกแล้วหลังจากนั้น ฉันปล่อยผมของฉันไปข้างหลัง แล้วถักเปีย เป็นการตั้งต้นของความน่าเกลียดใหม่ ฉันยังคงไปดูหนัง ถึงแม้ว่าฉันจะแลดูแย่ง ฉันต้องการพื้นที่ของฉันคืน โซลลีสุนัขนานมากที่เห็นฉันเป็นอย่างนี้ แล้วเราก็ใช้ความรุนแรงกันอีกครั้ง ฉันพยายามฆ่าเขา เขาไม่ตีฉันแรงนัก ฉันเดาว่าอาจจะเป็นเพราะว่าฉันท้องอยู่ แต่การทะเลาะตบตีกันก็ยังคงมีอยู่ต่อไป ทุกสิ่งทุกอย่างเริ่มขึ้นแล้วก็สงบลง เขาเริ่มทำให้ฉันบ้า บ้ากว่าอะไรก็ตามที่ฉันรู้จัก และฉันก็ไม่สามารถยับยั้งมือของฉันจากตัวเขาได้ แล้วฉันก็คลอดลูกเป็นเด็กผู้ชาย หลังจากนั้นฉันก็ท้องอีกครั้ง แต่ก็ไม่เป็นเหมือนอย่างที่ฉันคิด ฉันรักพวกเขา ฉันเดา แต่บางที่ฉันก็ไม่มีเงิน หรือบางที่อาจจะเป็นเพราะโซลลี่ แต่พวกเขาจะต้องกังวลกับชีวิตที่ปราศจากฉันอย่างแน่นอน บางครั้งฉันก็รีดร้องใส่พวกเขา ตีพวกเขา แล้วฉันก็รู้สึกเสียใจกับพวกเขา แต่ก็ดูเหมือนว่าฉันหยุดไม่ได้ เมื่อฉันมีลูกคนที่สองเป็นผู้หญิง ฉันจำได้ว่าฉันพูดว่าฉันรักมันไม่ว่ามันมองดูเหมือนอะไรก็ตาม ผมของเธอมองดูเหมือนลูกบอลลูกหนึ่ง...”

จากตัวอย่างดังกล่าวข้างต้นจะเห็นได้ว่า เป็นกระแสสำนึกของพอลลีนที่ได้เล่าเรื่องราวในอดีตของเธอกับโซลลีสามีของเธอ ลักษณะการเล่าของเธอเป็นการเล่าไปเรื่อยๆ เหมือนนึกอะไรออกก็เล่าออกมา จากเรื่องหนึ่งไปสู่อีกเรื่องหนึ่ง เธอเริ่มเล่าถึงเรื่องหนึ่งที่เธอเคยไปดูสมัยที่เธอดังครวญ แล้วเธอก็บรรยายความรู้สึกของเธอที่มีต่อหนึ่ง และผลกระทบของดาวาที่มีต่อเธอที่ทำให้เธอทำผมเลียนแบบดาวา ต่อมาเธอก็เล่าว่าเธอก็ดูลูกอมอย่างจิ้ง หลังจากที่เธอดูหนังรอบที่สอง ทำให้พื้นที่หน้าของเธอต้องหักไปหนึ่งซี่ และเธอก็มีเรื่องทะเลาะกับโซลลี่บ่อยๆจนกระทั่งเธอคลอดลูกคนที่สอง เธอได้บรรยายความคิด ความรู้สึกและเหตุการณ์ไปเรื่อยโดยที่ไม่มีการขึ้นย่อหน้าใหม่เลย ประมาณ 3 หน้าติดกัน ซึ่งล้วนแล้วแต่เป็นกระแสความคิดความรู้สึกที่หลั่งออกมาจากภายในของ

พอลีน วิลเลียมส์ทั้งสิ้น จากตัวอย่างที่ยกมาข้างต้นเราจะเห็นลักษณะการบรรยายของโทนี มอร์ริสันได้ดังต่อไปนี้

The onliest time I be happy seem like was when I was in the picture show. Every time I got, I went. I'd go early, before the show started. They'd cut off the lights, and verything be back. Then the screen would light up, and I'd move right on in them pictures. White men taking such good care of they women, and they all dressed up in big clean house with the bathtubs right in the same room with the toilet. Them pictures gave me a lot of pleasure, but it made coming home hard, and looking at Cholly hard. I don't know. I member one time I went to see Clark Gable and Jean Harlow. I fixed my hair up like I'd seen hers on a magazine. A part on the side, with one little curl on my forehead. It looked just like her. Well, almost just like. Anyway, I sat in that show with my hair done up that way and had a good time. I thought I'd see it through to the end again, and I got up to get me some candy. I was sitting back in my seat, and I taken a big bite of that candy, and it pulled tooth right out of my mouth. I could of cried. I had good teeth, not a rotten one in my head. I don't believe I ever did get over that. There I was, five months pregnant, trying to look like Jean Harlow, and a front tooth gone. Everything went then. Look like I just didn't care no more after that. I let my hair go back, plaited it up, and settled down to just being ugly. I still went to the pictures, though, but the meanness got worse. I wanted my tooth back. Cholly poked fun at me, and we started fighting again.... (95 – 96)

นอกจากนี้เราจะเห็นได้ว่าการเล่าเรื่องแบบกระแสดำเนินกโดยบุรุษที่ 1 และการใช้บุรุษที่ 3 สลับกันไปมาในบทนี้นั้นทำให้เกิดภาพหรือมุมมองที่หลากหลาย เพราะส่วนหนึ่งจะมองเห็นพอลีน วิลเลียมส์ โดยผ่านสายตาของผู้เขียนซึ่งเป็นผู้รู้ทุกอย่างประหนึ่งพระเจ้า กับอีกส่วนหนึ่งจะมองเห็นหรือรู้จักเธอโดยผ่านตัวเธอเองเป็นผู้เล่า การเล่าทั้งสองแบบนี้ไม่ปรากฏว่าผู้เขียนหรือมอร์ริสันได้สอดแทรกทัศนคติส่วนตัวหรือคำสั่งสอนแนะนำวิพากษ์วิจารณ์ใดๆลงไปเลย เพราะเธอต้องการให้ผู้อ่านของเธอมีส่วนร่วมอย่างเต็มที่ในการพิจารณาตรวจสอบสภาพแวดล้อมที่เต็มไปด้วยความเจ็บปวดของชีวิตตัวละครแต่ละตัวในนวนิยายของเธอ

อย่างไรก็ตามเราจะสังเกตได้ว่า มอริริสันไม่ได้เล่าเรื่องโดยใช้บุคคลที่ 1 หรือ 'I' โดยผ่านมุมมองของเพโคลาเลย เนื่องจากมอริริสันต้องการแสดงให้เห็นว่า เพโคลาคือเด็กผู้หญิงตัวเล็กๆ คนหนึ่งที่เป็นเหยื่อโดยสมบูรณ์ของทุกสิ่งทุกอย่างที่ห้อมล้อมตัวเธอ มอริริสันจึงให้ภาพของเพโคลาตั้งกล่าวโดยผ่านมุมมองของคลอเดียซึ่งยังไร้เดียงสาและมีอายุน้อยกว่าเพโคลา 2 ปี แทนที่จะเป็นตัวเพโคลาเสนอเอง ซึ่งอาจจะทำให้บรรลุเป้าหมายได้น้อยกว่า เพราะคนที่ตกเป็นเหยื่อโดยสมบูรณ์เมื่อมาเล่าเรื่องราวจะทำให้เขาดูเป็นผู้เล่าที่ไว้วางใจไม่ได้ เนื่องจากเขาอาจจะไม่สามารถเล่าถึงความเกี่ยวพันของภาวะแวดล้อมที่แท้จริง ไม่ว่าจะป็นเหตุการณ์หรือผู้คนในปีนั้น ตรงกันข้ามกับคลอเดียซึ่งเป็นคนปรกติ กลับจะสามารถมองเห็นภาวะแวดล้อมในปีนั้นได้ดีกว่า และเธอก็มีความเกี่ยวข้องกับตัวละครอื่นๆ ด้วย โดยเฉพาะอย่างยิ่งเพโคลาซึ่งบูชาอุดมคติแห่งความงามที่คนชาวเป็นผู้เสนอ เธอใฝ่ฝันอยากจะมี ความงามแบบดารานาฏยณตรีที่มีดวงตาสีฟ้า คนหนึ่งที่ชื่อเซอร์ลีย์ เท็มเปิล

จะเห็นได้ว่าในตอนสุดท้ายเพโคลากลายเป็นบ้า เธอหลงละมอเพื่อพกดึงดวงตาสีฟ้า และเธอก็คิดว่าเธอได้รับอำนาจวิเศษที่ทำให้เธอมีดวงตาสีฟ้าที่สุด นี่คือนิยายโดยสมบูรณ์ หากให้คนบ้ามาเล่าถึงการสนทนาของตนกับเพื่อนคนหนึ่งทีบอกว่าเธอ(เพโคลา)มีดวงตาสีฟ้าที่สุดแล้ว และเธอ(เพโคลา)ยืนยันว่านี่คือความจริง ผู้อ่านก็อาจจะกลางแกลงใจและสับสนกับเรื่องราวว่าเธอบ้าหรือไม่ แต่หากผู้อ่านทราบถึงรายละเอียดของการสนทนานระหว่างคนคู่นี้โดยผ่านคลอเดีย ซึ่งเป็นคนปรกติและเป็นเพื่อนกับเพโคลาแล้ว ผู้อ่านก็จะมั่นใจและทราบทันทีว่าเพโคลาเป็นบ้า และความเชื่อที่ว่าเธอมีดวงตาเป็นสีฟ้ามากที่สุดนั้นก็เป็เพียงภาพฝันของคนบ้าคนหนึ่งทีหลุดจากความ เป็นจริงไปแล้ว เพราะตอนสุดท้ายหลังจากบทสนทนาได้สิ้นสุดลง ผู้เล่าหรือคลอเดียได้กล่าว ว่า เรื่องราวต่างๆ จึงเป็นเช่นนี้ "So it was" (162) คนปรกติเท่านั้นจึงจะมีความจำระลึกเหตุการณ์ทีผ่านมาแล้วได้ถูกต้องเที่ยงตรงกว่าคนบ้าซึ่งได้สูญเสียสติไปแล้ว หากเรื่องนี้เกิดขึ้นไปแล้ว แล้วนำกลับมาเล่าใหม่ คนบ้าคงจะไม่สามารถเล่าเรื่องได้อย่างน่าเชื่อถือเหมือนคนปรกติ นอกจากนี้คลอเดียยังรู้ถึงปฏิภิกิริยาของคนในสังคมทีมักจะหัวเราะเมื่อเห็นเพโคลา และทุกคนก็พยายามทีจะอยู่ห่างๆ เพโคลา ซึ่งความจริงข้อนี้คนบ้าทีสูญเสียสติไปแล้วจะไม่มีวันรู้ถึงภาวะแวดล้อมทีแท้จริงทีมีปฏิภิกิริยาต่อเธอในขณะนั้นได้ นี่คือนิยายอย่างหนึ่งของเหตุผลทีโทนี่ มอริริสันไม่ให้ เพโคลาเป็นผู้เล่าเรื่อง แต่ให้คลอเดียเป็นผู้เล่าแทน

การใช้ผู้เล่าทั้ง 3 แบบในงานเขียนของโทนี่ มอริริสันเรื่องนี้จะเห็นได้ว่ามีส่วนช่วยสนับสนุนประเด็นความคิดเรื่องความแปลกแยกของคนผิวดำเป็นอย่างยิ่ง ไม่ว่าจะป็นการเล่าเรื่อง

โดยคลอเดีย แม็ค เทียร์ ผู้เล่าบุรุษที่ 3 หรือการเล่าแบบกระแสน้ำกโดยใช้บุรุษที่ 1 ล้วนเป็นผู้เล่าที่สามารถชี้แจงเหตุการณ์ของตัวละครเอกได้อย่างชัดเจน เหตุการณ์ที่เกิดขึ้นกับเพโคลาที่ทำให้เธอรู้สึกแปลกแยก หรือเหตุการณ์ที่เธอได้พบกับยาโคโบสก็จนทำให้เธอเข้าใจสภาวะของการเหยียดสีผิว การที่ผู้เขียนให้คลอเดีย แม็ค เทียร์เป็นผู้เล่าเนื่องเพราะเธอเป็นผู้ที่ใกล้ชิดเพโคลาความเป็นไปได้ที่เธอจะสามารถถ่ายทอดเหตุการณ์ตลอดจนอารมณ์และความรู้สึกที่เกิดขึ้นกับเพโคลาจนกระทั่งก่อให้เกิดความรู้สึกแปลกแยกนั้นจึงมีความเป็นไปได้มาก การใช้ผู้เล่าบุรุษที่ 3 ประหนึ่งผู้เห็นแจ้งแห่งตลอดในเรื่องราวนั้นสามารถถ่ายทอดเหตุการณ์บางส่วนที่คลอเดีย แม็ค เทียร์อาจจะไม่อยู่ในสภาวะที่จะเข้ามามีส่วนร่วมรู้เห็นเหตุการณ์บางเหตุการณ์ของเพโคลาได้ ทำให้ผู้อ่านเข้าใจเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นกับเพโคลานอกเหนือไปจากส่วนที่คลอเดียเล่า และการใช้กลวิธีในการเล่าแลกระแสน้ำกก็มีส่วนช่วยนำเสนอความรู้สึกแปลกแยกที่เกิดกับพอลลีน วิลเลียมส์และโซลลี บรีดลีย์ เหตุการณ์ตรงส่วนนี้ซึ่งใช้กลวิธีการเล่าแบบกระแสน้ำกมีส่วนในการชี้ให้เห็นผลกระทบตามมาที่มีต่อเพโคลาและแซมมีอันเกิดจากพอลลีนและโซลลี ดังนั้นการใช้กลวิธีการเล่าเรื่องทั้ง 3 แบบนี้จึงมีส่วนช่วยสนับสนุนประเด็นความคิดเรื่องความแปลกแยกของคนผิวดำในสังคมอเมริกันอย่างชัดเจน

(3) การดำเนินเรื่อง

ในเรื่อง *The Bluest Eye* จะเห็นได้ว่า การดำเนินเรื่องโดยการแบ่งเนื้อเรื่องออกเป็นตอนๆ และการใช้ตัวพิมพ์แบบต่างๆ ในการพิมพ์ตัวอักษรนั้นจะช่วยอธิบายความคิดเกี่ยวกับบ้านและครอบครัวของคนผิวดำว่ามีอิทธิพลต่อวัฒนธรรมคนผิวดำมากเพียงใด และมีมาแล้วยาวนานเพียงใด

การแบ่งเนื้อเรื่องออกเป็นตอนๆ ของผู้เขียนในเรื่องนี้นั้นมิได้แบ่งบทในลักษณะที่เป็นบทที่ 1, บทที่ 2, บทที่ 3... ซึ่งเป็นการใช้ตัวเลขขึ้นนำบทแต่ละบท หรือแบ่งบทโดยการตั้งชื่อบทที่มีความเกี่ยวข้องสัมพันธ์กันกับเนื้อหาของบทนั้นๆ แต่โทนี มอร์ริสันกลับทำในสิ่งที่ต่างไป เพราะเธอได้แบ่งเนื้อเรื่องในเรื่องนี้ออกเป็นฤดูกาล ซึ่งมี 4 ฤดู บทแรกของเธอจะเริ่มจาก "ฤดูใบไม้ร่วง" บทที่สองคือ "ฤดูหนาว" บทที่สามคือ "ฤดูใบไม้ผลิ" และบทที่สี่ซึ่งเป็นบทสุดท้ายคือ "ฤดูร้อน" การแบ่งบทโดยวิธีนี้เป็นภาระนั้ให้ผู้อ่านได้ทราบว่า เหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในเรื่อง *The Bluest Eye* นี้เคยเกิดขึ้นมาก่อนแล้ว และจะเกิดขึ้นอีกครั้งและต่อไปอีกเหมือนกับการเกิดขึ้นของฤดูกาล ไม่ว่าเวลาจะผ่านไปนานเพียงใด เวลาที่กำลังจะเกิดขึ้นต่อไปในแต่ละปีนั้นจะมี 4 ฤดูกาลเช่นนี้เรื่อยๆ และเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นใน 4 ฤดูกาลของปีนั้นก็เคยเป็นมาเช่นนั้นแล้วในปีก่อนๆ และจะเป็นเช่นนั้น

ต่อไปอีกโดยที่ตัวละครไม่มีทางที่จะหลีกเลี่ยงได้ ในเรื่องนี้จะเห็นว่ามียุติพลของคณิศรชาวต่อคนคณิศร ดำหลายอย่างด้วยกัน เช่น ค่านิยมในเรื่องความงาม ความสุขภายในครอบครัวของคณิศรชาวที่ เต็มไปด้วยความรัก การเหยียดผิว เพศและเชื้อชาติ สิ่งเหล่านี้เคยเกิดขึ้นแล้วในปีก่อนๆ และจะ เกิดขึ้นต่อไปตามฤดูกาลที่ผ่านไปซึ่งปัญหาเหล่านั้นไม่เคยจางหายไปกับวันเวลาของสังคมเลย

ส่วนเรื่องการพิมพ์ตัวอักษรที่แตกต่างกันในหน้าแรกก่อนที่จะขึ้นบทแรกนั้นได้ซ่อนความหมายอยู่ในตัวเอง ผู้เขียนได้เสนอภาพของครอบครัวหนึ่งซึ่งประกอบด้วยแม่ พ่อ ดิกและเจน พวกเขาอยู่กันอย่างมีความสุข เจนกำลังเล่นอยู่กับเพื่อน สุนัขและแมว เธอชวนพ่อกับแม่มาเล่น ด้วย ภาพที่ปรากฏคือ เสียงหัวเราะของแม่และรอยยิ้มของพ่อ แสดงให้เห็นถึงครอบครัวที่อยู่กันอย่างมีความสุข เต็มไปด้วยความรัก และความสมบูรณ์ในชีวิต สมาชิกในครอบครัวไม่รู้สึกละแวก แยกต่อกันลักษณะประโยคก็มีความสมบูรณ์ มีเครื่องหมายวรรคตอนครบ และการเว้นวรรคก็เหมาะสม แทนภาพบ้านและครอบครัวของคณิศรชาวที่อยู่ในชนชั้นกลางระดับสูง

"Here is the house. It is green and white. It has a red door. It is very pretty. Here is the family. Mother, Father, Dick, and Jane live in the green-and-white house. They are very happy. See Jane. She has a red dress. She wants to play. Who will play with Jane? See the cat. Its goes meow-meow. Come and play. Come play with Jane. The kitten will not play. See mother. Mother is very nice. Mother, will you play with Jane? Mother laughs. Laugh, Mother, laugh. See father. He is big and strong. Father, will you play with Jane? Father is smiling. Smile, Father, smile. See the dog. Bowwow goes the dog. Do you want to play with Jane? See the dog run. Run, dog, run. Look, look. Here comes a friend. The friend will play with Jane. They will play a good game. Play, Jane, play."

ข้อความดังกล่าวในย่อหน้าแรกได้ปรากฏซ้ำอีกในย่อหน้าที่ 2 และย่อหน้าที่ 3 ต่างกันตรงที่ในย่อหน้าที่ 2 นั้นเครื่องหมายวรรคตอนทั้งหมดหายไป แต่ยังมีกรเว้นวรรคอยู่ แสดงถึงครอบครัวที่พ่อยังสามารถหาเลี้ยงครอบครัวได้ ไม่สมบูรณ์เหมือนครอบครัวที่ 1 แต่ก็ไม่น่าแย่งเงินไป

"Here is the house it is green and white it has a red door it is very pretty here is the family mother father dick and jane live in the green-and-white house they are very happy see jane she has a red dress she wants to play who will play

with jane see the cat its goes meow-meow come and play come play with jane
 the kitten will not play see mother mother is very nice mother will you play with
 jane mother laughs laugh mother laugh see father he is big and strong father will
 you play with jane father is smiling smile father smile see the dog bowwow goes
 the dog do you want to play with jane see the dog run run dog run look look here
 comes a friend the friend will play with jane they will play a good game play jane
 play"

ในย่อหน้าที่ 3 ไม่เพียงแต่เครื่องหมายวรรคตอนทั้งหมดที่หายไป การเว้นวรรคใดๆก็ไม่มี
 ด้วย ตัวอักษร คำแต่ละคำพิมพ์เรียงติดกันโดยตลอด ทำให้ประโยคไม่สมบูรณ์ อ่านได้ลำบากไม่รู้
 เรื่อง เปรียบเสมือนครอบครัวและบ้านของครอบครัวบริดเลิฟที่มีสมาชิกครอบครัว 4 คน เหมือน
 ครอบครัวของดิ๊กและเจน แต่ครอบครัว บริดเลิฟเป็นครอบครัวที่ล่มสลาย เป็นครอบครัวที่ไม่มี
 อะไรเหลือเลย (เปรียบเทียบจากเครื่องหมายและการเว้นวรรคที่หายไปไม่เหลือเลย) เราจะเห็น
 ได้ว่าตอนสุดท้าย นายบริดเลิฟตาย แซมมีผู้เป็นลูกชายหนีไป พีโคลากลายเป็นบ้า ส่วนนางบริด
 เลิฟก็ไปทำงานไม่เหลือवलูกสาว

"Hereisthehouseitisgreenandwhiteithasareddooritisveryprettyhereisthefamilymoth
 erfatherdickandjaneliveinthegreenandwhitehousetheyareveryhappyseejaneshehasaredd
 ressshewantstoplaywhowillplaywithjaneseethecatitsgoesmeowmeowcomeandplaycome
 playwithjanethekittenwillnotplayseemothermotherisverynicemotherwillyouplaywithjanemo
 therlaughslaughmotherlaughseefatherheisbigandstrongfatherwillyouplaywithjanefatheris
 smilingsmilefathersmileseethedogbowwowgoesthedogdoyouwanttoplaywithjaneseethed
 ogrunrundogrunlooklookherecomesafriendthefriendwillplaywithjanetheywillplayagoodga
 meplayjaneplay"

จากการพิมพ์ 3 แบบของ 3 ย่อหน้าก่อนที่จะขึ้นบทแรกนั้นเป็นจุดมุ่งหมายของผู้เขียนใน
 การชี้ให้เห็นถึงความแตกต่างของครอบครัว 3 ครอบครัวดังที่ได้กล่าวไว้แล้ว ครอบครัวที่สมบูรณ์
 ของคนผิวขาวมีความสำคัญต่อชีวิตของเพีโคลามาก เพราะทุกคนดำรงชีวิตอยู่ท่ามกลางสภาวะที่รู้
 สึกแปลกแยกต่อกันเป็นครอบครัวอุดมคติที่ไม่มีวันเป็นจริงได้ในครอบครัวของเธอ เธออยากให้
 นายบริดเลิฟและแม่ซึ่งเธอเรียกว่านางบริดเลิฟเลิกทะเลาะกัน เพื่อแซมมีพี่ชายของเธอจะได้ไม่
 ต้องหนีออกจากบ้าน เธอคิดว่าทุกสิ่งทุกอย่างในครอบครัวจะดีและมีความสุขสมบูรณ์แบบครอบครัว

ครัวคนผิวขาวได้ก็ต้องมีดวงตาสีฟ้าแบบผู้หญิงผิวขาว ดังที่เธอได้เห็นตัวอย่างครอบครัวที่สมบูรณ์ในครอบครัวคนผิวขาวที่แม่ของเธอทำงานอยู่ เป็นบ้านหลังใหญ่ มีสวนกว้างขวาง เต็มไปด้วยดอกไม้ เครื่องเรือนทุกชิ้นภายในบ้านสะอาดและใหม่ มีความเป็นระเบียบเรียบร้อย ต่างจากบ้านของเธอที่รกรุงรัง สกปรกและเก่าชอมช่อ อยู่ในชุมชนแออัด บ้านของแม่ที่แม่เองกลับปล่อยปละละเลยไม่ดูแล แต่กลับไปดูแลบ้านของคนผิวขาวแทน สมาชิกในครอบครัวนั้นประกอบไปด้วยพ่อแม่ซึ่งเป็นคนผิวขาว และลูกสาวซึ่งมีผมสีทองและตาสีฟ้า เด็กหญิงคนนั้นไม่เคยถูกตีแบบเธอ ซ้ำยังกลับได้รับความรักจากแม่บ้านผิวดำ ซึ่งก็คือนางบริดเจ็ทแม่ของเธอนั่นเอง แม่ของเธอไม่เคยดูแลเธอเลย แต่กลับไปดูแลรักและทะนุถนอมเด็กหญิงผิวขาวคนนั้น ทำให้เธออยากเป็นคนผิวขาวเพื่อที่เธอจะได้มีบ้านที่สวยงามเต็มไปด้วยความรักความอบอุ่น และเพื่อที่ตัวเธอเองจะได้เป็นที่รักของทุกคน ดังนั้นจะเห็นได้ว่า บ้านและครอบครัวคนผิวขาวมีอิทธิพลมากมายเพียงใดต่อความคิดและความรู้สึกของเพโคลาซึ่งเป็นคนผิวดำ

ลักษณะการพิมพ์ตัวอักษรที่เรียงติดกันโดยตลอดในย่อหน้าที่ 3 นั้นยังได้กลับมาปรากฏอีกครั้งในตอนขึ้นต้นตอนย่อยๆแต่ละตอน เช่น บทแรกซึ่งเป็นบทฤดูใบไม้ร่วงก็จะแบ่งเป็นตอนย่อยๆ 3 ตอน ในตอนที่ 2 เป็นการบรรยายลักษณะบ้านของครอบครัวบริดเจ็ท ซึ่งมีความแออัดไม่น่าอยู่ เครื่องเรือนทุกชิ้นมีราคาถูกลงและแลดูเก่า มีกลิ่นเหม็นอับ เป็นลักษณะบ้านของคนจนผิวดำที่ไม่มีอะไรพร้อมสมบูรณ์เหมือนบ้านคนผิวขาว ผู้เขียนจะขึ้นต้นตอนนี้ด้วยประโยคดังต่อไปนี้

HEREISTHEHOUSEITISGREENANDWHITEITHASAREDDO
ORITISVERYPRETTYITISVERYPRETTYPRETTYPRETTYPRE

การเขียนลักษณะนี้เป็นการแนะนำให้ผู้อ่านทราบว่า เนื้อเรื่องที่จะกล่าวถึงในตอนต่อไปนี้เป็นเรื่องราวเกี่ยวกับบ้าน เป็นการบรรยายบ้านของครอบครัวบริดเจ็ท และยังเป็นการแสดงให้เห็นถึงความสัมพันธ์ระหว่างหัวเรื่องกับเนื้อเรื่องในตอนนั้นๆด้วย ในตอนที่ 3 ของบทที่ 1 นี้ผู้เขียนขึ้นต้นประโยคว่า

HEREISTHEFAMILYMOTHERFATHERDICKANDJANETHE
YLIVEINTHEGREENANDWHITEHOUSETHEYAREEVERYHA

เมื่อผู้อ่านอ่านประโยคซึ่งเป็นหัวเรื่องดังกล่าวก็พอจะทราบว่า เนื้อเรื่องในตอนนั้นจะต้องกล่าวถึงครอบครัวบริดเจ็ท ซึ่งประกอบไปด้วย นายบริดเจ็ท นางบริดเจ็ท แชมมี่ บริดเจ็ทและ

เพโคลา บริดเลิฟ จะเห็นได้ว่า หัวเรื่องดังกล่าวที่ผู้เขียนตัดตอนมาจากย่อหน้าที่ 3 ของหน้าแรก ก่อนที่จะขึ้นบทที่ 1 จะมีความสัมพันธ์กับเนื้อเรื่องในแต่ละตอนของบทต่อๆมา

ในบทที่ 2 ซึ่งมีชื่อบทว่า “ฤดูหนาว” จะมีทั้งหมด 2 ตอน ในตอนที่ 2 ของบทนี้เป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องกับแมวตัวหนึ่งของนางเจอราลดีน นางเป็นหญิงผิวดำที่ประพฤติปฏิบัติตัวเฉกเช่นคนผิวขาว แล้วเหยียดคนผิวดำด้วยกันเอง นางรักและห่วงแหนแมวของนางมาก จนกระทั่งทำให้ลูกชายของนาง ซึ่งก็คือหลุยส์ จูเนียร์อีกขาในความรักนั้น จึงคิดวางแผนแกล้งแมว โดยชวนเพโคลามาเล่นกับแมวที่บ้านของเขา แต่การณ์กลับกลายเป็นว่า เมื่อเพโคลามาถึง เขากลับแกล้งแมวสารพัด และในที่สุดเขาก็เหวี่ยงแมวไปที่เครื่องทำความร้อนจนขนของแมวไหม้ เมื่อนางเจอราลดีนกลับมาเห็น เขาก็ฟ้องว่าเพโคลาเป็นคนทำ ทำให้นางเจอราลดีนโกรธมากจึงไล่เพโคลาออกไป มอริริสันจึงขึ้นต้นเนื้อเรื่องในตอนนี้ด้วยประโยคที่ว่า

SEETHECATITGOESMEOWMEOWCOMEANDPLAYCOMEPL
AYWITHJANETHEKITTENWILLNOTPLAYPLAYPLAYPLAYPLA

ซึ่งเมื่อผู้อ่านอ่านข้อความดังกล่าวก็พอจะคาดเดาได้ว่า แมวตัวหนึ่งจะต้องเข้าไปเกี่ยวข้องกับเพโคลา (เพราะเจนนีที่นี้อาจจะหมายถึงเพโคลา)

หรืออย่างในบทฤดูใบไม้ผลิซึ่งเป็นบทที่ 3 มีทั้งหมด 4 ตอน ในตอนที่ 2 ของบทที่ 3 นี้เป็นเรื่องราวเกี่ยวกับพอลลีน วิลเลียมส์ หรือต่อมาก็คือนางบริดเลิฟนั่นเอง เนื้อเรื่องจะเล่าเรื่องราวตั้งแต่ตอนที่เธอยังเป็นสาวรุ่นจนกระทั่งถึงแต่งงาน จนมีลูกคือแซมมี่และเพโคลา ประโยคที่โทนี่ มอริริสันตัดตอนมาขึ้นต้นในตอนนี้ก็มีความสัมพันธ์กับเนื้อเรื่องคือ

SEEMOTHERMOTHERISVERYNICEMOTHERWILLYOUPLA
YWITHJANEMOTHERLAUGHSLAUGHMOTHERLAUGHLAU

ตอนที่ 3 เป็นเรื่องราวเกี่ยวกับโซลลี บริดเลิฟ หรือสามีของพอลลีน และพ่อของเพโคลา กับแซมมี่ ตั้งแต่้วยหนุ่มจนกระทั่งถึงปัจจุบัน มอริริสันจึงขึ้นต้นตอนนี้ว่า

SEEFATHERHEISBIGANDSTRONGFATHERWILLYOUPLAY
WITHJANEFATHERSMILINGSMILEFATHERSMILESMILESM

เช่นเดียวกับตอนที่ 4 ของบทฤดูใบไม้ผลิเป็นเรื่องราวเกี่ยวกับสุนัขที่เรื้อนตัวหนึ่งซึ่งไซพเฮด เซิร์ซหลอกเพโคลาให้เอายาพิษไปให้สุนัขกิน ถ้ามีปฏิริยาใดๆตอบกลับมา เพโคลาก็จะมีดวงตาสีฟ้า แต่ถ้าสุนัขปรกติดี เพโคลาก็จะไม่ได้รับการตอบสนองจากพระเจ้าให้มีดวงตาสีฟ้า ประโยคที่ขึ้นต้นตอนนี้จึงมีว่า

SEETHEDOGBOWGOESTHEDOGDOYOUWANTTOPL
AYDOYOUWANTTOPLAYWITHJANESEETHEDOGRUNR

บทฤดูร้อนซึ่งเป็นบทสุดท้ายมี 2 ตอน ในตอนสุดท้ายของบทนี้ผู้เขียนขึ้นต้นว่า

LOOKLOOKHERECOMESAFRIENDTHEFRIENDWILLPLAY
WITHJANETHEYWILLPLAYAGOODGAMEPLAYJANEPLAY

จะเห็นได้ว่าประโยคใน 2 บรรทัดนี้เป็นข้อความสุดท้ายที่ผู้เขียนตัดตอนมา ซึ่งก็พอดีกับเป็นตอนจบของเรื่องนี้ด้วย เป็นเรื่องราวเกี่ยวกับเพโคลาซึ่งกลายเป็นบ้าไปแล้วกำลังคุยถึงเรื่องดวงตาสีฟ้ากับเพื่อนคนหนึ่งซึ่งมาสวมบทบาทเป็นคู่สนทนาของเธอ เธอจะถามเพื่อนตลอดเวลาว่าตาของเธอเป็นสีฟ้าไหม และเป็นสีฟ้าที่สุดอย่างไรที่ไม่มีใครมีดวงตาเป็นสีฟ้าได้เท่าเธอหรือเปล่า เพื่อนคนนั้นก็บอกเธอตลอดเวลาว่าดวงตาของเธอเป็นสีฟ้า และเป็นสีฟ้ามากที่สุดอย่างไรที่เขาไม่เคยเห็นใครมีมาก่อน การสนทนาไม่ใช่เป็นการสนทนาของคนปรกติ แต่ว่าเป็นการสนทนาของคนบ้าคนหนึ่งที่ชวนเพื่อนมาเล่นสนทนากับเธอ และต้องการให้เพื่อนตอบว่าเธอมีดวงตาเป็นสีฟ้ามากที่สุดอย่างไรเธอต้องการ

ดังนั้นจะเห็นได้ว่า ข้อความที่มอร์ริสันตัดตอนมาขึ้นต้นใหม่แต่ละตอนจะมีความสัมพันธ์กับเรื่องราวของครอบครัวบริดเลิฟในตอนนั้นๆ ดังที่ได้กล่าวแล้วว่า ลักษณะการพิมพ์ที่เรียงติดกันตลอดโดยไม่มีเครื่องหมายและการเว้นวรรคใดๆนั้นเปรียบเสมือนครอบครัวบริดเลิฟที่ไม่มีอะไรเหลือเลย ดังนั้นการตัดตอนข้อความจากย่อหน้าที่ 3 มาขึ้นต้นตอนแต่ละตอนที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับครอบครัวบริดเลิฟไม่คนใดก็คนหนึ่ง ไม่สิ่งใดก็สิ่งหนึ่ง จึงเป็นการแสดงความสัมพันธ์ระหว่างข้อความที่ตัดตอนมากับเนื้อหาของตอนนั้น นอกจากนี้ยังสังเกตได้ว่า ในตอนแรกของแต่ละบทไม่

ปรากฏข้อความที่ตัดตอนมาขึ้นต้นตอนนั้นๆเลย อาจวิเคราะห์ได้ว่าเป็นเพราะเนื้อหาในตอนแรกของแต่ละบทไม่ได้เป็นเรื่องราวที่เกี่ยวข้องกับครอบครัวบริดเจ็ตเป็นหลักหรือเป็นส่วนใหญ่ เช่น ในตอนแรกของบทแรกเป็นเรื่องราวของคลอเดียและฟรีดาเป็นส่วนใหญ่ ถึงจะมีเพโคลาปรากฏอยู่บ้างแต่ก็เป็นเพียงส่วนน้อยเท่านั้น ส่วนในตอนแรกของบทฤดูหนาวเป็นเรื่องเกี่ยวกับมอร์ริส ฟิลเป็นหลัก ถึงจะมีเพโคลาอยู่ แต่ก็ยังเป็นเพียงตัวละครเสริมเท่านั้น หรือในตอนแรกของบทฤดูใบไม้ผลิก็เป็นเรื่องราวของคลอเดียและฟรีดาเป็นหลัก เพโคลามาปรากฏตอนท้ายเท่านั้น และในตอนแรกของบทสุดท้ายคือบทฤดูร้อนเป็นการสนทนาของผู้คนเกี่ยวกับการตั้งครรภักของเพโคลากับพ่อของเธอ

ด้วยกลวิธีในการดำเนินเรื่องที่น่าสนใจของโทนี่ มอร์ริสสันทำให้ผู้อ่านต้องหยุดคิดพิจารณาและวิเคราะห์มากขึ้น เพราะกลวิธีในการดำเนินเรื่องแบบนี้มีส่วนช่วยสนับสนุนประเด็นความคิดต่างๆในเรื่องที่โทนี่ มอร์ริสสันต้องการนำเสนอ ไม่ว่าจะเป็นประเด็นเรื่องการเหยียดเพศ ผิวและเชื้อชาติ หรือค่านิยมเรื่องความงามตามมาตรฐานของคนผิวขาว ไม่ว่าจะกี่เดือนกี่ปีผ่านไปก็ยังคงปรากฏอยู่หรือสภาพครอบครัวและบ้านของคนผิวดำมักจะไม่มีควมสมบูรณ์พร้อมแบบบ้านของคนผิวขาว ประเด็นเหล่านี้ส่วนหนึ่งแฝงอยู่ในกลวิธีการเขียนของมอร์ริสสันด้วย จึงกล่าวได้ว่ากลวิธีในการดำเนินเรื่องของโทนี่ มอร์ริสสันมีความสำคัญในฐานะที่ทำให้ผู้อ่านเข้าใจประเด็นความคิดเรื่องความแปลกแยกของคนผิวดำมากขึ้น

(4) ชื่อเรื่องและชื่อตัวละคร

ชื่อต่างๆไม่ว่าจะเป็นชื่อเรื่องหรือชื่อตัวละครในเรื่อง *The Bluest Eye* นี้ล้วนมีความสำคัญเนื่องจากเป็นสัญลักษณ์ของสภาพหรือสิ่งต่างๆในสังคมที่ปรากฏในเรื่องนี้

ชื่อเรื่อง ชื่อเรื่องว่า *The Bluest Eye* นี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อให้อ่านได้ตระหนักถึงคุณค่าแห่งความงามที่ได้มอบให้กับเด็กผู้หญิงที่มีดวงตาสีฟ้าว่ามีคุณค่าแห่งความงามมากมายเพียงใดหรือกล่าวอีกในหนึ่ง จากเรื่องนี้เราจะเห็นได้ว่า เด็กผู้หญิงที่มีดวงตาสีฟ้ากลายเป็นคนที่มีคุณค่าแห่งความงามในสายตาของคนในสังคม ยิ่งมีสีฟ้ามากที่สุดเท่าไรก็ยิ่งดีมากขึ้นเท่านั้น ผู้เขียนได้หยิบเอาคำว่า “ดวงตาสีฟ้าที่สุด” (the bluest eye) มาเป็นชื่อเรื่อง เนื่องเพราะมาตรฐานแห่งความงามตามค่านิยมของคนทั่วไปที่ต้องมีดวงตาสีฟ้านี้เป็นสาเหตุโดยตรงของตัวละครเพโคลาที่ทำให้เธอรู้สึกแปลกแยกจากผู้คนในสังคม ด้วยเหตุนี้เธอจึงปรารถนาดวงตาสีฟ้า เพื่อจะได้มีชีวิตที่ดีกว่าที่เป็นอยู่เยี่ยงคนผิวดำ เธอใฝ่ฝันที่จะมีดวงตาสีฟ้าทุกคืนวันจนกระทั่งทำให้เธอเข้าสู่ภาวะของ

การเป็นบ้า ในฉากสุดท้ายของเรื่องจะเห็นได้ว่า เธอมิได้ปรารถนาให้ดวงตาของเธอเป็นสีฟ้าธรรมดาๆ เสียแล้ว แต่ต้องเป็นสีฟ้าที่สุด ฟ้ำกว่าดวงตาของคนผิวขาวใดๆ ที่เธอเคยรู้จักหรือไม่เคยรู้จักมาก่อน ความรุนแรงแห่งค่านิยมทางความงามที่ฝังรากลึกลงไปในสังคมจนก่อให้เกิดโคกนาฏกรรมแห่งชีวิตและความตายทางจิตวิญญาณของตัวละครนี้ คือความโดดเด่นทางความรู้สึกและความสะเทือนใจในตัวละครมากที่สุดของเรื่องนี้ มอริริสันจึงหยิบเอาค่านิยมทางความงามที่มีผลกระทบต่อตัวละครเอกโดยตรงอันทำให้เกิดความรู้สึกแปลกแยกมาตั้งเป็นชื่อเรื่องว่า *The Bluest Eye*

ชื่อตัวละคร

“บริดเลิฟ” เป็นชื่อสกุลของครอบครัวบริดเลิฟ ประกอบด้วยโซลลีผู้เป็นพ่อ พอลลีนผู้เป็นแม่ แชมมี่ลูกชายและเพโคลาลูกสาว หากแปลคำว่า “breed love” ตามศัพท์ก็จะแปลได้ว่า “บ่มเพาะความรัก” หรือ “ก่อให้เกิดความรัก” ซึ่งฟังดูน่าขัน เพราะครอบครัวนี้เป็นครอบครัวที่หาความรักไม่ได้ และพวกเขาก็อยู่ในสังคมที่ปราศจากความรักมอบให้กับพวกเขา ในความเป็นจริงแล้วสังคมที่พวกเขาอยู่คือที่บ่มเพาะความเกลียดชังมากกว่า เกลียดชังความดำ แล้วในที่สุดทำให้พวกเขาเกลียดชังตัวเอง ก่อให้เกิดความรู้สึกแปลกแยกจากสังคมและตนเอง ดังเช่นเพโคลา บริดเลิฟเป็นที่เกลียดชังของเพื่อนและครูที่โรงเรียน เธอเป็นเป้าที่เพื่อนๆ นำมาล้อเลียน แม้แต่ครูก็ยังไม่อยากมองเธอและพูดคุยกับเธอ

ในส่วนของโซลลี บริดเลิฟเขารู้สึกเกลียดภรรยาของตัวเองมากเช่นเดียวกัน “No less did Cholly need her. She was one of the few things abhorrent to him that he could touch and therefore hurt. He poured out on her the sum of all his inarticulate fury and aborted desires.” (31) ส่วนพอลลีน บริดเลิฟก็เกลียดสามีตัวเองเช่นเดียวกัน เธอมักจะมีเรื่องทะเลาะกับโซลลีบ่อยๆ และทุกครั้งที่ทะเลาะก็จะพุดจากรุนแรงซึ่งกันและกัน จนกระทั่งนำไปสู่การใช้ความรุนแรงต่อกัน จะเห็นได้ว่าเธอไม่มีความรักให้กับสามีของเธอเลย And once when a drunken gesture catapulted Cholly into the red-hot stove, she screamed, “Get him, Jesus! Get him!” If Cholly had stopped drinking, she would never have forgiven Jesus. She needed Cholly's sins desperately. (31) จากตัวอย่างดังกล่าวจะเห็นได้ว่า ครอบครัวนี้เต็มไปด้วยความเกลียดชังซึ่งกันและกัน และความเกลียดชังที่ได้รับจากสังคม ไม่สามารถจะหาความรักได้จากครอบครัวนี้ ดังนั้นชื่อ “บริดเลิฟ” (“Breedlove”) จึงเป็นชื่อที่ตรงกันข้ามหรือขัดกับความเป็นจริงชื่อของพวกเขาเหมือนเป็นคำประชดประชันตัวของพวกเขาเอง (irony)

“Mac Teer” เป็นชื่อสกุลของฟรีดาและคลอเดีย แม็ค เทียร์ หากพิจารณาชื่อนี้จากเรื่อง “แม็ค เทียร์” จะหมายถึงฟรีดาและคลอเดียซึ่งเป็นผู้เซ็ดน้ำตาให้กับเพโคลา เพราะคำว่า “teer” ออกเสียงเหมือนกับคำว่า “tear” ที่แปลว่าน้ำตา จะเห็นได้จาก เมื่อเกิดเหตุการณ์เลวร้ายขึ้นกับเพโคลา ชาวบ้านต่างจับกลุ่มคุยกันถึงเรื่องการตั้งครรภ์ของเธอ และการถูกพ่อของตัวเองข่มขืน พวกเขาพูดว่า “เพโคลาที่น่าสงสาร” (“Poor little girl”, “Poor baby”) แต่จริงๆ แล้วพวกเขาไม่ได้รู้สึกสงสารอะไรจริงจั่งในตัวเพโคลาเลย การสนทนาของพวกเขาเป็นเพียงเพื่อความสนุกปากเท่านั้น ต่างจากฟรีดาและคลอเดียที่สงสารและเสียใจกับเพโคลาอย่างแท้จริง ดังตัวอย่างต่อไปนี้

...we were embarrassed for Pecola, hurt for her, and finally we just felt sorry for her. Our sorrow drove out all thoughts, of the new bicycle. And I believe our sorrow was the more intense, because nobody else seemed to share it. They were disgusted, amused, shocked, outraged, or even excited by the story. But we listened for the one who would say, “Poor little girl,” or, “Poor baby,” but there was only head-wagging where those words should have been. We looked for eyes creased with concern, but saw only veils. (149)

“soaphead Church” หากแปลตรงตัวก็จะแปลได้ว่า “โบสถ์โซฟเฮด” จุดนี้แสดงให้เห็นถึงบทบาทของโบสถ์โซฟเฮดในชีวิตของคนผิวดำ “Soaphead” หมายถึง ผมหกที่ทำให้เห็นเป็นมันเงาและเป็นลอนได้เมื่อใส่มุสหรือโฟมทาผม ซึ่งเป็นลักษณะทรงผมของตัวละครตัวนี้ ส่วนชื่อ “Church” นี้ไม่มีใครรู้ว่ามาจากไหน แต่บางคนจำได้ว่าเขาเคยเป็นนักเทศน์รับเชิญ มักจะไปโบสถ์ต่างๆ แล้วนั่งที่แท่นกับนักเทศน์ที่ประจำอยู่ที่โบสถ์นั้น ในเรื่องนี้จะเห็นได้ว่า ไม่ว่าใครมีปัญหาอะไรเมื่อมาปรึกษากับเขา มาเล่าให้เขาฟัง เขาสามารถแก้ปัญหาเหล่านั้นได้ทุกเรื่อง เหมือนกับว่าหากใครมีปัญหาทุกข์ใจจะไปหาเขาซึ่งเปรียบเสมือนโบสถ์ที่ชื่อ “โซฟเฮด” จากคำพูดของเขาที่ว่า “ฉันเป็นผู้ที่ทำให้เกิดความมหัศจรรย์ได้ ฉันได้ให้ดวงตาสีฟ้าแก่เธอทั้งสองข้าง I, I have caused a miracle. I gave her the eyes. I gave her the blue, blue, two blue eyes. (144) คำพูดดังกล่าวแสดงนัยยะที่ว่า คำสัญญาของโบสถ์ที่คุณไปเพื่อสวดบูชาพระเจ้าแล้วอธิษฐานขอให้ทุกสิ่งทุกอย่างดีหรือเป็นจริงนั้นไม่ได้ดีไปกว่าคำสัญญาของโซฟเฮดที่สัญญาว่าจะให้ดวงตาสีฟ้าแก่เพโคลาเลย จากคำพูดดังกล่าวมีน้ำเสียงว่าเขาดีกว่าพระเจ้า จึงแสดงให้เห็นว่าเขาคือโบสถ์ของชาวแอฟริกันอเมริกันอย่างแท้จริงเพราะสามารถจัดทุกข์ให้กับทุกคนได้ ทำให้เกิดสิ่งมหัศจรรย์ ถึงแม้ว่าเพโคลาจะมีได้มีดวงตาสีฟ้าในสายตาของคนทุกคน แต่สำหรับเธอแล้วเธอเห็นและรู้สึกว่ามี

ดวงตาสีฟ้าจริงๆ เป็นความมหัศจรรย์ที่เพโคลาได้รับในความรู้สึกของเธอเอง เพราะฉะนั้นตัวละครโซฟเฮด เซิร์ซจึงเปรียบเสมือนว่า เขาคือโบสถ์ที่มีบทบาทในการจัดทุกข์บำรุงสุขและแก้ไขปัญญาให้กับผู้คนที่มาเยือน ซึ่งแสดงให้เห็นว่าเขาดีกว่าพระเจ้า God had done a poor job, and Soaphead suspected that he himself could have done better. It was in fact a pity that the maker had not sought his counsel. (137)

“Pecola” มอริสันได้เผยความสำคัญของชื่อเพโคลาโดยผ่านตัวละครอื่น พีล พีลรู้สึกสับสนกับชื่อของเพโคลา บริดเลฟ กับชื่อตัวละครในภาพยนตร์เรื่อง *Imitation of Life* เพราะภาพยนตร์เรื่องนี้เป็นเรื่องราวของเด็กผู้หญิงผิวสีน้ำตาลคนหนึ่งชื่อ “เพโคลา” เธอเป็นเด็กที่สวยน่ารักมาก แต่เธอเกลียดแม่ของเธอ เพราะแม่ของเธอเป็นคนผิวดำที่น่าเกลียด ภาพยนตร์เรื่องนี้มีเรื่องราวที่เศร้า และทุกคนก็ร้องไห้ไปกับเรื่องราว แต่เพโคลาที่พีลรู้จักกลับมีผิวสีดำนเข้ม และมีหน้าตาที่น่าเกลียดมาก ด้วยความเป็นเด็กพีลจึงข้างคิดว่า เหตุใดมีชื่อเพโคลาเหมือนกันแต่กลับมีรูปปลักษณ์ที่ต่างกัน การที่มอริสันได้นำเอาชื่อของเพโคลามาจากตัวละครในภาพยนตร์เรื่องนี้ เธอได้อธิบายไว้ว่า ชีวิตของเพโคลาเป็นการเลียนแบบประสบการณ์จริงของผู้หญิงผิวดำ By this allusion, Morrison illustrates that Pecola’s life is an imitation (meaning the same as, not inferior to) of the real experiences of black women (<http://www.usinternet.com>) และชื่อภาพยนตร์เรื่องนี้ก็แปลตรงตัวได้ว่า “การเลียนแบบชีวิต” อีกทั้งเรื่องราวของภาพยนตร์สะท้อนถึงความเกลียดชังสีผิวของตนเอง ถึงแม้จะเป็นความเกลียดชังที่เกิดกับลูกที่รู้สึกรังเกียจสีผิวของแม่ก็ตาม แต่ก็มีผลสอดคล้องกับความรู้สึกของตัวละครเพโคลาในนวนิยายในแง่ของการรังเกียจสีผิวของตนเอง ดังนั้น ชื่อภาพยนตร์เรื่องนี้สะท้อนแนวคิดที่โทนี่ มอริสันสร้างชีวิตของตัวละครเอกในนวนิยายโดยเลียนแบบชีวิตจริงของผู้หญิงผิวดำทั่วไปที่ปรารถนาความรัก ความสุขในครอบครัวและสังคม ยอมรับในค่านิยมแห่งความงามของคนผิวขาว แล้วปฏิเสธคุณค่าของตัวเองเป็นผลให้พวกเขาเกลียดตัวเอง เพื่อว่าพวกเขาจะได้ไม่ต้องแปลกแยกกับสังคม

(5) การใช้เทคนิคเซอร์เรียลลิซึม (Surrealism) และแมจิคอล เรียลลิซึม (Magical Realism)

จากงานเขียนของโทนี่ มอริสันได้ปรากฏแนวการเขียนแบบเหนือจริง (Surrealism) ในเรื่อง *Tar Baby* หากแนวการเขียนส่วนหนึ่งของเทคนิคการเขียนแบบเหนือจริงมีลักษณะเป็นภาพฝันที่เกิดจากพลังขับเคลื่อนของจิตไร้สำนึกและจิตใต้สำนึกแล้ว ในเรื่อง *Tar Baby* จะเห็นได้ว่าการบรรยายภาพของผู้หญิงกลุ่มหนึ่งที่มาปรากฏตัวต่อหน้าจาตินก่อนที่เธอจะหลับไปนั้นมีลักษณะ

เป็นเหมือนภาพฝันที่ไม่มีวันจะเกิดขึ้นในโลกแห่งความเป็นจริงได้ จาคีนมองเห็นผู้หญิงจำนวนมากมายมาหาเธอ หรือมาปรากฏตัวต่อหน้าเธอในห้องนอน ซึ่งในขณะนั้นเธอกำลังตื่นอยู่ แต่ภาพที่ปรากฏคล้ายกับว่าเธอกำลังอยู่ในโลกของความฝัน แต่เธอก็แน่ใจว่าสิ่งที่เธอเห็นไม่ใช่ความฝัน ผู้หญิงเหล่านั้นมีทั้งที่เธอรู้ว่าตายไปแล้วและยังไม่ตาย และมีทั้งที่เธอรู้จักและไม่รู้จัก ผู้หญิงเหล่านั้นต่างผลัดใส่กันเพื่อที่จะแย่งที่กันมองหน้าจาคีนให้ชัด และเมื่อจาคีนถามพวกเขาว่าต้องการอะไรจากเธอ พวกผู้หญิงเหล่านั้นต่างโหว่หน้าอกให้จาคีนดู ยกเว้นผู้หญิงในชุดเหลืองที่ทำให้เธอรู้สึกกลัวมากที่สุด เพราะผู้หญิงคนนั้นได้โหว่ไปใหญ่ๆ 3 โบริกับจาคีน เหตุการณ์ดังกล่าวได้สร้างความหวาดกลัวให้กับจาคีนมาก และก่อให้เกิดความฉงนสงสัยกับผู้อ่านถึงภาพเหตุการณ์ที่ปรากฏขึ้นกับจาคีน เพราะเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นเป็นประหนึ่งภาพฝัน ซึ่งในขณะที่จาคีนใกล้จะหลับนั้นในความเป็นจริงไม่มีทางที่ผู้หญิงเหล่านั้นจะเข้ามาปรากฏตัวในห้องได้เลย เนื่องจากบางคนได้ตายไปแล้ว นอกจากนี้ชั้นซึ่งนอนอยู่ข้างเธอกลับมองไม่เห็นอะไรอย่างหนึ่งที่เธอกำลังเห็นเลย จากเหตุการณ์ที่ปรากฏกับจาคีนนี้มีนัยยะว่า การที่จาคีนประพฤติปฏิบัติตัวเยี่ยงคนผิวขาวทุกประการนั้นแสดงให้เห็นถึงความแปลกแยกที่เธอมีกับตัวตนที่แท้จริงของเธอ เนื่องจากในความเป็นจริงแล้วเธอคือผู้หญิงผิวดำ แต่ทัศนคติในการดำรงชีวิตของเธอได้ทำลายตัวตนในอันที่เธอรู้สึกถึงความเป็นคนผิวดำ และมรดกทางวัฒนธรรมของบรรพบุรุษคนดำของเธอ ด้วยเหตุนี้เธอจึงรู้สึกแปลกแยกกับตัวเอง หากพวกเซอร์เรียลลิสต์เห็นว่าความฝันจะทำให้รู้จักตัวตนได้โดยการรวมความฝันเข้ากับความเป็นจริงให้เข้ากันได้ถือเป็นเอกภาพแล้ว เหตุการณ์ที่เกิดขึ้นกับจาคีนประหนึ่งภาพฝันหรือความฝันนี้จึงเป็นเหมือนเสียงสะท้อนจากจิตใต้สำนึกหรือจิตไร้สำนึกตามแนวทางของเซอร์เรียลลิสต์ที่ได้มาปลุกสำนึกของจาคีนให้คืนสู่ความภาคภูมิใจในความเป็นคนผิวดำของตน เพื่อที่จะได้ไม่ต้องรู้สึกแปลกแยกกับตัวตนของเธอเอง ดังนั้นผู้หญิงผิวดำกลุ่มหนึ่งที่มาปรากฏตัวต่อหน้าเธอนั้นก็อาจเป็นตัวแทนของบรรพบุรุษคนดำซึ่งมีทั้งที่เธอรู้จักและไม่รู้จัก มีทั้งคนที่ตายไปแล้วและยังมีชีวิตอยู่ เป็นตัวแทนคนดำที่กำลังมาทวงถามตัวตนแห่งความเป็นคนดำของเธอว่าอยู่ตรงไหน เหตุการณ์ที่เกิดขึ้นซึ่งมีลักษณะเหนือจริงราวกับภาพฝันนี้จึงสะท้อนถึงความแปลกแยกของจาคีนกับความเป็นคนผิวดำของเธอ

they were paying attention only to each other so that must have been why and how Cheyenne got in, and then the rest: Rosa and Therese and Son's dead mother and Sally Sarah Sadie Brown and Ondine and Soldier's wife Ellen and Francine from the mental institution and her own dead mother and even the woman in yellow. All there crowding into the room. Some of them she did not know, recognize, but they were all there spoiling her love-making, taking away

her sex like succubi, but not his. He fell asleep and didn't see the women in the room and didn't either but they were there crowding each other and watching her. Pushing each other---nudging for space, they poured out of the dark like ants out of a hive....

"What do you want with me, goddamn it!"

They looked as though they had just been waiting for that question and they each pulled out a breast and showed it to her. Jadine started to tremble. They stood around in the room, jostling each other gently, gently---there wasn't much room---revealing one breast and then two and Jadine was shocked. This was not the dream of hats for in that she was asleep, her eyes closed. Here she was wide-awake, but in total darkness looking at her own mother for God's sake and Nanadine!

"I have breasts too," she said, or thought or willed, "I have breasts too." But they didn't believe her. They just held their own higher and pushed their own father out and looked at her. All of them revealing both their breasts except the woman in yellow. She did something more shocking---she stretched out a long arm and showed Jadine her three big eggs.... (1983: 222-223)

ส่วนแนวการเขียนโดยใช้เทคนิคแมจิคอล เรียลลิสม์ (Magical Realism) ในงานของโทนี่ มอริสสันนั้นจะเห็นได้จากเรื่อง *Beloved* รูปแบบงานเขียนแนวนี้เสนอเหตุการณ์หรือเรื่องราวที่เกิดขึ้นและเกี่ยวข้องกับตัวละครโดยมีความแปลกประหลาดในตัวของตัวเอง เป็นเรื่องเล่าที่เหมือนกับ ความฝัน หากแต่เหตุการณ์หรือเรื่องราวที่เกิดขึ้นนี้ราวกับเป็นเรื่องธรรมดาสามัญ ตัวละครที่เกี่ยวข้องไม่รู้สึกรู้สึถึงความผิดปกติ การเขียนแนวแมจิคอล เรียลลิสม์นี้ผู้เล่าจะเล่าเรื่องราวที่ดูเหนือจริง ให้กลายเป็นความจริง หรือรู้สึกเหมือนจริง ดังที่เกเบรียล กาชีย มาเกซ (Gabriel Garcia Marquez) ได้ให้คำจำกัดความแนวการประพันธ์แนวนี้ไว้

Magic Realism is a literary form in which odd, eerie, and dreamlike tales are related as if the events were commonplace. Magic realism is the opposite of the "once-upon-a-time" style of story telling in which the author emphasizes the fantastic quality of imaginary events. In the world of magic realism, the narrator speaks of the surreal so naturally it becomes real ([http:// www.springfield.k12.il.us](http://www.springfield.k12.il.us))

ในเรื่อง *Beloved* จะเห็นได้ว่าการปรากฏตัวของบีเลียดักลูกสาวในอดีตของเซธนั้นมีความแปลกประหลาด และน่าขนองสยองสำหรับผู้อ่านมาก เพราะแท้ที่จริงแล้วผู้อ่านรู้ว่าบีเลียดักได้ตายไปแล้ว และการกลับมาของบีเลียดักคือการกลับมาในรูปลักษณะของผีหรือวิญญาณสาว ในความเข้าใจของเซธและพอล ดีในตอนแรกนั้นเข้าใจว่า บีเลียดักคือหญิงสาวที่หนีมาจากนายจ้างผิวขาว ด้วยเหตุผลอะไรบางอย่าง แต่ความแปลกประหลาดในการปรากฏตัวของบีเลียดักก็คือ เธอไม่รู้ที่มาที่ไปของตนเองที่แน่ชัด เธอรู้เพียงสาวทารกแรกเกิด เมื่อเธอมาที่บ้านของเซธเธอหลับไปถึง 4 วันติดต่อกันโดยไม่ตื่นเลย นานวันเข้าการมาเยือนของบีเลียดักทำให้เซธเชื่อมากขึ้นว่า หญิงสาวคือวิญญาณของลูกสาวที่กลับคืนมาหาเธอ โดยที่เธอไม่รู้สึกละเลยว่าเป็นวิญญาณของลูกสาวที่มาใช้ชีวิตร่วมกับเธออีกครั้งนั้นเป็นความแปลกประหลาดอย่างยิ่ง พวกเขาดำเนินชีวิตร่วมกันประหนึ่งเป็นเรื่องธรรมดาสามัญ และโดยที่ไม่รู้สึกแปลกแยกต่อกันเลย นอกจากนี้ตัวละครทุกตัวรู้ว่าบีเลียดักคือผีหรือวิญญาณลูกสาวของเซธ แต่ไม่มีใครประหลาดใจว่าสิ่งนี้เกิดขึ้นได้อย่างไร ยิ่งไปกว่านั้นพอลก็ยังได้มีเพศสัมพันธ์กับบีเลียดักอีกด้วย อาจเป็นเพราะเขาโดนเวทย์มนตร์อะไรบางอย่าง อย่างไรก็ตามตัวละครไม่รู้สึกละเลยถึงความผิดปกตินี้เลย ดังนั้นหากงานเขียนแนวเมจิกเรียลลิสซึมคือการทำให้สิ่งที่เหนือจริงกลายเป็นความจริง เหตุการณ์ที่แปลกประหลาดเหมือนความฝันนั้นเกิดขึ้นราวกับว่าเป็นเรื่องปรกติธรรมดาในชีวิตมนุษย์แล้ว การปรากฏตัวของวิญญาณหรือผีบีเลียดักนั้นจึงดูประหนึ่งราวกับว่าเธอมีตัวตนอยู่จริง เช่นเดียวกับตัวละครอื่นๆที่มีตัวตน มีเลือดเนื้อ มีชีวิตจริงๆ เหมือนกับเป็นเรื่องธรรมดาสำหรับตัวละครอื่นๆที่เข้ามาเกี่ยวข้องกับบีเลียดัก

จากศิลปะการประพันธ์ที่กล่าวมาทั้งหมดนี้ไม่ว่าจะเป็นการใช้คำอุปมา กลวิธีในการเล่าเรื่อง กลวิธีในการดำเนินเรื่อง ชื่อเรื่องและชื่อตัวละคร การใช้สัญลักษณ์ และการใช้เทคนิคเรียลลิสซึมและเมจิกเรียลลิสซึมนั้นแสดงให้เห็นถึงศิลปะการประพันธ์ของโทนี่ มอร์ริสันที่มีลักษณะเฉพาะตน ซึ่งมีส่วนช่วยนำเสนอภาวะความแปลกแยกของคนผิวดำทั้งสิ้น ไม่ว่าความแปลกแยกนั้นจะมีลักษณะใดก็ตาม เกิดขึ้นกับบุคคลใดก็ตาม แต่ก็ทำให้เราได้เข้าใจเรื่องราวที่แสดงให้เห็นถึงภาวะของความแปลกแยกนั้นๆมากขึ้น เพราะจะเห็นได้ว่าศิลปะการประพันธ์ของโทนี่ มอร์ริสันนั้นทำให้ผู้อ่านจำเป็นต้องทำงานร่วมกับผู้เขียนมากขึ้น นั่นก็คือ ทุกขั้นตอนของการเขียนในบางครั้ง มอร์ริสันไม่ได้ใช้ภาษาที่บอกจุดมุ่งหมายในการนำเสนอโดยตรง ผู้อ่านจำเป็นต้องเก็บรายละเอียดคำพูดทุกคำของการเล่าเรื่อง โดยที่ผู้เขียนใช้ศิลปะการประพันธ์ในรูปแบบต่างๆเป็นสื่อในการนำเสนอ เพื่อให้ผู้อ่านเข้าใจจุดมุ่งหมายและประเด็นความคิดต่างๆของผู้เขียนมากยิ่งขึ้น

จากภาพรวมของนวนิยายทั้ง 6 เรื่องของโทนี่ มอร์ริสันที่ได้กล่าวมานี้จะเห็นได้ว่า ไม่ว่าจะเป็นโครงเรื่อง แก่นเรื่อง ตัวละครและศิลปะการประพันธ์ องค์ประกอบของนวนิยายทั้งหมดนี้ทำให้เราได้เห็นถึงประเด็นเรื่องความแปลกแยกของคนผิวดำในมุมกว้างๆว่าตัวละครรู้สึกอย่างไรกับสังคม และสังคมมีผลสะท้อนต่อความรู้สึกนึกคิดของตัวละครอย่างไร ความแปลกแยกที่เกิดขึ้นกับตัวละครเอกผิวดำนั้นส่งผลกระทบต่อผลกระทบในการทำลายตัวตนโดยตรงต่อตัวละคร เช่น เพโคลา จาดีนและเซธ และนำเสนอให้ผู้อ่านได้เห็นถึงความสำคัญของตัวตนของความเป็นมนุษย์โดยผ่านตัวละครบางตัว เช่น ซูลา ก็ตาร์และซัน เป็นต้น ทั้งหมดนี้คือสิ่งที่ผู้เขียนต้องการนำเสนอเพื่อให้เห็นถึงความเจ็บปวดของการเป็นคนดำในสังคมอเมริกันที่ต้องเผชิญกับภาวะความแปลกแยกจนกระทั่งต้องสูญเสียความเป็นตัวของตัวเอง อันนำมาสู่โศกนาฏกรรมแห่งชีวิตของตัวละครเอกผิวดำ ในฐานะที่เป็นตัวแทนประชาชนคนผิวดำตามจินตนาการของผู้เขียน หากโทนี่ มอร์ริสันจะไม่ชูประเด็นในเรื่องอื่นเลยในงานของเธอ นอกจากการพูดถึงเรื่องราวที่ปรากฏอยู่ในสังคม ชุมชน เผ่าพันธุ์ หรือเรื่องราวที่เกี่ยวกับชีวิตมนุษย์ที่เธอได้พบเห็น ได้เติบโตมาจากประสบการณ์ของคนผิวดำที่ถ่ายทอดมาจากรุ่นหนึ่งสู่อีกรุ่นหนึ่งแล้ว คำถามที่ตามมาก็คือว่าเกิดอะไรขึ้นกับคนผิวดำเมื่อต้องดำรงชีวิตอยู่ภายในสังคมที่เต็มไปด้วยความแตกต่างทางเชื้อชาติและสีผิว มูลเหตุเหล่านี้ได้ก่อให้เกิดความรู้สึกแปลกแยกกับคนผิวดำอย่างไรบ้าง อะไรคือสาเหตุ ดังจะได้อธิบายในบทต่อไป